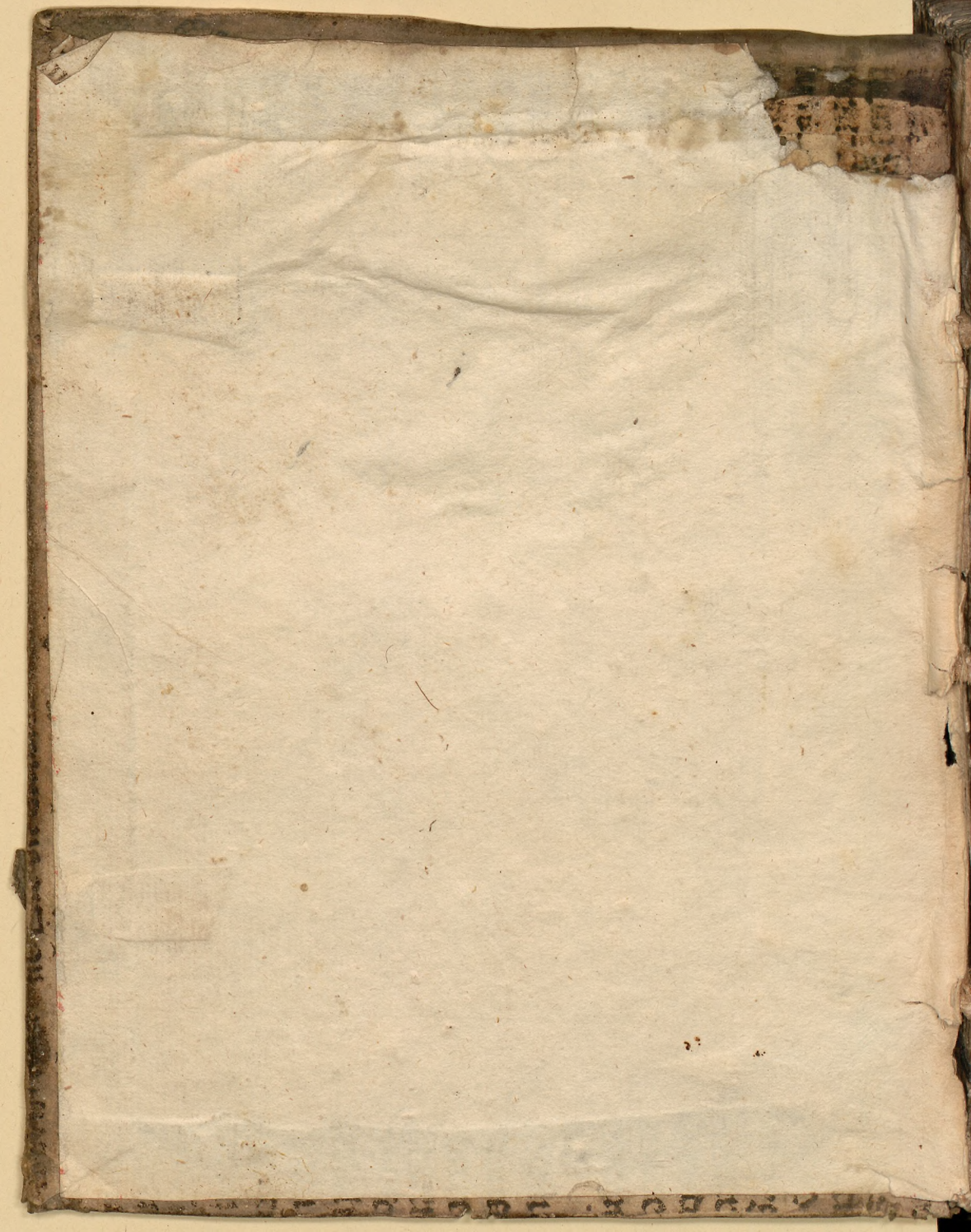
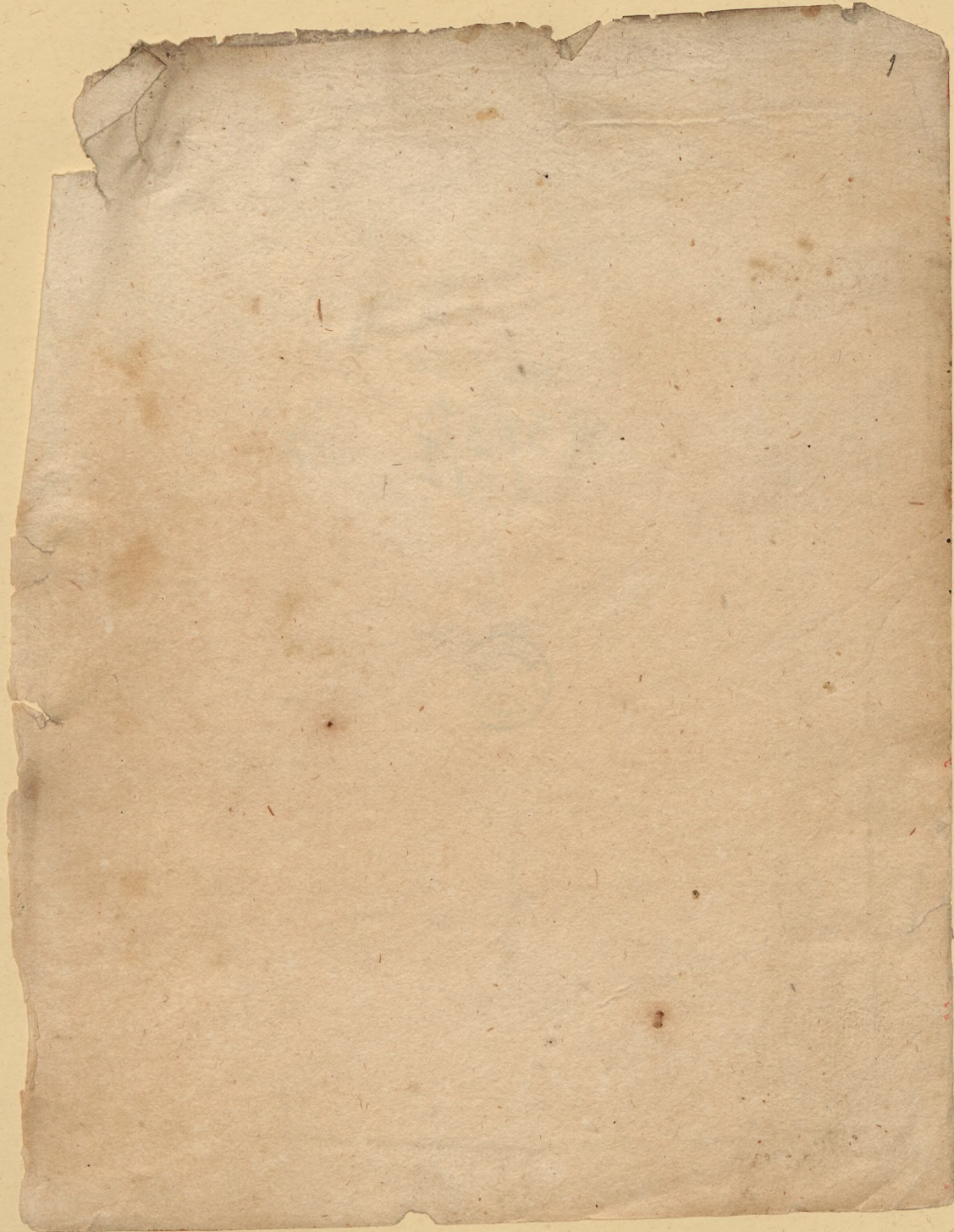

R 373/I

MF

2

Epistola Dedicatoria ad Sanctissimam Virginem Mariam

Statui apud me o Virgo Sanctissima: Coeli ac terrae Regina.
Gloriosissima, et totius creaturae, atq; mei indolenti peccatorio
Domina Clementissima: statui inquam ex Polonicae idiomae in
linquam Latinam transferre, et conscribere tuam vitam sanctam,
admirabilem, ineffabilem, et incomprehensibilem. In qua vita, vitae tu
et sanctissimae cursus includetur. Et siquidem tu vitam aeternam
(DEI INCARNATI) in tuo sanctissimo utero portasti; ita etiam quan-
si triplex vita, clarissime breviter describetur. In primis igitur op-
pera tua incomprehensibilia, per totum tuam vitam spaciun: Proinde
de vita illius quem tu thalamo mundissimo novem Mensibus, veluti ali-
tero coelesti palacio et thalamo vitae Conditorem in tuo beatissimo ute-
ro inclusisti. Ultimo vero de ipso in tua ineffabili habitatione, inclu-
so. Quod tamen id totum erit commixtum, et in uno eodemq; huius li-
belli folio succincte imponetur: et tanquam in aliquo rotundo annulo,
cui inest rotunditas, aurum, et preciosus lapis in se tuo apparebit.
Et quemadmodum in tuo castissimo utero, qui circumdedit ipsum
Deum immensum, et vera rotundo vita; ita quoq; aurum purissima
bonorum omnium operum, sine comparatione, et ipse met precij ina-
estimabilis lapis Christus Iesus; qui omnia in se continere, totius hu-
mani generis peccata tollere, mundumq; sua benedictione illuminare,
et coelesti benedictione, et in se in se habere suorum electorum animas opo-
tare dignatus est, lucide et venaciter ostendetur. Et siquidem pro

posito meo, sine tua singulari oratione, & tuo auxilio Castissima Virgo
mihi satisfacere impossibile. Tu igitur consueto tuo consilio & au-
xilium propitius adesto: & Spiritu Sancto cor meum illumina: ut id
quod scriptum est finiatur. Omnipotens Dei ad Maiorem gloriam:
filii vero ad honorem: & omnibus tibi seruientibus ad conso-
lationem: ac mea anima commo- dum & salutem seruire & pro-
desse mereatur.

Ad Candidum Lectorem.

Tuum ut arbitror Lector Candide habere feruens desiderium, quod
etiam proprium est deuotorum Christianorum, semper optare &
velle quid noui, in huius libelli opusculo, videre & legere, pro a-
nima sua consolatio: ita quod fieri oporteret: nisi & Celus aliq-
uis ex sacratissimis Spiritibus aliquod deliciarum, in corda fan-
delium asferre, & praesentare dignaretur. Meus inquam labor
ad hoc dirigitur: ut id quod mihi constat, & ex alijs librorum au-
thoribus collectum est: & quantum Deus omnipotens in cor infi-
dit: in vnā paginam vel librum est compositum: id est tota
uita immaculata Deo genitricis Mariae ac Dominae meae Cle-
mentissimae, cum maiori additione & augmento illi seruienti-
bus offeram, in his etiam tribus libris in lucem producam.

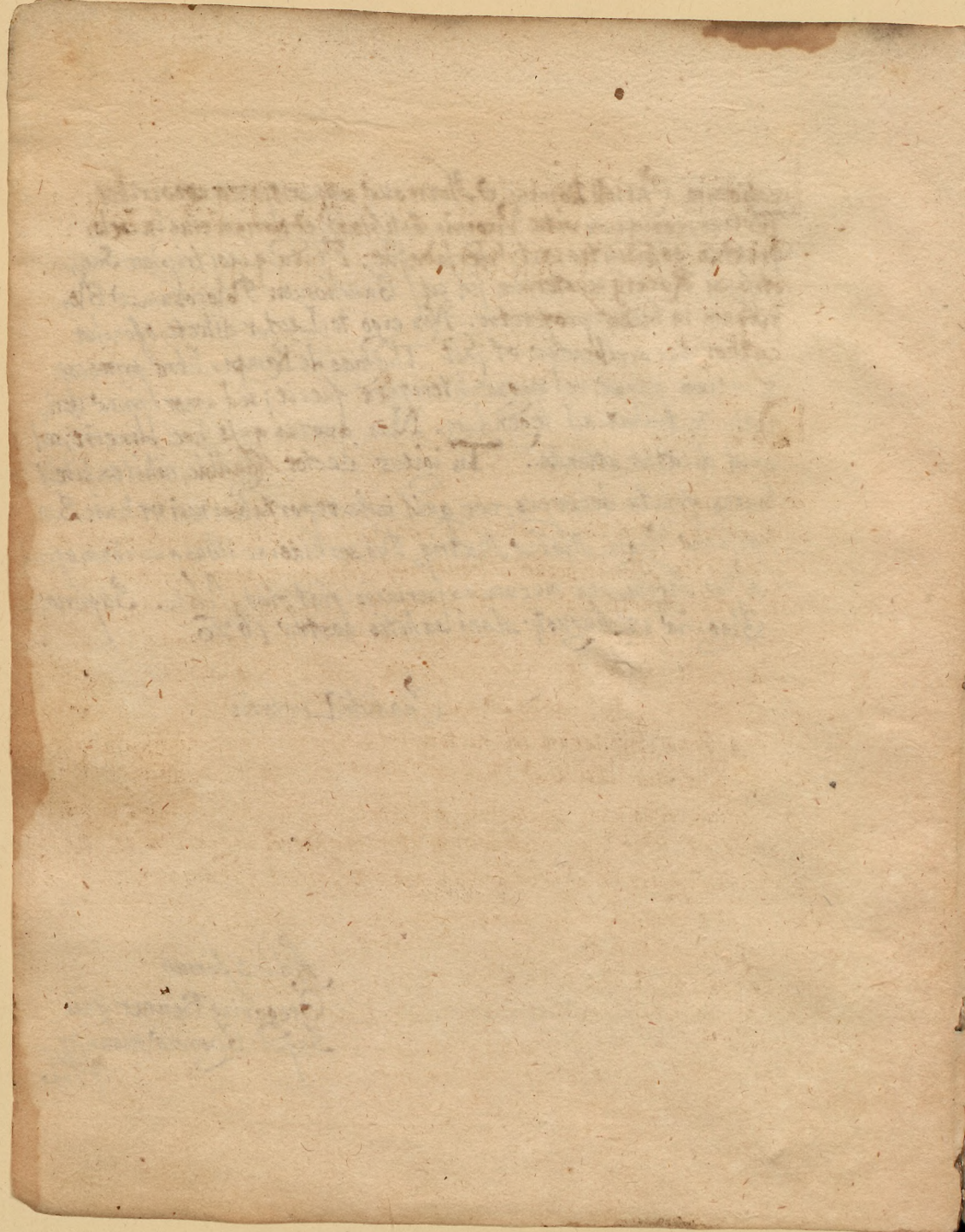
Quorum, primus liber, ab illius sanctae & immaculatae Praeceptio-
ne, usque ad Passionem dilectissimi sui Filij Christi Iesu, &
Saluatoris nostri per Capita, percurrat.
Secundus, ab amarissima Passione, usque ad gloriosam Resur-

3
rectionem Christi Domini & Matris suae apparitionem cono-
scribet. Tertius, residuum vitae Virginitatis castissimae, & gloriam eius in coelo,
quantum possibilitas erit, declarabit. Et ita quasi triplex San-
ctissimi Rosarii mysterium (id est) Gauciosum: Dolorosum: & Glo-
riosum in lucem proferetur. Non eras te, Lector dilecte, offenda-
t authoritas scribentis: ut ait Thomas de Kempis libro primocap.
5: "utrum parua vel magna literatura fuerit; sed amor pura ueri-
tatis, te trahat ad legendum. Non queras quis hoc scrixerit; sed
quid dicatur attende. Tu igitur Lector Candide, nihil ex libelli
huius fructu decerpes, nec quid inde reportabis: nisi ut huic San-
ctissima Virgini Mariae Matrig. Dei seruias: ac illius auxilium opemq.
in tuo Agone una mecum experiaris: fiat fiat. Vale. Superioris
Hogoria 15 Augusti. Anni salutis nostrae 1620.

Candidi Lectoris

Addictissimus
Gregorius Renner Cuius
Super: Hogoria manu pp
Hia

4

LIBER PRIMVS PARTIS GA- liosae. Caput Primum.

Maria Virgo ab aeterno in Matrem Dei electa, & à San-
ctis Præphetis prædicta.

De te enim ô gloriosissima Virgo & Domina nostra illud dictum esse credimus:
quia ab aeterno es præordinata; antequam quicquid fieret à principio. Vt ipse
deus loqueris secundum Ecclesiastem cap: 4. Ab initio, & ante sæcula creata
sum, & usque ad futurum seculum non desinam. Nam omnibus est notum;
quando quis Monarchorum, Regum, vel Principum suum Palacium, in quo ipse
habitaret, struere, & edificare, proponit: primo mente & animo, structuram
illius ædificij concipit; ac deinde sermone, & colloquio formatam ædificij pro-
ducit, materiam congruam & necessariam pro ædificio parat; postea hoc
quod inceptu habuit, actu, & opere, prosequitur. Simili modo & ratione
tu castissima Virgo tecum id factum est. Rex Regum, & Dominus homin-
um, Christus Iesus, & Deus coæternus, volens assumere humanitatem
& carnem fragilem, palacium vel habitaculum, in quo per novem Menses
quiesceret, te & tuum castissimum uterum effodere, dignatus est. Ac post
materiam congruam & necessariam providet: sicut humanam creaturam, A-
damum & Evam, in paradiso ad imaginem suam condidit. Siquidem illi post
transgressionem Dei præcepti, ex illo terrestri Paradiso, à Divina Majesta-
te expulsi sunt & effecti. Sed, ut vicissim Deus omnipotens & immen-
sus, quam infinitam misericordiam & Clementiam manifestaret: & nostris
primis Parentibus, primam innocentiam restitueret: humanitatem no-
stram, ex te sumere dignatus est: & habitaculum suæ perfectionis

te, pro Matre sua & Dei præordinavit, ac ibidem in tuo sanctissimo utero re-
sidens, salutem humanam confecit, & per suam amarissimam passionem
ad effectum perduxit: quod etiam totum hoc factum est: Quia
statim in Paradiso, post per petratum peccatum: huius sui excellen-
tissimi & admirabilis Palatii, seu habitaculi, omnipotens Deus, re-
cerolatus est; dicens. Inimicitias ponam / tu Sathana / inter te, & inter
semen mulieris. Et ipsa conteret caput tuum. Interea nostra glo-
riosa Virgo, iam in conceptu Dei ab æterno fuit, ante omnes creaturas;
& sicut alia necessaria, quasi accidentalia, materiam ad ædificium conditi-
am omnipotens Deus paravit, & tu iam à Domino Deo præelecta fuisti.
Quod et Sancti Prophetae illud prophetando confirmabunt. Ex quibus plu-
rimis: quinque tantum illorum producam. Quorum primus Isaias: qui
ita ait. In novissimis diebus erit mons montium præparatus, domus Do-
mini, in vertice montium, & erit exaltatus super omnes colles; & ad eam
acclerabunt omnes gentes. Quod profecto de te, Regina coeli secure di-
ci potest. Tu inquam es ille mons habitaculi Dei: tu excelsa super omnes
homines: ut ipsa met late de te decantasti. Et ex hoc ne beatam di-
ta alter loquitur. De ipso benedicto monte. Ieremias hoc isem at-
testatur, sic loquens. Deus aliquid novi creabit super terram. Multi-
er circumdabit virum: qui etiam de seipso ita loquitur: quando pro no-
bis supplicium mortis passus est. Ego sum vir dolorum. Quia eua-
ngelium tu in tuo sanctissimo utero inclusisti virum. Qui verbo sua virtutis
creavit coelum & terram: maxime de nunc, sed iam diu prædictum
& expectatum. Tertius, Ezechiel Propheta: qui ita loquitur. Porta,
hæc conclusa erit & erit aperta, & vir non transibit per eam: quoniam
Dñus Deus Israël transiit per eam, id est, Salvator noster, & in hunc
miserum mundum venire dignatus est. Ego iam dic illud de te Domine,

na nostra dictum de te esse credimus: et antequam nata fuisti, iam in triui-
no conceptu eras. Quorsus, Ageas Propheta ait. Veniat de: ide-
ria mea. Non aham domum, nisi in qua habitare dignatus est: in sa-
stissima Virginitatis Matris sua vtero; quia noster Saluator, nullam hic
habuit aliam domum in hoc saeculo; quod ipse, de se ita, testatur. Vul-
pes habent suas foueas, et aues nidos suos; et Filius hominis non ha-
buit, ubi reclinet caput suum. Quintus, Zacharias Propheta ait.
Puerit in Ierusalem in misericordia, et domus mea aedificabitur ibide.
Non enim intelligit templum Salomonis, quod ante aduentum Christi
Domini fuit; quando attulit secum misericordiam; hoc templum in mu-
do fuit aedificatum. Ego Maria Virgo domum illam praebonaui: in
quam Deus, Saluator noster, cum sua misericordia, de coelis descen-
dere dignatus est. Et ideo ab aeterno Virgo gloriosa. Maria, praevisa
fuit: et ob hanc causam, mundus propter illam creatus; et propter illam
noster Saluator, humanam naturam voluit assumere: quia nullam
domum aliam in hoc mundo pro se, inuenire potuit. Verum enim vero
his omnibus citatis Prophetis, Deus omnipotens et multum misericors, hoc
ipse met testatus est. Deliciae meae esse cum filiis hominum. Quando
illud verificatum est? in Paraiso? nullum ibi habuit solatium: nulla
ibi agnovit delicias: quia nostri primi Parentes, vix in mundum
creati, et vix vivere ceperunt; iram Dei sunt meriti, et inde re-
sam passi sunt: et Angelus Domini, stricto et evaginato gladio in cu-
stodiam aseasonatus est: ut Paraisi delicias custodiat et teneatur: ne
quis hominum amplius ingrediat: imo Adam et Eva ante conspectu
Dei, et Creatoris sui prostrant, ac sese absconderunt, et non solum
ante. aspectum, sed et vocem Dei audire timuerunt. Vocavit Deus, Adam
obies? At ille prorepsit ante Deum! spoliatus omni virtute, reue-

rentia, & honore: & peccatum fecit Adamum rudem, & inurbanum: ut
nec ipsum Deum adorare, nec intueri dignabatur. Et quod maius,
Deum & Caditorem suum, quasi inculpandum, ausus elicere. Sociam,
quam mihi in Vxorem dedisti, hac me seduxit. Operum enim bono-
rum initium, est confessio malorum: quotidie peccamus, peccata si non
quotidie, saltem crebrius eluamus: peccatum quod penitentia non di-
luit, suo pondere nox trahit ad aliud. Et postea non nisi de ira
& furore Dei, per totam sacram Bibliam legitur. Nullum amplius
solatium Deus immensus, cum hominibus habuit, omnes fugerunt ante
Deum, quotquot in mundo vixerunt: quousque apud nostram Sanctissi-
mam Virginem Mariam, Angelus Domini, per Dei, & suam amabilem su-
a leuotionis familiaritatem cepit conuersari; sed postea Deus noster
omnipotens, habuit veras delicias, & cum hominibus commorari: &
propter hanc familiaritatem Deus creauit mundum: & tamen ante
mundum Virgo nostra, gloriosa fuit preordinata: siquidem mundus
propter Deum factus: & propter solatium & delicias commorari
cum hominibus. Et quemadmodum Caelum propter habitaculum Dei est co-
ditum: ita etiam & Sanctissima Virgo, propter habitationem est Dei incarna-
ti procreata: solus enim incomprehensibilis Deus, & coelum ante nostram
gloriosissimam Virginem fuisse: mundus vero & Saluator noster Christus
Iesus, secundum humanitatem post Virginem Sanctissimam, fuerunt.
quod etiam facile est concludendum: quia illa antiquissima, puriorissi-
ma, dilectissima, Deoque acceptissima creatura fuit. Et clarissime demon-
stratum est; quia optimus Deus mundum creauit, propter gloriosissimam
Virginem Mariam. Quod Propheta David psalmo suo 5° ita testatur.
Deus de caelo prospexit, si quis in mundo esset. Qui faciat bonum: &

ipse respondet. Non est usq; ad unum: & his repetit. Non est usq; ad unum.
 A quo ipso Creatore ad spinas, ad tribulos clam nati sumus: & illo tempore,
 nera crescunt miseriae & tribulationes, in quolibet auro, in quouis homine.
 Eua nobis hac otia fecit. At ut cessent puncturae, ad Virginem Sanctissimam
 nobis recurrendum, quae ideo a Deo est praeelecta, ut in mitia mala mitiora
 faciat. Propterea illa tantum unica fuit, & propter illam Deus etiam creauit
 mundum: siquidem illa suis obriosis meritis, & continuis precibus emauit
 IESU Christi, Pater misericordiarum, & totius consolationis. O Pater hominum nostri
 dio tibi oratias agimus: quia tu praedestinasti nos, in adoptionem filiorum De
 per IESUM Christum, & Matrem eius gloriosissimam, & dignos nos fecisti in
 lumine, in partem sortis sanctorum. Da igitur, ut veri imitatores simus, s
 cut filij charissimi, & ut filij lucis ambulemus, in omni bonitate, & iu
 stitia, & veritate: probantes, quod sit beneplacitum tuum: nec communican
 tes operibus infructuosis tenebrarum, ne nomen tuum per nos blasphemetur
 inter gentes: addita per orationem tuam opera nostra faciamus, coram hominib;
 bus, ut glorificent te Patrem nostrum, qui in coelis es; & da siue manduca
 mus, siue bibimus, siue quid aliud faciamus; omnia ad maiorem gloriam facia
 mus. O Virgo Sanctissima, siquidem propter te mundus creatus, ego & de
 miser humuncio, & peccator vilissimus: gloriari eroo mihi indigno, tuis me
 ris efficere, & optinere; ut illuc, quo tu ad aeternum fuisti praedestinata, prop
 te, ego etiam vilissima creatura, inter electorum tuorum choros annu
 tus, & tuae gloriose hereditatis particeps effici merear. Amen.

Caput Secundum.

Maria Virgo verè sine originali peccato concepta.

Inter alios tuorum encomiorum & laudum titulos, Maria Virgo & Mater Dei, compellata es, Speculum sine macula: & merito. Nam macula, latum speculum, non potest claram exhibere speciem vel faciem contemplantis se: at clarum, purum, & immaculatum facile delectabit. Similiter omnipotens, immensus, & coaeternus Deus, volendo assumere humanam, fragilem carnem, ut genus humanum à potestate & mancipio diabolico redimeret; non nisi in hoc tersissimo vereq; nitidissimo speculo id est in castissimo, ac purissimo, quasi sua Matris chonissimam vitro, uti in speculo perfectionis, & exemplari omnium virtutum, contemplari & speculari voluit. An etiam dignum, & possibile id fieri possit. Ut illud vas praelectum, domus haec aurea, habitaculum Regis aeterni, & thalamus Sponsi illius coelestis, in quo Deus continens universa, reclinare, & quiescere elegit sicut per breuem temporis spacium, tantum novem Mensium sub servitute & potestate nautae maleolici sathanae absit. Coaeternus Deus eam specialiter praeservare, voluit: secundum illud, quod in Officio immaculatae eius Conceptionis habemus. Decebat tam nobilem Natum praecavere, ut ab originali labe matris Eva; Almam quam elegerat Gemitricem verè, nulli prorsus sineas, culpa subiacere. Mirabilia, inaudita, & ineffabilia sunt opera Dei: super quae, ut Theologorum est sensus & opinio. Quia nec maiora Dei potentia: nec infinita Sapientia, nec incomprehensa bonitas, excoget, & perfectius creare, & operari potuit: super haec tria. Ceterum propter se, & propter electos Dei: Deum ab aeterno hominem creare: Et Virgine Marian, Matrem nostri Salvatoris efficere. Propter quam, omnia immacula sibi facienda designavit: ut fecunditatem cum Virginitate,

Matrem nostri Saluatoris: filiam sponsam cum maternitate in unum
 coequauit. Et hanc ob causam a peccato originali liberare & singu-
 lariter eam praeseruare non potuit? Ergo feliciores essent profecto
 Angelis sancti, imò et Adam et Eua, quia sine originali peccato, in
 hunc mundum procreati et eformati; siquidem Dei manus, ex Adam Eua
 formauit, et Matrem Dei excellere, & superare debeat? Nostra glo-
 riosa Virgo, veluti Arca, in suo sanctissimo utero meruit portare De-
 um et Creatorem omnium creaturarum, et taleatorem totius mundi? Ab-
 sit: nemquam rei fidem agnoscere poterit. Sed quare quis. Ergo
 pari ratione, mors Christi Iesu, Saluatoris nostri, propter Sanctis-
 simam Virginem, frustranea et inanis esset? siquidem pro peccatis to-
 tius mundi passus et mortuus: et quia ipsa sine peccato concepta et nata fuit,
 nihil ergo illi profuit redemptio Christi nostri Domini? Responsio:
 imò multum illi profuit: siquidem antecedens opus, et fructus passio-
 nis Christi Domini, in illa hoc effecit, et quasi in sua Sanctissima
 Matre Deus coaeternus cooperatus est. Et nunquid et Abel ante
 Natiuitatem Christi Iesu fuit: imò Ieremiam et Sanctum Ioannem
 Baptistam, per suam sanctificationem, et alios suos electos antece-
 dens nostri Saluatoris passio et mors, ab originali peccato salua-
 uit et praeseruauit: profecto igitur haec gratia et amantissima pas-
 sio Christi Dni, multum suae Matri Dei profuit: et etiam suam
 gloriosissimam Matrem clarius, et multo excellentius, et prestanti-
 us Ieremia, et Sancto Ioanne Baptista, ab originali peccato praes-
 seruauit: quod testatur illud Canticum. Tota pulchra es & ma-
 cula non est in te. Vultum ergo tuum deprecabuntur omnes San-
 cta Reigenitrix. Forelimini, et videte, filia, Sion Reginam vestra,

quam laudant astra matutina, cuius pulchritudinem Sol & Luna miran-
tur: & iubilant omnes filij Dei. Quamobrem Mustella domestica be-
stia irrationalis: ut Naturalista de illa referunt, quae ita omne lu-
tum cauet, & maxime vitat, dum ex sua spelunca egreditur, si quis
ante foramen illius fouea latum apponeret, licet mactari, vel a canibus
deberet dilacerari, non inrederetur amplius foramen propter lutum.
Quid igitur putamus, de omnipotente Deo: an ingressus fuisset, in Vir-
ginis suae Matris uterum, sciendo in illa aliquod esse peccatum?
aut aliquam habere maculam? Nostra Virgo gloriosa Maria, est
illa Civitas Ierusalem, cui quondam promissum fuit: quod nullus
Assiricorum acquireret eam, neq. circumdabit eam, nec sagitta trans-
forabit eius murum. His enim verbis manifeste declarat: quia i-
psam Deus liberam fecit, ab omni mortali, veniali, & originali pec-
cato. Et in eandem animam intrat Assiricus, & eam devastare
facit, quae per peccatum diabolum maledictum intrare permittit:
& eandem animam idem Assiricus circumdat, & occupat, quae sua
temeritate, voluntarie, quasi in aliquod praecipitium, in peccatum
mortale incidit. Quae vero anima peccatum veniale committit, non
perdit quidem gratiam Dei, sed illud est quasi author ad peccatum
mortale, & est in gravi periculo, ne forte maneat a maledicto daemone
obsepta, & illam animam postea in fundum evertit & devastat. Secun-
dum Thomam de Kempis libro primo cap: 54. Nullum vitium erit, quod
suum proprium cruciatum non habebit. Tunc iusti stabant in magna
constantia, adversus eos, qui se anovstiauerunt, & depraeserunt: est
igitur sollicitus modo dolens de peccatis; ut in die iudicis securus
eum beatis. Et per sagittam, originale peccatum intelligitur, quia in
quamvis animam sagittarius daemon infernalis, a longe emittit sa,

De genit

gitam suam: nam à primis Parentibus, hac macula oritur, et in totum genus humanum effunditur. Quod tamen de nostra Virgine Deus omnipotens, ita est locutus. Ecce ego creabo novum Cælum et terram novam. Profecto utrumq; novum. Et quis mortaliū, unquam vidit Cælum super terram? Magnum mirum, et in auditum nuncium! Terra quoq; facta nova, quā antea de pres, spinas, et tribulos determinavit: modo iam præclarum, præciosum, et nobis præciosum, et utilissimum fructum attulit. Et quod majus est, terra protulit Cælum. Et terra quasi Domina facta est cæli: Et nihil peius in Dei Filio compertum est, quod ad simplicem oculum humanum teste fuit! ita commixtum cælum cum terra, et utrumq; incoñitum nā, sit, et utriusq; differentiam, non nisi solus coæternus Deus, agnoscere uenisset; neq; terra cælum facta fuisset, si aliquam maculam de se peius factus: attamen nostra gloriosa Virgo Maria, absq; omni labe et cælum cum terra commixtum. Quam commixtionem et differentiam agnosce nola reservatur: et ita per hoc, si miles simili daret. Ita etiam coelo aliqua delectatio facta fuisset, si in hac Virgine aliqua vel minima macula inuenta esset? Quia in coelo nullum peccatum dominatur, neq; aliquando fuit. Aliquid simile, in nostra Sanctissima Virgine, et clarissime conspiciamus: quia ipsa

ab omni peccato præserruata; et inde talis orta utriusq; dilectio,
ac verus coniunctus amor. Non queramus nos igitur rationes et cau-
sas, quia nostra gloriosa Virgo aliquod unquam peccatum habuerit? ini-
mici enim semper peccati et tenebrarum facta fuit; estq; nostra flu-
rora consurgens: quia omnes tenebras illa sustulit; et ipsa, qui to-
tius peccata mundi tollit, genuit. De nostra Sanctissima Virgine,
Sanctus Bonaventura ita ait. Peccatum nostrum ita abhorruit: ut
potius mortem Filij sui, quam peccatum sustineret: magis placuit Fi-
lium tradi Cruci, quam dedecus peccati sustinere. O Pater coele-
stis ac omnipotens Deus; Erripuisti nos de potestate tenebrarum,
et transtulisti in Regnum dilectionis tue: si est Mater ob hoc sis ite-
rum benedictus, quia thesaurum, omnem gratia tua si est Mater tu-
am dilectissimam ab omni prorsus labe et peccato originali præserruasti;
per quam habemus ius ad regnum tuum, sicut filij hereditatis: itaq;
aduersa omnia, amore Dei patiamur; ut post hoc exilium, veri hæ-
redes regni coelestis effici mereamur. Et propterea subijciamus omnes
sensus corporis nostri, animum et cor nostrum, sub manū omnipotentis
Dei; cui enim nihil unquam impossibile est et fuit, disponere cum sua
dilectissima Matre. Et hanc ob causam sacra scriptura de hac San-
ctissima Virgine loquitur. Quia est mulier amicta Sole in quam,
nemo libere intueat, et eam visibiliter aspicere potest: imò nec mentis
et animi oculus contemplari, et veraciter adhaerere meretur: quia
et qualia talenta et dona orationum nostra Sanctissima Virgini
Maria, a Domino Deo præpotenti oblata et largita sunt. No-
strum potius sit submisisse in terram procumbere, et te Domi-
na nostra Clementissima obnoxia procurari: ut peccatorum nostro,

9
rum maculas omnes, tua ineffabili intercessionem delere, nos quod
mundos, in viam salutis adducere, & ante tribunal sui Filij & Salu
uatoris nostri Christi IESU statuere digneris. Amen.

Caput Tertium.

Maria Virginis Natiuitas in hunc mundum gloriosa.
Quemadmodum in Cælo, Aurora consurgens, prænuntiat diem: ita tu,
a Natiuitas, o Virgo Sanctissima, nuntiat venturum diem sal
est / Natiuitatem. Solis iustitia Christi Domini Saluatoris
nostri: quod etiam de te Virgo gloriosa, Maria intellegi potest:
quod scriptum est. Quæ est ista, quæ progreditur quasi Auro
ra consurgens? Aurora est medium inter diem & noctem. Den
sa erant tenebræ variarum sectarum, in hoc sæculo circumductæ:
nam homines deo alienos, pro vero deo coluerunt, ligna scul
ptilia & lapidea adorarunt. Ipsamet Urbem Roma, rex quasi
& Princeps huius mundi, de qua vt Sanctus Chrysostomus scri
bit. Quia non agnouit diem exaltationis suæ, & dexteram Dei
excelsi: obumbrabatur pene omnibus gentibus, & inseruiuit
deniq; omnibus sectis & erroribus, & supposuit se suscepisse
summam pietatem, & deuotionem, quia neminem à suo
errore, & perfidia abducerunt, & cui credere quod placuit,
reliquerunt; imò obliuisci quod Amos Prophetas tertio suocapi
te describit. Ego Dominus Deus, & non est alter, formans lu
cem, & creans tenebras; ego Dominus faciens hæc omnia..
Et Elias valde miratus, quod septem milia hominum inueni
ri non poterant, in toto mundo, bonam fidem profitentium,

et in Deum verum credentium. Quamprimum hæc furora Virgo Virginum
mundum illuxit, mox Solem iustitiæ, ac verum cœternum Deum sequente,
insurgere prædixit, et præsignavit, quem postea de suo castissimo utero in
hunc mundum protulit. Facta igitur per suam Natiuitatem, quasi me-
diatrice inter cœlum et terram, pacem inter Deum et hominem statuit, de
vastato igitur inferno, facta est occasio cœlum adimplendi, numero electo-
rum. Et ideo sancti Anæli suis gloriosis canticis in aëre, huic diem solem-
nem muneribus et hominibus nunciauerunt. Ut fertur: Quidam Anachoreta
nomine Paulus, vitæ sancti sissimæ, eadem nempe die octaua Mensis Septembr:
per amos multis nouam stellam e cœlo proeredientem conspexit, quæ splen-
dore radiorum suorum super Civitatem Loretum, suam omnium sanctam, si-
cut Loretanam summo splendore coillustrare aduerbit: à celestibus tu-
dem nuncijs informatus, quod eadem die nostra Sanctissima Virgo Maria,
sit natâ. Et quandoquidem nostra sancta Mater Ecclesia, finem tantum
Natiuitatem seu festum Natiuitatis secundum ritum Romanum celebrare
consuevit: videlicet. Sancti Ioannis Baptista, quando dies longissima: et Fi-
lij Dei incarnati: ne quidem sine singulari ratione, et mysterio. Nam festu
Sancti Ioannis Baptista celebratur, quando longissima dies, quæ ab eodem
tempore, incipit decrescere, et brevis fieri. Nam S. Iohannes Baptista
tanquam Hostiæ suo, et Saluatori totius mundi, via cedere coactus,
et humiliando se doctrina sua, propter Christum Dominum, per plexionem
sui capitis, minorem se exhibuit. Christus vero Dominus, longissima
nocte est natus: qui sua illustri doctrina, tenebrarum noctes, et incredulitatis,
et cordis duritiam repulit; et quando in monte Casuarie in fuce fuit eleva-
tus, mundum hunc tenebrarum illuminauit. Similiter nostra gloriosa
Virgo Maria, quasi Aurora consurgens, octaua die Septembris, cum in
mundum nata esset, quando horrea pane plena, et pro futuro pane,
et quando dies breuissima.

semen in terram bonam seminatur: hac enim verum coelestem panem
attulit; quem ipse Salvator noster, in vltima Coena sanctificauit, con-
secrauit, ac suis discipulis distribuit; in cuius memoriam Ecclesia
sancta, hoc summum donum & mysterium, in Missa sacrificio, nobis licet
in honorem offerre, et praesentat, et ad vescesum porioit: ac postea per mor-
tem noster Salvator Christus IESVS, verus Dei Filius, in suo sepulchro
quasi granum tritici in terram missum, multum fructum attulit, & magnā
abundantiam bonorum omnium declarauit; ad exemplum cuius Chri-
stus Dominus in Euangelio se ipsum granum tritici nominauit. Maria est ma-
re, gratia Dei affluendo, et amara Filio compaciendo. Beatus ^{angelus} ~~Damianus~~
Numquid quia Dei filia, ideo nostra salutis oblita es? nequaquam Domina:
scis enim in quo discrimine nos reliqueris, ubi jaceant, quantum dero-
luerint serui tui. Non enim ita memoraris misericordiam Dei solius;
ut misericordiam in nos non habeas, neque ita es impassibilis, ut sis compas-
sibilis. Et merito sancta Ecclesia, de hac orta Aurora concinando pro-
clamat. Quia Natiuitas tua Deigenitrix Virgo, gaudium annunciat
ster: qui soluens maledictionem, dedit benedictionem, et confundens
mortem, donauit nobis vitam sempiternam: non solum mundo, sed et
omnibus sanctis, et Angelis in caelo. Praecedentis noctis, omnes ho-
ras enumerat Euangelista sanctus Mattheus, in generatione gloriosa
omnes hora tenebrarum, et noctium: cum vero ventum est ad nostram
Deigenitricem Mariam: iam incipit dies gratiae Dei. Nam quando
quis infirmorum, in lectulo decubens si hocenter querit, an iam
es tuescat? respondet infirmo, iam consurgit Aurora coeli: iam Vir-
go nostra gloriosa Maria nascitur: iam vera fidei dies est nobis il-
luminatus; iam loco Iudaicae Synagoga, illuxit Ecclesia Dei: iam lo-
co decalogorum praeceptorum, abundantia orationum Dei: iam pro
oblationum et holocausti pecorum, immaculatum offer torium fons Dei:
et unde horum omnium sumpsit exordium? A nostra orta Aurora,

et nitida stella, Virgine Maria. O felix Maria, et omni laude dignissima:
quæ enim peruenit, ad illam gratiæ perfectionem, quæ soli Deo cognoscen-
da reservatur: et quam causam, his gloriosis titulis, Abyssus gratiæ,
mare spirituale, opus sanctitatis thesaurus sanctissimus: et alijs multis
similibus, a sanctis Patribus est compellata, titulis. Hæc Mater
pulchra dilectionis, omni suo fauore, patrocinio, beneficio, quæ no-
bis præstat, et intendit: ut Deum diligamus, et per vitam excellen-
tior^{caritatis}em ~~ambulemus~~ ad Deum et perfectionem ambulemus, ac vitam hæc
in perfecti amore Dei concludamus. Et insuper, ut ipsa benedicta
vocaris o Virgo Maria: ita etiam necesse est, ut Matris tuæ San-
cta Anna, non obliuiscamur: cuius enim nomen, designat gra-
tiam. Quod verissimum est, quia hanc maximam à te consecuta est
gratiam, tanquam à Domina et Regina coeli et terra: quæ inter-
pretatur Maria: et licet filiam non filium genuerit, tamen mul-
tus filiorum talem gratiam uniuerso mundo attulisset, et quidem tale
gaudium, quod et similiter hanc Natiuitatem sanctus Spiritus contem-
plando ait. Omnis enim mulierum magis lætatur, quando parit fi-
lium, quam filiam. Melior est etiam una filia altera: quasi ita olide-
ret. Quævis mulier, multo plus gaudet, quando parit masculum, quam
femellam: veniet inquam tale tempus, quando pariet filiam, præ-
stantiorem alijs omnibus filiabus: quia præstantior est una altera:
et imò præstantissima omnium filiorum et filiarum atq; gratiosissima,
siquidem omnes filios et filias excedat.

Talis itaq; nostras sacra Virgo Maria fuit, quæ omnium maxima et
omnium creaturarum præstantissima in toto orbe terrarum, et ex
nullis una electa. Hæc est enim illa candidissimum, verè terribissi-
mum perfectionis speculum, in quo cœterna Dei Patris omnipoten-
tis sapientia, et amor conditoris, et bonitas et potentia clarissime re-
lucet. Hæc illa, illud candidissimum lilium in text. spinas, quod celestis
ille sponsus, supra omnem amœnitatem pascitur. Hæc illa, velut

amoenissimum pratum, in quo millia millium florum, inter quos quod
obstypescendum est / quod eiusdem coloris, formae, odoris, nusquam
reperiuntur. Anticorum 2° 8 cap: Gaude igitur felix Sancta Anna
mater Dei Matris, de laude tante filiae, et tam gloriosa natiuitate tua sanctifi-
sima prolis. Ave Anna gloriosa, clarior syderibus: Arbor vite, tu frondos-
sa pulchrior pra omnibus. Cuius vultum et decorem concupivit Do-
minus. Leta re orbis terrarum: gaude et exulta omnis anima Christia-
na: quia sua natiuitate nos parit filios coeli, et faciet nos videre verum
Solem iustitiae, in aeterna beatitudine. O Pater coe terne, ac Sanctissi-
me Deus: illumina nos gratia et virtute coelesti: ut impleamur agnitio-
ne sanctissimae voluntatis, in omni sapientia, et intellectu spiritali,
et probemus, quae sit voluntas tua beneplacens et perfecta: da pot diui-
tes fiamus, in bonis operibus, libenter commonice mus thesaurum et
fructum Genitricis tuae: ut in futurum apprehendamus vitam aeternam.

Caput Quartum.

Mariae Virginis in templo praesentatio et sui ipsius oblatio.

Sic enim oportuit fieri, quia Sanctissima Virgo Maria, volendo lo-
cum praeparare, in suo castissimo utero, tanquam solium et habitacu-
lum Dei omnipotentis, a suis Parentibus in templum, in domum Dei for-
uenda offertur et praesentatur. Accedite ^{et} alacrite et videte Parentes
huius temporis, cum vestris dilectis liberis: aspiciate et admiramini ma-
gnam, et inauditum miraculum. Ecce puella et Virgo trium annorum ex
plebe Iudaica, et Regia stirpe et prole, prima delicia et amor Paren-
tum, spes et solatio totius familiae, ex Parentum sine in templum trans-
fertur. Et quare tam iuencula? tres anni designant ipsius perfecti-
onem, Nam Virgo ante partum: Virgo in partu: Virgo post partum.

permansura. Immensum Deum in suo castissimo utero pariter & homi-
nem existendo metertia / portare meruit: per tres horas in luce,
propter gemitu humanum, Christum IESUM pendentem etiam mortuum,
signata est; contemplari. Triplex mysterium in sua vita portavit. Gau-
diosum: Dolorosum: & Gloriosum. Tribus quoque annis Christi Domini doctrina
duravit. Tertia die etiam die post suam amarissimam passionem
& mortem Deum & Filium suum in magna gloria conspexit: tertia quoque
die, post felicem diem obitus sui, cum anima & suo corpore, in Ce-
lum est Assumpta. Festum hoc fuit antiquitus celebratum: ut apud
Græcos in libris habetur. Iulius secundus, & Sixtus Summi Pon-
tifices confirmarunt. Ceterum cum summo gaudio à pijs Parentibus,
hanc oblationem suscipit: Sicut quondam / quod Elias Propheta ait.
Exorta parvula nube, magna est secula pluvia: & terram fecit hu-
midam & germinantem. Similiter, quando iuvenca nostra Virgo Ma-
ria, est in templum Dei inrepta, sperare habemus maiorem rorem &
orationem Dei, quam sancti Patres desiderarunt. Terra fuit sicca,
arida, speravit coelestem humiditatem cum summo cordis deside-
rio. Malechicus demon perterrefactus, ex hac Virgine iuencula:
etenim illa debuit fieri templum & habitaculum omnipotentis Dei,
nunquam in mundo auditi & visi, & à qua etiam debeat hic in vi-
duo hostis vinciri. In templo & domo Dei oportuit crescere hanc V-
Mariam, in summis virtutibus, & in perfectione vera, ideo tempe-
stive Dei templum est inrepta; communiter fit apud iuvenes, ali-
quod exercitium, & fit quasi altera natura. Samuel in templo ni-
manens, maior etiam factus sanctus. Tobias in iuventute docu-
it suum filium in iuventute; ut Dominum Deum timeat: quia in-
etiam sapientie est timor Domini; quod etiam multi Sanctorum,
ita fecerunt. Et hanc ob causam, sponsus nominat suam spon-
sam, columbam. Quoniam ex Arca Noë, dimissus cum fuerit cor,

nus, non est amplius reuersus; sed super cadauor mansit: verum co-
 lumba, non habendo locum, ubi quiescat, reuersa est in Arcam. Simi-
 li modo homines peccatores, emissi in mundum, per creationem & sua
 naturam natiuitatem nati sunt apud sua natura pulchritudinem, & malorum mo-
 rum consuetudinem. Grata olim erant Deo uictima; sed multo gra-
 tior semper fuit obedientia. Citius exauditur una obediens, & Deo
 ti oratio; quam decem millium contemptorum & damnatorum. Non en-
 nim attendit verus obediens, quam exaue sit quod praecipitur, hoc so-
 lo contentus, quia praecipitur: nisi quis contra Deum praecipiat.
 Ceteris virtutibus daemones oppugnamus, obedientia vincimus: pare-
 re, cum didiceris, imperare scies. Sanctissima Virgo in mundum
 emissa, quasi columba in Arcam, in templum Dni tui est reuersa, ibi
 habitauit, ibidem in sanctis virtutibus creuit, & praesertim, quan-
 doquidem verus Messias, eius & Dei Filius, Sacerdos magnus secun-
 dum ordinem Melchisedech, simul & Angelorum Rex, & Dominus domi-
 nantium, hac ipsa societate & congregatione fuit usus: huic quoque nostra
 gloriosa iuuenula Virgo conuocationi iuncta fuit, & cum angelis & Sa-
 cerdotibus est conuersata: cupiendo quam a moribus, tum etiam ab homi-
 nibus conuersationem vitare: ut tantum soli Deo immortalis seruire me-
 reatur: & licet hoc ipsam letuit, quod Mater veri Messiae effici & fieri
 debeat, tamen ex mera humilitate, feruenter & constanter orauit:
 ut ros expectatus, & pluuia desiderata e caelo plueret. Tabula licet
 quidem ethica, sed hac materia assimilari & accommodari potest,
 quae apud Plumerum scripta legitur. Iupiter Princeps deorum cum vel-
 let suae potentiae virtutem veraciter ostendere. Ad deos sibi similes
 ita ait: & prius catenam longam, quae de caelo usque in terram de pen-
 deat, fabricari praecipit, & alias paruas catenas, quae in extremita-
 te maioris antheae in terram dependeant. Ad deos dicit: vestrum
 erit, unusquisque catenulam apprehendat, & ita unanimiter deorsum

trahant, et me in terram detrahere possit: ego modo simili in coelo cona-
bor, per hanc catenam omnes vos sursum in coelum attrahere: et ita o-
mnibus vobis patebit virtus potentiae meae: quod maxime huic nostrae
materiae inseruiet. Quia generatio nostri Salvatoris Christi homi-
ni super terram fuerunt omnes Patriarchae, Reges, et Prophetae ca-
tenas parvas, hi omnes fuere; volebant Deum, in has inferiores par-
tes terrae de coelo detrahere, quod nullus illorum sanctorum Patrum
potuit efficere. Sed quando nostra Sanctissima Virgo Maria est
in hunc mundum creata, et nata, de qua postea natus est IESVS:
illa vicit invictissimum: haec illa nostrum Salvatorem in terram,
suis gloriosis meritis et precibus detraxit. Maiores lapis est cordis
amor. IESVS, te dilexit; reclama cor tuum trahi sine, es durior fer-
ro! si hic amor te trahere non potest! totum se tibi dedit, redde aman-
do cor tuum. Deus cordis tui est, illud petit. Et quomodo non ames,
IESVM tu Christiane, qui tantopere te dilexit, et quem Pater aeternus
coelestis vult; ut se ipsum deligat? Et ideo illum misit in has terras, ut
ipsum hominem factum, ex toto corde amaremus, et per eum rectire-
mus ad Patrem coelestem, a quo per peccatum turpissime aberraver-
amus; qui et modum eum diligendi, nos sua institutione et exemplo
docuit. Pater diligit Filium, et omnia dedit in manus eius. Ioannis
3. O amabilissime IESV, amor meus, offero tibi cor meum totum, et si,
nille haberem ad amandum te, omnia offerem. Si enim ergo totustaus,
et in aeternum tuus permaneam, et toto affectu te diligam. Est Chri-
stus Dominus eadem catena, suam sanctam Genitricem futuram,
in primis eam sursum ad cor suum trahere dignatus est: et post

has miseras, nos omnes in coelum assumere paratus. Quae tamen haec ca-
 tena? Amor: quo cum amore, Sanctissimam Virgo constructa, mox frum-
 annorum existens, ad servitiam et Dei obsequia, se tanquam suo Creatori
 obtulit, in domo Dei educata, digna Mater Dei fieri, est effecta. Na-
 nime devote: orate nostram gloriosissimam Virginem Mariam, iuvenulam et po-
 tentissimam Virginem: ut nos offerat Patri Clementissimae, et suo Filio dilectissi-
 mo, ut in Ecclesia sua coelesti, nos aeternaliter et felicitate cum omnibus sa-
 ctis cohabitare mereamur. O Pater providentissime, aeterna veritas, qui exi-
 xisti. Non vos deseram, neque derelinquam: da ut exclamemus, et unanimiter
 dicamus. Dominus noster adiutor, da gratiam; ut speremus in te, et in si-
 nu tua divina providentia, cum plena fiducia scientes, qui administras
 semen, seminasti, et panem prestabis ad manducandum esurienti, qui prope
 es omnibus te invocantibus, et in illo amore nos prosequere; quo tuam Beni-
 tricem trium annorum in templo tua benedictibus es prosecutus: ut han-
 dentes hic alimenta, quibus tegamur, in templo et regno tuo coelesti, tua
 benignitatis refici mereamur. Amen.

Caput Quintum.

Maria Virgo prima facit votum Castitatis in templo Dei.

Nunquid novi aliquid factum, aut aliqua nova inventio, quod nova Virgo ju-
 vencia gloriosa Maria, sibi habitaculum in templo Dei elegerit? quid me-
 rito eadem ratione, et modo quodam mirabili, et insitute singulari, Deo Ter-
 tellianum oculos meos; qui habitas in coelis? Sicut oculi Ancilla suae in manibus
 Domine suae: ita oculi nostri: ad Dominum Deum nostrum: donec misereatur non
 cuerit; ut id quam oculus exaquaret, et perficere semper meditetur. Quod op-
 me nostra gloriosa Virgini constabat: quia Castitas in coelo fuit maximis

precij & abstinationis; propterea hanc prima Virgo iuencula sponso suo Chri-
sto Domino offert, & dedit. Et licet tempore ceterorum virgines Vestales caste
vocabantur, sed illa falso modo, titulo, & ordine fecerunt: vel propter vanam
gloriam, vel dijs alienis, & non vero coeterno Deo seruiuerunt. Verum nostra
dolorosa Virgo Maria, sincere, candidè, & perfecte, propter placendum
Domino Deo, & non hominibus, uni ac trino Deo, suam Virginitatem in-
teore consecrat: & prima est inquam, cuius oratio Sanctus Bernar-
dus est mihi testis & auxilio, qui ita loquitur in persona Virginis Mariae,
Tota enim floreo, habendo virtutes omnium florum in me: nulla enim mihi
deest: habeo liliū castitatis, siquidem ego prima feci votum castitatis,
ut inferius dicitur [et ut sic faciam. Amor omnipotentis Dei me, aqua,
nata: merear ergo dicere sponso meo dilectissimo. Quia sum alba &
rubicunda, sicut Sponsus meus est, totus albus & rubicundus. Oportet
dulcissime IESU vehementia tui amoris, cor meum rumpatur, & ita me,
um ergo te amorem testetur: non patiar amabiliissime IESU: ut amor
meus, ergo te sit sterilis; sed erit per gratiam tuam fecundus, plenius
feruentium actionum, quibus tibi quantum possum conformis fieri stude-
bo. Ego die illo me felicem estimabo, & diuitem & gloriosum, dum afflicti-
ones aliquas, humiliactiones, obloquia, injurias, confusiones, mortifica-
tiones, ob amorem IESU, & ad imitationem illius patienter sustinuerō,
& sic effici merear illius conformis. Quibus tandem his omnibus mori-
dis, nostra Sanctissima Virgo, & omnibus suis conatibus conabatur, &
proposuit Deum de coelis detrahere, & bene prouidit, quomodo in has in-
feriores partes terrae descenderet, tanquam sponsus suus dilectus: & mul-
to praestantiorē perfecit scalam, illa Iacob scala: quam in somnis in ve-
teri testamento vidit & contemplatus est: per quam ioseph Patriarcha ad-
uertit angelos ascendentes & descendentes de coelis, super quam & Deus
innixus fuit. Verum hic semper & incessanter ascenderunt & descende-

ruunt, illi coelestes nuntij: et quia hanc scalam construxit varijs sacris vir-
 tutibus, et exercitijs, quibus denique hac Admirabilis Virgo fuit plena inte-
 rius et exterius. Et per quam scalam, et ipse Archangelorum Prin-
 ceps sanctus Gabriël, imò et solus Deus, et Dominus Dominantium,
 Rex Anaelorum, et Dux exercituum (ut inferius fusius dicetur) de-
 scendit, per hanc scalam, usque in hunc mundum, et in uterum Castis-
 simae Virginis: ut suo psalmo Rex Psaltes concinit. Ibunt sancti
 strata Sancta sanctarum Virginum; procedendo de virtute in virtutem,
 circumdedit et ipsum Deum: preparato et confecto monte Sion (id est)
 suo sanctissimo utero. Incepit ibitur suam sanctam scalam, à puris-
 sima sanctitate et castitate: et finiunt in sua profundissima humi-
 litate. O quam admirabile Dei habitaculum! non secundum hu-
 ius mundi cursum! verum fundamenta eius in montibus sanctis. O
 terra; hic decor et tua pulchritudo. Sicut latantium omnium no-
 reat in coelo gloria tua: verum aliter decor tue castitatis in coelo
 adornavit, quasi thalamum sponso tuo: sed humilitas illius gloriosa
 Virgo hic aedificavit habitaculum Dei Altissimi. Sed ubi simi-
 la Spiritus sancti; quod testatus est Archangelus Gabriël eam visi-
 tando dicens. Ave gratia plena: quam optime elobeta fuit. Quod
 mille est regnum coelorum thesauro abscondito in agro: dixit. Si-
 nim hic thesaurus castitas, simul et Virginitas: utramque virtu-
 tem maoni aestimavit nostra Virgo Maria! Quod potius recusare
 responderet Archangelo Gabriëli. Quomodo fiet istud, quoniam ex vi-
 rum non conascetur? Unde patet; quia summopere aestimavit nostra

Virgo gloriosa suam Castitatem, quam habuit proximo thesauro; in nemi-
ne hominum fuit talis thesaurus absconditus, sicut in nostra Deigenitrice
Maria. O felicem illum talem, qui non tantum suos actus, sed et cogitationes
mendat: sapienter idem, in sua alia Epistola inculcans ait. Sic certe vi-
uendum est, tanquam in conspectu Dei vivamus: sic etiam cogitandum tan-
quam aliquis pectus intimum aspicere possit. Quid enim prodest homi-
ni esse secretum? Deo nihil clausum est: inter est animis nostris et
cogitationibus, medijs interuenit. Sic interuenit deo, non tantum tan-
quam aliquando abscedet. Nihil verius aut sapientius a calamo ho-
minis, non Christiani doceri potuisset. Vere omnium actionum nostrarum
maioris secreti? sicut Castitas et Virginitas: quae sub pallio materno abscondi-
tur: ut ita verum dicam. Quod ideo ad se sponsum suum coelestem conuertit, de qua
in sacra scriptura. Oculi tui sicut columbae, excepto hoc, quod intus est, ab-
sconditum. Columba est signum castitatis: sponsa vero oculi sunt columbae,
summa castitate adornati, quia viderunt apud nostram gloriosam columbam, simi-
les oculos, ita delectati sunt, quod intus mansit ipse sponsus, per nouem menses
in abscondito. O ^{cor} Domine Deus meus, et Deus meus, cor mundum et castum in me
crea, innoua oro in spiritum sanctum tuum, ut tandem aliquando, vitam hanc me-
am serio emendem, et ex animo te solum amen, et usque in finem vitae meae sic
perseuerem. Quam admirabilis haec virtus nostra! Deigenitricis Mariae, et
suum Matrimonium, et castissimam protulit prolem et heredem: siquidem et ca-
stissimus ipse Deus, qui ex hac intacta, et pura Virgine est coeque, uterq;
ne omni peccato fuit. In principio nox mundus in peccatis fuit immerseus,
quid causa fuit? in libro Genesis legimus, Quia omnis caro corruperat viam
suam: et maxime carnis libido, scurilitas, et impuritas, in saeculo hoc clamina-
batur, et quasi aqua immunda totum submersit mundum: et quia ille ciuitates
Sodomae et Gomorrae, sulfureas ionis combusit. O homines nolite fieri sicut
equus et mulus, quibus non est intellectus. Tobiae hoc arcanum pandens Ra-

phaël Archangelus. Audi me inquit Tobia, et ostendam tibi, qui sunt qui
 bus praualeere potest demonum: qui Deum à se & sua mente exciunt,
 et sua libidinē aduent: sicut equus & mulus, habet potestatem demonum
 super eos. Antequam vero ofensio vicissim mundus renouetur, castitas
 praecedere necessario debuit, quod postea sanguinolentus in horto sa-
 dor, & in Cruce sanguineum abunde spiliuim & corpore Christi Iesv,
 amoris nostri ergo profusum, renouauit mundum, & per Saluatorem nos-
 trum sumpsit sua salutis exordium. Initium tamen factum à Castitate;
 & nostra Sanctissima Virgo feruenter, ardentius, & constanter orauit,
 & amant castitatem: per quam mundus saluatus: o mira Castitas, o
 mater pulchra dilectionis. de qua fusius lege libro tertio capite de-
 cimo quarto. Ah coarctare omnipotens Deus, regnauit in nobis, & in
 mortali corpore nostro peccatum libidinis & impuritas, & obediunt con-
 cupiscentiis carnis, cheu, quam saepe exhibuimus membra nostra, tan-
 quam arma iniquitatis peccato, & diuitias tua bonitatis, patientia,
 & obedientia contempsimus, non attendentes, quoniam benignus & mise-
 ricors es. Vanitas est carnis desideria sequi ait Thomas à Kempis,
 libro primo cap. j: et illud desiderare, vade post modum oportet olui-
 ter puniti. Memento illius frequenter proherbi. Quia non satiat
 visu oculus: nec auris impletur auditu. Stude ergo cor tuum ab amo-
 re carnalium & visibiliu abstrahere, & ad inuisibilia te transferre:
 nam sequentes suam sensualitatem maculant conscientiam & perdunt
 Deiorariam. Sed veniat super nos Pater benignissime misericordia tu-
 a, & ostendas nobis diuitias gloriae tuae, fac nos videri misericordia tua:
 ubi abundauit nostrum delictum: superabundet gratia tua: ut domino
 deo propitio, & cum tua Genitrice Virgine Maria, corda nostra & corpora
 mundum praesentare valeamus. O Castissima Virgo nostra gloriosa Maria
 miserere nobis indignis peccatoribus, & tua sanctissima & ineffabili ca-
 stitate in hora mortis nostrae, excita & in noua in nobis veram, puram, ca-
 stan, & purem conscientiam: et illud quoque efficere digneris: ut in amo-

re Dei renouati, tecum in aeternum, Deum et Filium tuum IESVM in
coelis laudare. mereamur. Amen.

Caput Sextum.

Mariae Virginis negotium: meditatio frequens: oratio feruens:
et maximum labor assiduus.

Nam quemadmodum nostra Sanctissima Virgo Maria existens triū
annorum: pro sua domo et habitatione, templum Dei elioere statuit;
ita etiam in trinam diei occupationem, et suae aetatis opus vel nego-
tium distribuit. Meditationem, de rebus coelestibus instituit.
Vt Rex David testatur suo psalmo. Et meditatio cordis mei, in conspe-
ctu tuo semper. Orationem suam ad hominum coeli et terrae, et non
oritur ad Deum elevatio. Et sicut in conspectu Dei omnipotentis
incensum odoriferum. Et laborem vel opus manuum suarum constitu-
it iuxta illud per Psalmistam dicentem. Opere manuum suarum na-
ducabis, et bene tibi erit. Sic enim de ipsa sancti Doctores opinantur:
quia vita illius fuit, quasi quis in extasim aliquam raperetur, et semper
per quasi in aliqua contemplatione esset, continuo meditabatur; et
mirabili amore Dei est conseruata; et varijs mysteriorum coelestibus
ut totus animus et mens illius, innumeris miraculorum virtutibus
fuit occupatus: quod in humana et fragili natura, et in ita delicato
corpore, tantum pondus coelestis gloriae suffere potuit. Iste dis-
cursus est Richelij de laudibus Mariae semper Virginis libro se-
cundo. Qui narrans ita ait. Quare quis; quando Ego dormiuit.
respondet. Merito hac gloriosa Virgo, his verbis uti potuit. Ego dormi-
o, sed cor meum uigilat. Quia ut homo dormire potuit: sed mens et
cor eius suas expedierunt uigilias, fit etiam saepe illud de qua re.

de die tractur, de eadem fit somnus, non alius apud ipsam sermo: nisi de
 Deo, & Caelo: non alius animi sensus: nisi semper infixos in coelum ha-
 bere oculos: merear hoc de mea Sanctissima Virgine suppono hoc esse
 sine peccato solicere: quia illa talem vitam vixit, quae valida febre
 haberet, sed spirituales dico: tota amore illa Divino fuit accensa, & quan-
 si per somnum loqueretur, tantum de rebus spiritualibus: & uno verbo:
 fuit quasi spiritualis lunatica, deambulando mente, per superna pa-
 lacia, ibidemque in somnis ambulando & commorando: usque dum ex somno
 evigilasset, de his semper meditabatur, & in suis sacris meditationibus,
 & suis exercitiis, tantum de suo sponso electissimo Iesu. Quam nam ma-
 gis gloria eius meditationis fuit? quid ergo obsecro tam feruenter diuinitus amore
 & dei beneplacitum considerando, summo cum desiderio semper desideravit?
 Verum est, non nostrum est hoc scire, multo minus querere. Primo secun-
 dum psalmum. In meditatione exardescit ignis: & secundo cum Divino
 Bernardo respondeo. Quia de Deo semper meditabatur, & de eius summa
 & ineffabili pulchritudine, gloria, honore, potentia, bonitate, & Majesta-
 te; hac nocte, dieque est meditata, & cordis sui suspirijs ipsum coelum pe-
 netrabat, & quasi ardentissimas sagittas ex intimo corde, ad suum di-
 lectum, quasi ex arcu emittebat, & ita in sua meditatione nostra Virgo
 Virginum in coelum suam vocem elevando exclamabat. Auxilium meum a
 Domino, qui fecit coelum & terram: quod & corde & manibus juvabat. Et
 quae illa manus? Oratio mentis, & labor manuum: est verissimum. Quia
 oratio mentis, & labor manuum, est fortis, ita fortis manus, quod & de-
 um ipsum ligat, dextra est illa manus, cuius magna virtus. Quod in Moy-
 se est declaratum. Quando Deus omnipotens volens perdere populum
 Israel, sed non potuit, oratione a Moyse fortiter fuit liberatus. Vbi
 Dominus Deus ad Moysen, dimitte me ait, ut hunc perdam populum; at
 Moyses non dimisit ipsum Deum, & sic a perditione liberauit populum.
 Secundo: populus Iudaicus cepit bellum cum suo inimico, & iterum
 Moyses oravit, & elevando suas manus, victoriam populus Israel

obtinebat, denitendo Moyses manus suas, inclinabatur ad amissionem victoriae.
Multo plus nostra Sanctissima Virgo, sua potenti oratione, effecit: denique
totum genus humanum, ab aeterna damnatione liberauit: & sua Sanctissima
feruendi oratione, omnia aduersa operuit. Communiter sancti Doctores orati-
onem diuidunt quadruplicem. Prima est: per quam omnis homo, petit & im-
petrat, in primis suorum veniam peccatorum, & emendationem vitae, confitendo
se esse ipsam peccatorem: cupit se se facere liberum: & pro intercessionem iu-
cat, & petit Sanctissimae Dei genitricis, ac omnium sanctorum implorat suffra-
gia. Secunda est oratio, ad instar petitionis: quando homo iam liber factus,
per penitentiam, cum firma spe, & indubitata fide, cum firmo proposito,
suae emendationis, petit orationem Dei, & certus illam obtinere: haec est enim
charitas Dei, ut mandata eius custodiamus. Tertia oratio: quando sibi,
nil conscius, secure ac bona est conscientia: & libere petit, non aliquam
rem temporalem: imò illam petitionem soli Deo committit, & diuina Clementia
gratias agit, & simul petit: ut id sibi largiri dignetur, quod eius voluntati
est beneplacitum, & non quod homini, & ait. Domine meus & Deus meus,
offero me tibi, in omne beneplacitum tuum, fiat voluntas tua in me: fiat si-
cut in coelo & in terra. Quarta est oratio: Gratiarum actio: sciendū esse
se esse exaudītum, & pro tali beneficio, gratias Deo agit: primo fit cum pu-
dore oratio: secundo cum affectu, & firma spe, hoc obtinens: tertio: ex mera
complacentia in Deo: quia illud obtinuit, quod petiit: quarto fit cum gaudio,
& est oratio plena, gratiae Dei, & gratias agit, pro tali beneficio & gratia, quod
haec petierit. Virgo nostra gloriosa, ut hinc est secuta orationem, tota in
orationum actione, tota gaudio plena, tota affluens coelestibus delicijs.
+ quid Quis sapientiae ait Diuus Bernardus, quidquid virtutis, te habere confidis,
Dei virtuti, Dei sapientiae, & deputa Christo, est origo fontium, & flumi-
num mare est, omnium virtutum & scientiarum, est Dominus Christus Ie-
sus. Sed quod simul & pro Messia nostra Salvata Virgo Maria orauit;

illud singulariter est considerandum. Secum te vult precedere, sed mente et de-
 siderio, ad coelestem patriam Virgo nostra Maria, quis viatorum non prae-
 tit oculos ad viae suae terminum? etiam cum eum oculis mundum videt contingere,
 re? at ubi vel eminus illam conspexerit, cor salit, et oculi praevolant, iamque
 ibi sunt, quo pedes contendunt: itaque properemus, mens nostra ibi sit, quod ore,
 in secularum et corpus speramus. Amemus nostram quietem, sed eam solam,
 qua nos finitis tumultibus eturbationibus omnibus, exceptura est in coelo.
 Deus enim est principium, et finis noster ultimus, ad quem creati sumus, in
 quo nisi requiescat cor nostrum, semper inquietum est, qui sicut tribus
 digitis appendit molem terrae: et ita tribus his digitis, sapientiae, boni-
 tatis, et potentiae, ad suum bene placitum, quasi cor nostrum format, et in
 thronum suum disponit. Quis igitur Deus meus, separabit nos a charitate
 tua? viam ego te amando in aeternum. Iam vero ad laborem sinistrae
 manus accedamus: et eius negotium breuiter repetemus. Verum non nul-
 li intelligunt, quod nunquam nostra mediatrix Virgo Maria, sine aliquo
 labore, est indulta: ideo talem orationem, a Domino Deo est consecuta: uno
 semper duplicem laborem perficiebat. Et siquidem de Regia stirpe et
 prosapia progreditur, An summam pauperiorem, Diuino permisso de-
 uenit, et opere manuum suarum vixit: secundum sacram scripturam.
 Labore vel opere manuum tuarum manducabis. Et iterum scriptura dicit: Con-
 silio manuum suarum laborauit. Et Sanctus Bernardus ait. Quia illi qui
 non laborant, non sunt digni visione Angelorum. Sciant ergo homines, quo
 modo placeat coelo labor, et quorum intentio est spiritualis: quia illi sunt pro-
 ximi Angelis: qui labore aliquo sunt intenti, nam prius et cum illis saepe et frequen-
 ter conuersantur. Secundus labor manuum, Virgini sanctae: bene fuit memor illi-
 us prouerbii: Qui non laborat non manducet. Et ille qui laborat, et pietas suas
 perficit preces: cor ad Deum erigit, et manus lenit pro dei auxilio: ut ait
 quidam. Tunc bona est oratio, et manuum operatio: quando manus est in
 opere, et oculus est in Domino Deo. Multa saepe agimus, sed ignaue et oscitan-

et ubi Deo placendi studium? Qui vero laborat, et non orat, manus et non cor ad Deum eleuat. Optime utrumque nostra Castissima Virgo nouit et perfecit: quam submisit rogemus: ut opera nostra, illius opera sequantur: et otium suogen-
do, in meditatione conuersemur; in oratione et labore perseuerantes, aetho-
norem illius, aeternam mercedem obtinere mereamur. O Pater coelestis,
ut semper bona opera, et fructum paenitentiae faciamus: quia ut charitate et
sanctis virtutibus fundati; vitia omnia extirpemus, et orationes nostras,
ac bona opera, cum nostra Adiutrice Virgine Maria offeramus, et volun-
tatem tuam sectando ex animo sicut administratorij spiritus in misterium
missi admonent, et propter eos celestem hereditatem capiamus. Amen.

Caput Septimum

Mariae Virginis Oratio et in Coelum suspiria pro Messia.

In praecedenti Capite, de Oratione nostra Deigenitricis Mariae, satis egimus: nam quemadmodum illa existendo plena oratio Spiritus sancti: oratur
pro diuersa necessitate: ita etiam singulariter et feruentem simul habu-
it deuotionem pro Messia: quatenus mundum inuisere, et descendere elione,
tur: feruere et instanter cum Davide orando dicebat. Quoniam tu Domine
ne singulariter in spe constituisti me. Tu es Dominus meus, et Deus meus,
fac quod tua diuina voluntati placet, offero me ergo tibi in omne bene-
placitum tuum: fiat voluntas tua. Et quoniam praenotare diuinitus es, in
hunc mundum venire, et genus humanum redimere, hunc exspecto cum
desiderio diem, hanc spes singularis mea, hoc oro, hoc exoptulo et exopto
to: ut videam, ut contempier, ut experiar, hoc aperiabile et speciale diuini
dium et solatium. Describunt sancti Doctores Ecclesiae orationem. Quia
est cordis ad Deum eleuatio. Vnus omnium loco sit Sanctus Bernardus.

sermone tertio super Misus est. Solent inquit Angeli sancti, ad stare
 orantibus, & delectari in his, quos vident levare puras manus in oratio-
 ne. Sed oculis Patriarchæ Iacob clausis & oculis plus crechimus. Vi-
 dit is, ascendentes & descendentes Angelos, negotioso sane mysterio, quasi
 coeli & terræ interuacios & Regios cūrsorēs, ut qui ē coelo/literas ferant
 in hanc vallem, & hinc ab hominibus illuc referunt responsa; spectatores
 sunt nostra calamitatis; ausitores suspiriorum ac gemituum, testes lan-
 chrimarum & orationum nostrarum. Cui ergo decentius conducit, sicut
 nostra Adiutrici Virgini Mariæ? Est sane Proverbiū: qualem a iuven-
 tute habet consuetudinē: & hanc servabit usq; ad senectutem: verū ha-
 bet illud. Quod semel imbuta recens servabit odorem. Testa diu. In cunis, in
 panniculis, adhuc involuta Virgo nostra Castissima, in oratione educata, quam
 consuetudinē, usq; ad extremum vitæ suæ spiritum servavit: semper in ora-
 tione fuit occupata, cor suum ad Deum elevando, & nunquam dirigebat non-
 tem suam ad hæc inferiora & transitoria. Sciuit quia oratio est incensus
 ante conspectum Dñi Dei; qui sursum suavem odorem emittit, & replet aërē,
 odore suavitatis; quo odore concitatus Salomon exclamavit. In odorem va-
 ouentorum tuorum currimus: propter hunc odorem orationis, Deus omni-
 potens omnia largiri dignatur. Ionam de ventre Etli liberavit; quoniam illic,
 sem feruenter oravit; & exauditus est. Ezechiam Regem Iudæ, iam mortū
 propinquum lachrimantem exaudivit. Danielem de lacu leonum, tres
 pueros de camino ignis ardentis. Regem Davidem, de manu Saulis &
 Golia' oioantis. Iacob de odio fratris sui Esau: Judith & populum
 Israel de manu Holofernis liberavit. Imò oratio est columba ferrens
 olivæ palmam, sicut est misericordie Dei. Quod si Deus clemens, largi-
 tur suam sustentationem brutis animalibus: & quid non confert suis
 sanctis & electis: propter illorum animi & cordis elevationem? Quem
 admodum Annam illam Prophetisam matrem Samuelis, commendat scriptu-
 ra sacra, quæ instanter & feruenter oravit, & obtinuit quod petiit,
 spem habendo firmam in Dño Deo. Quod apud Sanctum Bernardum legimus,
 hanc optimam informationem. Quia inter alia cetera bona opera, est op-
 us optimam principium oratio, & ait. Homines docent Deum querere:

Angeli Deum adorare: solus Spiritus sanctus est: qui docet Deum perfecte in-
venire. De auicula quadam dicta Halcyon, non immerito testatur Natu-
ralista: hac auicula, summo opere delectatur in mari, & pullos suos procreat
in litore maris, ponit nidum suum super arenam, circiter mediam hyemis,
quando violentissimis & frequentissimis mare agitur ventis turbulentis,
& litora vallus, & fluctibus marinis obtruntur, eodem namq; tempore, ces-
sat omnis tempestas, & quiescunt venti, & elationes maris, & omnes compo-
sita procella tempestatis: interim auicula secure in nido suo per septem dies,
manet, tot enim habet dies, ad produendum pullos suos. Sed quia ad susten-
tandum suas auiculas usq; concreverunt, tot alijs septem diebus iterum indiget.
Deus immensa bonitatis, huic misera auicula hac necessaria elargitur, &
dat dies serenos: cuius rei Nauta experti sunt notitiam: & tempus acon-
scunt tranquillum. Siquidem Divina Clementia, & Deus in finitima bonita-
tis, non rogatus, huic vilissimae bestiae, in orationem, imperat ventis procel-
larum, compescit super hiam maris: & multo plus, quando devota anima,
suis pijs suspirijs, & assiduis precibus, Dominum Deum placat; non solum
quod petit obtinet; sed insuper quasi omnium Monarcharum ditissimus,
plus ei elargitur. Similiter hoc factum nostrae gloriosae Virgini Mariae, &
quia continuo ad Deum orabat, specialiter pro Messia, nihil durando ventos
tempestatum, & procellas idololatricae, insidias, & adversa omnia mundi quae
virtutes sanctus destruunt & impediunt: media in hyeme, nostra coelestis
auicula incedit in nido sui cubili, die ac nocte in oratione perseverando.
Et hoc petijt obtinuit, & imò plus, quia Mater veri Messiae est effecta:
pacatum, fuit mare, huius mundi seditiones sunt quiescentes: nam quando Chri-
stus Dominus est natus, pax per totum mundum fuit facta, quam sancti
Angeles, eodem tempore, cantantes annuntiarent, dicentes, Gloria in ex-
celsis Deo. Et in terra pax hominibus bone voluntatis. Imperator Augu-
stinus per universum mundum publicavit pacem: & quando verus Messi-
as excrevit, secuta est primo, securior pax: quam ille praedixit. Ora-
tio nostrae Sanctissimae Virginis, hoc effecit, quia non solum Coelum in
praesentia Divinae Majestatis ascendit, imò odore suae suavitatis Deum de-

coelo in terram, in suum sanctissimum uterum detraxit. Quæret quis, quare Dominus Deus non statim propter merita sua castissima Matris, illud quod petijt, non admisit? sed ad tempus destinatum distulit? Et quare etiam annos majores habere voluit, & castam orationem hucusque distulit? respondeo. Opera Dei a nostris operibus, ita sunt remota: sicut coelum à terra: inter ceteras alias rationes: quia diuites & Domini huius sæculi, non delectantur, quando quis assidue & instanter rem aliquam expostulat, & oculum habent, & rursus, & facile offenduntur; imò & filius Iherusalem proprium offendit assidua petitione. In coelis apud Deum fit aliter, in ipsa maxime delectatur; quando instanter & semper orat, & magnam vim admittit, ut orationem sapinus repetat, & nesciat. Nihil Deo esse oratum, & simul recreat ipsum Deum, qui vult semper precari. Sicut quando Christus Dominus in horto Getzemani cum prolixius oraret, & in oratione perseveraret, suos discipulos hortatus est; ut sine intermissione orent, & nunquam deficiant, quia talis fit illi accepta oratio, in qua nos etiam perseverare oportet; ut nobis desiderata concedere soligneretur. Et quidam Poëta hoc versu orare ostendit. Cum superplex Domini recitaveris horas. Dirige cor sursum, bene profer, percipe sensum. Non fiamus sicut Pantera animal, quod si primo alit, quando tentatu, quod cupit, non potest tollere, à suo proposito recedit. Oratio est quasi aurum vel pecunia, pro qua omnia comparantur. Et nostra Virginitas gloriosa fuit oratio preciosa, quasi aurum; quia illa coëmit verum Resursum; & Mater veri Dei Filius est effecta. Aurum, quando quis vulnerat, in abscondito, & secreto locum ariet, ne ab aliquo vicetur: similiter nostra Virginitas Virgo, semper in abscondito oravit. Secundum illud Evangelium. Cum tu dormieris, intra in cubiculum tuum. Oratio est verus cordis & non oris aut labiorum elevatio; neque enim verba deprecantis Deus intendit, sed orantis cor aspicit.

ait Isidorus. Optime oras, qui res tuas salutis, hoc modo consideras; & pro me,
re sic Isaac orabat Genesis 24. Et corpebus est Isaac ad meditando
in auro inclinatus iam die. Nihil est, quod non assidua oratio facillimum
reddat. Ut Salomon etiam loquitur de sponsis suis, qui suam sponsum re,
ducere vult in desertum, ibi insistentio est ad cor. tum illa colloqui.
Factum est similiter cum nostra Deigenitrice Maria: illa inquam in secre,
to absoluebat suas pias preces, quam non solum homo, immo et angelus Domini
vix inuenire potuit. Commemorat autem vel pecuniam etiam ventilat,
nostra gloriosa Virgo, suis suspiriis suauissimis, aureas suas preces sa,
pissime repetebat secundum Divinum Patrum, suo ineffabili suspirio, or
trahit spiritum, orantem & mente. Quod clarissime constat ex fructu; quia
orationis fructus fuerit. Regina Barsabea Davidem Regem oravit: ut
suus filius Salomon, Davide mortuo, in regnum succederet, et illud oravit,
naret, quod & obtinuit, et omnes Principes attestarunt, quod magnam
orantiam a pueris assecuta. Comparatio eximia Regina Barsabea: ora,
or & multo efficacior fuit: multo plus obtinuit: quia Christus Dominus
major Salomone, et regnavit primo in utero sanctae Matris suae, ac deinde
post suam amarissimam passionem celestis Pater dedit illi regnum & sce,
ptum in manus eius, totius coeli & terrae: & quia ipse Matrem suam di
gnissimam constituit Regnam coeli & terrae. O Pater colende & tremende Pa
ter noster amore, quia dedisti in uero nitum Filium tuum, veram sapientiam
per meritum, & preces gloriosissime Virginis Mariae, & cum eo omnia nobis do
nasti. Opus tuum sanctissimum nobis indidisti in cibum & potum anime: & cu
pis te ipsum dare in petere premium: ut fidei satiemur de te; quies duratio,
ne aeterna, praesentia immensus: potentia infinitus, obnixi oramus, ut in
coelis satiemur, cum aperuerit gloria tua, et praesentia tua, per team operati
onem tuam, & providentiam tuam, quia ibi est nostra patria, hic peregrinamur
exules sumus, ibi nostrum sit desiderium, illuc thesauros nostros colligimus,
et veniat auxilium: et post hanc miseriam vitam una cum gloriosa Virgine Dei

genitrice Maria in aeternum letemur. Largiri illud nobis digneris omnipotens aeternae Deus: ut nostrae licet viles & solistracte persolata praesentia peccatis sint absolute, locum pondusque per merita & intercessionem Sanctissimae Virginis inueniant: ut Bernardus ait. Quia nobis Deus prestare vult; id totum per Mariam Virginem elargitur, in primis nobis emendationem vitae, pacem intrinsecam, & in fine gloriam conferre significetur. Amen.

Caput Octauum

Mariae Virginis Casta desponsatio cum sancto Iosepho.

Secundum morem & consuetudinem illius temporis Virgo Sanctissima est Iosepho, quasi in Matrimonium desponsata & copulata: plurimae sunt causae & rationes huius mysterij. Quae sub pallio praetextu Matrimonij statibili in hunc mundum, Natiuitate, sicut Sanctus Christi Martyr Irenaeus affirmat, quia inuidus diabolus putauit ex muliere & non ex Virgine, Salvatorem nostrum incarnatum & natum fuisse. Secunda ratio. Ut haec sanctissima prolem, sine omni suspitione portaret: sicut Sanctus Ieronimus testatur. Tertia ratio. Mirabilis Diuina operatio: quia sicut per catum & Virgineale Matrimonium illius temporis Adami & Euae genus humanum in Paradiso amissum fuit; ita medicina nostrae redemptionis, per secundum castum Matrimonium Iosephi cum Virgine sancta Maria, sumpsit iterum salutis exordium. Et ubi perditio est orta? Quandoquidem Eua concipiens in maleficio serpenti: inde vicissim, secuta redemptio: quia Virgo sancta Iosepho, sicut Patet putatiuus Dei filij, & in necessitatibus subiugiuuaret: quod in statu Matrimonij semper hoc ipsum observatur. Quia

ta ratio. Et sicut coelestes administratores spiritus, alij sunt seraphini, qui
semper, ante Divinum Thronum assistunt et seruiunt: alij terrestribus oc-
cupantur: et ideo in veteri testamento, Deus opus habuit; ut in Altari
semper ignis arderet: et dicit ad Moysen. In Altari meo ardebit sem-
per ignis: simili modo, in corde Virginis Mariae, quod purissimum ac
verissimum Dei Altare fuit, ignis semper ardens et inextinguibilis Dei am-
oris fuit; ita etiam opus habuit, praesentia Iosephi; ut necessaria vi-
ctus et amictus provideat. Sexta ratio. Quomodo in auxilium Adam, Eva
commissa fuit: ita Ioseph Sanctissima Mariae fuit in auxilium commis-
sus: quod etiam puerum, Dominum IESUM, in Aegyptum ob necem Herodis ab-
duxit, et reduxit: et usque in finem vitae suae inseruiuit, et semper praesens fuit.
Quemadmodum opus fuit putativo Matrimonio, et putativo ut ita dicam opus
fuit Parente putativo: sed simul una speciosa Castitas in cordibus illorum fuit,
qua illa verba maxime hic seruiunt. Lectulus noster floridus, trabes ho-
stra domus cedrini, pavimenta nostra cypressa: talis enim fuit lectulus, hu-
ius casti Matrimonij, et quidem ibi fuerunt et alij flores: quorum ob breuita-
tem temporis, solummodo tres accipiam flores. Liliū. Rosam. Solsequium.
Liliū est album, intus habens flauis coloris florem, qui subinde altius, quam
quam liliū procreditur. Est castitatis signum, de qua in nostra gloriosa Vir-
gine tamen sine viro fuit, ut praecedenter dictum. Vex lilio flauus flos in nescio
grefus, puri et casti amoris Dei, et se in altum extollit illo amore, usque ad illam
nubem, in qua ipse Deus Moysi solebat se ostendere, et suis coeteris electis. Secū-
dum illum psalmum. Veritas tua usque ad nubes, vel potius cetera nube Deus: vi-
sitando et probando suam, primo visitationem; etiam emittebat, et adijungebat
simul quandam amorem, cum lilio odorifero per meditationem spirituatē. O,
Castitas! dicit Ephrem, mater pulchre dilectionis, et Anselmū vita ratio: qua
cum Angelis, de castitatis ceptis gloria; imo superat virginitate, sed non felicita-
te. Describitur de sanctis, Aurelio et Natalia, qui in statu Matrimonij in ca-
stitute vixerunt: quod et ipse Christus Dominus et Sanctissima Virgo Maria vi-
trunā visitatum adueniebant personaliter, cupiendo eos visitare decumbentes in
lectulo Castitatis; et pavimentum et tepete adornatum splendide habuerunt.

Quid putamus, quidnam fecit idem Sponsus gloriosa Virgini Mariae, & Sancto Iosepho? illos aspiciens in lectulo, in familiaria & incomparabilia intababat. O Christiane, memor & imitator esto Dei, tanquam filius charitatis, & supremum suum Magistrum audi, qui vivens, moriens, hanc tibi doctrinam continuo inculcavit, & etiamnum inculcat: Deum tuum dilige: cave ne obliviscaris, ne negligas, nisi Deum tuum dilexeris, nihil fructum ex tota passione & morte Christi Domini percipies: imò illa tibi erit, in maiorem confusionem & damnationem. Val homini illi, qui Deum non diligit, melius illi fuit, si natus non fuisset homo ille. Divinae Majestatis verbum Patris, ut legem dilectionis tibi loqueretur, & factis ostenderet, quomodo eam implere debeas. Crudelis es, si Iesum frustra etiam pro te mortuus est, nisi Deum diligas. Non timeas. Lex in charitate crescimus & vivamus in ea, per omnia. Nam si quis indurari poterit: quae bona nunquam putrescant, neque etiam a vermibus consumuntur; sed suavem odorem emittunt. De amoris eodem lectulo Sanctus verbum diminutivo oritur. Siquidem nostrum futurum auxilium adhuc la conscientia dormamentum liberum castitatis. Non conscientia valde est inter adversa. Mala conscientia, semper est timida, & inquietat. Suaviter requiesces, si cor tuum te non reprehenderit. Noli laetari nisi cum bene feceris. Mali nunquam habent veram letitiam, nec internam sentiant pacem: quia, est pax cum impijs dicit Dominus. Et si dixerint: in pace sumus: non venient super nos mala: aut quis nobis nocere audebit?

non credas eis: quoniam repente exurgit ira Dei, et in nihilum redeuntur actus
eorum, et cogitationes eorum peribunt. Procediamus ergo ad floram Rosam,
hac est alba et rubra, et praecipue inter spinas crescit: pulcherrima Castitas,
et vera mater pulchra dilectionis: sed pudor eam effecit rubram. Nam
sicut fuit nostra gloriosa Virgo Maria alba et suavis rosa inter filias Je-
rusalem: iam ad hoc ventum est: quia rubra manet inter spinas, et
bene notum est omnibus. Contemplemur tantum quando virtute Spi-
tas sancti, et verbo concepit Deum, servato illo in silentio mysterio,
in coram suo sponso Iosepho: qualem deinde consecuta pudorem? quando
Ioseph eam clam voluit dimittere: Nostra Virgo Sanctissima optime om-
nia sciuit, quem in suo sanctissimo utero ostendit: quod si Sancto Io-
seph patefecisset, poterat hanc suspicionem euasisse: tamen maluit pu-
dore affici, et iustitiam suspicionem perpeti, quam Dei orationem et secreta
reuellare: maxima huius suspicionis, Sancto Ioseph spina dubitanti
exorta. Sed multo imò majores spinae concrescent, illo tempore, quando
Filius tui caput spinea corona conspicies coronatum, et efficietis Rosa rubi-
cunda: propter maximos dolores, et quasi spinis aculeis confusam te con-
spicies. Sed et modo floret in hoc lectulo nostra Rosa gloriosa: quia Io-
seph hoc agnito, quidnam factum esset, cum margarita preciosa cum sua spon-
sa, ¹⁵⁴ sed postquam coelitus à Sancto Angelo informatus, qualis margarita
in utero gloriosissima Virginis abscondita fuerit: Ioseph fuit caecus val-
de, et reprobavit hic castus lectulus: et sublata Ioseph larva suspicionis,
altera parte certus fuit, de Virginis perfectione, et sanctitate, aliquid ma-
ius mysterij putabat in sua Sanctissima Sponsa: et ex inde servavit
eum, usque in finem vite suae. Sequitur tertius filius Solsequium, qui
in hoc lectulo sanctissimo adfuit: is continuo sequitur Solem matrem,

lem, nec ipsum aliquando deserit, licet fiat obscuratus à nebula, & magna
 pluuia. Qui tamen legendo cursum vite huius admirabilis Virginitatis per-
 currere voluerit, profecto inueniet, quomodo sapissime Sol ipsi ob-
 scuratus & non tantum materialis vel creatus, imò & Sol incretus con-
 trarius fuerit. Eo tandem modo hoc dicere audeam, quod attinet ad
 lectulum, quam est assuefacta verum nostrum Sol sequium optime nostra Vir-
 go Maria imitari, & omnia sua opera dirigere, secundum Solis coarctati-
 voluntatem, & subinde Solis creati auram non nunquam contrariam susti-
 nere. Dictum fuit de sinistra suspitione, oraxide nostrae Sanctissime
 Virginitatis: quod illa in omnibus silentio dissimulauit, & instar salina ali-
 cuius, antequam secretum reuelaret, se soluit. O Domine Deus meus,
 cupio omnia mala, aduersa, detractiones, & irrisiones, per gratiam tuam,
 patientiam, & aduersitatem, quam omnes servi tui, & ipse manducantissimus Fi-
 lius tuus IESVS, & eius odorosissima Mater Virgo Maria, vnam per suas af-
 flictiones, malas suspiciones, cum suis electis, & in suis cruciationibus habue-
 runt, habent, & usque in diem extremi iudicii habebunt. Venit cum suo Jo-
 sepho Bethlehem, & hospitium non habet, hospitium, in stabulo Sol coarctatus
 a se ionat palacium, omnia a quo animo sustinet; in frigore iacet, pau-
 perime viuit, in contemptu manet, quia Soli increato ita bene visum fuit.
 Creatus & increatus Sol ad illa omnia consentit. O ineffabilis floride
 lectule! floribus odoriferis strate sis eroo benedictus, sol multo maior,
 quàm in te requiescit Sanctissima Virgo. O Pater unigeniti dilecti Filii & te-
 ne Deus, non simus nobis multum fidentes, sed in te Deus fidamus, co-
 pisti in nobis opus bonum, illud enim perficies, in illo die Christi IESVS, quā-
 do veniet iudicare malos & bonos: Deus virtus, & fortitudo nostra con-
 uerte nos: ostende nobis faciem tuam & salui erimus: conculca sathanam
 maledictum, sit sub pedibus nostris, ut non seducamur a eo; sed videntes.

et fortes stemus, in castitate, induamus nos armaturam, aduersus carnem nostram,
et contra insidias maledicti diaboli; ut resistere possimus, indie malo, et casti-
tatem sequentes, cum alijs sanctis virtutibus, Deo omni potenti, simul et Casti-
ma Virgini in coelestibus regnis, in aeternum seruire mereamur. O San-
ctissima Virgo Maria: confer nobis licet indignis minimam micam, tuarum
sanctarum virtutum: ut in lectulis nostris conquinatis, et sorcholis decen-
bendo, et moriendo, pauimenta et trabes, in putrida gloria aeternae, per tua
merita, ibidem habitemus; ubi tu cum Filio tuo aeterna pace perfrueris. An.

Caput Nonum.

Mariae Virgini Archangelus annunciat quod Mater Filij
Dei incarnati effici mereatur.

Sanctissima Virgo Maria, perscuerando in eadem oratione, putabat se a
nemine videri: sed oculi Domini sunt intendentes super matrem, et humi-
lem corde, et benigne respiciunt seruos et electos suos: secundum il-
lus Sancti Apostoli. Appropinquate Deo, et appropinquabit vobis.
Et Angeli sancti coelestes nuncij, Deum hominem futurum, diu hunc mundum
venturum nunciant. Gabriel in Galileam, Nazaretum missus, castissima
Virgini, illud ex coelo AVE tulit, gratia plenam pronunciauit. Dei in utero concipi-
endi modum explicauit. Filij nascituri nomen, et stabile regnum praedixit. Fili-
am ipsi Deum videbunt. Iam aduenit illud aureum et desideratum
tempus, quod summum mysterium Dei incarnati inchoari debeat: praemisit
igitur fortissimum, illum et excellentissimum, coelestem maonum Curso-
rem, et nuncium Archangelum Gabrielem, ad Virginem desponsatam viro Io-
seph, omni potens Diuina Majestas: ut Euangelium fusius enarrat: ut

ea elliciat, et voluntatem suam, voluntati Dei subiciat: Quoniam immensus et in-
 prehensibilis Deus cuius, hominum liberum arbitrium tribuit, velle, et nolle; Quan-
 do iocitur Dei cursor, vel nuncius Gabriel Archangelus Virginis Mariæ habita-
 tum est ingressus: Virgo gloriosa expauescit, ex visione Archangelus, quæ sem-
 per disloenter ostendit omnem hominum conversationem. Vt et ipsa testatur
 Sanctus Ambrosius et ait. Hicce à Virgine Maria pudorem, ierubescere cum pro-
 prium omnis Virginis, et ad cuiusq; viri inressum, expauescere, eorumq; colloquia
 et casti pudoris, à Castissima Virginis consuetudinem: sola enim fuit in clastro,
 sola, occulto cubili, quem Gabriel Archangelus vix inuenire potuit: sola sine
 consorte, sola sine teste. At nostra, piosissima Virgo Maria attente observabat,
 quidnam ad eam sit dicturus: sed Dei nuncius bene dispositus, pro oratione,
 nam et tempus disponendi congruum habuit; inò et ipsa Divina Majestas consilium ei
 suo celesti Consistorio celebravit, antequam Gabrielem Archangelum pronuncio
 legerit: quod patet ex illis verbis apud Salamonem. Soror nostra est parva: neq;
 adhuc habet vbera; quid faciemus sorori nostræ, illi die, quando cum ipsa erit co-
 loquium nostrum. Quod forte Deus immensus et infinitus, hoc dicere voluit.
 Virgo nostra Maria, est modo adhuc parva, filium non pariet, vbera non habet
 endum? Venit inquam illud tempus aureum, et diu desideratum et felicissimum:
 siquidem Archangelus Gabriel ad eam est missus, hoc iocitur tempore, erit cum
 illa nostrum colloquium, et nunciabit illi odium natum; quia Mater Dei
 Filij fieri et effici debeat, et habebit iam vbera: quid ero iam illi faciemus?
 quibus honoribus eam ornabimus? quibus donis et talentis ipsam dotabi-
 mus? hac de re. Divine Majestatis et providentiæ fuit consilium: et quasi
 considerando eius piam, non quidem per modum suspicionis vel ignorantie: inò hac
 ratione ipse Deus omnipotens loquitur, volens ex primæ abissi-
 mum mysterium. Non nocet quidem interrogare, quam causa huius consilij et sus-
 picionis? et hæc duplex. Prima: quia Virginis nostræ gloriosa Mariæ fuerit
 diversa et sibi contraria proprietates et ideo opus habuit consilio et hæc

Virgo & Mater, Filia & Genitrix, Mater Creatoris, Filia Adæ, tamen sine
omni & originali labe! profecto res digna consideratione. Secunda: signi-
fica & infinita Divina Majestas: Sanctissimæ Virgini attribuit interminabiles
& innumerabiles glorias: quando Mater veri Dei est creata: oportet
eam habere virtutum; & hæc humana natura comprehendere non po-
test: quid igitur illi faciemus dixit Deus? Si coæternus & immensus Deus
nos homines intercoet: dicens. Hoc pro certo scitate, quia Deus fiet homo
quærit talem matrem, quæ ipsa effici mereretur. Vos igitur dicatis, quibus ta-
lentis & donis dotari debeant? Daremus hoc responsi: nos penitus ignore-
mus. Tu ergo Domine Deus, ex tua singulari Divina providentia, & i-
ris tibi elidere, talem matrem, & sacris virtutibus illam illustra & exorna,
hoc namq; exuperat nostrum sensum humanum. Et per hanc suspicionem
Deus omnipotens declarare voluit, ineffabiles virtutes, & incomprehensi-
bilem splendorem, & gratiam, & gloriam, quæ huic Dignæ Virgini fuerunt at-
tributa, quia omnem sensum humanum superant. Ideo fundamenta eius
in montibus sanctis. A primo vitæ instanti, quod per privilegium plenè ra-
tionis usu dotata, omni tempore, etiam eo, quo tribuebat sonno, sine ulla
interuptione, ex tota latitudine caritatis, perfecte est operata, & singulis a-
nibus fuit merita oblapso maiorem gratiam, quam ante habebat: itaq; per-
uenit ad eam perfectionem, quæ soli Deo cognoscenda reservatur. Non ne-
us hic discursus; sed Oportet de Sanctissimâ Virgine. De quibus omnibus
virtutibus, bene constabat Celesti illi nuncio, qui gloriosam Virginem salu-
tat his verbis. Ave gratia Dei plena: quasi diceret; de hoc sacra Virgo sci-
to, quia tu Mater veri Dei effici debeas, ita enim est mihi commissa saluta-
tio, ut tua etiam merita, & gratiam proferam, quæ in te sunt abscondita.
Saluto te igitur illo titulo, quia tu es gratia Dei plena, super omnes creatu-
ras.

ras, imò & super nos Angelicas creaturas, & super Cherubinos & Seraphinos. Dominus tecum in corde, tecum in auxilio, tecum in voto, & arcto & inuisibili vinculo a moris conjunctus in te manere, & tecum viri inuisibiliter corpus & sanguinem ex te sumere desiderat. Beneficita tu in mulieribus: quod tu sine originali peccato es concepta, quod paries, sine omni dolore, quod Filium in tua Virginitate paries, & Mater veri Dei efficieris, & eris Mater semper intacta. Expauescit Virgo de tali inausdito nuncio: & cogitabat qualis esset ista saluatio? Omnis quidem cuperet scire, quidnam ipso tempore cogitaret? hoc impossibile scire. Sed nos potius Virginis sacra virtutes sanctas consideremus, quas habuit hac Seruatrix mysteriorum & secretorum Dei, in hoc colloquio cum Archangelo Dei, maxime in hac cogitatione. Diuidit Salomō ait. Non multum loquatur omnis, precipitator, cor tuum & lingua tua non sit praeceps ad loquendum cum Deo tuo, quia ille est in coelis, tu vero super terram, idcirco pauca loquere. Sanctissima nostra Virgo Maria omnia haec obseruauit: & ideo tardius & non multum cum Dei nuncio locuta. Secunda virtus in hac Virgine gloriosa sua vana gloria: cum audierit de sua perfectione, iterum expauescit. Fuit quoque mitis, deuota, tactuosa, & pudor Virginalis illi dominabatur: timor Dei: qui est initium sapientiae, Dominum virtutum. Cum non posset, Archangelus Dei, ad responsam deuincere: demum illam clarius confirmat de singulari opatia Dei: quia concipiet, quia pariet Deum & hominem, & de re notius, quod sine fine est mansurum: iterum maior timor de castitate: nam malet abnecare, & Mater Dei non fieri, quam castitatem amittere: & quia ulterius non potuit continere os suum: sicut absconditum. Quomodo fiet istud, quoniam virum non cognosco? Sed audita Angelica ratione &

sufficienter habuit Archangelus cum sine Virginis sapientia ad uocandum;
¶ Sancti Ecclesie Doctores affirmant, quod nouem horarum Gabriel Archangelus cum ipsa egerit, antequam consentiret Virgo nostra gloriosa.
¶ Vera consolatio miserorum et afflictorum: redemptio captiuorum: liberatio damnatorum: salus denique uniuersorum filiorum. Adhuc: et totius generis tui. Da Virgo Clementissima responsum petentibus. O Domina, responde uerbum, quod terra, quod inferi, quod exspectant superi. Ipse quoque omnium Rex, et Dominus, quantum concupiuit speciem et decorem tuum: tantum desiderat et responsionis absensum: in qua nimirum proposuit saluare mundum: et cui placuisti in silentio, iam maioris placentis ex uerbo: cum ipse clamet ex caelo. O pulcherrima mulierum, fac me audire uocem tuam: ipse te faciet uidere salutem nostram. Et ait Virgo Maria. Ecce Ancilla Domini: fiat mihi secundum uerbum tuum. Quod uerbum nostra gloriosissima Virginis fortius uerbo Dei fuit: quando coelum et terram creauit. Maior enim est potentia et uirtus Dei: Deum crescere hominem: quam mundum creare: quod sine consensu Virginis Mariae, Deus homo fieri non potuit: quam primum haec uerba protulit. Fuit mihi: mox humana operatione et Spiritus sancti obumbratione Virgo sancta concepit Dei Filium. Tunc Archangelus Gabriel coeli Cursor, ante Dominum et Regem Angelorum leuatione et nuncio suo expedito recepit secundum Euangelium: matrem et potens hoc uerbum. Ecce Ancilla Domini: fiat mihi secundum uerbum tuum. O felix, sancta, et immaculata Virginitas, quibus te laudibus efferam, nescio! quia quem coeli capere non poterant, tuo premio contulisti. O uere felix namque es, et omni laude dignissima Virgo Maria: quia ex te est ortus Sol iustitiae, Christus Deus noster. Recordare te esse quae es Mater Dei; et Matrem misericordiae: ut mihi reconcilies Dominum meum IESVM: et ad eum me introducas, a quo tam perfide recessi per uerso

amore creaturarum. Declarauit enim Sanctissima Virgo in hoc verbo. Fiat mihi, summam sui humilitatem, et quasi erubuit, Mater Dei fieri, imo potius se esse Dei ancillam pronunciat. Omnes has virtutes Theologicas in se, veraciter ostendit et expressit. Fidem, quia credidit. Spem, quia infallibiliter operauit illud, quod Archangelus ei nuntiavit. Charitatem, seu amorem Dei, quia ipsum Deum, qui est verus amor, in suo utero inclusit, quem summe amauit. Clementissime Christe Iesu, qui de coelis pro nostra salute descendisti: et in utero tuae gloriosissime Mariæ Virginis Matris, de Spiritu sancto incarnari voluisti, a quo tua cuncta procedunt, propter nomen sanctum tuum, da nobis in dignis de thesauro tuo celesti: ut tibi in sanctitate seruiamus, et in veritate placeamus, atque nostras debitas laudes et preces, et gratias pro tua ineffabili incarnatione referamus. Te labijs, ore, et corde, qua valeo virtute, laudo, et benedico, adoro, et glorifico, et hymnum tuam gloria canam in æternum. O Mater, summi Regis et veri Dei, simul et Virgo, te humiliter exoramus, impetra nobis, ut tuas sanctas virtutes sectando, bonis operibus, et in sanctissimo Sacramento, Deum verum suscipere, nunc et in æternum eius visio, ne perfrui mereamur. Illo prestante, qui te in tuam Matrem dignissimam eligere dignatus est. Amen.

Caput Decimum.

Maria Virginis Visitatio et salutatio Sanctam Elisabeth.

Et vnde tam admirabile, inauditum, et nunquam visum, miraculum: quia nostra Virgo Sanctissima Maria, quæ ante semper sola, quasi in seipso in loco abscondito habebat, et sola delectabatur in Deo salutari quocumque et Archangelus summus Gabriel salutando de verbi Dei incarnatione

secreta vix inuenire potuit. Quamprimum verbum coeternum de Spiritu
sancto concepit: Mox gurgit, dabit, per montana eum festinatione, vt
sanctum commemorat Euangelium, & visitat Sanctam Elisabeth cognatam
suam. Est prouerbiū. Honores mutant mores, raro in meliores.
Virgo nostra gloriosa mutauit suos mores in meliores, contineat in se, et
tū bonum: secundum doctorem Sancti Pauli Doctoris centum ad Romanos
8. Quia dilectibus Deum omnia cooperantur in bonum. Vt quidem ma-
nifeste videre est. Et vnde orta est, hac gnata. perurinatio? Multa
et consanguinitatis. Vel quid pulchri et mirabilis videre, quod domi non
habet. Vel in quibus nebulis amicū consolare. Vel ad obsequia et ser-
uiendum se obligatum pectere. Vel de aliquo infortunio praecauere.
Vel aliquis ad ipso petere et accipere. Vel illi donum oratiosum dona-
re. Sanctissima Virgo Maria: has ob causas et rationes, visitauit
factasterilis: et quod in sua senectute conceperit, summe dāna fu-
it: et non ideo, quod dubitaret, sed ex intimo cordis affectu, corda
sua consanguineam: ex ipso donum Dei videre, si est. Sanctum Ioan-
nem Baptistam, praecursorem Christi Domini, et Dei Filij: in hunc
uenit, tamen diu simulabat, et fecere conabatur: et Sanctum Ioannem
consanguineam, Sanctam Elisabeth interrogare voluit, quomodo talen-
tū apud Deum sanctos moris fuit alienam Dei gratiam licet viliores, pluris
estimare, quam apud se maiorem. Humilitas et submissio profunda:
in hoc prisca adorari passi sunt et Anochi, aduoluit se ad illorum ge-
ntes nuncios, summus ille Patriarcha Abrahamus: ita et Ioannes
Euangelista, iam in Psalmo Anochum. Qui adorare molens, illum ado-
rantem e terra erigit Anochus dicens. Vide ne feceris conseruus

tus sum, & fratrum tuorum habentium testimonium Iesv. Deum potius ad-
 dora. En ipsos coeli Principes, quodammodo se ipsis nos factos esse me hōres.
 Et miratur Sanctus Gregorius. Et quid est inquit, quod ante Perempto-
 ris aduentum, ab hominibus Anoch adorantur, & latent: post modum vero ado-
 rari reperiunt? nisi quod naturam nostram, quam antea despectam habuerunt,
 secutū. In beatis filiis mentibus, ne nebulis quidem haerebat superbia. Et un-
 de haec verba sancta Elisabeth: et quomodo Mariam Virgineam agnoscit, pro
 Matre Dei? Et ait. Vnde mihi hoc, ut Mater Domini accipiat ad me?
 quam profunda utriusque humilitas: et in omnibus modis, Virgo nostra plori-
 osa, sancta Elisabeth ministravit: ut sacra scriptura testatur, quod
 per tres Menses apud ipsam manserit, ei necessaria administrando. Sed
 etiam suam amicitiam praecavebat, quia suus filius, in originali peccato con-
 ceptus, ut alij homines: ut sollicitetur de sanctificatione, & medi-
 um & viam ostendit: interim tandem infans sanctificationem consequens.
 Praeterea à sancta Elisabeth pignus honoris & oratione consequitur: quia ipsam Dei Ma-
 trem agnovit: affirmando illam in promissione Dei, ab Angelo praedictam & benedi-
 ctam. Vitino, obtulit hac Virgo admirabilis thesaurum ineffabilis & benedi-
 ctis, quando totam domum Spiritu sancto adimplevit. Considera anima stri-
 ctissima illam utriusque inuicem salutationem, ubi sterilitas, modo admirabili in-
 fecunditatem est conversa: & excipit Virginitatem cum mater nitate coniun-
 ctam. Servus Dominum suum agnoscit: infans in matris utero pando exul-
 tat: demon cum originali peccato procul fuit: & largoam benedictionem Deus
 per aduentum suum & Matris suae dignissime in fuit & merita confert.
 Et illa verbo Sancta Elisabeth vnde, quod agnoscit Virgineam Mariam esse Ma-
 trem Dei? & illud repetit, quod ad illum Zacharias est locutus Quia per-
 ficientur in te omnia, quia scripta sunt tibi à Domino. Totum hoc aduentus
 Virginis Sanctissimae, cum Dei Filio effecit. Etenim sicut incarnatio Dei Fi-
 lij propter humanam salutem, & propter adoptionem Spiritus sancti huma-
 no generi est facta: ita etiam mox post Conceptionem in utero Mariae Vir-

oivis, mox sicut Deus capit perficere officium suum, summi beneficij: quia
per sanctum Ioannem Baptistam, ad penitentiam via salutis manifeste parari
debet: et ideo currit Mater cum Deo, qui ex utero Matris suae Ioannae
Baptistam existentem adhuc in utero matris suae sanctificavit, et dedit illi
potestatem: ut praediceret aduentum veri Messiae. Quod et Parens eius Zacha-
rias cognito hoc mysterio, in suo cantico, cum ad loquellam iterum peruenis-
set: ita ait. Et tu puer Propheta. Altissimi vocaberis: praebis enim, ante
faciem Domini parare viam eius. Adhuc scientiam salutis plebi eius:
in remissionem peccatorum eorum. Sed intellexit Virgo nostra Maria, quia
quia ex suo secreto quasi prodita esset: et Sancta Elisabeth scit, quoniam in u-
tero portasset: iam vterilius gratiam Dei non potuit in se cellare: illud Canti-
cum, quod nullus Angelorum, pulchrius, elegantius et praestantius concipe-
re et componere potuisset, ipsa cantare incipit: decem versus habet: de-
cem etiam virtutes praecipuas et opera Dei omnipotentis suo ordine enun-
merat. Audiamus ergo hanc coelestem Philomelum, et cum quantum possumus
in hoc Angelico concentu cum omni fervore iuvenius. Et sic versus primus
incipit. Magnificat: anima mea Dominum. Eo semper in secreto, semper
in occulto Deo meo Creatori meae preces, et meas laudes debitas referebam: et
gloriam eius et honorem persolvebam, quam acceptam a me Deo meo suscipi
debat, quia ne sibi in Matrem elidere honoratus est: quod tibi Elisabeth bene co-
stat: et ego amplius celare nolo, Deum meum magnifico: ut resonet laus eius
per universum mundum, Deum enim laudare semper, et benedicere, est
summa virtutis: ibi quoque mirabilis Dei operatio. Versus secundus. Et exul-
tauit spiritus meus in Deo salutari meo. Quarta alij laudes et honores suos,
as. Spiritus meus quasi carnem non haberet, referebat carnem suam: totus et
quantus meus spiritus in Divinis manet officiis in Deo salutari meo: quia e-
go Mater in primis talem orationem ante natiuitatem suam consecuta, quod etiam
sine omni peccato concepta sum, totum efficit Saluator meus: et rationem ponit.
in versu sequenti. Tertius. Quia respexit humilitatem Ancilla tua: ecce enim

ex hoc beatam me dicent omnes generationes. Humilitas mea, hanc de caelis
 Deum, in mea vterum detraxit: verificatum est in me quod scriptum est. Super-
 bis resistit Deus; humilibus vero dat gratiam: et iterum. Humiles respiciet
 us, et alta a longe conoscit: quasi non conescat illos: amplius. Ego de me
 nihil sentio, quia nihil aliud sum: nisi omnium vilissima, et me semper su-
 posui inutilem ancillam; ideo nec coram hominibus ausa comparere, et a pu-
 ventute semper in templo manendo, sed postea me Deus ita exaltavit: ut
 benedicta ab omnibus gentibus vocari merer: et quasi secunda virtus fuit:
 Delectari in Domino Deo: quod dictum fuit in secundo versu: imò est potens Dei
 operatio: et praeat hominibus talem gratiam: ita et modo, virtus humilitatis in
 altum euecta est; et opera Dei sunt mirabilia: et humilitas Deo summe placet: et
 ait Sapiens. Quia gloriam praecedat humilitas: et qui sine humilitate congregat
 virtutes, in ventos pulveres iactat. Versus quartus. Quia fecit mihi mamma,
 qui potens est; et sanctum nomen eius. Oravit Virgo gloriosa: ut descenderet
 Messias, maonum foret hoc donum, et gratiam Dei accipendi: et vix hoc ex hu-
 militate speravit, imò fecit maiora obtinui: quia Mater veri Dei sum effecta: cu-
 ius rei non est opus mirari: quia potens est: ut testatur nomen eius dicit IESVS:
 quod ego ab Angelo prius audire merui. Confessio mirabilium operum Dei; ma-
 ona est virtus: quia Matrem suam revelavit Deus: et res admiratione signa. Ver-
 sus quintus. Et misericordia eius a progenie in progenies: timentibus eum.
 Ad alias denique virtutes accedit considerando eius potentiam, et timorem Dei
 extollit, et excitat misericordiam Dei in populo: virtutem hanc ostendit no-
 stra gloriosa Virgo, in suo colloquio cum Archangelo habita: opera et facta Dei
 sunt mirabilia, quia misericordia consolatur Dei timorem. Versus sextus. Fecit
 potentiam in brachio dispersit superbos mente cordis sui. Illi, qui non habent
 Dei timorem, hi experiantur Dei potentiam: mentem superbiorum intelligit; et
 in nihilum tales convertit, virtute brachii sui: et imò in pulverem tales conver-
 tit: et adscribit Divina virtutis potentiam. Versus septimus. De posuit potentes
 de sede: et exaltavit humiles. Luciferum hic commemorat, Virgo laetam pon-
 tentissima, quia loco ipsius sedet: habuit lucifer unde superbiat: et habuit

unde ruat. Valde est mirabile, quia superbum deiecit superbia, & exaltavit hu-
militas humilem. Virtus iustorum Dei iudiciorum consideratio; & facta ac ope-
ra Dei sine contemptu & vituperatione manent. Versus octavus. Exsurgentes
implevit bonis; & blivites dimisit inanes. Decibo & potu coelesti intelloit na-
stra Virgo castissima: hunc utrumq; tribuit nobis pauperibus & humilibus: sed
olivites dimisit inanes: delectari in paupertute potest: virtutes & Dei ju-
dicia esse diversa, ab hominum iudicijs. Versus nonus. Suscepit Israel pue-
rum suum: recordatus misericordie sue. Summa memoria est Sancta. Deidem-
trix, quia Deum agnoscit se benionum; qui servi sui iudicio non obliuiscitur.
Magna virtus est agnoscere Deum Deum; quantam curam habet nostrum om-
nium: clara sunt Dei iudicia: & quia pauperem, vilem, & servum suum in-
utilem non despicit Deus. Versus decimus. Sicut locutus est ad Patres nostros A-
braham & semini eius in secula. Nostra Virgo prudentissima, Divina Pro-
missione valde confidit & provisioni; quam incipit a summo Patriarcha Abrah-
ma, magna est virtus Deo suo & Creatori nihil detrudere: bonum enim confidere in
Domino, & in fortitudine eius sperare: verissima ipsius promissio, & rectum
Dei iudicium: quia promissionem in nostra Virgine Clementissima perfecit. Lau-
date te Pater tremende coelestis cuncta creata: illi superni ciues, magnificent
te & mirabiliter te exaltent omnes virtutes coeli. Laudet & super exaltet te
Sanctissima Virgo Maria dilectissimi Filij tui Mater: Laudet te magna portio tuarum
creatura: sed & ego peccator vilissimus humuncio laudabo Deum meum qua-
diu fuero. Ne sinas me quasso tua Visitationis inratum tua sancta Elisabeth,
Tu sanctissime Pater, largiri mihi donetis hanc orationem: ut laudet te cor meum,
laudet te lingua mea, & omnia opa mea: Omnia quae intra me sunt exaltent nomen
meum: tu Oeta fiducia mea: unde in aeternum non confundar. O Regina coeli
terra: mediatrix nostra advocata nostra: ut sicut tu in tuo sanctissimo utero portan-
do Christum IESUM, hoc Anticum gloriosum composuisti: in Deo a latari tuo mira-

biliter exultasti, et laetè decantasti: laudare nobis: ut per bona temporalia trans-
eantes, habendo in corde nostro dilectum filium tuum, eundem tecum in a-
ternum collaudare mereamur. Amen.

Caput Undecimum.

Mariae Virginis pudor coram Iosepho cum esset gravida.

Valde admirabitur quis, quare post nactam tantam gratiam, et post acce-
pta tanta beneficia, à Deo Salvatore nostro: quae nostra Virgini Mariae
copiosè sunt claripita; existendo plena gratia, et Spiritu sancto plenis-
sima, apud suum Sponsum Sanctum Iosephum, in suspicionem castita-
tis deuenit? An non potuisset Deus omnipotens, hoc secretum, aut per
Anaelum Custodem huius Virginitatis, Sancto Iosepho reuelasse? licet quidem
vel alio modo patefecisset? et non permittere apostatiae pudore, Sponsam et
Sponsam? Quando Castissima Virgo salutauit Sanctam Elisabetham, quo-
modo hos pita ad Virgineam gloriosam est locuta? potuit tunc bene aduer-
tisse, quibus verbis Sancta Elisabeth fuit usa, et qualem sermonem ad glorio-
sam Virgineam fecit? Et vnde mihi hoc, ut Mater homini mei veniat ad me?
Numquid tunc temporis fuit surdus? imò illud gloriosum secretum, quod sat
diu durauit Deiponitricis audiendo non aduertit? Ita Diuina et mentis
bene visum fuit, qui in secreto totum habere voluit: et sua Genitrici si-
lentium incarnationis Dei interdixit, ut cum maiori approbatione, et perfe-
ctione crederet virtutum protectus, et sic occultum in Sanctissima Virgi-
nis utero habere voluit. Sponsus igitur et sponsa duplicem anxietate
castitatis habuerunt. Sancto Iosepho bene constabat de sanctitate et perfecti-
one Virginitatis Mariae, sed non potuit scire, quidnam factum fuerit cum illa, in-
tendo reuelare secretum, mente apud se recogitabat. Cum etiam maiorum
nostrorum testimoniis legimus, in certis historiis: ut de Sancta Marina, et S.
Theodora illa innoceat detractioes passae sunt, et aliorum vitia, et su-
spiciones, summo cum pudore portare suauiter coactae. Nostra gloriosa Virgo

maioris pudore affecta, quando sponsum suum suspicantem est intuita. Suspicionem
hanc in humilitate sufferere maluit: à qua liberari potuit: sed perfecta fuit
eius perfectio. Bonam ego vitam putavit Sanctus Bernardus: Mala & a fuer,
sa pati & bona opera facere, & illa persequere usq; in finem. Et qui pati non
vult, vivere recusat. Saepè protrahitur labor pueri: ut crescat corona victoria.
Sancta Deipentrix Virgo Maria, omnium virtutum Dei & sui Filij exemplar fieri
debeuit: quasi mater, quas à Deo accepit; & cum ipse manserit in mundo, fu-
it exemptio omnibus, & vitam suam vitæ prebuit omnibus. Quales voces audita fu-
runt de Filio Dei? Quod nomine belsebub eiecit demonia: quod demonium habes!
quod sit potator: poterat se purgasse: silentio potius præterivit: quod & in
sua passione fecit; ita, ut Præses Pilatus miraretur eius admirabilis pati-
entia! Ignoro deniq; quoniam illorum ab alio utriq; exemplum sumpserit?
An Filius à Matre, vel Mater à Filio? Ergo utriq; satis faciendum: nam si
cut à Deo & suo Filio Mater: ita etiam à Matre, & Spiritu sancto repletus, ex
lacte purissimo Filius eius accepit. Pudorem describit Sanctus Bernardus
nostræ gloriosæ Virginis & ait. Sumant exemplum veri amatores pudoris à
Matre Dei: quæ licet humilis & mitis Virgo fuerit: tamen propter pudorem Ange-
lum illam salutantem, non salutavit: & quod majus: quædam uterq; fuerunt in hac
suspensione: nec cum sponso loqui voluit: prohi, sumptam veretundiam! quam Sa-
lomon in hunc describit sensum. Pudorem maxime color ruber in facie, & in defi-
xione oculorum ostendit. Et horum amborum pulchre scribit. Sapientis exemplum.
Oculi tui sicut columba, excepto hoc, quod intus est absconditum: elephas in facie
commemorat similiter. Iraa tui aspectus sunt, sicut pomi fragrantum granati:
absconditum? Et qui innocenter suspensiones & detractiones hominum patienter
patitur? ipsum Deum sequitur, qui existens mera innocentia: omnia adversa qua-
stra Deipentricis Mariæ, quas in omnibus sustinuit pudorem in paupertate, in de-
traicione, de loco in locum mutatione, & commutatione: ultimo in Crucem
portare pudorem, suo dilecto Filio. Quoniam pudor omni homini est inaccessus,

quasi morbus Sancti Valentini, seu morbus caducus: de quo ut naturalista re-
 ferunt, quod omnis homo hunc morbum ex natura pati coepit, aut nascendo, aut
 in vita, aut in aetate sua. Et pudore afficitur, quando male agit, vel facta confes-
 sione coram suo Confessario vel Deo alter lat. post mortem, in extremo iudicio.
 coram universo mundo confusus manebit in aeternum. Communis est bonis pudor,
 nam illi assuefacti qui sunt male agere, peccare, sine pudore, cupiunt quidem pro
 bonis haberi & pro pudicis, ut Christus Dominus loquitur. Omnis qui male agit, solit
 lucet: ne ipsius mala opera, iudicentur. Et color ruber est conueniens omnibus iuue-
 nibus utriusq. sexus, sed maxime virginibus. Hoc magnum & mirabile, quando quis
 injuste patitur pudorem, vel sine laesione patientiae, quam diu Domino Deo visum fu-
 erit: magnum signum est boni operis, & confundit spirituales inimicos. Quod bene
 experta est nostra Sancta, sive Virgo, qui coram sponso suo secretum reuelare noluit,
 imo se totam commisit Divinae Providentiae, ubi etiam sine confusione mansit. Vt qui,
 dam Beata scribit. Res confixa Deo, nunquam confusa recedit. Sed infixa Deo, toto ro-
 bore manet. Et Regio Galat. Tu quis Domine, confusionem meam & reuerentiam
 meam. Cum iam Sanctus Iosephus contabret eam oculis dimittere. Angelus Domini illi in
 somnis apparuit dicens. Ioseph, noli dimittere uxorem tuam, quod enim in suo utero
 suo habet, hoc de Spiritu sancto est. Confortatus, postea Ioseph in promissione Dei,
 diligentius & sedulius postea suae sponsae inseruit. Multi sanchi Doctores com-
 mendant scripto verecundiam & pudorem. Sancti Bernardi ponam illa verba. Pu-
 dor est lampas puri cordis, semper ardens: quia nihil maculati patitur, quod non huius
 lampas foras eijceret, pudor pellit omne vitium, in natam castitatem custodit: & si
 lampas foras eijceret, pudor pellit omne vitium, in natam castitatem custodit: & si
 gularis est conscientiae gloria, Custos diligens bonae fama, ornamentum vitae & virtutis,
 sedes honoris, laus & gloria naturae, thesaurus totius splendoris & gloriae, vnde deniq. ver-
 bo pudor est rationalis: est zelus: pudor est sine pudore. Rationalis est pu-
 dor: quando quis indecenter coram pudica ac bonae conscientiae persona facit aut loqui-
 tur: hoc intellecto mox in eius faciem tubra rosea prorumpit. Est zelus pudor,
 si quis Virginem castam, modo impudico tangeret, & aliquis tentaret, & aliam ac-
 cipit & verba tollit ab ipsa. Est sine pudore pudor: si quis castitatem violenter

et inhonesto modo virgini accipere et rapere velit, subinde ab ipsa leditur et occidi-
tur. Licet sit malum exemplum, aliquando in bonam partem trahi potest: et inde
coronam castitatis accipit. Ecclesiastes ita ait. Pudicus animus et impu-
cus oculus, crede mihi non conueniunt, verecunda mens et lasciuia manus am-
tiam non contrahunt, petulantem linouam, et custoditum cor simul non comperies.
Et quam serio Christus Dominus praeuenit? Sint lumbi vestri praecincti, et
lucerna ardentes in manibus vestris: et vos similes estote hominibus, expectantibus
dominum suum, quando reuertatur a nuptijs. O quam clara sunt IESU amantis
testimonia! Si oculos habes, videbis opusculis et singulis eius uerbis, quae in hac vi-
ta locutus est omnibus populis, quos fecit, omnibus et singulis sanctissimis eius
membris inscriptum, et quidem eius precioso sanguine. Certum est, quod nostra
immaculata Virginitas omnia opera, et eius gressus, ita validi fuerunt, et pro tali
pudore et silentio, magnam retulit mercedem: ac deinde apud verissimum spon-
sum suum, maiorem reuerentiam et honorem habuit: cum praeuenit de tali sponsae
suae perfectione, et speciali virtute. O spes mea, virtus mea, fortitudo mea,
respite me modo viam in te, o Christe IESU, per verecundiam et pudorem,
Carissimae Genitricis tuae, quem coram Iosepho sponso suo habuit, et in-
dultissima tuae misericordia viscera, emenda vitam meam, et ne pudore affi-
ciar, in illo extremo diei iudicio coram omnibus Angelis et sanctis tuis; nam tu
sola veritas dixisti. Qui me erubuerit confiteri coram hominibus: ego ipsum
erubescam in extremo iudicio. In te Domine speravi, non confundar in aeternum. O Sa-
ctissima Virgo et Mater Dei, et admiranda castitatis Virgo, quam procul pudor et
verecundia recessit a nobis; imo contra pudorem, contra bonos mores, Teum, et
Saluatorem nostrum sepius offendimus, malum exemplum dantes, cum ad vana
et prava colloquia, ad inhonestam conversationem accedimus. Ut sicut nostras vi-
tutes ad te praefecti fundere decreuimus: te humiliter exoramus, a liqua micam tuam
nobis procul repellas, et repulsus et confusus maneat, fac nos quoque ante tribunal diei
iudicii coram Filio tuo non erubescere: sed pallio tuae misericordiae nos continere, et ma-
la nostra opera auferre, nobis de aeterna salutis impetrare digneris. Amen.

Caput Duodecimum.

Maria Virginis expectatio felicitis partus Filij sui: dicitur in Bethlehem propter inscriptionem.

Tempus expectationis castissima nostra Virginis, partus Filij Dei, et veri Messie appropinquat: quod festum in Hispania dogi ad hoc tempus celebratur. Ut testatur Orosius; et quasi triplex festum eiusdem diei fit observabile. Primum est: Annuntiatio gloriosae Virginis Mariae ab Archangelo Gabriel. Siquidem hoc festum communiter tempore Quadragesimae incidit, et mensis Martij celebratur: ubi Dominica passionis memoria merito pergitur, et cum magna devotione recolitur. Huius festi sollemnitas ut dicitur, et cum magna devotione recolitur. Et in Tolentino spiritali Sinodo dies hodierna ad celebrandam Dei genitricis Mariae: quae Deum peperit, integritatem suae castitatis servavit. Tertio: Expectatio felicitatis partus vel tempus patiendi. Et novem dierum spacio, ante Natiuitatem Christi Domini: sacra Ecclesia proponas, quolibet die a litera O, inchoando nouem quoque diuersas Antiphonas, quod sibi rem desideratam apprecatur, et eandem expectat: ac si exprime re velit. O si hoc vel illud consequi possem. Sic quoque vniuersus magister, utinam venires, desideratus cunctis gentibus Messias, et in has inferiores partes descenderes! O utinam rumperes celum, et rorem coelestem plueres, id est te ipsum mitteres! Sicca et arida fuit terra, et valde sitiuit: quae ante tantum spinas, et tribulos genuerunt: ut Deus misericors, sua opatia et misericordia hanc terram aspergat, et in peccatis exsiccata pluviam benigne

refrigeret, quam & David Rex auidē anhelans desideravit: dicens. Pluviam
benignam dīuines Deus populo tuo, vel hereditati tuā. Profecto benignam,
non coacte, sed sponte & voluntarie: solo, puro, & mero amore commotus,
quasi pluviam, in hanc lacrimarum vallem pluebat, & super hereditatem
suam suos & electos intelligit dūdit, ab illis, qui non erant in numero electo-
rum in coelum asportati. Eximuit illam sītem totius mundi, & Ecclesiā sa-
cta Dei: per litteram O, & declarat, petitionem, & humani generis ardens
desiderium, propter liberationem a diabolo, & ex infernalibus faucibus: nam
hae Antiphonae sunt magna astimationis, & summae authoritatis, quarum
sunt octo: in omni magnum impleant librum: unam illarum ponam ad meditandum hu-
ius litterae. O. O Rex pendium, & desiderium eorum, lapsi a nularis, qui facis utraq;
unum, veni & salva hominem, quem de limo formasti. Haec verba penetrant deo-
tam animam: quando Deus incomprehensibilis, fecit ex quibus unum? in primis dei-
tatem cum humanitate coniunxit, ratio: immortalitatem cum fragilitate quasi soci-
os commiscuit: sūto: aternitatem cum tempore coequavit. At: iratum coelum cum
terra composuit: sūto: corpus hoc mortale, & corruptile, in immortale, & clarius sū-
le effecit: sūto: inter Deum & hominem pacem reconciliavit: & moi limen terrae su-
per Cherubinos & Seraphinos in coelo eiecit. Et quare dūis portis Mesia? aduen-
tus, in hunc mundum, non fieret desiderabilis? Et quid mirabilius? quia per Virgi-
nis uterum, sine corruptione, Virginitatis transiit. Et ideo haec littera O, totam
derogat, & ad meditandum nobis obtulit. Ezechiel Propheta sic ait. Porta haec
occlusa erit, & non erit aperta, & vir non transibit per eam, & erit aperta: quia
Deus Israël transibit per eam, & occlusa erit Principi. Quid est hoc? nisi licet
Deus Israël transibit per eam, tamen, erit occlusa: lideo quia incorruptus fru-
ctus hic erit, & sanctus, & nobis omnibus haec erit porta aperta: & occlusa pro-
pter incomparabilem castitatem, aperta autem propter defensionem, & symon-
larem ad Deum accessum. Hoc & psalmo David confirmat. Haec est porta Dni,
& iusti transibunt per eam. Si totus mundus summo desiderio exspectat,

uit Natiuitatem Christi Domini: quid putamus, qualis fuerit exspectatio no-
 stra gloriosissima Virginis Mariae simul & Matris Dei? Siquidem concepto
 Dei Filio, cum festinatione currit nostra Sanctissima Virgo & visitat Eliza-
 beth; multo magis sciendo quod tempus parienti appropinquet, suam matrem
 laetitia & ineffabilis gaudij? Bis tantum Virgo Maria cum hac coelesti prole
 se commisit uterum: semel ad Sanctam Elisabetham amicum suam, & se-
 cundo in Bethlehem, ac semper maiorem exhibuit orationem, & optimum esse
 & fructum laboris & operis sui praestitit. Adversus vtriusque totius-
 que contulit mercedem orationis & benedictionem: nam ibi Sanctum Ioannem
 Baptistam, adhuc existentem in utero matris suae sanctificauit: & demonium
 e domo expulit: hic vero Bethlehem, simplices pastores verum Deum
 agnouerunt: tres Reges e longinquis prouincijs, habita notitia de vero
 Messia, Deum adorare venerunt: imo & bruta animalia, Christum Deum
 nouum Natum, quasi Creatorem suum salutauerunt. Quando noster Sal-
 uator ex Virginali utero est coeceptus, ad sui conuersionem plurimos addu-
 xit: ita etiam multas animas a diabolica potestate liberauit. Quod S.
 Ioannes Euangelista in sua Apocalypsi enumerare non potuit multi-
 tudinem omnium fidelium crescentium in Deum. Considera erod omnis api-
 ma Christiana, qualem habuit consolationem nostra Deigenitrix in illo
 itinere cum Filio suo; festinanter properauit cum prole sua. Ita
 Rex David cum in spiritu anhelabat & inuitabat. Surge tu Dne in re-
 quiem tuam: tu & Arca sanctificationis tuae! Quomodo surrexit Dominus
 in requiem suam? quando in summas miseras, in frigus, in famem, in pau-
 nit in utero sanctificato Arcae tabernaculi sui? Et secundum eum sum mu-
 di in requiem abiit, quae tunc in toto mundo secundum Euangelium, tempo-
 re Caesaris Augusti pacem publicata fuit: & secundum coelum abiit in pacem
 & requiem suam? & cum natus esset, fecit pacem: quam & Angeli in offere von-
 tando & laudando praedixerunt. Gloria in excelsis Deo. Et in terra pax

hominibus, bona voluntatis. Duplex est pax spiritualis facta, per Christum
Dñm in terris. Prima, quando anima, mortificatis malis affectibus & suis
pravis consuetudinibus, habitat in interna pace, nulla fit commotio huius
mundi, neq; aduersitas nocere potest: promulgata est pax: ubi bona consci-
entia: & hoc est habere pacem ante pacem. Secunda est pax aeterna, qua
post mortem sequitur: ubi ventos huius mundi & aduersa nulla amplius
non est opus formidare. Has duas paces sua Natiuitate Christus Dñus
& Saluator noster statuit. Et quia ipse cum sua dilecta Matre in Betle-
hem, propter inscriptionem iherit; hoc significauit: quod & nos etiam in
suam gloriam in huius vita aeterna Christus IESVS inscribet in terga,
os electos. Et licet habuerit noster Saluator bellum maonum, cum male-
dicto demone, & hoc sua morte terminauit: & verum est, quia omnis belli,
finis est pax: & quo seuerius bellum, eo stabilior & firmitior fit pax:
simili ratione, hic in mundo firma facta pax & perpetua. Et quis est
Domine, qui non rapiatur aliquantulum extra metas necessitatis?
Quis quis est, maonus est, & maonificet nomen sanctum tuum. Ego autem
non sum; quia peccator homo sum ego. Nunc autem confiteor tibi Dñe
coeli & terra, quia non in fortitudine roborabitur vir; ut gloriatur ante
te mea stulta praesumptio: si tu vis potes me saluare, in tua volun-
tate est virtus salutis nostrae. O Domine IESV & Deus meus, te inuoca
co in animam meam, intra in eam, & coapta eam tibi: ut possideas eam,
sine macula & ruo. Castissimo ac mansissimo, mundissima debetur habi-
tatio, sanctifica ergo vas tuum, quod fecisti, de malitia euacua, &
imple, ac plebum condetua: ita ut domum habitationis tuae efficiar tem-
plum & habitaculum hic & in perpetuum. O Sanctissima Virgo propter
maonum tuum gaudium & desiderium, expectationis partum Filij tui domice
obsecramus: ut cum nobis venerit exspectare mortis aere diem: tua intercello-
ne, sis nobis porta aperta remi coelestis: & dies nostros in pace disponentes, a ter-
ra pace per fuis, & in librum sanctorum electorum Dei inscribi mereamur.

Amen.

Caput Decimum tertium.

Maria Virgo hospiciū non habuit in Cuitate Betlehem:
vix locū inuenit in stabulo.

Lam deficit hic mens et humana ratio, quare Deus omnium viuentium,
et Conditor omnis natura: qui coelum et terram ex nihilo creauit et o-
mnem creaturam locum quictionis et habitationem eleuit: aues et volatili-
a habeant nidos suos; vulpes et animalia habent foucas, vbi suo tem-
pore quiescant. Et quare Dei Filius Spiritu sancto incarnatus, om-
nium hospiciū et habitationem Dominus, qui omnibus, secundum
eorum necessitatem omnia distribuit, et dat etiam omni carni, ac suis
electis aeterna, in coelo habitacula praeparauit: ipse, in mundo habere
non potuit habitaculum, et locum quictionis, vbiq; non susceptus, et
vbiq; expulsus, vbiq; eiectus. Mirum, inauditum, mirabile in mun-
do nuncium: et quam Deo difficile est aliquod habitaculum inuenire,
in toto mundo. Quis illum suscipit? et quis in domum suam introducit?
Percurre retantum sacram scripturam a creatione mundi, vix Deus, in toto
orbe terrarum, locum quictionis in stabulo inuenit. In Paraiso Adam vo-
luit fieri Dominus et Deus, et ante ipsum Deum et Creatorem se abscondit et
cum Deo contendit, quod ei malam sociam dederit, et ex Paraiso Deum ex-
pellere voluit: sed qui prior tempore, potior et iure: inde ipse Adam expul-
sus et foras eiectus. Babilonice turris ratione illa factus et edificij conceptus,
ex coelesti habitaculo Deum coeli velle expellere, cordebatur Deus se de-
scendere quod mutatione linouarum fecit: ut loqueretur Ieremia Propheta 15 cap: aut
his. Ecce ego et conuersum linouas eorum: curauimus Babilonem, et non san-
tus mundus expulit Deum, omnes ad idololatriam et Deos alienos admauer-
unt. Etiam Elia Propheta Deus, quasi se iactando ait. Quod vix sex milia hominu
habeat, qui Baal Deum ethnicorum non adorauerunt: post passionem Christi Domini,
inuentum fuit a Sancto Paulo Altare Athenis, cum hac inscriptione. Inconito vel
potius ignoto Deo. Digna res admiratione, nostra gloriosa Virgo, portando Filium in

castissimo utero, teatorem coeli & terra, nullum locum in diversorio habuit in
Civitate Bethlem, quod totum dispositioni reliquit, quem in suo sanctissimo
utero portavit, bene sciuit, quia non carebat mysterio. Nos meditantur,
do haec, Dominam nostram interrogemus. Quare hospicium non habuit in
Civitate, sed potius stabulum elegit? Quatuor habet proprietates stabu-
lum, & quatuor hospicium. Et primo. In publicum diversorium, est liberum
cuique intrare, & maxime diviti, & pecuniam habenti. 2do. Nemo ex hospi-
cio dimittitur: nisi prius solvat. 3tio. Omnium generum ludus exercetur,
& omnis generis delectatio ibidem habetur. 4to. Non diu hospitum moratur,
vna aut altera die: alij hospites sequuntur. Contrario modo in stabulo ser-
vatur. imo. Pauperes, pecora & animalia illuc locantur. 2do. Famem, &
discommoditatem patiuntur, si refici cupiunt alio abeunt. 3tio. Tamen
straminis habetur in copia. 4. Occlusa stabulo para pace fruuntur, ac de
nocte quiescunt. Anima Christiana, animo & mente facile colligere po-
test, quare Deus diversoria spernere voluit? si quis enim fuit in adunape,
recompens: ut illi Apostoli evanes in Emans testatur. Tu solus peregrinus,
& haec ignoras? Et David ait. Quia procul hinc, & a summo coelo eref-
sus eius: & venit in contemptu destitu, & ultimum locum habere voluit,
& maximus omnium debitor: nuchus Cruci affixus fuit: & quare non
receptus in hospicium? Ex hospicio pauperes expelluntur, similiter &
nostra Dei genitrix Maria: ob id, propter paupertatem, non suscepta ob id,
contempta, nullum in hospicio locum habuit, et non habuit unde solvat?
Res mirabilis! Dominus omnium divitiarum, & maiora estimationis Dominus
sua, pro transnatione pro se ipso, & pro Sancto Spiritu unum ordinem de-
dit. Et Christum Dominum Iudas traditor triginta aereis vendidit.
Conversaciones omnes huius mundi spernit: ita etiam Christus Iesus testa-
tus est. Eius mens & conversatio mea est: ut faciam voluntatem Patris mei.
Et imo conversaciones contrarias, vel negotia contraria in hunc nunquam
attulit: quare etiam in hospicium non est susceptus: ne novas institu,

tiones inducat: chyloluthiones inhonestas interdixit, ludos, colloquia ma-
 ua prohibuit. Mundus hoc aduertit, et praesertim demon maledictus et
 seductor animarum non admisit: ut Mater cum sanctissima prole in hospi-
 cium admittatur: et noster Saluator clare ostendit, quomodo illi neotiti
 hospicii displicent, neq. ibidem pro sua Natiuitate locum habere dedit.
 Vltimo licet mortalis homo factus, quia ad immortalitatem tendebat, ad te-
 licem aeternamq. habitationem praesumebat, noluit temporali frui hospi-
 cio, ciuit, quia hic mundus propter animalia fuit a Deo absionatus.
 Memoria mirabilium operum eius nunquam in hospicio recipi debet; v-
 bi quotidie nouus hospes: illud a patet in diuersis sectis, et persecutio-
 nibus. Nec centum anni transiunt, in fide fit renouatio, aut noua fi-
 des, aut mutatio in fide, et ab antiquis legibus recedunt. Stabulum si-
 bi elegit Dominus et Mater eius, quia humana in Natiuitate prudentio-
 ra his temporibus, quam homines fuerunt. Cognouit bos possessorem suum,
 et asinus praesepe Domini sui. Sed Herodes in Palacio, hec in Ciuitate Be-
 thlehem agnouerunt. Et Dauid suo psalmo confirmat. Sicut iumentum
 factus sum apud te, et ego semper tacum. In labore et fame, iumenta du-
 cuntur, onera portant, raro in quiete manent. Saluator noster similiter
 fecit, raro in quiete fuit, docuit, ambulauit, orauit, ad fidem conuertit,
 Porcos sanauit: aliquando labore lassus, aquam mendicauit, quadraginta
 dies et noctes ieiunauit, et nos hac seruate docuit: pro Natiuitate sua,
 stabulum contemptum elegit: ubi feni et straminis copia. Et quanto
 maior es, humilia te in oculis. Et hoc longe tibi sit certissimum de te
 ipso. Tanto maior es in oculis Dei, quanto minor fueris in tuis: tanto Deo
 preciosior, quanto tibi ipsi vilior. Omnis caro faenum teste Isaia, g. ho-
 die virens, cras in chybanum mittitur, nunc floret, et statim aret, hodie
 uiuit, et cras moritur: stramen apud spicam manens est preciosum; sed so-
 lum manens stramen est in contemptu, sub pedes pecorum datur. Quis est tu?
 Vbi nunc quæso formosissimi Adonides? ubi laudatissima Helena? fuerunt.
 Non tantum fragile, sed breue quod est, humana forma; fragilitas. En,

tra folium quod uento rapitur, ostendis potentiam tuam, & stipulam siccam
persequeris. Christus Dominus concupiscentiam carnis, & elationem cor-
dis & animi, uolens contemnere, ibi pasci uoluit, ubi stramen & fenum
consumitur, uel à pecore comeditur: & presumptio animi, & pulchritu-
do corporis à ueris uisibus constituitur. Nostra cura potior sit, quotidie
iuuenescere non annis, sed castissimis desiderijs, & sanctis propositis;
omni die est spiritus innouandus, & senium desidiosi senectutis exueren-
dum. Adimus mille? millicies etiam surgamus. Dauid enim Rex quoti-
die se ipso iunior. Dixi, ait. Nunc coepi, nunc melior fieri. Ultimo,
pax est in stabulo, tempore noctis. Nox est iam modo, antequam ueniat
dies, absq; nocte, oportet pace uti, ex corde & animo nostro, eijciamus,
omnes uanas, otiosas, occupantes cogitationes, ad alteram pacem conse-
quendam properemus. O, casta anima ac deuota, rogate nostram Domi-
nam Clementissimam, coeli & terrae Reginam gloriosissimam: & animarum
in terram prostrata ora; ut potius stabulum non hospicium fiamus: ut
in cordibus nostris nasci digneatur Saluator mundi: meritis & intercessio-
ne Deiputricis Sanctissimae Virginis Mariae: quae dignum hospicium in
suo castissimo uero Christo Iesu suo Filio praeparare dignata est. Amen.

Caput Decimumquartum.

Maria Virgo Christum Iesum genuit, hunc & mox adorauit: cui
quasi Deo & Creatori suo honorem reddidit.

Magnum, inauditum, de celo allatum nuncium, & humano generi gaudi-
um: quando Christus Dominus, & Saluator totius mundi est natus:
En Christum natum euoluant Angeli: en illustrius Angelorum gaudium:
in orbe nostro nunquam nec auditum, nec visum, quam eam Rex illorum in
go est natus. Alias, aut unus solum, aut duo se se uidentes exhibuerunt;
hic ingens exercitus, & uisus & auditus est: illam de pace odam conuincere.

timuere

Gloria in altissimis Deo: Et in terra pax hominibus, bonae voluntatis.
 Sed & opilionibus in colloquio societatem adquisuerunt: nec erubuerunt
 Reos sui tunicum & viles panniculos. Sed in primis hanc Natiui-
 tas Matri eius Sanctissimae Virgini Mariae, gaudium in seens attulit, quae
 de suo sancto utero nobis gratissimum hospitium peperit, & nunquam vi-
 sum, maiorem coeli & terrae Dominum potentissimum: cui in mundo nun-
 quam fuit nec erit similis. Nos igitur miseri & indigenti in primis illi quas
 possumus quamus orationes: ac deinde huic castissimae Virgini Matri eius
 Mariae, una cum sanctis Angelis dicamus orationes, & illam salutemus. Oni-
 nium felix coeli diuinissima mater. Quae tantam sacro lactauit ab ubere prole.
 Sunt plurimae de hoc mirabili & profundo mysterio quaestiones, discursus,
 & coniectiones. Sed nos propter spirituales occupationes contemplemur
 illam magnam, admirabilem & inuestitam Natiuitatem nostri Saluatoris, non
 exponemus nos maiori huius maris periculo, cuius in hoc spaciioso mundo sunt
 inuestigabiles viae, sed est Diuinae prouidentiae, qui hoc & non alio modo mundum
 saluare voluit. Tria ergo ponemus ex sacra scriptura interrogatoria:
 quare rocta? quare pauper? quare in hunc nasci diuinitas est? Praecipue
 vero haec attendendo, ac deuote meditando, ineffabile gaudium illud declara-
 bimus. In primis: Sancta Deigenitrix Virgo Maria, quae tu turbata fuisti de
 tali speciali Diuina Clementia, viso admirabili & delectabili infante, sine
 lesione Virginitatis, simul & Deo iam diu mundo ad promissum: & hoc myste-
 rium adimplere: ut Mater Dei fieres, quia electa fuisti, sed ex Majestate,
 quam pedes infantem conspexisti, perfectius & clarius, quam in aere pasto-
 res & tres Reges, qui illum adorauerunt iudicisti & expaulisti: Deo immorta-
 les gratias coisti: ut in illo tuo antro mirabiliter captaasti. Fecit mihi ma-
 gna, qui potens est, & sanctum nomen eius. Flexis oenibus, adorationem de-
 bibitam, quem pernit, tanquam creatura Creatori, ut Mater Filio, & vero Deo,
 sponsa Sponso suo exhibuit. Quidam suo carmine cecinit. Virgo non sine
 viro, sed mater sine viro. Virgo fit mater. Genitrix sui Patris. Filia sui Filij.

Ibi nutriebat et irrigabat Virgo Maria lacte fasciculum myrrhinum, sed fasci-
culus liquorem myrrhae stillabat, et lac à Virgine sumptum, in eundem sangui-
nem conuertebat, quem fusurus erat: quod bene sciuit et observauit praeser-
ter etiam in specu Betlehemi, quando primum lac paruulo pro pinabat; An-
Nate mihi sicut castissima Parens quem Deum adoro, et Filium super meam ani-
mam amo, scio, quod hic liquor coelestis, quem tibi medulitus impertig, in ora-
torem sit abiturus, quem aliquando, et horrensus sudor, et carnis odorem flaura,
clauis, et lancea publicient: bibe mihi Nate, bibe, et Patris tui aeterni voluntatem
adimple: lac pomio, sanguinem et animam non tantum tibi, sed carnisficium
etiam, vel pro te, vel loco tui, vel pro quouis hominum porrectura. Hanc cor-
dis vocem auscultans LEVS: Vagitur infans inter arcta conditus praesepia:
Membra pannis involuta, Virgo Mater affligit. Et Dei manus pedesq; strin-
git, et cinxit fascia. Dolor amori miscetur ^{etiam} amor, quasi Maternus et Filius
amat sapere non possit, aut non debeat, nisi hac myrrha infectus. Adjun-
gunt se se plura in doloris consortium: exclusio ex quersorio, maxima pau-
peritas, aura frigida, loci vilis, et angustia, lachrymae denique. Nati Dei
lebant. Nos itaq; considerabimus: quare Dei Filius noctem pro Natiuitate sua
elegit? Tres dabo causas, quas sua oratio et meritis nostra Desideratrix
nobis ad meditando obtulit: prima. Nox praecedit diem, et post tenebras
sequitur desiderata lux. Omnes ante Christum Deum, et ante aduentum eius,
in tenebris et noctibus habitabant: ita et nocte nasci voluit: ut tenebras idolola-
triae, sua luce tolleret: sic ante mortem ipsius tenebrae fuerunt, quibus subla-
tis, morte aeterna dominante abiecta: lucem et vitam Euangelij attulit: ideo
natus mundus factus fuisset: merito post Natiuitatem Christi non
huius saeculi in contemptum fuerunt, vltima haec praesens in summa iudaea odio-
rauit: in qua sine Deo, et sine mandatis Dei homines vixerunt in mundo.

Zola. Qui vult alteri quid tollere, aut inimicum inuadere, nocte commode hoc
 efficere poterit. Inuidus et maledictus da: non sua solita acquiritia, seducto
 humano penere, secure de nocte dormiunt; ut etiam ipsum Christus in sacra
 scriptura nominat principem huius mundi, et tenebrarum. Cum totus mun-
 dus in pace viveret, et nox quiescentem suum obiret, sub tyrano maledicto dia-
 bolo: in sperate Christus Dominus, qui maledictum sathanam devicit et spo-
 lia abstulit. Haec causa. Secundum nostram policiam, laruati et facie ve-
 lati liberius de nocte sua exercent, praesertim ne Sponsus apud suam spon-
 sam agnoscat, ideo tam societatem assumit, et mutato vestitu aduenit.
 Noster Saluator se mundo accommodavit, nocte laruatus venit in forma
 humanitatis, abscondita sua Divina Majestate niles socios bonum et bonum
 assumit: nec potuit maior innotus fieri a Sinagoga: ita a sua sponsa Ecce-
 sia Dei, usque se ipsum manifestum fecit: Et Sinagoga de facto illum rejicit.
 Dei Ecclesia nimis sero ipsum agnovit. Interrogatio Zola, quare pauper no-
 ster Saluator de coelis agnes descendit. Mater Filij Dei, nris ignaros erudire
 digneris? Ut Sanctus Gregorius ait. Novus homo venit in mundum: ut no-
 vas statuatur leges. Antea in hoc mundo, tantum de divitijs, de superbia,
 de elatione animi, mens humana agebat. Nostri primi Parentes in Pa-
 radiso esse dii voluerunt. Deus Clemens illis pellida, ex ovium pellibus
 confecit, in miseria inde expulit, in his miserijs divitias inuenerunt.
 Christus Dominus in summa paupertate venit, nudus natus, misere vixit,
 nudus Pacificus: ut nostram mentis elationem et superbiam tollerret.
 Zola. Voluit nostras falsas divitias ostendere, pauper factus, monstrat nobis
 in coelis verissimas divitias. Dat exemplum. Si Aurifaber probatus vi-
 deret maximum diamantem: et Dominus hunc maximi precij astimaret: diceret
 aurifaber esse totum falsum. Post Nativitatem nostri Salvatoris, multi
 Regum, et Principum, paupertatem, castitatem, obedientiam, divitijs pra-
 ponunt, hic despici et contemni voluerunt. Sicut Ideo adhuc parvulus pau-
 per factus: ut quod decuit: hoc exemplo ostendat. Ut S. Paulus ait. Caput

IESVS facere & docere: paupertatem docuit, ipse factus pauper: nihil proprium
 habuit: & clamavit. Beati pauperes spiritu, quoniam ipsorum est regnum coe-
 lorum. Interrogatio 3^{ia}: Quare in hyeme nostrum Salvatorem Deus
 Pater coarctatus ad nos dimisit? Deinde n^orix Virgo Maria: hoc mysterium
 nobis declarare coneris? Ut simul & nascatur, & patiat, & propter pas-
 sionem venit. Caput patit in praesepe in frigore, & paupertate, & finit in
 doloribus in Cruce. 2do. Mundus fuit frigidus, ut dictum: amor erga Deum
 factus frigidus in mundo: per Prophetam Danielem dicentem. Deus de coelo pro-
 speravit super filios hominum. An quarant & amant Deum suum. Et non est
 qui faciat bonum usque ad unum. Quando est frigus, opus est igne. Ut Christus
 testatur. Non veni in mundum, nisi ut ardeat, & frigus abeat. Sanctus Pe-
 trus in sua vocatione Apostolatus, ad ignem stans, factus frigidus, propter co-
 ram, necequit Christum Dominum, & Magistrum suum. Ah quale frigus! Quando
 Dominus IESVS in aetate coelos ascendit: & Spiritus sanctus igne amoris illum accen-
 dit: ut Sponsus ad Sponsam ait. Iam hyems transit, imber abijt & recessit. 3^{io}.
 Ut hyems coarquat valles, & colles, & albam nivem emittit: ita noster Salvator,
 super terram nostrorum peccatorum sua amarissima passione colles, & valles coarquant, & in
 albam castam conscientiam convertit; & opera nostra mala, in bona & sibi acce-
 pta commutavit. Nunc ero cum simplicibus animi, conovite, solum, verum,
 Deum & hominem, & quem misisti IESVM Christum: ut autem tempore illi, quan-
 do non conoscebam te. Vae caecitati illi, quando non videbam te. Vae surditati illi,
 quando non audiebam te. Illuminasti me lux mundi, & vidi te & amavi te, sero
 te amavi pulchritudo tam antiqua, & tam nova sero te amavi. Vae tempore illi,
 quando te non amavi. Ecce video lumen coeli, inter lucet oculis mentis meae, ra-
 dius desuper a facie luminis tui, & laetificat omnia mea. O si perficeretur in me.
 O auge quae lumen auctor, auge quae, quod inter lucet in me. O ignis qui
 semper ardes, & nunquam extingueris, accende me. O firmam ardeam ex te.
 Ignis sancte, quam dulciter ardes, qui secreta lucis, quam deciderant arde,

super terram
 r^{em}.

vis! ut his qui non ardent ex te, vel illis qui non illuminantur ex te. Exquisi-
uit te facies mea, faciem tuam Domine requiram. Latetur cor, quaerenti-
um Dñm: sed nullo modo cor inuenientium. Si enim est letitia in qua-
rendo, qualis letitia erit in inueniendo? O Sanctissima Deigenitrix Vir-
go Maria, ora pro nobis Filium tuum pro nobis parvulum factum, qui ut
infans totum consentiet: ut tenebras delictorum nostrorum abijciantes,
delicias & diuitias huius mundi contemnentes, et hanc hyemem vel frigus
repellentes, in bonis operibus perseverantes; in illam regionem ubi beatitudo
transcamus, ubi semper astat, ubi aeterni flores, omnes tuos sanctos de-
lectos sine fine consolantur. Amen.

Caput Decimum quintum:—

Maria Virgo praesens fuit Circumcisioni: & dulcissimi nominis
IESVS Filij sui impositioni.

Non satis fuit: quod hic Infans delicatissimus passus fuit nudita-
tem, frigus, paupertatem, et summam miseriam: Idcirco ille amor ol-
terius prodiegit, ad liberandum suum creatum populum, et potestate ma-
ledicti diaboli: ventum est ad bellum, ad dimicationem, et ad sanguinis ef-
fusionem, satis tempestive. Et verum habet illud proverbium: Quod ad
iuventute sua quis aspuerit: servat usque, senescit. Transit octiduum, et
ad primam sanguinis profusionem, tenerimus Redemptor postulat. Tan-
git legalis petra IESUM, et se innocentem Dei Filium attigisse, mirificatur
et erubescit. Ad qua Mater afflicta: O Nate! o sponse sanguinum! tu es
naturae assumptae Dei verbum, charitate ad peccatores Dei odium, integra
passione austerum! quam cito voluisti carnem hanc tuam Virgineam sanguinem
hacine sint doloris & amoris diuina, tu mecum nosti. O dolus iustitiae, Placem-
cui tibi in ortu & occasu rubore sanguineo rutilare! rutilas in ortu, sangui-
nem in umbra daturus in occasu! Oportuit Celestem Monarchum a iu-
ne,

tute ut afuueſcat ſanquinem fundere, et parare ſe pro maiori eſuſione
in Cruce. Ros miro diona, vix fuit locus vulneri, et ſanouis copioſe
funditur! quomodo potes intueri Mater huius coeleſtis infantuli? Sic
portuit fieri. Nam duplex myſterium eodem die fuit celebratum.
Cum ciſus fuit hic ſanctus puer, et datum eſt illi nomen IEſus: quid
hoc? quod vno eodemque tempore fuit factum. Venit inquam noſter Chriſtus
Dnus, vt nos redimeret ſuo ſanoinke precioſo! Et ideo datum illi nomen IEſus
ſus ſid eſt / Saluator: coepit iacere fundamenta ſalutis noſtræ, à ſanguinis
eſuſione: imò in omni ætate noſter Saluator omnem hominem ſaluari vult,
exiſtendo iam infantulus, ſuo ſanoinke conſecratus eſt. Et ſanctorum Inno-
centium, tot milium ſanoinis eſuſione, totum Iudæorum dominium eſt con-
ſpersum. Deus Pater coeleſtis voluit: vt verum Meſſiam, in iuuentute et in
noceſtia IEſum ſequatur, qui ab eſuſione ſanoinis nomen, et ſalutem no-
ſtram caput. Mater afflicta adſtabat, et Spiritu ſancto informata: quia illi
Dei genitrix ſuis lachrymis Filium ſuum tercebat, et pro maiori obſequio ſe
diſponebat. Sciuit enim de voluntate Dei Patris omnipotentis, inde et ſa-
latium habuit, quia ab Archangelo, antequam incarnatus, fuit informata.
Et nomen ſuo Filio dilecto datum fuit, nomen potentiſſimum, dulciſſimum IEſus.
Svs Et ita ſancta Mater hunc diem ſanctum mixtum dolore et gaudio habuit.
Gaudeo et orator mihi dulciſſime IEſu, bonitas infinita, quod per te ſolum,
poſſum beatus fieri, et omnes ſancti tui ſalutem debeant. Et ex animo opto,
vt omnes homines te coſnoſcat, Deum verum et verum, et quem te miſiſti IEſu
ſum Chriſtum, et ei eſſet tua voluntas, et me idoneum faceres, vellem toto
corde, pro fide tua omnes labores et tormenta ſubire, vt ſanctum nomen tu
um gloriſicetur. Et omnis iuuentus conſiderare poterit, quia propter illam
hic atrox cultor hanc crudelitatem exercuit ſuper ſanctum corpus ſan-
ctiſſimi IEſu. Vix viuere quis capit, et iam peccat, imò ſæpe annos iue-
niſſis malitia ſuperat. Non opus inſtructione, quia iuuenis natura prius
qui mali quam boni concipit. Sunt horum multa exempla, quia Deus et in-
fantes ſeuere puniuit: qui vt maturi peccata committunt, iram Dei acci-

Exemplum

piunt. Contemplemur ergo quia noster Saluator nomen hoc sanctissi-
mum IESVS, in sua Circumcisione fundens preciosum sanguinem su-
um pro singulari medicina, non solum iuuenibus, sed omnis ætatis ho-
minibus reliquit, & instituit: & ut maledictus demon, statim à crea-
tione sua in sa perbiam est elatus, & ut ipsum mundus adoret voluit,
quod & effecit: quia totum mundum, homines idola, & sculpturas pro
vero Deo coheruerunt & adorarunt, & omnem Dei cultum tribuerunt;
infantes, in mortem imolarunt, se ipsos mactarunt, preces & vias deo,
tiones, in suis necessitatibus obtulerunt: diuersa nomina idolis im-
posuerunt; quorum a pnd homines in magno honore fuerunt: Omni-
potens & immensus Deus, noluit ulterius hoc admittere & pati: & ho-
mines ad agnitionem sui nominis, fidei, & veritatis voluit adducere,
ut potius illi seruiatur, & adoretur, nomina idolorum sustulit, & no-
mina quæ ad Maiorem Dei gloriam, ad deuotionem seruiant & ex-
citant, imposuit: nihil effecit. Tempore iuris naturalis, nec Angeli in
Cælo, nec homines in Paradiso, non solum Deum adorauerunt; imò & Dei
tatem (si possibile fuisset) Deo immortalis sustulissent. Unus Angelorum so-
lium suum in Cælo, in altissimis ponere voluit; Alter vero in Paradiso
Adam pro Deo haberi voluit; & quare? propter maiorem honorem, cultu,
& reuerentiam. Oportus de illa adoratione ait. Pro his & tantis bene-
ficijs & donis oblatijs, nec Deo gratias agerunt, & Angelus ille in Cælo per-
cauit, & Parentes nostros hæc eandem peste infecit. Tempore iuris Moysis,
Deus quidam fecit? ut ipsum adoret & illi seruiant? Deus mirabiliter
uocatus est. Ut dixit Moysi. Ego sum qui sum; & hæbraice se se nomi-
nouit. Iehova: at nihil profuit: ipsi tamen ad idola, tandem ad aure-
os vitulos, currunt & adorant. Post Christum natum ventum est, da-
re sibi nomen IESVS: coram quo omne genua flectitur, cæleste & ter-
restre, & infernale; nomen hoc sanctissimum sustulit omnia idola.

Impletum est verbum coelestis Sponsa. Oleum effusum nomen tuum: id
o Virgines (id est anime casto dilexerunt te nimis. Ut oleum suauiter
maius effunditur: ita hoc nomen impositum suauiter, tam procul effusa
est, quia omnes errores, idola, omnes ethnicas ceremonias, contriuit,
et omnium paganorum idololatrias sustulit. Quo viso Sanctus Ambrosi
(id est) Ah, Domine Deus meus, multa tu pro me passus es, et non
adorauit te: tu creasti mundum propter me: dominum mundi constituisti
me: et tamen gratias tibi, sine genu flexione: sed quando agnouit, quia
tu multum humiliatus es, propter me: et quod flagellatus es, et quod tu
cifixus es, non potui amplius stare: sed illo oravi pondere amoris te
SV constrictus et vulneratus humillime adorauit te. Fac me dulcissime
IESV amare te, et desiderio tui deponere pondus omnium carnalium deinde
riorum, et terrenarum concupiscentiarum omnis sinum sarcinam, quae in
puonant, et aggrauant miseram animam meam: ut post te expeditus in
odorem vniuersorum tuorum currens, usque ad visionem IESV efficaciter
satiandus te duce mereat peruenire. Eto conat, quia a principio et
nunc, hoc nomen sanctum IESVS, multos habet persecutores, propter no
men Dei, ante nulla persecutio: nunc vero propter nomen IESV, Ecce
quam omnes sagittae totius mundi tendunt. Tamen est nomen ita forte, quia o
mnes insidias inimicorum superauit: ut virga Moysis omnia idola su
stulit. Quia exaltatum nomen eius solius: (id est) IESVS. Omi IESV obe
diensissime, qui a primo momento, quo vitam humanam coepisti, ut & iudas
exultasti ad currensam viam mandatorum tui aeterni Patris, et toto
corde et viribus adeo dilexisti Deum Patrem; ut quae sunt placita cora
eo, semper faceres, omne in eius nutum et beneplacitum, tanquam manda
tum tuum foret perfectissime exequereris. Te per hanc excessivam ca

ritatem tuam humillimè rogo, & deuotissimè supplico, vt ignem hunc amoris in corde meo accendere digneris, quo ex toto corde inflammatus, & totis viribus, Deum meum perfecte diligam; vt nunquam me à te, qui vita es anima mea separari permittas: omnia tua praecepta ex vera caritate observem, tuum beneplacitum exactè perficiam, donec in te, & ex tui amore, vitam hanc finiam: pro vt est tua maior gloria, nunc & in perpetuum. Verum est testimonium, quia hoc nomen gloriosum IESU, coelum & terra adorant & venerationem. Nunc quaeritur quomodo oem infernale ad nomen flectatur? Sic nonnulli Ecclesiae Doctores respondent; Quia damnati in inferno, omnia & Deum ipsum blasphemant; excepto hoc mellifluo nomine IESU, imò audito nomine hoc, illud debite, & submissè adorant, & ipsi daemones oem flectunt, quia illi qui corpora hominum obsiderant, ipsi testari coguntur; & non possunt intermittere, ubi lectum & auditum fit hoc dulcissimum nomen, aut invocatum eam summa reuerentia, hoc suauissimum nomen IESU profundè adorant. Omnis ergo anima christiana hoc nomen salutiferum IESU, quasi pro clypeo tutissimo salutis habeat: & quando iuratum fuit Neigeberis, eis nomen MARIA: erit tutissima defensio. O Domine IESU, esto mihi IESUS, & super me exaltet nomen tuum, quod est IESUS. Domina nostra Clementissima: hoc nobis efficere digneris: vt omnes aduersitates salutis nostrae, per effusionem sanguinis: & per impositionem sanctissimi nominis IESU, saluatoris nostri, à peccatorum sordibus purgati, inuocemus IESUS & MARIA: & deinceps in futuro aeternè, saliter utrumque intueri mereamur. Amen.

Caput Decimum sextum:

Maria Virgo à tribus Regibus munera accipit.

Sanctissima Virgo Maria, & Mater Filij Dei vivi, dedisti exemplum omnibus,
quia quem tu genuisti, hunc tanquam verum Deum, & Castitorem suum
adoravisti: huc inquam exemplum effecisti Regina coeli & terra, ut tres
Reges edocti & informati a stella, currunt cum eadem adoratione, ad
lectum Infantulum positum in praesepe, simul & verum Deum. Res mihi, tempore
rodiona. Herodes Rex ibidem habitavit: qui eodem fuit in Iudaea Rex;
voluit Christum adorare: & tres Reges, e longinquis veniunt provincijs,
Stella praevia & ducente, quam ut ducem exercituum sequuntur, & adorant
Christum Dominum. Relicto deinde Herode, & spreto eius palatio & con-
vivio, ad contemptum stabulum, ad vile praesepe veniunt, ibidem oena fle-
ctuat, infantem pro vero Deo agnoscunt, dona preciosa & munera offerunt;
Dei Majestatem in praesepe aestantur: loco preciosi operimentij, lectum
stramineum: loco Regij palacij, vile stabulum: loco aulicae familiae: loci,
asinus: & obtulerunt ei, Aurum, Thus, & Myrrham: Dei tatem cum huma-
nitate & sacerdotio, profitentur: & futura passionem prophetisant. Deigeni-
trix, qua fuit pauper facta dives, non dixit hic thesaurus latuit, quia doctis
& pauperibus, quos a Regibus accepit, totum distribuit: Filium habuit, qui re-
lictis verisimilibus in caelo thesauris, ad falsos, mundanos & thesauros transitorios, cor-
sum non apponebat. Oportet profundius meditari: & hodierna diei altum Dei
mysterium contemplari, & in cor nostrum immittere. Vt Mater nostra Ecclesia canit.
Quia tribus miraculis diei hodiernum oratum colimus. Vno eodemque tempore licet non
vno Anno. Hodie Stella duxit Magos ad praesepe: hodie vinum ex aqua factum est
ad nuptias: hodie in Iordane Christus a Joanne baptizari voluit. Intra festum hodie,
num est: quando ethnici suas primitias, tres Reges ad Regem coeli & terra, & Deum in
carne natum transmiserunt, & humiliter adorant. Triplex nuptiarum gaudium qua-
si unum, ubi Ecclesiam Dei sibi homo desponsavit, cuius mysterij fuerunt testes tres
Reges, ac deinceps successoribus, & nobis omnibus, qui in hanc Ecclesiam sumus inserti,

pri. Quod etiam Sanctus Ioannes Euangelista memorat, reliquerunt ve-
 stimenta et exempla. Quae habet Sponsus, est sponsa. Et sponsus ait: Dilecti
 mei, mihi et ego illi; quasi diceret. Ego contractum Matrimonij cum
 meo sponso Christo Iesu inui, et omnia communia nobis fecimus: quod in
 bono Matrimonio est proprium: mihi quidem dicit sponsa, cum fructu et
 comendo, sed dilecti mei, in damnum et perditionem: me ipsam ego illi
 obtuli: et similiter ille seipsum obtulit: ego meam vilem naturam illi de humanam
 offi: et ille mihi largitus est suam Deitatem; ego illi imposui iugum pecca-
 torum totius mundi: ille mihi obtulit merita passionum suarum: ego illi
 imposui; ut pro me et omnium hominum peccatis patiatur, et satisfaci-
 at: ille mihi per sua merita, omnia bona praestitit: unodenique verbo,
 totum illud, quod inueniri potest laboriosum, onerum, tanquam spon-
 so meo reliquit: ac ille mihi omne utile, suave, delectabile, et maiorum
 praestitit beneficium. Et sic quod Christi Domini est; meum est: nam ille
 quasi Sponsus amans, et sui ipsius officus, virtutes suas et perfectiones
 in meas dedit et commisit manus. Cupio similiter Christe Iesu, ut ti-
 bi placeam; et tibi quorum unam, complacentiam et sanctorum faciam: et in-
 tendo omnia dicere, facere, cogitare, et dirigere, ad Maiorem tui ob-
 riam, cum omnibus illis bonis intentionibus, quas sancti unquam habe-
 bunt, vel habere possunt. Et in primis hodie tres Reges obtulerunt
 Christo Domino, myrrham, rem amaram futuram passionem. Zelo. Quando
 in nuptijs, aquam in vinum noster Saluator conuertit, cuius rei auctor
 canon fuit Deigenitrix Virgo in Ana Galilee: nam primum hoc miraculu
 factum: quod Ana Galilee significat zelum et aborem Dei: etiam prae
 prophetis sancti ad has nuptias Dominum inuitabant. Isaias post aduen-
 tum Domini, in mundum demonstravit vocationem gentilium et paganorum
 ad sanctam fidem, hoc significat mittere, vel sponsam invitare: ubi, con-
 uersa est aqua in vinum, et sic intelligendum est: antea fuerunt fri-
 gidi, aqua impleti, caritate, voluntate, et in animos illorum quasi peste

infecti.

omnes fuerunt. Quis dedit tantum calorem, alacritatem, & feruorem san-
cta Ecclesia? Christus Dominus. Quis antea aquam conuertit in vinum?
nullus. Clare noster Saluator ostendit, qualis antea fuerit mundus,
qui per aquam diluuij fuit sublatu. Vbi deinde Noë fundata vinea, ni-
num inuenit. Et fuit figura Christi Dni, qui restituit gloriam diluuij. Vi-
tino in cruce aquam & sanguinem miscuit, & in sanctissimum conuertit sa-
cramentum: & per consecrationem institutionis corporis & sanguinis Sacer-
dotes vinum & aquam consecrant: & transmutatur in sanguinem Christi Dni
veri Dei & hominis, ille tanquam supremus Sacerdos in primis obtulit.
Thus tres Reges ideo pro nobis obtulerunt Christo Dno, quasi prout pro
nuptijs, supremo Sacerdoti vel Summo Pontifici: ipse fuit sacrificium ac-
ceptum Deo Patri conterno, & nos cum ipso reconciliavit & uniuert. Tercio.
Nuptie hodie celebrantur secundum Ecclesiam Dei, Quando Sanctus Ioannes
baptizat mundi Saluatorem: humiles summa: Dominus ante famulam, crea-
tor ante creaturam se humiliando ostendit. Solemnem nuptias humana crea-
tura, & Ecclesia Dei comparat: quia per baptismum, qui fuit primus, &
ab ipso Sacerdotibus collatus, anima cum Christo copulatur: & quasi sponsa
sponsio suo adornatur, precioso thesauro, & catena aurea. Similiter Sanctus
Ioannes Baptista hodie offert Ecclesiam Dei, auream catena cum Crucula &
Aonelo auro dependente dicens. Ecce Agnus Dei: ecce qui tollit peccata
mundi. Ideo tres Reges pro nobis offerunt prout aurum: sperando rursum
similiter obtinere aurum: sicut etiam nos omnes cum illis accepimus. Et San-
ctus Sponsus recommendat suam sponsam: ut in ipso delectetur & ait. Hic est Filius
S: Ioanne Baptista repetendo. Et quare quis quare est Agnus Dei? quare sic no-
minatur? siquidem est Agnus Dei: ecce Agnus cuius vox lupos fouat: ecce Agnus
Dei! cuius sanguis tollit lepram nostram! Ecce Agnus aperiens os suum, & celum

occlusum aperit: ecce fons, suo proprio vellere te calefacit: ecce fons
sua carne te reficit, et proprio suo sanguine te abluit. Ante lupus ra-
pax in mundo dominabatur, omnes mactauit, nullus illi resistit: venit fons,
Ius mansuetus, qui suum sanguinem propter nostram salutem effudit: et
totum genus humanum ab aeterna morte liberauit. **IESU** mi amabilissime mi
ex infinita tua charitate, nos homines, non tantum a peccato et a torra mor-
te per Natiuitatem tuam, passionem et mortem tuam liberasti; sed etiam ora-
tionem et media omnia salutis, ita es condicione meritis; ut nos omnes homines
qui nati sumus et nascemur, imo infiniti, pro precio illo, quod aeterno Patri per-
soluisti, saluari possent, si vellet: tibi humillime supplico, ut illa efficiat media
per quam prauides me perfectionem aeterni status mei consecuturum, mihi mi ser-
corditer faciaris; et melia deducas cum omnibus electis, per vias rectas, quas
tu scis; ut in fine mihi ostendas regnum tuum, et in illud me introducas; ut ante
misericordias tuas in aeternum. **Duplicem naturam** S: Ioannes Baptista in **Chri-**
sto repraesentat vocando eum **fountain Dei**; humanam naturam in primis, quando
cum **fountain**, qui occisurus erat ostendit. **Diuinam** vero naturam quando addit
Dei, et utramque habet, secure erit potest humani generis peccata tollere.
Similiter est corpus, quia simul et **Deus** est: secundum symbolum S: **Athana-**
sij. Huic erit **Agno Dei**, anima omnis deuota, cum tripus **Rei** obris myrrham,
amaram offert, omnem mortificationem sui corporis; odorem vel thus orationis
deuota et perueniens, a morem et charitatem erit **Deum** quasi aurum aliquod,
et oratantem suscipit. **Conteret** **Deus** **Tor** **Optimus**, nostram aquam in vinum,
et **lachrymas** penitentes transmutabit in coeleste vinum. Nam **lachrymae** pe-
nitentium sunt vinum **Sanctorum**. **Offeramus** **Deo** corda nra, quae de usque
exportulet dicens. **Fili** **ma** de mihi cor tuum; Et ubi thesaurus tuus, ibi et cor
tuum, a mor tuus? Vis nosse ubi thesaurus tuus? attende quid coites: ibi the-
saurus tuus est, et ibi thesaurum condis, quo crebras cogitationes mittis:
ubi obliuio Dei est? ibi thesaurus non est. Sed nec **Deum** amat, qui ullum
hominem odit. **Pauli** sancti docta nosti? Si charitatem non habuero, nihil

mibi prodest. Quemadmodum Sanctissima Virgo & Mater Dei à tribus Regibus hos thesauros libenter suscipit: ita hanc caelestem thesaurariam submisit rogemus: ut à vobis etiam exigat haec praedicta munera, aut potius animas nostras Filio suo dilecto pro grato munere offerat: & nos cum tribus Regibus Deo nostro gloriam & honorem semper exhibeamus: ac deinde Filium & Matrem in aeternum adoremus: pro redemptione Redemptori ac Sanctissima Matri genua flectentes, nos, utriusque humillime commendamus. Amen.

Caput Decimumseptimum.

Maria Virgo puerum IESUM praesentat in Templo.

Totum quantum terra habet, à summo coelo habet, & per Creatorem coeli & terrae Dominum, & quicquid in terra est creatum. Nam Sol & Luna operas suas super terram emittunt, & per suum effectum ad productum faciunt. Et licet coelestes humiditates pinuam terram faciant: attamen non potest fieri fructus super terram, donec humiditas vertatur in pluviam: pluviae vero prodesse potuit minus Creatori ac Conditori suo, à quo tot beneficia, divinitas, & infinita bona, in dies, in horas, & in momenta accipit: difficile enim fuit, ut pauper divitiis quid offerat. Coelum abundat totum divitiis & opibus: ut Regius Psalter testatur. Gloria & divinitas in domo eius: terra vivit, quando pauper divitem sibi offensum habet. Quod frequenter contigit, ut illud omnino de mitiore facere, vel donum, vel quid illi offerre. Similiter nobiscum fit & est factum: Deus omnipotens, fuit nobis peccatorum offensus, non tantum semel, & saepissime crudeliter punivit munusculum nostrum: tum per ionem, per aquam, tum etiam per absolutam terram, terramque omnes vocati fumus filij irae: quis modus Deum placandi?

ventum est: quia nos oportuit humiliare, orare, mendicare. Oraverunt
 Patres nostri: Sancti Prophetae clamauerunt: ut e coelis aliqua elemosina
 illis daretur clamando. Rorate coeli desuper desiderauerunt: ut miseri-
 cordiam consequi mererentur. Nos vero, ut iram Dei et summi Regis moti-
 gemus dicamus. Parce Domine populo tuo: ne in aeternum irascaris nobis. Et in
 confuoriamur. Quia Clementissima Mater est, et nostra scilicet misereri et
 iuit, et per sanctum Archanochem, Gabrielem, Annunciantem est salu-
 tata, et virtute Spiritus sancti incarnari et de ea nasci dignatus est ve-
 rus Deus et homo. Quem hodie nostra Virgo Sanctissima puerum IESUM
 offert et praesentat in templo, hunc ex caelesti illi thesauro, suis colori-
 bus, perfectis virtutibus acceptum; adornauit; et veste humanitatis
 eum induit, et cor Patris Dei omnipotentis ira accensum composuit, non fuit
 nobilius, melius ac pretantius prius, neque respectu coeli, nec respectu terre,
 nec respectu loci quam tale munus offerre, excelsa super omnes gentes Domi-
 ni, hoc etiam desuper mundo oblatum fuit. Praesentatur in templo Sa-
 lomonis Dei Filius: Et Simeon, Sacerdos stricto gladio minax Matris a-
 nimam aggratatur dicens. Tuam ipsius animam doloris gladius pertransi-
 bit: bona venia misange Senex, iam pertransiit Mariae Virginis animam,
 eo tempore, quo Dei Filium ac patiturum crucis destinatum concepit:
 nam sic illam nobis Rupertus Abbas inducit. Nolite sola attendere
 horam vel diem, in qua vidi talem electum ab impijs comprehensum, ma-
 le tractari, illud spinis coronari, flagellari, crucifigi, felle et aceto potari,
 mori, sepeliri. Nam tum quidem gladius animam meam pertransiuit; sed
 antequam sic pertransisset longum pertransitum fecit. Prophetisa namque
 eram; Et ex quo Mater eius facta sum, scini illud ista passurum. Locus
 Dei fuit templum Salomonis, et praesertim templum tale: quale tale in to-
 ta orbe terrarum vnicum fuit, ad quod omnia sacrificia dirigebantur; in quo
 Deus, magna miracula, dona orationum, et innumerabilia beneficia populo

Israëlitice demonstrabat, ibidem laus Diuina, quantum homo consequi potuit,
in eodem templo visa fuit Majestas Diuina in nubibus coeli, suam presen-
tiam ostendebat, largiam terræ fertilitatem tribuebat; pennis ueluti
pas condonebat, bella pace obdormiebat; ipse Deus loci eiusdem protector
fuit: sua gloria totum mundum adimplebat; pauperum Monarchi multum
auri, et argenti offerebant, et magnos sumptus propter templi ornamentum,
eiusdem ædificij exponebant: et in illa templi habitatione, ita Deus
delectabatur; ut supremam Ecclesiam Ierusalem nominare dignatus est:
et quasi hinc de terra in cælum transiit. Et David suo psalmodia ait. Ieru-
salem quæ ædificatur ut ciuitas: commendat hunc locum, et oblationem. Sunt
et qui templa varijs muneribus colant, et multum auri et argenti offerant, ut San-
ctus Augustinus sermone de tempore 7. Et Regius vates nos monitus vult uouere
et reddere: quod modo duplici fiet: qui dno dat, bis dat. Terra nihil clarius ac
præstantius Deo offerre potuit: apta pecora mactabantur, hoc totum fuit fi-
bura huius sacri pignoris. Nos igitur ponemus tres rationes. Quare cælesti
Deo Patri acceptum fuit hoc munus à terra oblatum? Prima ratio. Quando
quis offerre vult quid amico suo: opus est; ut procuret charum ipsi ad quæ
munus obliuiscitur. Et dixit David. Deus de coelo prospexit in terram, an
sit qui faciat bonum? Et non est inuentus usque ad vniuersum: quis faciat bonum.
Respondet. Vna est inuenta Sanctissima Virgo Maria: nihil est in illa inue-
nire potuit et ipse Deus. Et macula non est in illa inuenta: tota pulchra et per-
fecta: in anima et corpore speciosa tota. Dixitq. Deus coeli hanc. Veni,
amica mea veni; bonum nostrum. Vbi nuncius cum munere, à Deo nobis im-
petro pro bono amico suscipitur. Quid erit vltimus? zela ratio. Prudenter valde
munus hoc est oblatum: notis enim est; ut munus sit tectum et involutum,
ita hic factum fuit. Et quis unquam putasset; ut dñm exercituum, et Re-
gem Angelorum: dñm coeli et terræ: Mater sua in primis pannis inuo-
lutum, in præsepe, humanitate tectum, sub specie peccatoris: Et sancta
Mater, quasi una peccatrix, et mulierum vna, quæ purificatione indigeret

suum Filium, Deo Patri offert ac presentat. Quare Sanctus Bernardus ad-
 mirando, suum sermonem ad Sanctissimam Virginem dirigit. Profecto ait,
 Purissima Virgo Maria, non opus tibi fuit purificatione: neq; Filio tuo opus
 fuit circumcisione: sis iocetur inter mulieres benedicta: quia facta es
 quasi una ex mulieribus. Et Filius tuus infans fuit: quasi unus ex homi-
 num infantibus. Quid mirum ait Pluvio Victorinus si affluis misericordi-
 a, quia tu ipsam misericordiam peperisti? carnalia eni suavit ubera: ut
 per te nobis fluere spiritalia. Cum enim misericordiam lactasti: ab
 eadem misericordia ubera accepisti. Res valde occulta, & coelo, & coe-
 lorum Dño chara & accepta: quia simul oblatores & munus sine macu-
 la, uterq; involuti & in unum inspectio immaculatores, hoc ante mundum
 fuit occultum, sed coelo, & Dño coelorum fuit reuelatum. 3^{ia} rñ. Cum
 mater offert novum natum filium Patri: quid potest fieri charius? Et licet
 mors qñ, tamen utriusq; filius: habuit Matrem gloriosissimam V. Mariā:
 ut homo, & quasi Deus, habuit Deum Patrem in coelis. Quis iocetur putamus,
 cum quali animi gratitudine hoc munus fuit oblatum? Dñus coelorum hoc su-
 scipit. David Rex suo psalmo canit. Afferte Dño gloriam & honorem: affer-
 te gloriam nomini sacro eius. Filius inquam talis fuit eius honor & gloria,
 & nomine Dei fuit adoratus: & hac ratione terra redidit, & contenta
 vit Dñam coeli. Et coelo nihil etiam factum a terra preciosius. Per Matrem
 obtulit, quod nunquam amplius auferre poterit: nam mundus multa promit-
 tit, qui dat, saepe ac denno auferit. Numquid semel mentitur homo coram
 Deo & Creatore suo? vota facta frangit! precepta Dei transgreditur! in
 Deum transmutatur! quando corruptum offert, consecratum, per sacram commu-
 nionem, & per peccatum denno maledicto diabolo, offert se ipsam in mancipi-
 um. Virgo nostra gloriosa a terra offert munus, non ut Anna Samuelem Prophe-
 tiam suam Deo obtulit: Virgo Maria, semel oblato Filio suo, illum non recipit,
 & sub amara passione sui filij patiens fuit, & nec mundus suum Salvatorem
 defendit; ut ipse testatus est. Regnum meum non habet hoc mundo, quia me de-

fenderet, semel seculo illum obtulit, recipere non cupit. Et in Cruce pendens
Deo Patri suum Spiritum, et Matrem suam sancto Iohanni commendavit. xdo.
Coelestis iustitia mundum est persecuta: et quem placare? nisi misericordi-
am? hodie osculata sunt, in hac oblatione: ha' virtutes duae in Cruce iusti-
tia et misericordia sunt compositae, et per utramque manum ferre clavis trans-
ierunt: dextera enim manus iustitiam, et sinistra misericordiam significat.
utraq; manus eius opus et magnificentia fuit: et orato animo Deus Pater hac
oblationem suscepit. Slio. Summum pius et munus: quia similis simili est
oblatus: Deus, Deo, per Matrem Dei: Pater coeli, coelo, est oblatus: Filius ter-
ra a terra offertur. Virgo castissima super suis humeros hoc talentum mundi
portavit. Gaudeo et orator noster misericordissime Iesu, quod per te solum possum
beatus fieri, et omnes sancti tibi debent suam salutem. Cupio etiam per tuam ora-
tionem bona opera facere, per quae salutem certam facere voluntatem tuam. Omnis
anima Christiana per Sanctissimam Virginem Mariam offer omnes tuas actiones Deo
tuo in primis: quia nec Dei in carnati oblationem accepit, nisi per manus Virgo
Mariae in iuventute illum Deo Patri obtulit: ut nos quoque non facies senectutis, sed
flore in iuventutis Deo offeramus: et quidquid optimi in te est, offer Deo tuo: men-
tem integram, rationem bonam, feruentem amorem, voluntatem perfectam, nihil
quid preciosius offerre potes. Et Senex Tobias filium suum docuit. Omnibus di-
ebus vite tuae, Deum in mente semper habes. Quod et David se fecisse fatetur.
Psalmo 15. Providebam Deum meum in conspectu meo semper: Deus praesens est:
quidquid aas, quidquid coites, quibuscumque latebris lateas, et te cardas; memento te ubique
comprehensum ait Epictetus. Oremus, ut nostras preces, actiones, sen-
sus corporis, in templo sancto tuo illo Ierusalem, quod numerus electorum aedificatus
nos quoque ante conspectum Divinae Majestatis praesentet: Sanctissima Virgo et Ma-
ter Dei MARIA. Amen.

Caput Decimum octauum.

Mariae Virginis fuga in Aegyptum: & infantes ab iniquo Herode magistantur per totam Iudaeam.

Nullum Christianorum tam ignarum esse: qui negare velit, quod noster Saluator Christus IESVS non sit Rex Regum et Dominus quibus Prouincijs. uenientes secure attestarunt, et pro Rege Iudaeorum quod Herodes Rex reuoluerit, et tamen profitentur, et audaciter interrogant dicentes. Vbi est, qui natus est Rex Iudaeorum? Et nant. Discisses hos sanctos Angelos nimium quatuor, pro Diuino hoc infante sollicitos, non tantum illos tres ex Oriente dynastas, Herodis hospiciu in reditu declinare iusserunt, sed et coelestem periculum, iam gladio destinatum, ab Herodiana nece et sic defendunt. Iosepho porro ire, et in Aegyptum secedere monens Angelus. Accipe, inquit puerum et Matrem eius et fuo in Aegyptum: esto ibi, usque quam dicam tibi, quasi aperte dicat. Nos quidem solliciti pro nostro Rege sumus. Et ne tibi graue sit mihi Ioseph, cum Matre eius patriam terram exilio mutare, utriusque orbis thesaurum tecum uelis. Sed ne longiorem in Aegypto moram sentias, opportunè iterum monebimus. Inter Aegyptios Princeps hic noster non conuenerit. Omnes Monarchi huius mundi sollicitantur, ut Reges alij, pro talibus agnoscant Regibus: quibus potius debeat Regium titulum. Et qui Rex est, magna induit astantia et familia, Regiam aulam suo statui decorem, et praesertim in regno haereditario, ubi statim a iuuentute iuuenes aulicos condu-

cunt, Regi et eius statui decentes. Ha Rex coeli et terre Dominus in
numerum suae Regiae aulae suscipit suos Innocentes, cum his conuer-
satur, ludos varios exercet; ut cum senior fiat, cum suo aduersario
duellum alacrius conficere possit: in eius circumcissione sanguis uber-
rimè fluxit, et Innocentes suos sanguine testantur sua obsequia in
aulam coelestem adscribuntur: ut Mater Dei Ecclesia canit. Inno-
centes pro Christo infantes occisi sunt, ab iniquo Rege lactantes in-
terfecti sunt, ipsum sequuntur flammam sine macula, et dicunt semper
gloria tibi Domine. Considerandum est: quare relictis Innocentibus
in necem destinatis noster Saluator in Aegyptum fugit? ^{et} ^{quia} sua Pa-
tris è Patria abiit, et peregrinationem perdidit? Tres sunt potissime
rationes Generales: et tres priuatae, omni animae fidei serui entes.
Prima ratio Generalis fugae nostri Saluatoris. Ut reuerum hostem oste-
ndat Herodem, nam Christus Dominus pauperrimè natus, sine armis et
fugit et vitat iram Herodis. 2da ratio. Vita Christi nostri Saluatoris
omnium nostrum est instructio: secundum Sanctum Bernardum. Omnis
Christi actio est nostra imitatio. Ut nos gerere debemus in hoc mundo.
Christus Dominus statuit tempus passionis et mortis suae. Et per Prophe-
tam ait. Potestatem habeo ponendi animam meam: (per passionem)
et iterum sumendicam per Resurrectionem. Sic enim ad Iudeos cum
ipsum capere est locutus. Haec est vestra hora tenebrarum: Docuit
suos Apostolos: ut vitent et fugiant mortem, usque agnoscant tempus aspi-
gnatum à Deo, suae mortis terminatum: Sanctus Paulus Apostolus
Romae per multum in spolia demissus. Sanctus Felix penes murum in
anulo se occultauit, quod caelo summe placuit, mox aranea locum ubi
latuit texit, quod multi Martyrum fecerunt, secundum Dei voluntate.
Christus Dominus ait. Si uos persecuti fuerint, in hac ciuitate fugite in aliam,
3tia ratio. Ut noster Saluator agnoscat suae Matris et Sancti Iosephi obedi-
entiam, exemplum toti mundo claret: omnis homo voluntati Diuinae de-

44
bet se ipsum subijcere, ideo nocte fuocat Christus Dominus in Aegyptum:
nemo suspicari debet, de causa: quia noctu abiit, poterat de die id
fecisse. Ut sancta Mater & Ioseph de itinere coitabant: ita voluntas
sem nostram voluntati & mandato Divino nos submittere debemus: seque-
retur alias inobedientia. O Dominus meus & Deus meus, ego met tibi offero
in omne bene placitum tuum: fiat in voluntas tua. Sed Ioseph cum Virgi-
ne Maria inter se poterant hunc & similem formasse discursum. Mirum
quod hic noster infans sanctus, existendo Deus & homo, ante visum & con-
temptam creaturam fugiat? quam in ictu oculi perdere & in nihilum ve-
dire possit. Numquid illum Angelus, qui in eius Natiuitate pastoribus apa-
ruerat defendere non potuissent? Ipse enim est ille Deus, qui Aegyptum
Paal: euacinato & sadio terre fecit? Ioseph ille est Deus, qui centum octogin-
ta millia militum Regi Assiriae stravit? quare etiam similiter hic non facit?
quare cum sit mundi Salvator, se ipsum & nos saluare non potest? cur nos
tam longo itinere, in alienas terras, in hac paupertate ab hac fuga non liberat?
nihil horum ab utroque auditum fuit. Mater accepto Filio suo, cum Ioseph spon-
so, ex dulci patria, fuoit in Aegyptum. Omnipotens coelestis Pater, per omni-
potentem Filij tui caritatem postulo, edue me de carcere hoc tenebroso ad confi-
tendum nomini sancto tuo, & animam meam, & libera me a vinculis peccatorum: &
tendantur lethalem sententiam; perque preciosissimam ad dexteram considerantis prolesin-
terpellationem restaura placitum ad vitam. Sunt & private huius fugae rationes.
Prima est: Quia a nobis hoc exijt, ut omnes ante Herodem fugamus. Herodes ni-
hil aliud, quam furorem, iram, tyrannidem, Christi Domini mortem desiderat, & nostra
peccata, significat: ante hac nos oportet fuere in Aegyptum cum Sancto Iosepho
& Matre Dei, alias anima Christiana peribit, quae Herodis gladium expectat. Aegy-
ptus a sanctis Patribus & a Sancto Bernar^{do} tenebras declarat: illuc debet omnis

peccator a mala conversatione, & familiaritate a mala consuetudine fuisse:
hunc Aegyptum in lucem edidit recenter Sanctus Iohannes Fundator Pa-
trum Iesuitarum vite sanctissime: qui in suis Regulis instituit: ut con-
iugius anni, omnes eius ordinis in meditatione occiderent per duas septi-
manas maneat; pro suis peccatis penitentiam agat: passionem Christi Do-
mini memoria recolat: bona aliena q; peccata desinat: ac pro illis satis-
faciat. Matrem Dei & sanctum Iosephum semper presentem habeat, & o-
mnis super Asinum equitet. Deidemitrix Virgo Maria, amorem erga De-
um exprimit: ut mater diligit Filium: ita & nos materno affectu, & Dei a-
more erga Deum ardere debemus. Quod David testatur. In meditatione me-
a exardescit ignis. Etia. Per Sanctissimam Virginem, quasi Deo proximam pro
auxilio & intercessionem invocare. Iosephus augmentum significat: ut in bonis vir-
tutibus in dies & semper crescamus: quod in psalmo David gloriatur. Ibunt san-
cti de virtute in virtutem, & videbunt Dominum in Sion. Et in asino equitare, non
ut asinus super nos equitet: nostra caro est asinus: equitat super nos, si mul-
tū illi servitimus, quando per eum Deum offendimus, & proximū: in asino vere
equitat, qui illum frangat, papulum subducat: & cum Sancto Ieronimo ipsum
docet habere curam victus & amictus; ne nos in peccatum inducat, feno &
paleis eum pascere, cibi & potus abundantiam illi denegare; jejunio & ab-
stinencia illum vincere. Etia. Ut peccato in principio resistamus: ideo in iuue-
nili aetate in Aegyptum noster Salvator abiit: non exspectare: ut in nobis mala
& brava consuetudo, qua omniū malorum est radix, inradicetur: & David lo-
cet. Beatus qui tendit & allidet parulos suos ad petram. Principijs obsta-
sero medicina paratur. Petra est nostra Christus Iesus, paruli sunt pecca-
ta nostra, quae sua consuetudine crescunt. Beatus ergo ille, qui tempestive illa
deserit, & in petram, in orationem Dei illa projiciendo & odio habendo propter
Deum. Reijciamus ergo mala opera nostra, & fugiamus ex patria, & ab inimica,

bili desiderio, quos in mundo est: in Aegyptum ad penitentiam conuertimus.
 4ta rdo. Ut gloriam Dei defensamus: & Ecclesiam Dei propagemus. Chri-
 stus Dominus, de coelis descendit: ut idolatriam tollat in hoc mundo. Et he-
 oritus coluit idola antiquitus, & idolis cultum omnem tribuit. Salua-
 tor noster in iuueni aetate in Aegyptum fuit tempestive ac ibidem mul-
 ta idola sustulit. Et nos non otiemur, licet & patria fugere contingat, fi-
 dem sanctam defendere conemur, & haeresim extirpare, contraria Atho-
 lika fidei non admittre, pro a quo & bono a liena bona sibi non adscribere.
 Unde etiam Ecclesia Dei Sanctissima Virgini Mariae adscribit in Matu-
 tino canendo. Gaude Maria Virgo, cunctas hereses interemisti sola in
 universo mundo: & post partum Virgo inuiolata permansisti. Cum ea-
 dem intentione, & christo tutissimo salutis, omnes fidei errores, & pecca-
 ta nostra abijciamus: & lachrymis defleamus: ut nos de manu Herodis
 terrestris eruere: a gladio furoris Dei defendere: nos & asinum nostrum
 corpus regere: & hora mortis, in illo iudicii die tremendo liberare: sub pa-
 lij sui, suscipere: qua maximos peccatores suscipit, & ad se peccatores o-
 mnes compellere consuevit: & Sancta Ecclesia vocat Virginem Sanctis-
 simam: Civitas refugij ora pro nobis. Amen

Caput Decimum nonum.

Mariae Virginis cum Iesu suo Filio pauperrima habitatio
 in Aegypto.

Secundam perain residentiam noster Saluator, semper in magna neces-
 sitate, angustia, semper in paupertate, & aduersitate, semper in sum-
 mis miserijs, praesepe vile, stabulum contemptum testantur: defuerunt
 necessaria, paruum proventus noui Regis, Filij Dei. Post magnas fatiga-
 tiones itineris, magnas & longas vacationes, modo in Aegypto fuit & minor
 & angustior habitatio, auid vilior, defuit vos, solus asinus fuit: & is

virtute magna praeditus, ceteris animalibus longe praestantior, eo quod bis
nostrum Redemptorem portauerit: modo in Aegyptum semel in infantia in
fua ex patria: secundo in civitatem Ierusalem, solum portauit, ante pas-
sionem et mortem, in illa solenni Processione, quam Iudei summa cum cere-
monia persolvebant et peragebant excipiendo Christum Dominum. Mul-
tas ut scio esse rationes huius equitatis nostri Salvatoris, super hanc vi-
lem bestiam, sed maxime hanc suppono. Noster Salvator, cum in mundum ve-
nisset, ex illo thesauro coelesti, quos nimirum secum attulit: scilicet. Humili-
tatem et paupertatem, ista duo quasi Deus exprimere voluit. Ait Ecce
siastes. Fili in humilitate et mansuetudine opera nostra perfice et super ho-
minum gloriam diligeris. Vere humilis est, ut tractabilis cetera, mitis columba,
tranquillum oleum. Asinus est humilis, laboriosus, ad equitatem Domini, illo non
utatur, onera in itinere, et ad molendina portat, statura pusillus est, vilis
et sprethus, imo abiectus, et hic illam quae ad equitatem adornet, non conue-
nit ipsi, non est utensi bilis. Salvator noster humilis, et in fine ubique sprethus
et contemptus semper fuit; dum in scriptum veniret, in primis in honore cla-
borato quieuit; ut testantur illuc peregrinantes, quod pene illud lionum pro-
siluit putens, qui multos a variis morbis et languoribus sanavit, et in iuventa-
te in lionis praesepe in Aegypto requieuit, in Aegypto lionis vitam finiuit. Ut Daniel
Propheta de ipso testatus est. Ecce lionum in medio terre, altitudo eius excelsa,
folia eius decora, fructus eius abundans, sub quo habitabant animalia, et ramorum
palms nidificabant aues. Profecto Christus Dominus fuit lionum vita in medi-
o paradisi fecit salutem, et primo capit in Aegypto, ubi maxime non susceptus, quare
hoc lionum vita, habitaculo lionis debuit contentari; similiter quando lionum velan-
torem cum fructu quis aspiciat, laudet fructum, aspiciendo diligerenter considerat,
ubi fructum ex arbore, ad vescendum perfit, omnes contra insurgent, alij lapidi-
bus, alij baculis projiciunt, alij ramos manibus frangunt, fructum ad comedendum
tollunt; Et nostro Esu parvulo omnes adorantur, speciem, et statum pulchri,

tudinis laudant: ventum est, quia in Aegypto hospicium petiit, & ante Nativi-
 tatem cum dilecta sua Matre, in Civitate Betlehemi, nec hospicium habuit, &
 iam cum quando Salvator noster in Aegypto doceret, domus suae claudebant,
 & sub amara passione, quando lignum hanc vitam fructum salutis quaereret: omnes
 contra insurgunt, alij baculis, alij viris, alij ferreis scorpionibus, alij fla-
 gellis flagellando sanctissimum corpus affligerant: ita ut totum fructum ex se
 sanguine ederet, id est suum preciosum se funderet: sed ut in Aegypto puteus prosili-
 it: ita hic ex latere fructifero sacri illius vite liqui, in Cruce speciosus exiit
 sanguis, & aquae puteus. Quam clara IESU amantis sunt testimonia! da mihi
 dulcissime IESU fontem, iriguum, fontemque perspicuum, in quo lauetur apsi-
 que istud iniquitatum holocaustum. Paupertas etiam in Aegypto non deficit,
 quia nemo, nec Christum Dominum, nec Sanctissimam Virginem agnoscere voluit.
 Ita in mundo fit, quia divites a longe agnoscunt, illos venerantur: ante paupe-
 rem nec pileum inveniunt, ubique spernunt, eorum consilia damnant. In caelo fit
 modo contrario, pauperes ibidem bene noti, non solum ipsos pauperes in di-
 vites propter illos suscipiunt. Paupertatem coepit IESUS docere; & se ipso inci-
 pit facere a juventute: est proverbium. Ut quis a pueris, hoc servat usque,
 nescit. Servavit hucusque Salvator noster, instruendo, docendo in Euange-
 lio. Beati pauperes spiritu, quoniam ipsorum est regnum coelorum. Et il-
 le beatissimus fuit, nam ipso nemo pauperior. Siquidem Domini huiusmun-
 di se ipsos iactant, alij in divitijs & opibus, alij in copia militum, alij in bono
 ordine aulae. Rex noster Christus IESUS, non nisi in paupertate, se se iacta-
 vit dicens. Aves habeat suos nidos, vulpes foveas: filius hominis non habet,
 ut ubi reclinaret caput suum: quasi diceret. Ego sum pauperum Pater, videte
 quia ego pauper & iuventute mea, nullas habeo divitias, nullas voluptates, nul-
 lam commoditatem in hoc mundo habui, hac tunica contentor, & linteamina pro
 sepultura necessaria mihi oblata. Parentes habui pauperes, vixi pro quiete
 praesepe, equitatus in Ierusalem fuit asinus contemptus, habitaculum in Aegy-
 pto pauperrimum: & ultimo lectulus, horrida Crux, horribilissimum, usque ad

mortem. Eheu pauper & misera anima mea, à te fuoit, cum semper abundat
& gaudet, & sequitur mundum, cum quo semper ledet, & dolet. Mundus clau-
nat de ficio: tu uero Domine clamas reficio, & miseria mea praua maioris se-
quitur deficientem quam reficientem. Plane hac mea, est paupertas: Dne
quando tu es thesaurus meus, tunc est firmitas mea, & nihil mihi deerit.
Miser ego! quando ero poterit paupertas mea, tuis diuitijs adaquari? Ecce
in manibus tuis Deus meus descripsisti me, lege ipsam scripturam, & saluame-
vulnera manuum tuarum precor, ut aspicias, & restaure. Et merito in asino equi-
tat noster Saluator cum sua Matre in fleiptionem, sumendo prouinciam paupertatis,
& humilitatem, alia onere ipse portare coactus; ut propheta de ipso loquitur:
nullo apparatu est usus, ideo in asino equitat, & hanc perorinationem Saluator
noster peragit. Consideramus ergo eius humilitatem; bene omnibus nota est: cum
quis fundamenta pacere uult altum adificij, quam profundius scire fodere debet fun-
damenta: ut Sanctus Augustinus scribit dicens. Cogitas struere maonum adifi-
cium? meditare prius fundamenta humilitatis? Cupis maonam altum tuum
nra structura? Igo altior structura: profundius fodere debes fundamentum.
Et adificium ceptum, altius erigitur: & qui fudit fundamentum inferius
olescendit, cuius tectum in terra formatum, in altum eleuatur. Saluator
noster sancte Ecclesie coepit adificium, & jecit fundamenta in utero Sanctissi-
mae Virginis: in praesepe in fleiptione; in omnibus operibus suis: & clamauit.
Discede a me quia ego mitis sum, & humilis corde: imò pauperrime pere-
git vitam suam; in honore cepit, in honore sanctae Crucis finiuit: tribus annis,
in fleiptione in summis miserijs: cepit adificare ante Herodem; tribus annis
docuit, in doctrina finiuit. Et ab altero Herode contumeliose remissus ad
Pilatum: tribus horis in Cruce pependit, & vitam finiuit: & tribus diebus in
sepulchro quieuit, & ceptum altum adificium perfecit. Cuius adificij est
Ecclesia militans: ubi secutores & bajulatores multi facti paupertatis &
humilitatis eius exemplo. Sanctus Franciscus suam Dominam, Sanctus Iohannes
paupertatis, & Loiola matrem suam uocauit. Quanto magnus es, humilia te in omnibus.

usq; ad mortem obediens factus. Et nunc pauperrime alieno pane in Israël in terram
Iudeorum reuertitur, cum eadem assistentia. Extincto Herode, coelestis moni-
tor rediit ad Iosephum, et hostes pueri iam funeratos nunciavit, viamq; iterum
in terram Israël aperuit. Beati qui persecutionem patiuntur propter justi-
am: quoniam ipsorum est regnum coelorum. Res miri digna: quare primo post
mortem Herodis noster Saluator est reuersus? non in Bethlehemi sed in Naza-
reth, ibiq; habitauit, unde et Nazarenus nominatus: et in titulo Pilatus scripsit

IESVS LAZARENVS REX IUDEORVM. Salua-

tor noster omnibus modis exprimere voluit: quomodo Ecclesia Dei et Sponsa Chri-
sti in suis persecutionibus et tentationibus, in posterum procedere debeat? monstra-
uit duas persecutiones, quae postea insecuta sunt. P^{ri}ma super Ecclesiam Dei:
et primata in omnem animam. Persecutio prima publica fuit statim tempore Sal-
uatoris nostri: quae a iuuentute est inchoata: ita etiam in primitiis Ecclesiae suc-
cessores in persecutone et aduersitate, sicut tempore Herodis Ecclesia Dei est per-
pessa. Imperatores Romani, et eorum Praesides diuersi Monarchi eam sunt perse-
cuti, et idem, et Euangelium: omnes in verum Deum credentes occiderunt; ut deinde, in
speluncis, in saxi latebris, in cellariis; ut in aliquo secreto se se abscondere, si postea
discipuli Christi Romani, et omnes electi Dei. Vt primum Imperatores Christiani
creati, reuersi sunt ex Aegypto in Patriam, tamen in timore vixerunt. Secunda perse-
cutio ab haereticis, et varijs orthodoxa fidei persecutoribus, quae secta semper maioris
ac maioris eodem tempore congreuerunt: a quodam Niceta, ab Ario, Manichaeo, et ab his
usq; ad nostra tempora, vnus Apostatus, et profugi ex Monasterio Lutheri, et alteri,
usq; ob eius nequitiam ex Capitulo eieci Caluini et haec amba breui peritura, et haec est por-
ta in alio loco ait. Bonum est quod me humiliasti: omnes aduersitates patienter
sura. ^{et hoc} Dabit panem lacrymarum, et potum nobis dabis in lacrymis et me-
lita est vita hominis super terram. Ah cui non sordent terra, dum coelum cogitat.
Praestans antidotum patientiae, est amor a ternitatis. Quando noster Saluator in se,

diptum fugit. Putamus quia deus pater coelestis mandavit Filio in Aegyptum
 ptum fugere? tantum per somnum Iosepho Angelus Dñi dedit signum, &
 quando iterum reuerthi debuit ex Aegypto: ut Euangelium apud s: Mat
 theum, & apud Osiam Prophetam, quem & idem Euangelista citat dicens.
 Sicut mane transiens Rex Israël, quia parvulus est Israël: & delicia mea
 esse cum eo. Et ex Aegypto vocauit Filium meum: & tantum per somnum man
 datum est Iosepho reuerti: forte illud signi ficauit, quia haec persecutiones quā,
 si per somnum facta sunt, & sola sua omnis saluari potest: praeter illud,
 quando Deus lesionat Martyrium: Sed huius persecutionis repetitio inducit
 voce Dei, nam & illi qui persequuntur, & fidem & Euangelium habent, & eade
 sponsam reuocat; ut Sunamitis reuertatur: quater eam vocando. Reuer
 tere reuertere Sunamitis, reuertere reuertere, ut videam te: intelligit a
 nimam, quā est in persecutione, & cupit ab ea liberari, & abiit: & post
 illam, adreuocandam eam clamat quater; propter quatuor modos oblatos;
 stantiam & perseuerantiam: & primo aduertit sponsum: & cum ipso dele
 ctatur in aeternum: Secunda persecutio, & oratio prior. Et Saluator na
 fuit. Ira calor quandoq; tantus est, ut vere dicat s: Chrysostomus: ira qua
 si fulmen in animam irruit, seruientemq; sibi reddit amentem. Iratus ri
 um demone plenus, dicenda & non dicenda efusit; quandoq; etiam voces
 per iugulum redituras protrudit. Iracundus ferrum semper in ione habet,
 ubi vel verbo laeditur, prosilit, & impuonat. De ira affir māt dixit
 Seneca. Nulla pestis humano generi pluitis aefit. Eiusdem animi Iob. Vi
 rum stultum inquit interfecit incordia: & parvulum occidit inuidia.
 Ira vehemens & furi bunda fera est, ferreos habet vnaues, & fauces igneas

veneno, plenas. Ideo suos Sanctus Augustinus enixe rogans. Ne obsecro inquit, fratres amantissimi, ne tantum malum nobis inquamus, aruna mortuum, alienationem à Deo, principium bellorum, plenitudinem calamitatum, demonem pessimum. Et Sanctus Paulus vocans et imperans. Omnis inquit amaritudo et ira tollatur à vobis: estote autem invicem benivoli. Nam sicut carbonem ad prunas, et ligna ad ignem: ita homo iracundus suscitatur rixas, malum calorem sequitur: pessimus ignis. Hinc persecutionem secundam ab Archilao, et ab alijs Iudeis usque ad mortem et passionem. Salvator noster passus fuit: iam illum lapidare, iam occidere, et varijs modis illum ex mundo tollere conabantur: omnia suaviter passus; usque dum in Cruce moriendo dixit consummatum est: dando signum, quia usque ad consummationem mundi dei Ecclesia persecutionem patietur: adjuvantes vero nihil efficient, non tollent eam, stitit potestati dei ordinationi resistit: qui autem resistunt, ipsi sibi damnamur obedientia. Qui suas orationes audiri vult, vocem ipse imperantis audiat et obedire discat: citius exauditur una obedientis oratio, quam decem millia damnatorum. Qui confidunt in Domino, sicut mons Sion, non commovebuntur: fugiendum est, malam conversationem cum hominibus: occasionem peccati inquit, aut metum, et occasionem fugere à malo: inde multi summa auctoritate, qui propter huius mundi honorem, et officiorum relationem fuerunt. Beatus qui allicit periculosos suos ad petram. Rex David elegerit homines ad in medio domus meae: et non posui ante oculos meos res injustas, scientes inimici tamen odio habui, inimicum cordis iniqui, defendentem et auertentem à me. Oculi detractorem suum proximo persecutus sum, cum oculo superbo non convertebamur: Oculi mei super fideles super terram, qui sequebantur ducentes vitam inmaculatam, mihi servierunt. Non habitabit in domo mea qui facit superbum, neque qui loquitur mala, neque stabit ante oculos meos. Non admittet balteus

illos habuit David, qui eius conscientiam malo exemplo persecuti sunt. Hoc nobis
 faciendum, per patientiam satisfacere: hac fuga a malo bene perficitur. Se-
 cunda persecutio anima est, ubi cum inimico coartatur habitare: inquit magno ti-
 more. Est corpus nostrum proprium, quod nos inimicis prodit, est custos noster
 domesticus, quam percorinationem in nostro asino corripit peragere, usque moria-
 mur. Is inquam asinus Davidem Regem in duplex peccatum inducit, sed cum
 Deus Prophetam miserit dicentem: clamauit. Puer tige Dne tuo timore corpus
 meum: quia expavi iudicia tua Deus. Asinus omnes haeresias in mundum in-
 duxit. Deus existens in paradiso Parenti nostro Adam ait. Pulvis es et in pul-
 verem reverteris. Quomodo in timore habitabimus? in his duabus persecutioni-
 bus? Christus Dominus ait. Beati qui persecutionem patiuntur, propter iustitiam
 quoniam ipsorum est regnum coelorum. Salvatorem nostram. Persecutionem Ma-
 riam. Si Iosephum, in persecutione oportet sequi, et in patientia: nam ut dux no-
 ster Salvator nos consolatur dicens. Si me persecuti sunt, et vos persequentur.
 Christus Iesus fuit patientissimus. Mater eius castissima. Ioseph innocentis-
 simus. Sanctam Ecclesiam, et omnis hominis animam custodit Deus: per pati-
 entiam, castitatem, et conscientiam innocentiam. O IESU patientissime, et inveni-
 te Dei Fili, qui formam humilitatis nostrae suscepisti, ad hoc inuisibilis, non solum
 visibilis, sed etiam despectus apparuisti, ad hoc contumeliarum, et irrisio-
 ludibria passionum tormenta asserasti: ut superbum non esse, hominem doceres
 humilis Deus. Te igitur per omnes tuas humiliactiones, per quas regnum superi-
 bia triumphasti, humillime rogo, et obsecro, fac ne tibi conformem in humilita-
 te, fac me mitem, patientem, et humilem corde, ut nunquam contra te Deum me-
 um eridam, me peccando, sed sit tibi, et sancta tua levi, plene subiecta anima
 mea: ne in corde ulli me homini unquam preponam. Propter te, et tecum humi-
 liem me: ut per te et tecum exalter ad gloriam, in qua glorificem te Deum meum
 in aeternum. Et consideret quis persecutiones, quae his virtutibus adversa-
 tur, et ipsi Deo, et Matri Dei, et innocentia devotorum hominum, semper et ubique
 insidiantur. Mendio fuit facta, quia Mater Dei omnes haereses interemit: ut
 Ecclesia cauit. In Cruce obcebat noster Salvator patientiam, usque ad extremam
 vitam suam habitum: ita faciendo Deo auxiliante feliciter Animus vitam suam.
 Sed quare noster Salvator non in Bethleem, ino in Nazareth reversus est? unde
 postea Nazarenus est vocatus. Bethleem inter pretatur domus panis. Naza-

reth. ut S. Ieronimus significare vult: sanctus est. Ah mi Clementissime Deus,
 quia expellunt homines & homo panis Christum Dñum: bona spiritualia Dei
 panis; hæretici hunc vi abstulerunt, nec restituere intendunt. Unde bella
 in Germania, deuastationes: quando illius panis saturati secundum illud.
 Quia panis Christi habet cornua. Vt populus Israël comederunt & bibe-
 runt, & surrexerunt ludere, & fuderunt hostea auream vitulum, & pro Deo
 coluerunt. Et illi qui ieiunium non nouerunt, semper comedunt & bibunt Dei
 & sui obliuiscuntur. Qui ex Aegypto Christum recipere vult in Nazaret prius
 habitet, in sanctitate, pietate, sermone, & iustitia, & usq; in finem perseuera-
 re. Scriptum fuit in Eucis sancta titulo. IESVS NAZARENUS est
 vocatus filius. Sanctus: & nos ad eandem sanctitatem properemus: ut qui
 iam confirmat. Sancti estote, quoniam ego sanctus sum. Vnum nobis eueniet,
 post mortem: aut nos esse sanctos, aut maledictos. Et fugiamus omnem malam
 consuetudinem, & concupiscentiam, quæ fraudem ex fraude struit, blande trahit,
 suauiter illaqueat, retinetq; plane viscosis manibus. Nam ex suggestionem
 coitatio, ex coitatio affectio, ex affectione delectatio, ex delectatione con-
 sensus, ex consensu operatio, ex operatione consuetudo, ex consuetudine
 desperatio, ex desperatione defensio peccati, ex defensione gloriatio, ex glo-
 riatione demum sequitur damnatio; quam pulcher ludus. Non absurde
 quidam dixit. Nuptias esse breuem & hanc tam cantilenam; sed habere triste
 & longum epi phonema. Fugiamus pro intercessionem ad Sanctissimam Virgi-
 nem Matrem Dei, & oremus; ut sicut illa cum IESU in Aegyptum profuit, &
 penitentia: & nos perducatur in Bethlehem, & in Nazaret, ubi gloriosus san-
 cti panis, & sanctorum sanctorum, eius dilectissimus Filius habitat in sæcu-
 la sæculorum. Amen.

Caput Vigesimum primum.

Maria Virgo IESVM Filium usq; ad duodecimum annum in
 paupertate educauit.

Sanctissima Virgo Maria ex Aegypto reuersa, in Nazaret cum IESU Filio suo,
 & Sancto Iosepho in abscondito habitauit: ita ut nec in Euangelio nec in
 sacra scriptura nec in pijs historijs quid scriptum legitur. Quisnam mo-
 dus educationis huius sanctissimi infantis fuerit? vel quid occupationis in-
 um, & eius operum, a principio uitae eius conscriberet, & nobis pro sola
 tio ad legendum reliqueret; inuentus est. nullus qui diuturn actus
 quare nostri Saluatoris Christi Dñi huc usq; nulla mentio facta? quas breui-
 ter scripto percurramus. Ratio prima. Christus noster Saluator, in hunc mun-
 dum venit, ut verus & non fictus homo: ita etiam ante Hierosalem Regem fuo-
 bat; ut homo natus, nutritus, & educatus: quid esset de ipso scribendum? sup-
 pono tamen, ut obedientia coeterni Patris, in hunc miserum mundum amoris
 te cepit IESVS docere & facere. Sicut in Euangelio scriptum legimus: quia
 suis Parentibus fuit obediens, & subditus factus illis. Et hoc fuit primum Dei
 el, de seruitute Aegypti, & non fuit Deus alius; existendo ipse Deus: & he-
 rum Patrem bene nouit, neq; in vanum Dei nomen invocauit. Tertium praece-
 ptum est etiam pro nobis: ut sabbatum nomen inuocauit. Tertium praece-
 ptum est, sed ad Deum quasi praecepti Conditorum: quod a pud nos quartum; hoc a pud
 uauit. Aspicite & attendite Pater Clementissime quem genuisti Filium, & quem re-
 demisti seruum. Amplectere serenus pastorem, & respice misericors a latam
 proprijs humeris onem. Ecce bonus pastor, refert tibi, quod ei commisisti.
 Reddit tuo conspectui seruum, quem stua fecerat conscientia fructuum: ut qui
 per se meruit penam, per IESUM Filium tuum mereatur veniam. Ratio secunda.
 Sancta Mater Ecclesia, misciendo haereticas, quae diuina Euangelium sinistre
 vertere, verba & opera in malam partem trahere, ne habeant quod detrahant
 in iuveniletate & Filio & Matre: potius Deus immensus silentio praeterire vo-

luit. Nam contigisset Deo genitrici Virgini Marie. ut ad exemplum; rudes aduer-
sarii, verba Saluatoris nostri evertunt, quando fuit in templo inuentus; dixit
Matri suae. Quid est, quod me querebatis? Et in Nuptijs in Cana Galilee; audet
obicere; quod Dei Filius non honorauerit suam Matrem, quia illam mulierem vo-
cauerit (quod utrumque inferius dicitur) Deus non admittit, de sua sancta infan-
tia et innocentia, scribere, ne humana malitia, Matri Dei deroget, et in publica
lingua detrahat. ratio 3^a. Deus existens verus Messias: ut illam doctrina, vita,
et sanctitate aconoscant, absconditur haberi voluit, tantum illo tempore reuelatus,
quando propter nostram salutem bene locutus aut operatus est: annos sua infan-
tia silentio praeterire voluit. ratio 4^a. Exemplum dedit in sua pueritia: quomodo
nostros liberos in omni disciplina, et in bonis moribus erudire debeamus, in curis, in
labore, et paupertate; in quibus ille semper exercitium habuit. Quid modernis tem-
poribus diceretur, si hunc infantem sanctum videntem quis videret? Et apud nos in
elicatione, in abundantia, in libertate, filij nostri educuntur, vitant labores, oruce
fugiant, patientiam odiunt. Et Christus Dominus quia in Euge erat mortuus us, mature
omni aduersitate assuevit, patientia, et labori, ut ipse testatus. In laboribus a iuue-
tute mea. ratio 5^a. Mirabilis dispositio diuina: quod in Euangelio, ubi ter aut quater
de Matre sua fit mentio: et sic Saluator noster suam pueritiam disposuit, et hanc suam
Matri obtulit, cum ipsa est conuersatus, ei obedivit, mysterium virtutum suarum a-
peruit, exemplo et doctrina impleuit. Ut S. Lucas scribit. Maria V. conseruabat
omnia verba, sui Filij conferens in corde suo. Quae omnia tempore suo Apostolis re-
uelauit: ut de incarnatione Dei Filij: et sicut ipsum in suo sancto utero concepit; cum
nemo illius sacri mysterij notitiam habuerit, solum Archangelus Domini & castissima
Virgo: erod. Sanctum Lucam huius mysterij informauit, et secreta sacra reuelauit, et
alia nostri Saluatoris idem S. Lucas opera conscripsisse legitur. Et ut Domini hu-
ius seculi thesaurum in occultis loco seruatum habent, quem suo tempore in lucem pro-
ferunt; ita Deus omnipotens in primis se ipsum quasi pro thesauro precioso in sua
castissima Virginis in utero conseruauit, et quando exiit, odorem virtutum suarum

reliquit in illa sancta habitatione: ut nobis in libro quasi vita ad legendum maneat.
 Et hoc occultum aeternus Deus habere voluit: ut illi suavisimam vel felicissimam
 mortis Deigenitrix Virgo Maria sanctis Apostolis in memoriam imprimat, quod
 factum est. Sunt et aliae rationes, et quod Apostoli sancti ante obitum Sanctissimi
 matris Virginis conuenerint; ubi omnia secreta in ultimo testamento aperiuntur, deo
 de iuuentute Christi Dñi est scriptum, de qua inferius dicitur. rāo 8ta.
 Pro magno solatio fuit nobis omnibus datus Dei Filius: et nullus est qui non consola-
 retur. Mater Dei et sanctus Ioseph, in eius iuuentute egerunt consolatione.
 Iosephus sanctus non superuixit praedicationem Euangelij Saluatoris nostri, in
 iuuentute tamen fruebatur coelestibus delicijs cum Iesu, quando illum a iure et
 in labore semper ipsum auxilio habuit: postea Ioseph ad Patres in limbum mis-
 sus, illis ut succedet, de aduatu nostri Saluatoris. Deigenitrix Virgo, licet illi
 ubique custodierit, ut Filium, non potuit satis consolari eius praesentia et conuer-
 satione: et Christus Dñus sepe concionando, ambulando, exaudiendo, et orando,
 fuit occupatus, ad hoc Deus Pater coelestis iuuentutem suam Filijs sanctificauit. rāo
 9ma. Quid hoc verbum coeternum non intermisit, ut verè scibz sibi affere similes,
 ad seruandum mandata Dei adhortare, illis doctrina et exemplo praesse, in
 praedicatione Dei verbi, siquidem innocentium aliquot nulla per necem Hero-
 dis in sacrificium Deo Patri transmisit: ita in eadem aetate a mala consuetudine
 et a vitijs plurimos abduxit. rāo sua. Ut in sua iuuentute noster Saluator, ut
 verus homo, decentes habuit occupationes, secundum annos suos, quod et Spiritui
 sancto placuit, sunt et multa alia opera nostri Saluatoris, quae sacra scriptura in
 Euangelio non commemorat: et causam eorum quis interrogabit? quia ut iuuenis
 homo, se esse verum hominem ostendit, et ut verum est Saluator poster conuenien-
 tes occupationes et negotia tractauit: quae in nouissimo die in aeterna beatitudine
 omnia patebunt. rāo 10ma. Christus Dñus, in mundo exsistendo, ita Deum Patrem
 semper praesentem habuit, ut ab aeternitate illi intuitus, et nunc illum aspicit,
 tamen pro sua futura passione, et felici victoria, contra maledictum diabolum, sedi-
 sponnebat, et frequentem de his cum Deo Patre conferre donatus est, et haec fuit maxi-
 ma occupatio, salutem humanam quaerere: cui mysterio et Mater Christi adfuit et

personaliter adstitit: ut cum venerint olachij doloris, & cor Virginis gloriosa occupa-
uerint, mereatur cum Psalmista illud repetere. Paratum cor meum Deus, paratum
cor meum ad omnia: quia futura iam scio & praesides. In mundo a sua iuuentute
Christus Dominus cum Deo Patre fuit praesens in coelis, & cum Matre sua est conuersa-
tus. patio io. Haec fuit ratio talis, quia omni anime Deum amanti liberum est di-
scurrere, quidam negotij in iuuentute habuerit: ut anima deuota coarctet operum
ius admirabilis in infantis, propter maiora merita, & cordis delectationem in puerulo
IESV; Et meditando adhibebitur mysteriorum & iudiciorum Dei: quod iuuentus no-
stri Saluatoris in oblivione hominum fuit. Quando solum ventum est laborare, pati,
mori: haec scripta sunt: & nostra inutiles, viles, & inanes occupationes, in librum
vitae aeternae non inscribentur. Operemur ergo bonum dum tempus habemus, de no-
stri Saluatoris meditemur passione: ut quid pro legendo obtinere valeamus. r. ad p. ma.
Saluator noster pro futuro tempore sua amantissima passionis se disponebat, & ad
dispositionem vltiorem annum quodecimum expectabat. Et licet quid de tam ad-
mirabili in fante cogitaret; ut de ipso Doctores sanctae Ecclesiae opinantur, & de illius
iuuentute multum scribere velint: & quod maius est mirabile, si adhuc illos duo,
decem annos attigisset: antequam ad inuentionem illius in templo veniamus. Ore-
mus Domine nostram Clementissimam, pro benedictione intercessionem: ut sicut hunc spe-
sua habere, & nos usque ad supremum Dei templum perducere, & sistere dignetur.
Siquidem est illa ianua vel porta regni Dei. Amen.

Caput Vigesimum secundum.

Maria Virgo amisit & inuenit puerum IESUM in templo Salomonis.

Quis unquam putasset, ut Sanctissima Virgo Maria Filium, quem diligenter &
seculo semper custodiuit; quasi coelestem thesaurum obseruauit, sine quo nec
vivere, nec cogitare, neque quid agere potuit: tamen contigit, quod ipsum amise-

rit, adhuc in templo, quem iterum ibidem inuenit die tertia. Magnum miracu-
lum: quod omnis anima deuota satis admirari non potest: praesertim uero,
bi animo collecto bene perpendimus, quia propter id futurum factum est. Tri-
bus enim modis Christum Deum amittimus. Primo, per peccatum mortale,
quando Deus seperatur ab anima: et homini fit quasi inimicus, quoniam a Deo
recedit, et ad Diabolum accedit, summum Dei inimicum: et non solum amittit
Christum Dñm, inò in tale oclum incidit, et licet eam Christus IESVS ita
dulcedat, et summas delicias habeat, cum filiis hominum commorari; tamen, postea ait
nescio vos. Peccans anima, perdit amicitiam et gratiam Dei, filiationem adoptiua,
ius hereditatis aeternae; et reus damnationis aeternae, mancipium diaboli, subie-
ctus orauioribus tentationibus demonis, pena unius peccati, aliud peccatum est.
donec deniat ad profundum, et tandem sepehatur in infernum, nisi in tempore resipiscat.
Honoras, quomodo benivolentia Saluatoris ad penitentiam vocet; secundum cor in peni-
tens thesaurizans iram, in die ire, et reuelationis iusti iudicii Dei. Amittis fructum bo-
norum omnium operum, et quam diu in eodem statu manes, nullum premium superna-
turale, per quaecumq; opera bona mereris, nisi per veram penitentiam, gratiam Dei
recuperes. Occludit ianuam misericordiae; et sicut pulsabat ad animam delinquit. Eo-
sto et pulsed ad ostium cordis tui. Ita licet deinde pulset anima ad Deum; non admittit
illam Deus; Impateris amico, qui ut filius proditoris, temere bona sua dissipauit, denique
pauper efficitur, multo magis per peccatum, amittit summum bonum, scilicet Deum, et
cedum, gratiam, et amorem Dei, salutem corporis, et animae, ubi omnes miseriae, dolores, et
anousia in hominem irruunt; et haec omnia per peccatum, a summa Maiestate immu-
tuntur. toto. Per peccatum veniale, amittit anima Christum Dñm, non amittit quic-
dam gratiam et amorem Dei; tamen, aliqua priorities accedit, illam dulcedinem et spirituales
solationem a corde tollit. Ut seruus fidelis atteacht, ne in minimo offendat suum Dñm,
minus de odio, vel fraude cooritat. Ita probus Christianus diligenter cauere debet, ne
in aliquo vitio gratiam Dei amittat. 2do. Quando sine omni occasione Saluatorem nostrum
amittimus, et abscondit se ipsum auferendo a nobis deuotionis affectum et feruorem, in pijs
meditationibus, nec conuicta oratione super nos rorem pluuie donatur, nobis videtur a Deo

penitus nos esse derelictos, & ideo facit: ut illum cum maiori deuotione & feruore
solicite queramus. Maior est enim labor vitij & passionibus resistere, quam
corporalibus insudare laboribus. Qui paruos non vitat defectus, paulatim lapitur
ad maiores: & gaudebis semper vespere, si diem expendas fructuose: ait Thomas
de Kempis. O lux a terna absorbet me, totum in abyssum claritatis; ut videam ondiga-
te, in te, & me in te, & cuncta sub te. Hoc confiteor, hoc scio Dne. Deus, quia ubiq;
sum sine te, male est mihi praeter te, non solum extra me, sed etiam in me, quia omnis
copia, quae non est Deus meus, mihi est aeternitas. Satiabor tunc, cum aperuerit gloria
tua. Assimilat sponsa sponsam caprea, vel hirculo ceruorum dicens. Euse dilecte
mi, sisq; similis caprea, hirculoq; ceruorum. Consuetudinis ceruus habet, quilibet vena-
torem superfluat, in petram suam refugium habet, & suum venatorem respicit: eodem mo-
do Dominus Deus videtur a nobis fluere, & occultus fieri; sed ut ceruus mox suas dilectos lau-
de suis oculis respicit, eosq; consolatur: & ut mater suo parvulo filio se interdum ab-
scindit; ut filius eam quaerit, ac tedio matrem inuocet, mater audita voce filii ex-
pansis manibus ad eam currendo amplectitur: de quo Propheta commemorat. Ante-
quam me innocens, eod audiam eos. Virgo Sanctissima modo tertio amisit Filium: in il-
la nullum fuit peccatum, imo in ea maiores inopes augebantur virtutes & merita.
Nobis pro maiori doctrina ist factum est: quod si amans mater, ita seculo custodiuit
filium, & per triduum illum amisit: quid vero nos peccatores? & perfectissimis hoc con-
fioit: euauiter Sanctus Augustinus hoc testatur. Anima quae familiaritatem cum Deo
contraxerunt, aliquando deficiunt, & fiunt negligenteres, se delectando in bonis operibus,
& securae manent, ne quando obdormiant sibi confidentes: Deus se occultat, non ut ab illo,
rum corde recedat, sed in corde manendo sese abscondit, & tollit ab illis illam coelestem dulce-
tinem, quam in sua praesentia dare consuevit. Cum anima se videat Deo orbata, conque-
ritur, & quaerit, ut Deo iuuante aduersa haec repellere possit. Sancta Catharina Senensis,
quae consuevit de uotionis suae, tempore quodam, in obscenas & carnis cogitationes incidit
rocat, ut per orationem Dei a se discederent. Quod IESVS eius sponsus, quasi somno excitatus
ac Virgo praeparata ad IESVM sponsum suum pro auxilio clamat. Vnam fuiste dilectissi-

me IESU, quando orauis à diabolo passa sum turpes carnis tentationes?
 at Iesus ait; in corde tuo me occultas; & constantiam tuarum virium
 intuitus sum: conorator & condaudeo de tua victoria filia mea. Cum
 opera Diuina consideramus, summe admiramur, quia quæ à nostro
 Salvatore in hoc mundo creata sunt, nobis in exemplum fiunt. O ne
 deus meus, lex tua, & honor tuus, cariора mihi sunt, quam lucrum me-
 um, quam turpis & vetita voluptas, quam totus orbis. Et nesci ego, qui in
 hoc lubrico stolo mundo, sic coenim; Deum meum perdidit, oratione dei excidit, ce-
 lum amisi, aut eruo tunc Deum meum amabo, aut à diabolo vincar. At
 Deus omnipotens, hac in templo mansione nobis ostendit, quando de glor-
 ria & honore dei agitur, omnia nobis omittenda, imo & parentes, omnesq; ami-
 cis. Et mali inter prædatores ita opinantur, quia Christus Dominus Matrem su-
 am non honorauit, his verbis, quando respondit. Ego & Pater tuus dolen-
 tes quærebamus te? Quid est quod me quærebatis? nesciebatis: quia in his,
 quæ Patris mei sunt, oportet me esse, & illa adimplere: quasi diceret. Be-
 ne fecistis, quod me quærebatis: hoc procedit ex vestro amore maxime Matris.
 Sed scitis ne quia ego habeo Patrem in caelis ab æterno, domi manentem,
 vobis sum obediens, in domo Patris mei, quæ est Ecclesia, voluntatem eius
 color facere: & ita sancto Iosepho & sua Genitrici obediens factus, & cum il-
 lis habitauit, & Dei Patris voluntatem prædixit. Non detrahant ergo here-
 tici Matri Dei, semper enim debitum honorem habuit. Mater à suo Filio, &
 hoc responsum non ita propter Matrem, quam propter nos factum: ut ecce,
 dum corpus, prius Deum & magis amemus: ac eius honorem defendamus.
 Qualem autem dolorem Virgo odorosa, de amisso suo filio habuit? mente est
 difficile comprehendere. Hoc sciuit, quia figura fuit illius amissionis fu-
 ture, per biduum, quando in Cruce mortuus: templum fuit fignum ille mons
 Caluarie: quia per hanc figuram amissus fuit non disputatione, sed ama-
 rissima morte: & multas Deo Patri lucratus est animas. Hec præscien-
 do Virgo nostra Sanctissima, summe fuit afflicta: ut sicut summum cum
 gaudio tertia die illum in templo inuenit, & domum adduxit: ita post pas-

sionem suam Christus Dominus per Resurrectionem eam consolatus est. Et in
domum aternitatis gloriose assumere dignatus est. Insuper Deus dat in-
telligere, ut Mater Filium inuenit in templo: ita, si cum illa Saluatorem no-
strum quaeramus in templo, uere illum inueniemus, hic in templo per orationem,
et ibi in aeternali templo per gloriam. Ideo sanctus Bernardus inquit. De-
us omnia fieri et dari uoluit per Virginem Mariam. Et in mundum uenit et
cum illa conuersatus est, et ab eadem sac purissimum et cibum sumpsit, et
ab eadem in templo inueniri uoluit. Illi non inuenient Deum, qui Matrem
habet, et nullam deuotionem erga illam habebunt. Et uoluptas abscondere uol-
uit Dei Filius: ut agnoscat quid sit Deum summum amittere, ut
nobis sit auxilio: illa enim est Mater misericordiae, scit nobis misereri, qua-
do ex fragilitate in peccatum labimur: illo tempore pro nobis intercedit,
ut iterum surgere ualeamus. O Dne Deus meus, cor meum et castum in me
crea: in noua omni spiritu sanctum in me; ut tandem vitam meam serio emende-
mus: ex toto animo et corde te amem: et ad finem uitae meae sic perseuerem. Ore-
mus: ierit Dominam nostram Clementissimam: ut eius dilectum Filium uagu-
amittamus, et praesertim in hora mortis; sed illum potius inueniamus,
in tremendo iudicii die, Clementem iudicem et propitium, pene auxili-
tricem potentissimam Virginem Mariam: ut propitio antiquo hoste, illa nos
suo favore et defensione in aeternam Ierusalem perducere dignetur. Amen.

Caput Vigesimum tertium.

Mariae Virginis cum Iesu Filio suo conuersatio in hoc mundo per
Octodecem annos.

Quemadmodum Sol noster materialis replevis densis nubibus, parum ite-
rum splendet: ac denuo nubes tenebrosa ipsum circumquirit et obscu-
rat: ita etiam Sol noster coaeternus Christus Iesus, emittens lucis sua
splendorem in Templo Ierusalem, per occasum radiorum suorum, iterum

amittit splendorem, & quasi inter nubem tenebrarum, per octodecem annos,
 mansit absconditus. Ah mi Deus Clemens, quales curas & labores nos
 in hoc mundo habemus: ut solummodo gloriari, & ab alijs colari mereamur;
 en noster Saluator, a vana gloria fugit, & sese abscondit; & primo in
 passione, in morte, in laboribus reuelari & videri voluit. Est magna ad-
 mirationis & mysterij signum: quia per octodecem annos incognitus man-
 sit: forte ut. Chelator pro Chello contra inimicum suum, arma parat,
 & se ipsum exercet; ut suam hostem ad duellum provocare audeat. Ita no-
 ster Saluator crudele spectaculum passionis & mortis suae, duellum adorti-
 surus, cum suo hoste superbissimo, arma sua paravit (scilicet) sanctas su-
 as virtutes, & licet illis antea fuerit plenus, nobis tamen dando exemplum,
 ut nos etiam in plena virili aetate exerceamus: in primis, bona opera habe-
 amus, nomen sanctum Domini laudemus, honorem & gloriam eius defendamus.
 Nos illos octodecem annos, simul totidem virtutes, quas noster Saluator
 in se continebat manifeste ostendemus & enumerare volumus: & ut has
 perfectiones consequi mereamur, has brevissime percurramus. Prima vir-
 tus est: Amor, ^{hominem} ~~erga Deum~~ hic detraxit nostrum Salvatorem de coelis, & in il-
 lam disgratiam huius mundi induxit, & in magnas miseras, dolores, & amarā
 passionem gelidit, quem illo vehementi amore inebriavit: & se fuisse Deum igno-
 ravit, & se se filium hominis nominavit. Ah Domine Deus & Saluator meus,
 quem Deus Pater coelestis ita constituit universorum heredem ex aetate; ut nemo pos-
 sit esse coheres gloriae Dei, nisi per te, & nisi tu illum benigne admittas: humilli-
 me te rogo: ut me quantum vis indignum recipias, in numerum electorum, qui
 hereditatem capient salutis. Tu via, vita, veritas es, doce me, dirige me, ut
 nunquam hac spe excidam. Secunda virtus. Obedientia Dei Patris de qua
 ipse per os Pauli inquit. In capite libri scriptum est de me, ut facerem volun-
 tatem Patris mei; quam ita exacte adimplevit, & nunquam eam transgressus,
 quod mirum est, propter obedientiam, deserere Dei Patris dexteram, divitius
 coelestes, omnium bonorum abundantiam, coelestem & Angelorum conversationem:
 & omne malum suscipere, vilissimus hominum fieri, opprobrium, & abiectionem, imo
 non homo, sed vermis fieri: ut ipsum Propheta vocat: denique in comprehensum

et ineffabilis obedientia. Et nos qualiter prostramus obedientiam? potius inobedi-
entes efficimur: ut Dei voluntatem non faciamus: quam admirabilis erga De-
um Patrem, in Filio Dei fuit obedientia. Tertia virtus. Voluntaria pau-
peritas. Dominus omnium divitiarum etorum, factus exemplum pauperitatis,
nihil sui proprii habuit, quod in acus despicem sumatur, in alieno stabula-
tus, in luno mortuus, quasi in terra mori indignus putatus, et cum sub
Cruce Matrem suam presentem habuit vnicam, in qua summe delectabatur, eam
S. Ioanni in eius Matrem commendavit, volens et sine Matre mori. Beati
pauperes spiritu, quoniam ipsorum est regnum coelorum. O Deus meus, quam
ne varia sepe accendunt desideria, quam diversis subinde astus cupiditatibus,
ita, ut cum illo huatico adolescente, modo aquam, modo ionem appetam. Deum ha-
beo, omnia habeo, quaecumque concupisco. Quarta virtus. Humilitas profundissi-
ma. Omnes condiciones Salvatoris nostri, de hac humilitate fuerunt. Discite a
me, quia ego mitis et humilis corde: ut in tota vita eius esset, nisi mera humilitas:
et ideo noluit etiam ulterius in uterum matris descendere, tantum in illam, quae de
hac virtute gloriebatur dicens. Quia respexit humilitatem Ancilla sua, ex hoc
beatam me dicunt omnes generationes. Nam ut noster Salvator venit, omnia
peccata tollere: ergo in primis superbiam, et haec Angelum de coelo, et hominem
ex paradiso expulit: contraria modo humilitas, homines in coelum evertit.
Et hoc Divinus Gregorius ait. Celestis medicus singulis specialiter excecpi-
bus, et infirmitatibus, contrariam dedit medicinam; ut luxuriosis castitatem;
ut calida frigidis Medici curant. Ita noster medicus Christus Dominus, reliquit
medicinas contrarias, paucis largitatem, iracundis mititatem, ione illidi-
nis ardentibus, cordis puritatem. Atque ipso initium fecit; et quicquid in mundo con-
summat. Quinta virtus. Patientia. Quam sanctus Bernardus con-
mendat dicens. Bonam vitam ego pullo, mala pati, et bona facere, et sic perseve-
rare usque ad mortem; et qui pati non vult vivere recusat. Optimum est, cum pa-
teris illud Iob Canticum. Sit nomen Domini benedictum. Nullus mortalium passus,
quod noster Salvator: tota vita Christi, fuit mera patientia, in hunc melioratus,

155
in stabulo, in stramine et feno, in flegyptum fuit, clavis ad diam pas-
sus, concionando, jejuniando, ambulando, orando, moriendo. vltimi-
bus notum: multoties noster. Saluator flevit, si est in Nativitate,
in resurrectione Lazari, et super Ierusalem, et in Cruce moriendo
flevit. Et nullus Euanhelistarum scripsit, ut aliquando riserit. fle-
tus est sionum doloris, maroris; risus vero gaudij et letitie. Dionu-
di; ergo ipsius fuit continua passio. Ah Domine meus et Deus meus,
quisquid tibi placuit, predestinasti de me, quod et qualia sunt, in libro
tuo scripta de me, in secreto Consistorij tui; ego quidem ignoro. Unde et
valde timeo, et stans in nocte tenebrarum, hæc honorans. Timor et tre-
mor venerunt super me, dum video mihi vadijs imminere mala multa,
et pericula, et multitudine innumerarum miseriarum in hac vita me-
rem. Sexta virtus. Mansuetudo. Omi Christe IESU, qui hanc scriptu-
ræ pudeat nos Christianos, pro illi verbo contrario, quam vindictam sumimus, quæ
maledictionem, quomodo conquerimus? et tu à iuventute per hos octodecem
annos, quos in abscondito in mundo peregisti, ita te ipsum exercuisti: ut cum
ventum est ad implendi nostram salutem, ita mitis fuisti, ut apud illum
latum Presidem in summa admiratione fuisti, ad illam crudellem alapam,
quæ mansuetissime Malcho nebuloni respondisti, ad calumpias in passione
hæc crucifixoti bus in Cruce, adhuc oratio est secuta? Spes militum ma-
gis subest, de te mitissime Deus, et consideratio multitudinis miserationum tu-
arum, quæ a pueris sunt, subleuant mentem meam, et præsentia sion, mi-
sericordia tua, quæ me præcaverunt, et nunc specialiter in me effulserunt, de
futuris benignitatis tuæ melioribus et perfectioribus muneribus, quæ a
micijs tuis reseruas, spem meam admovent, ut in te letetur Deus meus,
laetitia sancta et vincta, quæ semper adiuves infirmitatem meam. Septima
virtus. Constantia. Sic ut coepisti à tua iuventute, operari nostram salu-
tem: ita perseverasti, usque ad illud vltimum verbum, ubi in Cruce obisti consen-
matum est, nihil te abducere potuit, à firmo proposito tuo nostræ redempti-
onis, non fames, non labor, non continua fatigatio, non humana inordinatio,

non detractio honoris, neq[ue] propria vita asperitas: ideo tam diu domi incogni-
tus mansisti, ut propositum tuum ad finem perduceres, et celestis comededi-
eti contrarie tam inquam ostendisti. Octava virtus. Benefactio. Ne-
mini male velle, optime omnibus fecisti: ideo Euanoclista predicando inquit.
Iesus transiens beneficiendo et sanando omnes, praesertim sub amarissima pas-
sione: Iude suo proditori, Malcho, cum Iudaea cogitasset de eius traditione,
et Christus Dominus illum admisit ad sacra mysteria, et sanctissimo corpore et
precioso sanguine reficere donatus est. Malchus vero dum te. hoc est bene-
ficium vel restitutionem auris absca- accipit. Ex denotum admirari satis non
poterit contemplando celestem hanc virtutem. Exiguum est bene incipere,
nisi bene finias: dixit quidam. Tolle perseverentiam, nec obsequium, nec
cedem habet, nec beneficium orationum: nec laudem fortitudo. Non enim
coepisse virtutis est, sed fecisse et perferre: et finis coronat opus. Nona
virtus. Aspiritas vita. Nunguam hebetas aliquas corpus eius sanctissimu
sensit; praesepe durum, cum frigore et stramine, cum feno te hospitem ex-
cepit, et lionum cum spinis in hoc mundo tibi valedixit. Vita haec misera,
vita laboriosa, vita immunda, vita malorum Domina, Ravina superboru,
plena miserijs et erroribus. Mors haec vitalis, et vita mortalis, licet his et
alijs aspersa sit amaritudinibus, prohi dolor! quam plurimos caput suis ille,
cebris amictos suis falce decipit promissibus. Et cum ita bit, per se fal-
sa et amara, ut etiam suos caecos amatores latere non valeat, tamen infinitam
stultorum multitudinem, aurea calice, quem in manu habet, potat, ad prorsus
inebriat. Decima virtus. Meditatio continua de coeb; Diuina tua natura illuc
semper tendebat, et tu nos ad imitandum, de Deo et coelo, exemplo tuo aduocasti.
Propterea Domine me valde tederet vita, huius arduose peregrinationis, in qua
singulis momentis morimur, per varios mutabilis tatis effectus, diversis ceneri-
bus mortis. Tu Domine Deus meus, vita, illuminatio et salus mea, a periculis me-
os, et conforta me, ne praevaleat inimicus meus contra me. Undecima virtus. Volu-
tas Patris tui omnipotentis, semper pra' oculis fuit, haec tu es prosequutus, nec mi-
nimo puncto intermisisti; ideo Saluator noster commendat: ut impleatur scri-
ptura, quae de voluntate Patris tui est praedicta. Quia meus cibus fuit, facere.

voluntatem Patris mei. *Domine*, doce me facere voluntatem tuam: quia Deus meus es tu: Ecce *Domine* ego servus tuus, quid me vis facere? *fac ut sciam voluntatem tuam*. Duo decima virtus. Te iunium tuum continuum. Esuristi et sitiisti, quadraginta diebus et quadraginta noctibus, nihil manducando, nec bibendo, usque a muliere samaritana a quam mendicasti: in fuce moriendo clamasti. Sitio. *O* IESU obedientissime; sicut tu in Ara crucis sitiisti saluam animam meam. Te per illam excelsam caritatem tuam humiliter rogo, et devotissime supplico: ut sis mihi hanc amoris tui in corde meo accendere digneris: quo inflammetur, ex toto corde meo accendere digneris, et ex totis viribus deum meum diligam. Decima tertia virtus. Zelus glorie Dei. Hanc ob causam descendisti. *Christe* IESU in hanc lacrymarum vallem; ut Principem tyrannum, furibundum expelleres, et compimeres, qui detrahebat Dei gloriam, ventum est; ut furiis et duris flagellis, Salvator noster mansuetissimus, et templi Salomonis Iudeos illos expelleret, quia domum Dei violaverunt. Decima quarta virtus. Compasio super peccatores, qui hic temere peccant, donec uideret Deo in humanitate detrahunt: tu pro illis es passus, ut in aeternum damnentur. *O* Domine Deus meus, da mihi gratiam; ut cum omnibus iustis et electis tuis, ex fide ^{viam} ~~viam~~ et institutam vitam meam, in omni tempore iuxta principia sancte fidei, ne vquam fides tua in me sit mortua, sed semper vivat, per caritatem, et opera caritatis, erga te et proximum meum. Decima quinta virtus. Fortitudo. Tu idem infernum confregisti, et sacris tuis vulneribus coelum aperuisti, ipse gloriosum triumphum de peccato, mundo, et carne tua, morte reportasti: quis te portentior, Deus noster. Decima sexta virtus. Oblatio sui ipsius Deo Patri omnipotenti, semper per hos octodecim annos in oblationem immaculatam, per suum preciosum sanguinem, in dies, in momenta, renovando affectum suum, ad hanc passionem addendo Dei Patris voluntatem. Decima septima virtus. Mens et animus ad implendum opus proprium: quod proposuisti ad nostram salutem ad finem perducere, per hos octodecim annos, semper tua oratio fuit: mox a juventute tua ad te Patrem; ut illud quod dixisti. Transeat hic salix a me; quod in horto factum est, et tu ipse intellexisti; ut ulterius prolongetur tempus passionis: nihil curasti hanc

passionem, quasi diceret: Ego sum paratus ad omnia, vel adhuc in occulto manere,
et hoc inter preteritur. Transeat. Quae porro ex duritia et obstinatione Iude-
orum factae afflictiones: in remedium miserat medicos: et occisi sunt. Su-
premius militatur Medicus Filius Dei, et ad necem postulatur. Crudelis peccati
Iudaici plaga! quis medebitur te? sanitates in toto regno impertiebat: et pro
precio persecutiones: pro gratijs blasphemiae reputanda filiorum. Volebat sapi-
us (ut ipse lachrymans) dicit: quoties volui conuocare, sicut gallina conuo-
gat pullos suos sub alas? pulli coruis ceteris maligno lingua rostro maledi-
ces alas vellicabant: quare demum iusto gemitu. Iudica me Deus, et discerne
causam meam, de ponte non sancta, ab homine iniquo et doloso erue me. Decima
octaua virtus. Expectatio temporis assignati ad nostram doctrinam: et quasi nos
instruendo in tua passione: tu didicisti. Duramus camus hinc. Ita nocturni anni
praedicti praeterierunt, quando ut Maonis Heros, in sacris virtutibus exercitatus,
duellum cum maledicto daemone erat agnoscitur: ea Matri tuae dilecte praedixi-
sti: quae agnoscit tuam praeparationem, et virtutes tuas vidit, et a te sumpsit ex-
plum, et te in omni patientia eximitata. Laro in nobis sionis Anna nostra
Clementissima: ut aliquid tuarum virtutum, et tuae humilitatis suis meritis a
tuo dilecto Filio consequi mereamur, et in hoc saeculo ambulando, alijs bonum exem-
plum dando, nos in his virtutibus sacris exercendo: tibi hic et in aeternum serui-
re mereamur. Amen.

Caput Vigesimum quartum:—

Maria Virgo impetrat quod suus Filius conuertit aquam in Vinum
in Nuptijs in Cana Galaea.

Tandem Saluator noster iam exultat, ut oidos adcurrentiam oiam. Quotiam
salutem incipit a Nuptijs sacri Matrimonij. Quia nobis aeternas coelestes compe-
rauit Nupties, sua admirabili Regem praebe: aquam conuertit in vinum: nostras
transitorias, viles, et mutabiles, in immortales, et indeficientes transiit volupta-
tes: non sine praesentia sua dilectissima Matris Virginis Mariae. Quam diuini

in saeculo degimus, & hanc seu vitalem vel mortalem vitam vivimus, continuo
 solatio indigemus: quin quam deest quod patiamur. Sed ad solandam & hortandam
 nos beati coelestes a signis ingerunt. Fortes animo estote, in proximo est: ut a
 Domino Deo curemini. Salvator noster fuit invitatus ad nuptias, peres Nuptias,
 & nobis ad Spirituales, ditiores, & coelestes, per miraculi huius Matrimonii
 occasionem, & ad Dei Spirituale dedit occasionem Matrimonii mysterium.
 Summe rerum omnium Conditor, Deus noster, creasti nos ad gloriam aeternam &
 eam nobis tu promissisti, si tua praecepta usq. ad finem nostrae servemus: tu
 cupis dare nobis tuam gratiam, propter merita Filij tui Christi IESU: quia ex
 citati, bene utamur illis medijs, quae ex infinita tua misericordia ad salutem
 nostram ordinasti. Cepit ergo IESUS in primis a Nuptiis, approbando illas esse
 bonum sacramentum: sicut qui dicebant, a diabolo esse hanc copulam: iam
 ergo noster Salvator, hoc Matrimonium sua praesentia confirmavit. Inter
 alia sacramenta, annumeravit, & per has ad quas fuit invitatus Christus Dominus
 alias Nuptias praestantiores significavit. Primo, copulavit sibi Deus nostram
 humanam naturam, eam cum Divina coniunxit. Secundum suam Ecclesi-
 am, in qua summe delectabatur, & stricta quidem copula, ipsi copulari
 voluit. Tertio, cum omni devota anima, tali amoris vinculo se copulatus
 quo diu est contestatus. Deliciae meae esse cum filiis. Ideo Nuptiae in Cana
 Galilaeae factae fuerunt. Vi Sancti Patris interpretantur Cana significat
 zelum vel ferorem, Galilaeae transitum: qualem tandem Deus homo trans-
 situm vel ferorem habuit: talem. Quia propter Dei Patris honorem, animam
 suam inconspicue posuit: deinde naturam humanam ex hoc mundo ad deum
 ram Dei Patris, usq. in coelum transtulit: ibidem & animam & Ecclesiam ha-
 bere voluit: ut huius ferorem in terra imiteretur, ac deinde in coelum trans-
 ferantur. Sed prius hoc miraculum consideremus in Cana Galilaeae, & Dei Ma-
 tris misericordiam. Ut primum, Mater Christi acquiescit, quod non habeant
 vinum: elicit. Vinum non habent. Nostra Clementissima Dominam reverentem
 habemus vinum, aquam amaram bibimus: Est quis sicut voluptates huius sa-
 culi? nisi mera aqua. Quod suo psalmo David inquit. Lugnam intraverit
 aqua, usq. ad animam meam. Quando alienam uxorem accepi: quando Via

occidere curavi: ubi ob neam superbiam militum copias; ^{memoravi:} sed quando Deus orationem suam donabit, per merita & per intercessionem. Deigenitricis Mariae, aquam in vinum convertet: ubi bona celestia gustabimus: & illa pure possidebimus: ut idem Psalmista inquit. De torrente voluptatis potabis eos sicut tuos electos: & alio loco idem testatur. Satiator tunc cum superuerit gloria tua. Quamprimum precem auxiuit Saluator noster suae dilectae Matris: respondit. Quid tibi & mihi est mulier? nondum venit hora mea? Videtur haereticis durum verbum vel res, sponsum suae Matri dedisse Christus Dominus; hoc haeretici solent obijcere, quia Matrem non honorauit. Sed qui tamen rem ipsam considerabit. Mirabile quidem responsum. Et secundum sanctos Ecclesiae Doctores, duplici modo haec verba explicantur. Primo, Quid ad me & te mulier, vinum non habent? cum nos simus cum alijs hospites? Secundo quid mihi modo tecum? quia hoc plus seruit, secundum haereticam explicationem. Numquid est quid dioni vituperatione in Iesū, vel in eius Matre? Respondent sancti Doctores. Non tractat verbo aspero Filius suam Matrem: ubi re ipsa & miraculo suam Genitricem honorauit; quae si aduertisset lesionem aliquam, nullo modo imperasset domus familiaris: ut omnia faciant, quidquid suus Filius eis mandauerit. Certa fuit de obsequio: ideo dicto verbo, quia vinum non habent: reliquum commisit voluntati sui Filij. Vnde fuit magna fides, & spes gloriosa Virginis Mariae, erga suum Filium, & summa charitas erga proximum: quod ita sollicita fuit, de illorum bono & necessitate. Dicant ergo aduersarij: Quia sermo hic est valde durus. Quid mihi & tibi est mulier? quare illam non vocauit Matrem? respondet Origenes, & Sanctus Augustinus. Nomen est seruile & famineo sexui, quod & ipsam Virginem Sanctissimam non laedit. Methaphrastus Ecclesiae Doctor aduertit: quia bis post Natiuitatem Christi Dñi, vocatum fuit gloriosissimam Mariam, mulierem, & octies Matrem Christi Iesū. Et in hoc Euangelio etiam est scriptum: imò plus ad honorem Virginis Mariae: quia nunc in Nuptijs, & deinde in Cruce vocat eam mulierem. Nam etiam se iactando noster Saluator, & totius creaturae pador, frequenter dicebat, se esse filium hominis, & idem ipse fuit: ita etiam propter maiorem gloriam, vocat suam Ma-

trem mulierem: verè declarando, quia illa est, de qua sepius apud Salomonea dicitur.
 Mulierem fortem quis inveniet? Hæc est illa mulier: cum qua Deus adhuc in Para-
 diso, cum maledicto sathana posuit inimicitiam, ait. Et ipsa contoret caput tuum.
 Ergo propter maiorem eius gloriam & honorem, ita eam mulierem vocavit. Iusti-
 nianum Philosophum audiamus; quid ad hæc verba respondeat: Quid tibi & mihi
 est mulier? Sonant voces contra perfidos & malos inter præfatores. Et hoc
 non multum interest, mea & tua cura: sed licet illis desit vinum: & cum amoribus
 ardeat erga tuos fratres homines, & aliquid orationis prestare velint, ut habeant
 vinum: de munda familia: ut quidquid mandaveris: omnia præsto fiant.
 Ergo non arguebat Matrem Christus Dominus: ipso actu & opere suam Matrem
 honoravit. Et ita noster Salvator dicere voluit. Quid tibi & mihi est? Quid
 mihi modo tecum? Nam hoc miraculum faciendi; respectu humane nature, quæ
 à te sumpsi, non est tanta potentia: sed secundum Deitatem, hoc facere posui;
 & tecum, hic nulla cōmixtio: quasi creatura cum Creatore: illud facere, te non
 agnosco pro Matre, quasi Deus; sed ubi venerit in cruce pati, secundum huma-
 nitatem, ibi te agnoscam, & meo discipulo Iohanni te commendabo: & ideo ad-
 dit noster Salvator: Nuncum venit hora mea. Illo inquam tempore veniet
 hora mea, quando passionis tempore verè te agnoscam: & licet non venerit tem-
 pus faciendi miracula; tamen ob tua merita & intercessionem, faciam hoc mi-
 raculum ante tempus; nec ad hoc miraculum ligatus sum. Ergo non exire no-
 ster Salvator ad suam matrem est locutus: quæ sine omni macula semper fuit:
 & vixit ex aqua facta est: ideo tale responsum datum; quia non a Matre, sed
 à Patre Deo potestatem accepit faciendi, miracula: unde verum Deum se ostendit.
 Secundo, quando quid spiritualis: vel officia Divina propter ea nihil negligere,
 nihil Parentes curare, propter Deum omnia omittere, solam gloriam Dei præ-
 oculis habere: pari conditione oportet nos sequi Dei voluntatem, & non nostram.
 Vt S. Augustinus inquit. Quid est quod diligamus Regem, si odio habemus eius le-
 gem? Et S. Gregorius confirmat. Verè inquit amat, qui ad mandata eius a suis
 voluptatibus coarctat: qui per illicita desideria diffuit, profecto Deum nondi-
 ligit, quia ei sua voluntate contradiat. Ad quod Psalmista ijs psal: Scruta-
 bor legem tuam Domine, & custodiam illam in toto corde meo. Occidam ergo pessi-

patem os suum omnes maleficti haeretici, & legis Diuina detractores, nam ita Matron suam
Dei Filius honorauit, siquidem propter illam hoc miraculum factum ab illo est factum:
et crediderunt in eum discipuli eius, et domus illa tota. Omnis enim boni prin-
cipium, finis est Virgo Maria. Explicant mordaces haeretici, sicut videntur ve-
niente verba haec aspera baptizant, nec agnoscunt opus gratiae Dei & mise-
ricordiae. Nos vero Catholici, et verba et rem ipsam nobis summe gratiam adscri-
bimus, et tanti Filij erga suam Matrem gratiam, confitemur. Ut in illo Nuptiarum
conuiuio, Saluator noster conuertit aquam in vinum: ita in sua vltima Beati-
tudine, ante passionem suam, in praestantissimum vinum, et in sanctissimum suum sandui-
cem, in potum nobis transmouit, et pacem quotidianam in suum sacrificium
corpus obtulit: Bene in his Nuptijs ad Sponsam dictum fuit. Tu autem ser-
uasti bonum vinum usque adhuc. Optimum vinum in passione sua post mortem ser-
uasti: et in aeterna gloria suis electis propinasti. Vbi in abundantia vini erit, nulla
aqua, omnes huius mundi miseriae transibunt, et quasi stillabuntur. Quod apud S:
Iohannem Euangelistam in Apocalypsi Christus Dominus testatur. Ecce noua facio
suis oculis, profudit, in vinum gratiae conuertisti, omnis guttula lachrymarum illi
us nunc, et in aeternum, sunt vinum gratiosum ad mensam coeteri Dei Patris
omnipotentis: cum nobis per IESUM Christum veritas et gratia fuit oblata, et
in veritate, quoque aquam conuertit in vinum: ubi ius antiqui testamenti in suam
gratiam transferre est dignatus. Et ideo etiam primum miraculum factum, aquam
in vinum conuertit: ut causam sui aduentus, in mundum manifestaret: at-
testans, non transitoriam, sed durabilem per perpetuam orationem: imo spirituales Nu-
ptiarum solemnitates. Oremus ergo Sanctissimam Virginem Mariam Matrem Dei,
cum hoc primum miraculum, per ipsam et cum ipsa factum: vltimum ante passio-
nem Christi Domini, ubi aeterna nostra salus consummata: ut etiam nobiscum mane-
at, nunc et in hora mortis nostrae, vertendo aquam in vinum: nostros annos, quibus
ut aqua suffluunt, in vinum gratiae Dei: et cum venerit hora dissensionis nostri: sua
gratia inimicos spirituales repellere: et nos ut vinum coeleste gustare transferre
et gaudio aeterno perfrui mereamur. Ora pro nobis Virgo Maria. Amen.

Caput Vigessimum quintum.

Mariae Virginis continuus auditus verbi Dei.

Quam primum Christus Dominus e domo suorum Parentum exorsus ad praedicandum Euangelium, et summi sui Patris voluntatem; quam in omnibus est semper secutus, et obedientia sua, propter nostram salutem commotus et inflammatus transeundo verbum Dei predicavit: quem Mater eius quocumque inquit, et apud eam annos suos consumpsit, mandando illi in omnibus subditus. Eadem ratione, Virgo nostra gloriosa reddendo illi gratitudinis vicem, quasi deo suo Filio semper illum est secuta, et verba eius diligerenter audiuit, et suam animam hoc delectabili cibo verbi Dei pavit. Res miror divina: quia tantum in Nuptijs Cana Galilaea, et postea sub Cruce stantem Evangelista fuisse confirmant: semel ubi Mater cum alijs discipulis Christum Dominum exspectavit, et cum illi dictum fuit: Mater tua, et cognati tui exspectant te; ad hoc Christus respondit. Quae est Mater mea, et qui sunt fratres mei? Et extendens manum suam super discipulos suos ait. Amen dico vobis: hi sunt Mater mea hi sunt fratres mei. Quicumque fecerit voluntatem Patris mei, qui in coelis est: ille mater, soror, et frater meus est.

fuit Erro tantum Mater ter a patre Filium? Non hoc modo est intelligendum, sufficit illud, quia statim ab initio et in fine diligenter custodiam Evangelista describunt Matris a rationem. Nihil esset aliud adscribendum, nisi ex primere Matris diligentiam? Causam et rationem sequendi Christum Dominum, vix invenirem aliam, nisi ex illis verbis Salvatoris nostri. Qui facit voluntatem Patris mei, ille est Mater, soror, et frater meus, hoc totum convenit Virgini Maria: deinde caeteris electis Dei. Doctores sancti ita exprimunt, et praesertim Venerabilis ille Beda Presbyter illa verba. Beatus venter qui te portavit: et ait noster Salvator collaudando illud testi nomen huius

mulieris: non solum illius, quæ meruit secundum corpus æternum verbum parere
verum etiam omnium est parere verbum hoc spirituale, quia solo ancilla fi-
dei concipiunt; et bonorum operum est optima custodia, vel in suo vel proxi-
morum corde, pariant, et est quasi pascere illorum corda, nominando illos
beatos. Et hanc obrem Sancta Deoventrix vere est benedicta, quia veritatem
nati fuit temporalis administratrix: imò maiorem consecuta est benedictionem:
cum huius verbi fuit semper a matre, et diligens mansit custos per petra. Vnde
omnis facile colligere poterit spiritualiter tantum mater fieri potest, similiter et
frater, et soror, quibus his mandatis et preceptis satis fulciendo: poterit omnis
contrahere amicitiam. Mater, quando concit, doctrina, et bono exemplo Deo Pa-
tri parit spiritualiter filios. De Christi Matre bene dici possumus, quia duplici-
ter peperit, scilicet: utero et corde: ideo duplici benedictione dotata. Quod suoni-
rabili Cantico in Magnificat, versu tertio canit. Quia respexit humilitatem stu-
cille sue: ex hoc beatam me dicunt omnes generationes. Quid est illud? ex hoc? Ecce
summa humilitas! hoc Deum de caelis detraxit, et in cor, et in uterum per Spiri-
tum sanctum: primo in cor suum mundi sum. Quod Pater, cognito mundo corde,
et suo habitaculo præparato, deinde et in uterum humilitas illum detraxit: et ex hoc
illam dicunt beatam omnes generationes: sed quare omnes? Quando in corde suo
Deum portat, non omnes agnoscunt: quando vero in utero omnes vident et agnoscunt,
quia Deus est, et hoc habitaculum benedixit omnes generationes: quia, unicuique son-
um tale fuit benedictum, quod rarum fit et carum, et miragiosum. Sed quomodo
frater et soror facta Sanctissima Virgo? est quare interogatur? A matre mi-
sericordiam. Existens Mater, quæcumque ex plicatione suo Filio, consequenter et soror
Spiritus sancti: et licet Deus sit in Trinitate unus; ut Christus ipse ait. Ego
et Pater unum sumus, tamen tres persone, cum quibus Virgo Maria specialem
quare folio sequenti terho. # NB.

per omnes tuas misericordias, fac me omnia illecebrosa mundi, toto
 corde affectu despiciere, et nulla eius aduersa, pro tuo sanctissi-
 mo nomine formidare: memoria perpetua nobilitatis semper fa-
 stidiam: ventos huius transitorij tu amoris. Nihil quaeso sine te
 mihi dulcescat; nihil complaceat; nihil preciosum; nihil prater te ar-
 rideat speciosum. Vilescent mihi obsecro absq; te omnia, sordeant v-
 niuersa; quod tibi aduersum est, sit mihi molestum, et bene placitum
 tuum; sit mihi indeficiens desiderium; taceat me gaudere sine te, et de-
 leat me contristari pro te. Sit mihi nomen tuum refocillatio, et memo-
 ria tua consolatio. Fiant mihi lacrimae panes diei, ac nocte inuesti-
 gando justificationes tuas; sit mihi amabile, v^t gloriam Christi Iesu
 promoueam: et illi in aeternum seruiam. Hoc etiam nos ad Sanctis-
 simam Virginem repetere possumus. Ad te Domina nostra currimus: quia
 verbum aeternum in tuo sanctissimo corde et in utero inclusisti: esto
 iocundum omnium nostrum Mater; pariendo nos gloriosa aeternitati;
 tanquam veros et obediētes filios: esto nostrum soror sanctis virtu-
 tibus: et gratia Spiritus sancti nos adornando: et pro sponsa animas
 nostras offerendo: esto nostrum frater, nos gloria aeterna participanda
 ciendo. In apone sonet vox tua dulcis, meritis tuis, et per verbum
 tuum delectabile voca nos. Venite benedicti Patris mei: possidete
 Regnum Dei. Amen.

LIBER SECVNDVS: PARTIS Dolorosa: Caput Primum.

Maria Virginis triste nuncium de Captiuitate sui dile
cti Filij in horec.

Sanctissima Virginis Maria vita, in hoc saeculo hucusq[ue] fuit mixta,
gaudio et tristitia. Sequitur pars secunda viuendi, licet per bre
ue temporis spacium, tritum dictum; sed ita fuerunt luctus, ita la
chrymosa, ita fluctuosa: vt pro multis annis numerari possint. Eccle
sia sancta Doctores, diligenter obseruant extremi iudicii diem vel
vltimam consummationem huius mundi: quando vltimus homo morietur:
qui pro multis annis purgatorium mereretur: et magnas purgatorii pe
nas sustinere deberet: is per suam mortem satis faciet diuinam iustitia
eodem tempore: nullum erit purgatorium post diem iudicii: quia illa breui
tas temporis, praesentium et aeternarum, pro doloribus purgatorii com
pensabit. Simili etiam modo Sancta Trinitas, ob merita a nouitia
rum et dolorum suorum, per hos tres dies perpeforum: et per compa
sionem, quam sub amarissima Christi Iesu sustinuit: quod nullus homi
num mente concipere, nec lingua exprimere potest. Vt primum tempus
noster, hoc cruentum Sacrificium, pro salute totius humani generis et
pro peccatis nostris salutare debeant. Suae dilectae Matri praedixit, et
licet eam nullum secretum latebat. Qualem ibi colloquium fuerit, quis nos
cenda; et Apostolorum facta. Apostola: et quis illum transgessurus esset, et
de passione sui Filij omnia praesciuit. Superidem Sanctus Ioannes Evan
gelista, in vltima cena supra pectus sui recumbens, notitiam consecutus,

passione.

quis illum, ait Apostolorum trahiturus? et alia Dei secre-
 ta multa, suat reuelata coelestia: quid non Sanctissima Vir-
 gini et Matri Dei? in cuius sanctissimo et in utero et in sinu
 frequenter quieuit: quae omnia anima deuota corde et mente
 reuolueret, feruenter poterit. Die Mercurij vel Louis quo Chri-
 stus Dominus captus a Iudeis fuit, quod luobrem nunciam affi-
 cte Christi Matri nunciata est. Quod et Quis Apostolus la-
 re multoties praedixit, et in ultima Sena fusus, declarauit.
 Certo luobrem hunc suum statum venturum super se tempe-
 stine praedixit. Cum per rubrum mare populus Israel erat
 transiturus ex Aegypto; Deus hoc per Aroelum et Moysen si-
 gnificauit: quid ergo modo: cum non Moyses, non populus I-
 srael: imo Deus omnium uiuentium, per mare rubrum, ama-
 rissimae passionis erat transiturus: et omnes electi eius sunt
 cum secuturi, et ex Aegypto maledictionis, per veram peniten-
 tiam in regnum translaturi. Christus Dominus ipse testatus est.
 Qui vult venire post me: tollat Crucem suam et sequatur me. Et
 ideo Mater eius ineffabili dolore et compassione ipsum, prima eot se-
 cuta: et quorum omnium notitiam habuit, ne nouum nuncium
 maior cor legeret: nam praenisa tella minus feriunt. Et hic
 primus doloris oladius cor Virginis Mariae pertransiuit a se-
 ne Simone praedictus: ut iam illa verba fuerint auditu contraria,
 et terribilia: ubi dictum fuit: quia hic IESVS positus in ruinam,
 et in resurrectionem multorum, et in destructionem templi Ierusa-
 lem: quid haec verba respectu illorum dolorum? quos Christi Mater
 sub passione et morte sui Filij est perpeisa? Primus ergo oladius
 fuit illorum dolorum; ubi Christus Dominus, per voluntatem Dei Patris
 sicut Moyses viroa iustitia et equitatis propter delicta popu-

lorum, quasi lepra percussus, per amarissimam passionis mare rubrum, suasa,
cyro sanguine conspersus, transiit: quod certo tunc per figuram factum.
Christus Dominus, vocata sua dilecta Matre: hunc vel similem ad eam fe-
cit sermonem. Mater mea charissima, quae omnia mea secreta nosti, &
nihil tibi occultum fuit: quia ego ^{ante} infinito amore accensus, de caelis descen-
di, propter liberationem populi mei, ex infernali potestate: cuius rei tu, prima
& maxima causa fuisti, & omnium creaturarum Deo Patri amabilissima:
& nullum aliud medium Deo Patri placuit: ut ego ^{ante} sumptum sanguinem, pro
peccatis totius mundi effundam, quod lubens facio, & paternò mandato
obedire paratus; hodie inquam aduenit hora asionata; ubi à meo dilecto
discipulo Iuda, impijs Iudeis ad mortem, benedictus, ligatus, & tradi-
tus filiam: à quibus pro me triginta aereales accepit: infelix ille men-
tor, & diaboli mancipium, ipse viderit! ab ista caestitate, usq; ad
ultimum habitum; nullam ego habiturus quietem, nullam tempus quieti,
nullam moram, nullam pacem, nullam amicorum consolationem; & tecum
quasi cum ionota mihi ascendum erit; imò nullam verbum solatii à meum
dies, nisi in cruce, ante mortem meam: sed ut ego me Patris mei voluntati com-
miserim: ita etiam & tu Mater me sis consolata, quia propter liberationem
animarum fit, ex faustis maledicti diaboli, totius humani generis & tui in pri-
mis: & propter pœnas infernales pro omnibus meis electis, hos dolores & in-
dita tormenta libenter patiar: secundum Prophetam dicentem. Quia pro-
pterea odoris & auditii. Unus mundus: secundus infernus: ubi nullum solatium
nullum odium, tantum illud va, va in æternum audietur: tertius locus,
est celum, ubi nullus luctus, nullus dolor, præter illud gloriosum epiphonema
Alleluia canitur: quod tibi & mihi continget. Nos vero simul hic vivendo,
quid sit mali, vel boni experisumus. Modo vero mundus, qui est tempo-
ralis infernus, propter liberationem ex inferno æterno sequetur: sine ulla
verit. folium 9

#NB.

consanguinitatem & commercium. Mater est sui Filij. Soror Spiritus sancti, quod clarum est, & plenum in sacra scriptura. Soror mea sponsa mea. Spiritus sanctus, per os Prophetarum loquitur, & eam semper sororem nominat. Nam ut frater dat sortem suam sorori: ita Spiritus sanctus dedit sortem gloriosae Mariae Virgini fecunditatem cum Virginitate. Matrem sine viro effecit: deus praestantissima in abscondito enumerata. Et virtus sanctissimi obumbrabitur. Difficilius erit, quomodo fieri potuit frater Deo: profecto fuit. Deus coaeternus Pater, ab aeterno genuit Filium sine Matre: Virgo Maria in tempore genuit Filium sine Patre. Deus Pater secundum Deitatem, fuit Filius suo aeterno. Et Virgo Maria in tempore Mater & Pater suo Filio fuit. Ergo erant invicem fratres: Deus Pater & gloriosissima Maria: & dividebant in se se, coaeternus Pater Dei, Mater: & Mater humanitate, id est sanctissimo suo corpore. In coelo similis est hereditas: ut Filij Christi IESU, isti utriusque corpus divina est. Quam olim offecit hereditatem Rex David Propheta & a Spiritu sancto instructus ait. Frater non respiciet, respiciet vero homo. Magna & salutifera fuerunt merita Dei genitricis Mariae, apud Deum Patrem omnipotentem, & nulla creatura Deo fuit gratior, quam genus humanum / respiciere potuisset, quam nostra Virgo & Mater Admirabilis. Nam non potuit satisfieri divinae iustitiae, pro peccato ab humana creatura commissio: ipse Deus aeternus hanc redemptionem generis humani perficere voluit, quem Deus Pater coelestis misit, pro universo populo suum Filium: & consilium inveniant cum Sanctissima Virgine Maria: quasi Deus Pater diceret, Mater mei Filij, tu es propinquior mea gratia, & tu potes obitu hoc lapsi hominis solvere: & ideo es & frater meus respectu mei Filij, quia illum genus sine viro, ut ego illum genui sine Matre, tu eris

cum sis Virgo, non es tantatum virgum, ut redimere possis. Sed homo
natura & substantia nostra, utraq; procedens: ille sufficiens erit, qui
redimet genus humanum. Et sicut Christus Dominus & deus noster,
in mundo existens illud predixit: quod omnis nostrum, potest fieri
ipsius mater, soror, & frater. Simili modo, quia nostra gloria,
se Virgo Maria, his omnibus commeratis satisfacere meruit;
& non datur alia ratio, nisi, quia Christum Dominum semper au-
diuit concionantem, docentem, miracula facientem, quia oportebat
eum haec omnia facere. Et sancti Apostoli ad ipsam ista lo-
cuti sunt. Domine, ad quem ibimus, quia verba vitae aeternae ha-
bes? Sapientissimus hominum venuste submonens proverborum
capite s. Deservientur, inquit, fontes tui foras, & in plateis aquas
tuas potabimus. Loquere Domine, quia audit servus tuus: In-
clina cor meum in verba oris tui: sicut, ut ros & loquium tuum.
Dicebant olim filij Israel ad Moysen. Loquere tu nobis Domine &
audiemus. Non loquatur nobis Dominus, ne forte moriamur. Non
sic Domine, non sic, non loquatur nobis Moyses, aut aliquis ex Pro-
phetis, sed magis cum Samuele Propheta desideranter obsecro. Lo-
quere tu Domine, quia audit servus tuus. Quia illi viam salutis osten-
dunt, sed tu confortas, ad ambulandum. Illi viam ostendunt, sed tu
confortas ad ambulandum: illi clamant verbis, sed tu tribuis intel-
ligentiam: mandata edicunt, sed tu ad perficiendum iuvas. Nihil
enim est dulcius amore Dei: nihil fortius: nihil altius: nihil iucun-
dus: nihil plenius: vel melius in coelo & in terra: quia a mor est
ex Deo natus, nec potest nisi ex Deo, super omnia creata quiescere;
quia sine dolore non vivitur in amore. Ob benignissima IESU orate;
retro quare subq

93

gaudij consolatione: sanguis tantum et lachryma fundentur. Sequitur tertia
 dies gloriosi gaudij initium: ubi in summa gloria, tibi ostendam ^{mea} ~~vultum~~ Sole pul-
 cherrima: ab hoc tempore accedet inter innumerable gaudium: quo tu mecum frueris,
 in aeternum. Benedico te iocitur Mater mea, accedendo tibi novum titulum dolo-
 ras ac super naturam velut tibi impetrare a Deo latere ipse meto auxilio,
 ne moriens in ^{hac} crudeli compa^{re}sienda propter me; usq; hic dolor vertatur in
 Canticum gloriosum. Quo addito Mater afflicta: nihil suo Filio responsi dedit,
 sed ut in Nativitate sui dilecti Filij, cui etiam debitum cultum et reverenti-
 am exhibuit, lachrymis perfusa; in terram prostrata; Divinae Providentiae
 non contrariando; se totam commisit. Quod omnis anima devote corde et
 mente revolvere potest. Mater Christi Dni ultima ^{et} ~~et~~ quodq; adfuit, sicut
 in alio loco: ut Sancti Doctores voluit Sanctissimae Sacramente, per alium
 discipulorum, cum alijs devotis mulieribus est resecta, quae semper doctrina
 Christi Dni custodierunt. Quando in horto Gethsemani Iesus, ab impijs Iudaeis
 captus: Mater in spiritu omnia scivit, et quasi praesentia habuit: quod si
 alijs sanctis hanc gratiam Deus conferre dignatus est: ut absentia et remotaqua,
 et praesentia habuerunt: quid vero nostrae gloriosae Virgini Mariae de negatu
 fuit? Vidit et audiuit tumultum illum et impetum super Filium, vidit et fu-
 gam, et derelictionem Apostolorum; imo vidit illum admirabilem, et in archum,
 Filij sui sacri corporis sanguinem sudorem copiosum, qui cor martirissimae Matris
 valde lesit: ac deinde Angelum sanctum cum ~~Christo~~ IESUM consolantem, qui
 etiam Matri Christi fuit magno dolori! Recordata verborum illius Archano,
 in Annunciatione sacri verbi incarnati, ubi quosiosum nuncium habuit,
 quod in dolorosum nuncium mutatum, et calicem cruciatum quando nostro Salu-
 tori fuit presentatus. O Domina nostra Clementissima, in his a novis ^{et} ~~et~~
 stituta: largiri nobis dioneris tui primi doloris olidij oratiam: ut hic vere
 penitendo pro peccatis nostris, veniam et remissionem consequi: ut sicut tu
 de morte tui Filij sciisti, ita nobis impetrare dioneris notitiam dicesus no-
 stri: ut cum vera cordis praeparatione vitam hanc finiamus, ac novum dioneris
 num per tuos dolores obtinere mereamur. Insuper Christus Dnus totam hanc

noctem in residentia Caphar in summa irrisione, in omnia, cum militibus perage-
re coactus: in loco ratis & cellario, in angustis & doloribus: quia ibi noster Sal-
uator passus, sancta Ecclesia revelare nequit! Similiter & Sanctissima Virgo
afflicta, in domus suae angulo, quibus non lumentis, quibus non angustis illam de-
bebat noctem! Quod si Dohus justus dei aut peccati maledixit, in qua homo
conceptus fuit: & hoc idem nostra Mater Christi fecisset, tempore illi, quo
suus Filius & Deus noster in audita usq; ad mortem ^{per tormentum} passus, nisi de bono
fructu nostrae redemptionis scivisset. O Pater piissime, consolare Filium tuum
desolatum, et in Abomia sanouineo sudore perfusum; conforta per fnoe huius
calicem passionis tenentem. & adiuua in tristitia clauantem. Testis est
anima mea usq; ad mortem anima mea. Ah Christe IESU, cor meum conturba-
tum est in me, lex tuo pauore, formido mortis cecidit super me: timor tuus tri-
stitia tua, suspiria tua, fletus tuus, humilis oratio tua, sanouineus sudor
tuus, nunquam haec inueniantur in me esse perdita: de leant omnes iniquitates
meas. Ego minimus seruorum tuorum, et maximus peccatorum, in timore & tre-
more me tibi presento, et per has tuas omnes miseras, afflictiones, et persecuti-
ones, in profundissima humilitate prostratus, mente et corde tibi supplico,
ne me projicias a participatione tua amariissimae passionis; quam tu prome-
uiliissimo peccatore, & famulo tuo subiisti; sed pro, Deo Patri illum offeras: ut
in aeternum saluus fieri merear. Amen.

Caput Secundum:

Mariae Virginis festinatio, ut videat passionem dilecti Filij sui.

Nox haec Afflictae Virginis Mariae, grauior et afflictior fuit omnibus noctibus:
Est prouerbiu: Mala una hora longior anno: & cum peruerso & iniquo ho-
mine: quis si cum multis manendum esset: profecto nostra gloriosa Virgo ne-
lius est experta. Nam suus Filius dilectus, non solum cum impijs Iudeis: sed
cum militum nebulonum custodia associatus: imo ab illis conuictis lace situs, blas-
phemia, & in omnia affectus, & iniuriatus fuit. Quod secunda scriptura se-

tionem: quare nostra gloriosa in suavitatem inierit: ut faciem Christi Filij sui
videre possit? Prima ratio. Propter solum desiderium videndi suum Filium;
Quamvis mater, libenter videt suum filium, siue in statu bono, vel malo: siue
in bona fortuna, vel infortunio; sanum, vel infirmum: letum, vel tristem:
et forte simili sermone est seipsam allocuta. Filius meus speciosus forma
pra filijs hominum, ibo, et experiar, quid possit peccatum, vel humana ma-
litia: an illum mutare poterit, et qualem species, colorem induet eum? vel
cum Propheta leprosum, vel virum dolorum efficiet? totum contemptum, imo
vermem, non hominem illum nominabit? ^{nam} quid ita erit? esto ita sit! po-
rest tamen amoris mei occuldi non possunt: ^{nam} et videam eum eo infelix ego
Mater, et ille Divinus amor quibus sit, et quidem scit humanitati parcere, qui
ideo suum Filium misit, et in dolores, et penas gravissimas eum dedit: non cre-
dam aliorum oculis: melius materni oculi videre possunt; an crudelis Divina ju-
stitia, Deo ab aeterno nato, et in tempore a me indigna venito, non compatietur?
Secunda ratio. Virgo nostra afflicta, bene edocta, quia in periculo, et in necessita-
te verus amicus agnoscitur. Proverbiorum 17. cap. Omni tempore diligit, qui
est verus amicus: nihil ei quidquam suavius, quam esse cum amico. Item
Ioannis 6. Amicum non amat, qui eius praesentiam odit: nec sane Christum
diligit, qui eius passionem fugit. Christi Mater eius passioni adesse volu-
it, erga suum Filium, maximam amorem habuit, die illa ubi vera innocentia qua-
si nocentissimus passus, amor mater nus, et feror erga Deum, eam domi de-
finere non potuit, currit ferocior leona, quae propter sublationem suorum
liberorum, quarendo velocius currit pantea in sectando suam prolem, non
ut ulciscatur, nam bonitas infinita est contraria exemplis malis: sed propter
illius dolorem, ob sublationem sui dilecti Filij, quem diligenter ubique quaerit.
Tertia ratio. Propter aliqua merita: quae ab ista gloriosa Virgo unquam merde-
xit occasionem ad augenda merita apud Filium: ubi ergo maior, commo-
dior occasio facta: quam sub amara passione Christi Domini? cum ipsam ab

hac passione, nec metus Iudeorum, aut crudelium hostium, ut alios discipulos re-
 pellere, nec sui alta presumptio, ut Petrum, nec supra Dominum sequendi p[ro]p[ter]
 se ipsum et Nicodemum abduxit. Prima semper, post Filium et Deum Patrem Filium
 et Spiritum sanctum: Quod si amor Christi p[ro]p[ter] ita effectivus fuit: qui et sanguine
 suum fundere et multa pro inorata sua creatura pati se sponte obtulit: quid
 erod cor materiam, pro tali exitio beneficio, non orates redderet? quod illa suo
 Cantico testatur. Quia fecit mihi magna & potens est: et sanctum nomen eius. A-
 mor Dei (ut ita dicam) Christum IESUM dedit omnia adversa et crudeles do-
 res pati. Amor compulit Christum pati: ut Sanctus Bernardus sermone 64. A-
 mor Dnum gloriae de throno Majestatis suae descendere fecit, expoliatus IESUM
 cyclade gloriae suae; ut eum convestiat irominia Crucis: quid tamen? Amor?
 amor succurrendi, amor cedendi, amor omnis boni exempli. Verus amor teicom-
 pulit Christi Matrem, Christo IESU compati; imo magna fuit Virginis Mariae
 passio, quia non potuit Christum Dnum in sua passione; ut suum Filium juvare:
 et ideo tantum videre desideravit: ut id quod amor corde non exprobat; ocn-
 his id exequatur. Credo equidem nostra Sanctissima Virgo Maria, mortem il-
 ludebat, illam sibi optabat et desiderabat: et ita uterq[ue] Mater et Filius fuerunt
 feror mortis. Filius morte qua accipit mortem: Mater sine morte moriendo,
 viva mansit. Quarta ratio: Firmam spem habuit, in omni occasione Filio
 suo inservire; assuefacta per hos multos annos illi ad servitium esse: et ad hoc
 est ventum est. Veronica fuit felicior, et Simon Cyrenaeus: ipsa tandem voluntas,
 te, majus est impedimentum, et majus vulnus infert, ubi desiderium sine actu, et
 ctus sine desiderio manet. Quinta ratio: Omnibus suis viribus, quae rebat Christum
 Dnum liberare, licet opere non effecit, ipsa lacrymae testantur: et quem ad fletum
 non moverent? difficile movere in fletum! ipsa infernalium instrumenta fuisse
 Iudei, milites, Pilatus: spiritu maledicti sathane operebantur: ubi aliqua com-
 passio? ubi misericordia? quos postea in inferno experientur: et nullus est finis
 hic brevis tempus fuit, qui erod suum Creatorem, quasi gravissimum inimicum pa-

trârunt. En Sancti Bernardi, de hac re cernit. Sponsa Regem Salomonem in diademate, quo coronauit, dum mater sua, cernit vultum Patris summe afflictum, cernit cœsum & consputum Dñm Majestatis, cernit auctorem vitæ & gloriæ, cernit hæc & suam maioris & ipsius animam olacius transuerberat, & dicit. Fulsit me floribus, stipale me malis, quia amore lanoueo. Flores ex horto Oliueti, an-
ta, flagella, spine, clauis, lancea, in his conouit, & inuenit dilectum suum, & uiuit suum. Cor Matris compatientis, cordi Filij ostendit, & ex præsit: ideo cum solemnî protestatione aduenit, quæ in cœlis est, hæc dubio suscepta. Sex-
ta ratio. Propter vltimum testamentum sui Filij Mater afflictæ accurrit: nouit sa-
pientiam Dei Filij & sui, sperauit se quid admirabile auditurum & præueni-
re voluit: voluntati eius satisfactum: hoc inferius scribetur. Ego, suppono,
quia suus dilectus Filius fuit ductus ad Presidem Pilatum, ex isto factum car-
cere: ibidem expectauit afflictæ Mater, & deducta vidit. Vt sacra scriptura
nihil memorat, quid cum Christo Dño sit ibidem factum per totam noctem in cella-
lario, ita difficile describere & visionem Filij à Sanctissima afflictæ Matre,
ut iam supra dictum est: utrumque manet, usq; ad extremum iudicij diem: ubi
omnia secreta patebunt. Memento iuste, sancte, ac benigne IESV, memento
quis, quæso, quia tu es miserator & misericors Dñus, Creator & Redemptor me-
us; ne ergo memineris bonæ IESV iustitiæ tuæ, aduersus peccatorem tuum,
sed memor esto amarissimæ passionis tuæ, sanouinei sudoris tui, & mæstitiæ
tuæ, crudelissimæ tuæ captiuitatis, quam pro me vilissimo subiisti, menor
esto miserationis tuæ, erga me miserum peccatorem. Verum est, quia tu pro
penitentia, non sufficit ad satisfactionem, sed tua misericordia superat omne
offensionem: parce ergo tu bone IESV, cuius est tu salus, qui non vis mortem
peccatoris. Parce peccatrici animæ meæ, fuit enim exterrita à terrentē tu-
a iustitia, ad confortantem tuam misericordiam conuersa, quoniam bonus es,
quoniam in æternum misericordia tua: qui es benedictus in secula. Te ergo de-
uotè obsecramus Dña nostra Clementissima: ut nos quoq; prope remus, & vi-
dendum & contemplandum dilectum Filium tuum, Deum & Dñum nostrum, à patre,

sis testibus inique accusatum: ut post huius seculi exitum, ad aeternum gaudium
per merita amarissimae passionis Christi tui, et per tuam copiosam lachry-
marum effusionem inestissima Virgo: et quia tu meruisti prima videre fili-
em spatis et alapis caesam Filij tui, non quod ante conspectum Diuinae
Majestatis per te praesentari mereamur: tua lachryma deleat delicta
nostra, et omnia impedimenta rejiciat, ad visionem aeternam. Amen.

Caput Tertium.

Maria Virgo vidit crudelem flagellationem ad Columnam Christi IESV
dilecti Filij sui.

Præcedentis Capitis, in prioribus verbis scriptum legimus: quia Filium suum
quasiuit diligenter Mater Christi afflicta: et ibi positum fuit. Quasiui-
lum et non inueni. Mirabilis res! Non inuenit, sed in præcedenti Capite vidit!
Aliud est uidere: et aliud inuenire, vel agnoscere. Quoniam et ipsi sancti coelestes
Angeli sanctissimum Regem et Dominum non agnouerunt: et interrogant dicen-
tes. Domine, quare apud te ruber vestitus, non nascimur te? Duabus vici-
bus Saluator noster speciem humanam assumere voluit humanitatis nostrae.
Semel in sua Natiuitate: ubi formam viliissimi serui assumere dignatus est;
et suam Deitatem texit. 2do. Quando sub amara sua passione, totum sacrum cor-
pus fuit commutatum: quia nec pro homine agnoscatur, ut Augustinus in se-
ntius dicitur. Afflicta Christi Mater non inuenit sed est in ipso peccatum.
Vt primum, ex decreto Praesidis Patri ad flagellandum Christus Dominus conse-
cratus fuit: crudelis flagellatio, et dicta verbera, totum corpus IESV oli-
uerunt: ut nec Mater suum Filium agnouit: pro nostris peccatis passus est
hos dolores et penas Christus IESVS sustinuit: et in ipso peccatum nullum agno-
uit: ille sine macula et peccato fuit: et ideo vestem peccati in Filio nec vidit minus ag-
nouit: neque eum a carnificum et crudelium manibus liberare potuit: sed quod
exterius non agnouit: hoc interius per compassionem cor Matris expressit:

cuius innocentiam propter rationes Mater Christi conquesta de hac inominia et
contemptu Dei omnipotentis, et tota turbata fuit: et ratio prima. Filius Dei
suns. Existendo speciosus inter filios hominum: ob inauditam crudeliam flagella-
tionem Christus Dominus, ita deformis, abominabilis factus: et cum aspicere adhor-
ruit: summe est conquesta de peccato, quod tam forte fuerit, quia forma spacio-
sam conuertit in naseam, abominatipnem: ut in ipsa Deo corpus eius sacrati-
simum totum mutatum fuit, et sanouolentum visu horribile factum: quod cor-
Matris afflicta cum uiderit tantam sanouinis effusionem, ex oculis funde-
bat lacrimas. Quis est homo qui non fleret, Christi Matrem si videret, in tanto
supplicio? Pro peccatis sue gentis uidit IESUM in tormentis, et flagellis subdi-
tum. Zela uol. Quod etiam ex tra consuetudinem, contra no dum, contra omnem
processum fuit factum: et quis ^{non} compateretur IESU toto clenuato! clire, et acer-
be flagellato, et toto corpore dilacerato? maxime tu homo peccator, et oia Dei
um Creatorem suum! Inspice uulnera patientis, et sanouinem regimentis. O Chri-
stiane, tui enim causa, ita crudelissime flagellatus, dilaceratus, a planta pe-
dis, usq; ad uerticem capitis, non fuit in eo sanitas. Eia Mater fons amoris,
me sentire vim doloris, fac ut tecum lugeam. O Mater, tu ipsa fons amoris,
eras, quando lac Virgineum, ex materno uterum fonte, propinabos Filio? iam
es facta fons doloris: cum amarus es scatebris oculorum abeunti Filio lacrymas
fusse delectus! Vnum eoo vim doloris sentire possim: ut totus tecum in fluctibus abe-
am; quibus et peccata mea submergam, et non alia sit deinceps uita mea, quam
in dolore, et anai mei in oemittibus. Me sentire vim doloris, fac ut tecum luge-
am. Quae est illa vis doloris? nisi peccata mea, quibus Filium tuum sauciui?
eoo infelix, vim illam intuli, quando gladium cordi tuo infixi, quando deicidij
reus, natum tuum columine ad flagella infixi. Sed quem dolor affixit, solus
deinceps amor anhelabit. Fac, ut ardeat cor meum, in amando Christum Deum,
ut sibi complaceam. Fac Domina, ut cor meum, ut lampadis loco columine throno
suffigam, totum sit in ardore, totum sit in amore Dei mei, IESU mei, pro me fla-
gellati, aut si manus pyram excito, et in holocausti vicem ad Altare Crucis sac-
cendo, ut cor amore ardeat, et comburatur. Quod si minus gloriis. habeat,

qui amore ardeam, et comburor. Apud Romanos fuit moris, cum quis pro excessu
 publice ad Cloniam virois fuit coesus, non nisi triginta novem plagis fuit
 punitus et non vitro. Sanctus Paulus Apostolus, et Doctor gentium ita ter
 Romae fuit punitus. Et noster Salvator aliquot millia flagarum accepit,
 virois, flagellis, et ferreis scorpionibus: ut aliqui affirmant. Sex milia
 sexcenta, sexaginta sex plagarum numeratum est: usque ad sacra ossa, et to-
 tum corpus sanctissimum fuit dilaceratum: et quis non movetur ad fletum?
 et totum cor Iesu amore destitutum: compateret, et condole anxieta, et flagel-
 lationi Christi Iesu. 3^a ratio. Si interrogemus Christum IESUM quidnam il-
 lum maior affligeret, an crudelis flagellatio, vel pudor, nudus stare coram omni
 populo, et stare vestibus spoliatus: et totum sacrum corpus sanguinolentum in
 rutilis oculis monstrare? ipse pudor afficeretur pudore? aspiciendo totius mu-
 li Salvatorem, qui cuncta creata cooperit sua virtute. Flores campi vari-
 os, folijs obducit, viri quibus: extendit sicut David dicit, nubem coelum te-
 gendo; ut eorum coelum ad tegendum: bruta animalia, pelle contegit: arbo-
 ribus folia, loco vestis assignat. Adamo, et Eva primis parentibus, anima-
 lium pellicibus corpora contextit, omnes denique homines, secundum statum suum ve-
 stimentis cooperit: et solus IESUS nudus manet? ideo quia homines peccata sine
 pudore faciunt? in foro etiam Christus Dominus publice, ideo fuit flagellatus. O ma-
 tissima Mater, quae facta fuisti exemplum pudoris, et Mater pulchre dilectio-
 nis a pud omnes fideles, quomodo te non puduit videndo denudatum Filium, et to-
 tum sanguine conspersum? Nubes, quae interdum diem in noctem convertitis, qua-
 re, ut in morte Christi Domini, et verbi incarnati Dei nati illam horam non obscurastis?
 Sol et Luna, quare super naturam vestram eodem tempore, ut non viderent
 nuditatem alienam culpam, hominibus visum non abstulistis? 4^a ratio. San-
 guis cuiusque hominis est magis precij: et talis: quia Deus pro hoc sangui-
 ne, proprium effudit sanguinem. Sed quale precium ponam, humani sangui-
 nis? Divino sanguini comparandum? compatiuntur aliquando homines,
 conspiciendo latronum, et homicidarum dolores et penas meritas patientium,
 propter illorum mala opera: imo et lachrymas fundunt: sed qualis compari-
 tio? quando Deus existendo homo, et mera innocentia, omnium maleficienti-
 simorum crudeliores, maiores, et inauditas patitur penas? imo in despe-

ctum & in irrationem manet; in maiores calumnias, & sancti honoris detractio-
nem, injustè patitur! atqui altere ex parte, sanonis Christi Dni, est tanti pre-
cij, apud Deum Patrem: ut vna guttula, eius preciosi sanguinis, totum mun-
dum saluare possit: & licet millia millium essent mundorum: non sunt,
cum eius sacro sanguine comparandi. Assimilat scriptura sacra Regni
celorum thesaurum abscondito in auro: & margarita preciosè inuenta: san-
guis nostri Saluatoris est preciosa margarita: ob quam oportet omnia ven-
dere: mundum, & omnes eius vanitates contemnere: idgo die flagellatio-
nis Christi Dni non fuit abscondita, quia tantum in auro, imò in plateis &
vbiq; plenum iter fuit sanguine Christi IESU. Et datur ratio quinta. Quia & Ma-
ter Christi afflicta, maonum posuit precium huius absconditæ margaritæ: unde
maonus dolore cordis decessit: ubi post tam abundantem effusionem sacrati summi
sanguinis super terram, & in vestes crudelum hostium & carnificum conser-
sus fuit: tamen illud veneratum balneum lavare non potuit omnem malitiam
hominum, illorum enim infernus damatis impletur sanguis, quam coelum san-
ctis & beatis. Quæstio haec & inscrutabilia Dei iudicia! Quicquid guttula sangui-
nis Christi IESU mille mundos saluare potest, & totus effusus sanguis, non potuit
it saluare mundum; & quid horribilius, maior pars in damnationem quam
in saluationem se se declarauit! Quod etiam Christus Dominus sua doctrina con-
questus. Quia multi vocati, pauci vero electi. Ah mihi Christe IESU, Salua-
tor totius humani generis: totus sanguis tuus effusus, non potuit omnes in
coelum adducere? & sicine vnicuique hominum, illud non totum salutem
tum oennis humanum condemnauit? & sanguis tuus, quasi torrens effusus,
non omnes homines saluos fecit? Hanc tentationem Rex David passus, quæ
dixit. Hoc opus nostræ salutis ordo deponascerat: mihi de hac re cogitare im-
possibile, donec introiero in sanctuarium Dei. Quid vero Mater summe afflicta dolere
non debeat? siquidem sanguis IESU omnes regimere non potuit? O insana-
bile vulnus! quia insanabile in corde eius mansit! Ota nullo. Præterea nostra
Mater afflicta seruit: ut sicut vita Dei Filij communis fuit: de qua omnes ho-
mines feriuscunq; status doctrinam & exemplum sumere possint: ita ex pas-

sione eius, in omni necessitate, et infirmitate, exemplum, ad virtutes acquirendas
et perfectiones, et qualem viam non ostendit? et pro omni peccato, quod vere pro
illo passus sit, manifeste demonstrat. Nam Flagellatio Christi Domini nos infor-
mare voluit; licet impossibile, nostras mortificationes, adversitates, passio-
nes, offensas, ab alijs illatas, comparare; ut aequanimiter, libenter, pro Chri-
sti nomine patiamur: et a suo corpori nostro non consentiamus: ut sanctus
Paulus monet, ita faciamus. Mortificate membra vestra. Flagellatio hæc fa-
cta est, propter peccatum temeritatis: per quam Divinam Majestatem sepiissi-
me graviter offendimus, visione, locutione, cogitatione, et opere: in led sen-
tentia talis Flagellationis lata, super Redemptorem nostrum. Mater ma-
estissima Christi Domini, illo die, quomodo etiam corpus suum sanctum, ieiunio, oratio-
ne, meditatione, castigatione, et alijs pijs exercitijs afflicto, et cum dolore
conquerabatur, de peccato illo temeritatis: cui semper quoque contrariebatur, sa-
ctificato suo sacro corpore, in triduo Deo Creatori suo castitatem vouit: ubi cor-
castum et mundum, et delicias Anhelorum est facta: neq. Archangelum nunciante
de incarnatione Dei Filij, admittere voluit, nisi prius securitatem de castitate
ei adpromiserit. Quam non suspiria et lacrymarum effusiones emittebat maxi-
sima Mater videndo, quia suus dilectus Filius crudeliter fuit dilaceratus et toci-
pore. Una ratio. Consideravit illam columnam Viri dolore afflicta, ad quam du-
re noster Saluator alligatus fuit: quorum oculo compatiens. Profecto sciuit quia
quondam ionita Columna, Israeliticum populum, per solitudinem traduxit, et vi-
dit, quia illa Columna igne amoris accensa, et rubeo colore tincta, traducere meruit
per solitudinem huius mundi suum electum populum. Mirabatur tantam audaciam
huius Columnæ! quia plus inseruebat illis et fidelibus carnificibus, quam Deo et
ditori suo obediebat! faciendo satis voluntati eorum, et diaboli deservio. Et signi-
ficam una voluntas Dei Patris, et Dei Filij fuit: suo fletu consensus: et vere adposuit,
quia hæc Columna fuit medium humano generi et ad salutem. Omni humilitate
sicut te ipsum extinxisisti, formam visibili serui accipiens, pro peccatis nostris,
ad Columnam instar latronis, flagellari, vulnerari, et propter iniquitates nostras

atteri voluisti: cuius liuore, ego miser sanus factus sum, & quasi leprosus repu-
 tatus es: à planta pedis, usq; ad verticem capitis non fuit in te sanitas: ut ego
 sanus fiam. O Domina nostra pijsima, & Mater dolorum: per tuum dolorem
 compassionis tuæ, te supplices deprecamur: vt pro nobis intercedere digne-
 ris: apud flagellatum Filium tuum pro delictis nostris: vt hic nos in corpore no-
 stro affligere, & in bonis nostris castigare, nos alioando ad columnam pæniten-
 tiæ: & per amarissimam suam passionem, & per dolores tuos & compassionem:
 ubi nullus luctus, nullus dolor, nulla lachryma: sed sempiterna gauulium in,
 habitat; nos perducere dignetur. Amen.

Caput Quartum.

Maria Virgo à Pilato audiuit Ecce homo.

Postea iam ad Columnam flagellatum IESVM, suscepunt milites, in atrium Prin-
 cipis adduxerunt, ibiq; ex mera malitia: & diabolica inuentione, sine consensu
 & voluntate Præsidis Pilati, plectentes coronam de spinis, vi in pasuerunt a-
 niti IESV. Non ad fuit huic, nunquam visa, nec audita, & terribili cere monia
 Christi Mater: quæ vere per reuelationem omnia vidit, & contem plata est.
 Hoc animæ Christianæ compatiendi ad considerandum committitur. Vt primum
 Saluatorem nostrum ita crudeliter flagellatum, corpore sacro dilaceratum, &
 spinæ coronæ terribili coronatum, ad Prælatum Iudicem, peruersi nebulones, &
 sternerunt, cuius conspectum Pilatus aspiciens, vehementer exhorruit, visa fu-
 cie Christi Dni: & tenendo nostrum Saluatorem Pilatus exclamauit exas-
 xit. ECCE HOMO: oculis vidit, auribus hæc verba nostra gloriosa
 afflicta Virgo audiuit. Domine Deus noster: hic excedis istum sensum
 Sancti Pauli, qui ait. Exinariuit semetipsum Christus Dns formam ser-
 ui accipiens. Et hic pro homine non agnoscitur. Pilatus ipsum illudendo

ait. Ecce homo: et quasi scieret. Vos perfidi Iudei, dicitis. Quia Filium Deise faci-
 cit, propter crudelē flagellationem, et spinarū coronationem: nec homini est similis!
 Ita fuit, quando amor Divinus totius mundi peccata tollere vult; in primis mi-
 de incedit, pauperrime nascitur; ut homo, abscondit suam Deitatem, imo
 non hominem, sed latronem omnium sceleratissimum, homines putant IESVM Dei
 Filium: id nominose in cruce moritur: ideo Sanctus Paulus dicit. Quia nos
 Christum Crucifixum predicamus: Iudaeis scandalum: Gentibus amantiam.
 Nam Deum permittere se flagellari, spinis coronari, in cruce turpissime mori, ni-
 si fides Christiana demandet: quis verum esse crederet? Nam Deus pro pec-
 catis voluerit mori: oportuit illum primo fieri hominem. Ita etiam Sanctus
 Bernardus affirmat. Christus Deus homo factus: ut crux esset efformatus: ut
 homo haberet formam Crucis, cum manus suas extendit. Ita etiam Psalmista
 de Deo discurrendo dicit. Infixus sum in limo profunde: profecto de homine hoc
 intelligit: qui vere limus est: et nos cum simus creati, eodem tempore in paradi-
 so, limus paradisi sumus: et modo facti sumus limus terrestris, quem profunde
 excodiunt, et in usum convertunt. Et noster Salvator nec homo neque limus fa-
 ctus ob inflicta vulnera, et spinarum coronam. Quid putamus, quale venenum
 est peccatum: quidnam coitulerit nostra Virgo Maria? Deum et suum Filium aspi-
 ciens? et iam non amplius hominem? Unde etiam noster Salvator in cruce no-
 nominavit Matrem, nec ipse fuit homo: et licet fuit vera Mater filii hominis, et
 Deum simul et hominem genuit: merito ex illis. Ecce homo: Christi Mater affli-
 cta quinq; vulnera habere potuit: quae cor maternum lacerant. Primum vul-
 nus. Incredulorum Iudaeorum considerando meram malitiam; non contentaba-
 tur, quia IESVM vulneratum et corpore dilaceratum viderunt: tamen insidi-
 as vitae suae straxerunt, quem ementes a terra proditorum, Passi-
 to produxerunt, volentes eum perdere: et quidem, ut crudeliter flagellatus,
 vulneratus, et spinarum corona totus sanguinolentus, et contemptus factus,
 illorum tamen bestiis crudeliora corda contentari non poterant: et licet Christus
 Dominus mera innocentia existens, et pro exhibitio tanto beneficio, multa pas-
 sus: non dixerunt iam satis est passus; imò incessanter clamabant cruci-

huc crucifige eum. Hominem tamen crucifigunt: sed ille non est homo, sicut vos
dicitis, et propter vestram flacciditatem, spinea corona impositionem, illum in hac
deformitatem induxistis, et modo non ut hominem ipsum in Cruce videre deside-
ratis? ita Christi Mater est forte conquesta: nihil potuit efficere: maledictus
demon cor illorum ingratum: tibi de misericordia nihil ausum fuit: tantum
de patris illi infligendis, de maioribus doloribus excogitandis, de cruciata devin-
dicta, et calumniis: quod vulnus Matrem Dei summe lésit. Secundum vulnus
considerando mirabile verbum Ecce homo. Pilatus licet gentilis et Paganus mi-
tior et magis misericors, saepe contra Iudeos se se protestando, et Christi IESV
in nocentiam excusando declaravit his verbis, Ecce: volebat eum dimittere: spe-
rando Iudeos exasperatos mitiores erga IESVM facere: et quasi diceret: Ecce il-
le, qui precedentem se Deum dicebat, non solum est Deus, imò non est homo. Ecce;
qui se Regem dicebat, et vos mihi eum obtulistis, loco coronae aureae spinarum
coronam in caput eius violenter imposuistis, quod nemini hominum est factum:
iam nec pro homine agnoscitur; ergo illum dimittatis. Ecce: de quo dixistis:
homines seducit, leonem et doctrinam Moysis blando sermone tollit: speciosa facie
et amabili vultu, totum populum allicit: modo facit, nec verbum ab illo audire
possum: est totus deformis: ipsam aspicere abhorreo, non est homo; iam iam
illum dimittatis. Ecce: cuius vitam oculo habuistis, et mortem eius desiderio
desiderastis, in suo corpore totus dilaceratus, spinea corona usque ad cerebrum
confusus, arundine in caput percussus, et totus vulneratus, item parum spi-
rat, non est homo, illius vos iam misere mini, quaso illum dimittatis. Et quis
putaret eos non mitiores fieri et Christo Domino non commisereri? Oblivitu
cor fuit Iudeorum: ut quondam cor Pharaonis: imò magis ac magis clamabant:
Pilate crucifige eum, et licet sciamus et videamus, quod verum sit, quod loque-
ris nobis, attamen moriatur: non contenti sumus, nisi illum mori in Cru-
ce videamus. Mater dolore afflicta, alio modo verbum illud Ecce: interpre-
tabatur. Ecce filius meus dilectus: propter liberandum genus humanum,
ex inferni faucibus: quid non facit? decorem suum in deformitatem,

et turpitudinem, et non humanam commutavit speciem? veniet inquam dies iudi-
 ci, quem totus mundus pro vero Deo, et perfecto homine agnoscet: et vos impij lu-
 dai tunc dicetis. Ecce Iudex noster! quem pro Deo, neq; pro homine agnou-
 mus! va nobis in aeternum: iam pro iustice aliquo et iusto, ad vero Deo cognoscim;
 et iustam vindictam nostrorum operum sumimus. Anima devota, hoc admi-
 abile nomen Ecce: fusius dilatare, perpendere, et contemplari poterit. Tertium
 vulnus Matris dolorosa fuit. A distantiam sui Filij disloenter consideravit,
 de Preside Pilato Iudice iniquo, et summe doluit, de his varijs translationib;
 quem a Dei Patris sinu, per nostram orationem scelera et peccata, in sinum Pi-
 lati illius illuc transtulerunt: ubi eum neq; pro Deo, nec pro homine agnoue-
 runt. Nam in primis sedentem ab aeterno Dei Patris ad istum auarum, plus
 Caesaris, quam Dei orationem estimantem, ad Pilatum Praesidem transtulit. Ita
 solet mundus, pro bonis reddere mala. Mater afflicta hoc meditando tri-
 ste suum cor, amarum fletibus implevit. Quantum vulnus. Sanctissima
 Virgo, faciem et caput aspiciendo sui dilecti Filij, quae tota fuit guttis et spinis
 et sanguine tecta, iniecit considerando ista verba scripturae sacrae. Quae
 si liliū inter spinas, quae communiter crescunt inter spinas, albescent
 et ruborem emittendo florent: color rubeus denotat sanguinem preciosum,
 color albus mentem innocentiam, et admirabilem castitatem in facie nostri
 Salvatoris designat: etiam duplicem vestitum agnouit nostra afflicta
 Virgo: quo Christus IESVS fuit usus sub eius passione, purpureum et
 album: quo ab impijs Iudaeis, a pueris superbum Regem Herodem linatus et ad Pi-
 latum fuit remissus. Quintum vulnus inflictum dolorosa Matri. Siquidem
 nullus finis calumniarum, neq; dolorum Christo Dño nostro Salvatore fuit:
 Iudaei, Pilatus ad decretum super Dñum sine omni compasione, proseveravit;
 Et Pilatus in defendendo de fatigatus nostrum Salvatorem. Ita etiam sedu-
 ctor mundus facit, non approbando mala opera: quae deinde libenter accipiat.
 Pilatus etiam propter metum, et orationem Caesaris, timendo ne eam amittat,
 petiit Iudaeorum impiorum affirmat, et iniustum decretum facit, super
 Christum Dñum ad eos dicenda. Regem vestrum crucifigam: et tradidit illi
 voluntati eorum. O benignissime Christe IESV, innocens fons Dei, quem Pi-

tus universo populo spectandum produxit! *Ospectaculum mirabile! o inauditum lu-*
dibrium Angelis et hominibus factum! o manus uetis sine Rex et benedicti Fili Da-
uid, tam diu promissae, et desideratae Dux Israël, et Dominus dominantium! haec in-
via ad vitam aeternam? peritur ne sic ad astra: duc me iocitur per has aculea-
tas spinas et vepres, per flagellationem et spinarum coronam, per alumniam, et con-
tumeliam; et duc ius sub umbra spinarum, tuarum mereor requiescere, et ab omni
malo defendi: ego miserimus serorum, et maximus peccatorum, in timore et
tremore ne tibi praesentio, et supplici mente oro, ne propicias me a facie tua, et a
participatione amarissima passionis tuae: licet in peccatis meis meruerim, sed
per tuam magnam misericordiam, tu pro me Patri coelesti merita tua passionis offer-
ut saluus fiam. O magnissima Mater, quomodo cor tuum amabile ferre potu-
it has calumnias, injurias, et detractiones, tui dilecti Filij? quis corde et men-
te percipiet, quae afflicta Christi Mater est perpeisa? Tu Mater dolorum vere-
dicta, vulnera peccatorum passione dilecti Filij medere: ut in die tremendo in-
dicij, a Christo Domino equissimo Iudice audire mereamur. Ecce Homo: qui pro-
pter sanguinem meum, et merita Genitricis meae, factus heres Regni Dei:
et illi, qui me non nouerunt, nec pro homine sub mea passione susceperunt,
hos ego non agnoscam pro electis meis: sed cum malefactorum consilio, et mini-
stris eius, in inferno lamentabuntur in aeternum. Ab hac mala aeterna
clamnatione, libera nos Christe Iesu, et tu afflicta Virgo Maria. Amen.

Caput Quintum.

Maria Virgo decretum audiuit super dilectum Filium suum.

Praeses Pilatus cum iam non posset ulterius nostrum Salvatorem defendere,
et plane de fatigatus, nolens in disoratiorem Caesaris incidere: publice totis
suis manibus, suum iniquum Tribunal, ut injustus Iudex abscondens morte.

*tsimul
posuit.*

nostrum Salvatorem, & in supplicium crucis mortem condemnauit: imo inter quos
latrones, quasi sceleratissimum latronem cruci affixi mandauit: Iudeum fal-
sas & iniustas rationes oblatas & accusationes improbandas. Mater Christi
afflicta suis auribus illa terribilia verba audiuit: vix vix mansit, & desi-
derio magno desiderauit, vt potius illi crudeli sententiae & decreto subiacer-
et, pro tali statu & solatio inestimabili sibi computauit: si mori cum suo filio &
Deo: sancta invidia illi bono latroni inuidebat, qui eodem tempore cum nostro Sal-
uatore est mortuus: id fieri non potuit, ex diuina providentia & permissio-
ne, propter Apostolorum & Ecclesiae Dei commodum. Inflicta Christi Ma-
ter admirabilem Dei amorem considerauit, & humani generis innotitadi-
nem: quia a creatione mundi, suo Creatori ac Redemptori Christo Dno, & vi-
ta eius, maioris ac maioris vbiq; insidiabantur: quod ad hoc ventum est,
quod nec mente, nec animo excoitare, possibile: vt oceanus humanam condi-
torem & suum Salvatorem persequi & in mortem crucis iniuste, non minio
se damnare audeat: qui venit dare vitam omnibus hominibus: sed illi
pro beneficio, in gratitudinem reddendo: temporalem vitam illi sustulerunt.
Decretum hoc durum, nunquam simile auditum. In summa admiratione, inter
alia decreta, duo inueniuntur. Primum est: quando septimus Pontifex nomine
Gregorius in ipsum Imperatorem excommunicauit, intincto calamo in precioso Chri-
sti Dni sanguine, manu sua propria decretum de eum inscripsit: & Ecclesiae
sanctae crudelem hostem in perpetua infernum damnauit. Secunda recens An-
ni 7649. Regem suum in Anglia subditi Dominum in truncationem capitis
condemnarunt: & publice in Theatro securi caput eius abscondi curarunt. Au-
ditu decretum terribile: subditi contra suum Dominum, hoc tentare ausi sunt, in
cuius manu, antea illorum omnia vita inclusa fuit: & vt subditi, suam debita
obedientiam (vt moris est) per iuramentum illi deposuerunt: vnde postea rebel-
les Dno suo, vitam sustulerunt. Et illud primum decretum videns Papa vt
sedes Apostolica, ab iniquo Imperatore, maligno hoste, magnam patitur persecu-
tionem, nec Ecclesiae Dei, ^{nonnullum} curauit excommunicationem, vt illum Deus omni-
potens per sanctissimum suum sanguinem Christi Dni de hoc mundo excommuni-
cet. Sed decretum Christi Dni, respectu illorum quorumquid? vbi creatura sup

Creatorem & suum Creditorem fort decretum terribile? ille enim suum preciosum
sanuinem effudit; per patibulum Crucis vitam suam amisit! pro scelaritate
sine latrone reputatus est. blasphemias & calumnias sustulit! falsum testi
monium passus est! hoc ipsi factum est, quod nemini vilissimorum hominum
fieri posset, ex mera compassione quis facere auderet: imo illum tali decreto
adhuc condemnare? Nam & Mater afflicta eius praesens fuit; ionoro qua
linam dolori cor eius comparare audeam? unde facile colligere est, qualia ho
minum sint iudicia? siquidem noster Saluator habendo rem iustam & veram
tamen causam perdidit, & condemnatus est. Dedit exemplum suis successo
ribus: qui & illi iniustis iudicijs & falsis decretis aliquando subiacebunt.
Sicut Sanctus Petrus Princeps Apostolorum, & S. Paulus Apostolus & Doctor ec
clesiasticum, uterq; quasi causa illius incendij & ruinae Romae fuissent, quam Nero
tyranorum detestissimus, Roma Imperator, propter suam visus delectationem
urbem Romanam succendi curavit: illi pro alieno excessu uterq; passi sunt,
& vitam per incendium Romae amiserunt. Ita etiam Sanctus Stephanus prop
hetae & Martyres Christi Domini decreta susceperunt. Quod illis de se ipse noster Sal
uator praedixit. Si me persecuti sunt, & vos persequentur: lex me sumatis
exemplum. Thomas de Kempis libro 3. cap. 19. admonet Christianum dicens. Esto
tes venite ad patientiam coronam. Si pati non vis, coronari recusas: si autem
coronari desideras, certa viriliter, sustine patienter: sine labore non tenditur
ad requiem: nec sine pugna venit ad requiem & victoriam. Fiat ergo mihi
Domine possibile, per tuam gratiam, & merita passionis tuae, quod mihi videtur
impossible per naturam. Tu scis quod molitum possum pati, & quam cito
deijctor, huius exurgente aduersitate. Efficiatur mihi, ergo quavis exer
citatio tribulationis, per passionem tuam, pro nomine tuo amabilis & optabilis:
nam pati, vexari, pro te, valde salubre est anima mea. Libenter enim
quocumque anima Christiana sciret; quomodo Christi Mater & afflicta Virgo cor
de & mente, decretum illud coeli & inferni recolleret: illi tempore quid,

nam coitaret? iam praecedenter dictum fuit: quia hoc decretum sua mortis, Dei Filius, non pro sua culpa, sed pro nobis omnibus. Quod decretum Dei Patris, illud statuit pro transgressionem nostrorum primorum parentum; Adam et Eva, et pro eius tota familia; ita durum et reuerum fuit, et quasi mulcum maledictis diabolis in aeterna damnatione supplicia: quod Diuina subscripsit iustitia: aliter quoque tolli non potuit: nisi hoc modo: ut homines iterum Deo Filio per suum decretum vitam auferant. Et licet sit iniustum, secundum humanum iudicium: sed secundum Dei Patris iudicium, iustum fuit decretum. Vtrumque tulit Diuina iustitia decretum: primum, propter suam laudem: secundum, propter reconciliationem, et exaltationem primi decreti: ideo validius fuit humanum decretum, super ipsum Deum, qui sustulit culpam humanam (ut Sanctus Ioannes Baptista testatur) Ecce filius Dei, ecce qui tollit peccata mundi quam Dei decretum; quod tulit super culpam humani generis. Quare? quia etiam hic Diuina iustitia adiuuata est misericordia: unde ut Deus, quasi sola iustitia commotus propter peccatum in Paradiso commissum, tulit decretum super hominem: ita etiam hic in terra per homines super Deum et hominem simul, decretum fuit iustum et bonum, propter peccata hominum: quae omnia noster Saluator portauit: ut scriptura dicit apud Prophetam. Deus Pater: propter delicta populorum. Percussit eum, sed est Filius suum in humana natura. Sed Deus erat et homo: misericordia hoc scripsit, et illo decreto liberauit hominem a decreto primo. Et Mater afflicta Virgo Maria, in suo dolore solatiū est consecuta: illud optime sciuit, quod Sanctus Paulus scripsit. Quia Saluator noster hyrcropham nostrorum delictorum in cruce infixit, et nos per decretum hoc ab aeterna damnatione liberati sumus. Ac deinde de inferno Virgo nostra gloriosa ita est meditata, quod etiam praesciuit, quando solam iustitiam considerando valde auidebat, et prauidebat, qualiter Iudei in orauisimum peccatum inciderunt, quod in suam prouenit Iudaicam preciduum sanguinem et innocentem Christi Domini sumperunt, et Pilatus Iudex iniquus, et milites: et totum malum inferno est reatum: ideo uxorem Pilati in somnis demones terruerunt, et eam visione nocturna concitauerunt: quia Christum Dominum, a passione liberare voluerunt: an quam

procul Dei misericordiam agnouerunt demones, quia illud decretum Patris,
debeant illorum decretorum fieri malum & contrarium: ut nobis pratum & salu-
tare: quia nos ab inferno fecit liberos. Quam suauem & delectabilem sonat in
mentis nostrae auribus, vox illa dulcis & blanda. Venite benedicti Patris mei,
possidete regnum Dei, vobis ab aeterno praeparatum. Nam maledicti diaboli ni-
hil aliud audire voluerunt, nisi illum ductu terribilem vocem. Ite male-
dicti in ionem aeternum, qui paratus est diabolo, & anochis eius. Et vnde tibi
Domine Deus, tanti sceleris levis satisfactio? obruere maledicte diabole, & tu
infelix peccator, mole terribilis doloris, qui uterq; lubens corruisti, in
coelum infernalis fetoris; obuolucere aërumnosa horridis tenebris in con-
solationibus luctus, qui voluens prouolutus es in voraginem sordidi luctus. Vo-
lutare in orrore amaritudinis, qui delectatus es in volutabro turpitudinis.
Praesentia terro peccator infernalibus tormentis, quae meruit: praestet quod pra-
parauit; assuescat quod passurus. Maledicti demones libenter habuerunt
talem societatem: & quia electi Dei a billis sunt separati, male tulerunt.
Cogitet igitur omnis anima Christiana quid fecit? quid meruit? descendat viuam
in infernum, antequam descendat in terram tenebrosam, & oportam mortis ca-
uine: mens mea descendat, intendant, contempletur, videat, & conturbe-
tur. De coelo nostra Mater afflicta bene sciuit, & licet extrema luctus an-
dij occupet, quia tale seuerum decretum latum super Dei Filium: altera
verò ex parte, quia misericordia victoriam obtinuit, & maiorem multum
dimittit electorum. Unde expulsi diaboli increuit numerus hominum iustorum.
Et illud quoq; mente reuoluebat Mater Christi, siquidem pro alienis peccatis,
tantum Deus Pater in sibi similem Filium, qui factus homo, tale durum de-
cretum intulit? quid agetur nobiscum miseris? Huc Dei Filius per os Prophe-
tae David ait. Cum sumpsero tempus iustitias diiudicabo. Et quid iustitias?
Si iustus vix saluabitur: iniustus & peccator ubi parebunt? Si in mera in-
nocentia talia iudicia hominum erant Deum fuerunt? quid ergo Dei contra ho-
mines impios & iniustos? Illud ostendit tempus Generalis iudicii: & ostendit
cuiusq; hominis post obitum particulare iudicium. Quod si Iobus uir iustus & pro-

bus absconditum se cepit, ante faciem Dei irati, et in inferno ad tempus manere.
 et nos peccatores, quid simus facturi? Sime, ut dionysius est, pro mea despicias
 iniquitate: respice saltem misericors Deus Pater, pro dilectis sobolis charitate.
 Quoties dilectae tue sobolis et proles tibi patent vulnera! delitescant obsecro
 scelera mea. Suscipe coarctate Pater hunc animum, ac desiderium meum,
 et forma me iuxta bene placitum tuum: ut sim aptus servitio tuo, omnia
 merita amarissime Christi passionis, et omnes voluntates corde perfecto, in nomine
 IESU Christi Domini nostri, sibi ponam et exequar ad salutem anime meae. Converteri,
 nam erod faciendo Dei iustitiam, ad Dei Patris misericordiam, et ad preciosum
 sanctorum eius Filij, simul et ad Matris misericordiam, ad cuius lacrymas con-
 fueramus: ut sicut illa assistendo terrifico decreto sui Filij: compatiendo, bonum
 solatium assecuta, ex redemptione multorum, a decreto inferni: ita et nobis in
 hora mortis praesens assistere, et decretum suis condignis meritis apud su-
 um Filium aequum Iudicem nobis obtinere: ut eius precibus sanctorum, non in
 clamnationem: sed in salutem aeternam convertere dignetur. fiat fiat.

Caput Sextum

Maria Virgo vidit IESUM suum Filium in montem Calvariae Crucem
 bajulantem.

Post illam severam sententiam latam, Pilati Praesidis, susceperunt autem mi-
 lites IESUM et eduxerunt eum: et de novo purpurea vestes spoliauerunt eum,
 truxerunt eum. Mater afflicta aspexit, et Filium semivivum, vulneratum, solanum,
 cum discoopertum contemplantur. Deinde iam viri exhausto, et dolori-
 bus oppresso, super humeros eius immensum crucis pondus imponunt, ut ma-
 iorem dolorem, pondus crucis sanctissimo corpori inferat, et pressis vicissim
 in eum locum qui dicitur Calvariae locus: ubi crucifixi erant eum. Mater nostra
 Clementissima et Mater dolorosa, mysterium huius hominis processione atten-

te obseruauit, contemplans nuperimam processionem dominico die peractam &
conferrebat in corde suo cum huiusmodi processione. Dominico die noster Saluator
super asinum equitabat. Apostoli sancti vestes suas Christo Domino supponentes,
et alij omnes clamabant. Benedictus qui venit in nomine Domini. Pueri habuerunt
palmas in manibus portantes illi praeibant. Et hic pedes Christus Iesus pre
ceditur: ex ciuitate ieronimiose expellitur: et uolenter educitur: suis hu
meris crucem portat pro nobis miseris: et clamant in ceptanter crucifixe cru
cifixe cum quam citissime. Et Apostoli relicto nostro Saluatore omnes fue
runt. Ut omnibus in eius ceremonijs factus fuit odiosus: ita omnes Iudei
tam eius odio gratis habuerunt. Mundus non triumphat nisi prius obte
ta victoria. Christus Dominus triumphat ante victoriam: certus de obtentu sua
victoria. Qui sibi polliceri uult victoriam: opus est; ut super asinum equitet,
(id est) super corpus suum, illud mortificare: vestes Apostolorum supponere (secun
dum sacram scripturam) exemplum patientia exercere, virtutes sanctas habe
re, omnia Deo adscribere, illum laudare: et palmas pedibus Saluatoris nostri
praeferre: cum Regio uate clamare. Non nobis Domine non nobis, sed nomini tuo glo
riam. Secundo in corde et mente habuit nostra afflicta Mater; quia mundus est ful
lax, inconstans, et mutabilis. Die dominico laudant, gloriose saluant, et benigne
excipiunt: die Veneris ieronimiose eijciunt. Die Iunio, cum gaudio saluant, et
caesolemni triumpho ciuitatem inuadit: die Veneris, cum ieronimia e ciuitate expel
latur et educitur. Nostram astissima Mater, humili deuotione sua, taliter hac
mysteria contemplata est, scilicet fuit aclinata ^{clari} speculi, quod rem sibi op
positam declarat: item cor nostra gloriosa Virginis Mariae, fuit quasi molis te
ra, in qua sioilla diuersi generis exprimebantur: cor eius fuit speculum sine
macula, in quo Christus Dominus inteder fuit eformatus, in illius corde, quasi in
moli cera, ex dolore sioillum impressum (id est) passio sui Filij fuit expressa.
Uno uerbo, cor afflictae Matris Christi, simile fuit cor di sui Filij: si ille fuit ueludo
lorum: ergo Mater eius, fuit Mater dolorum. Solatium cor eius aliquod habuit:
ubi tristem hanc processionem conspexit: uidit quia in ordine homines, quo Filio
assistentiam exhibuerunt. Alij praecedebant, et alij sequebantur, alij ex utroque

Intere stabant, nonnulli ex fenestris aspiciabant. Solus Simon Cyrenaeus post
Christum Dñm, unicus iuxit levare Crucem. Veronica faciem Salvatoris nostri
tersit. In corde afflicti postrā Dñi horum impressa fiderunt omnia: quia affectu,
et corde totum per fidebat, ac processionem aliam in corde exprimebat: et specu-
lando prope assistebat, nec recessit, donec lachrymales oculos et cor dolore
satis pascebat: libenter propius accessisset, si illi permissum fuisset. Praeterea
agnovit, quia per passionem Christi IESV, vitam diversam, et varias Religiones,
in hoc mundo designabat, et fieri varij spectatores, et secutores, qui hanc passio-
nis processionem imitabuntur. Hi qui ex domibus vel fenestris prospiciunt, hu-
ius mundi sunt politici, et huius infelicitis temporis Dñi, qui quasi ex officio me-
moriā passionis Christi Dñi recolligunt, in delicijs a longe custodiunt manda-
ta et ledem Dñi, se mel in anno peccata sua consistunt, et magis corpus suum fe-
stis diebus, quam animam vestiant: ut fit qui ex fenestris aspiciunt, precio-
sis tapetibus fenestras et parietes obductas habent, templa ex consuetudine vi-
sitant, sellas in templo pulchre tenent, saecularibus colloquijs occupantur, et
putant se satisfecisse precepto Dei, et Ecclesiae: quam dore tulit nostra.
et Mater afflictā: sciendo futuras tales Catholicos. Alii qui praecedebant Dñm
Crucem bajulantem, sunt illi, qui faciem neā inspiciunt nostri Salvatoris, ita de
illis S. Bernardus ait. Quia sunt occupati, ad dirigendam aliam viam: et solliciti,
tur de aliorum tentationibus et peccatis, reuertuntur subinde et vultum Dei
aspiciunt et hoc raro fit, forte, ubi reijcientes malam consuetudinem, et vitam
novam incipiunt. Ut Sanctus Paulus ex persecutore, factus vas electionis, de
se ita ait. Quia mundus mihi crucifixus est, et ego mundo: et iterum dicit. No-
lite me impedire: quia ego stigmata Dñi mei IESV porto in corpore meo, quoniam
sunt plurimi, qui abijcētes heresim, efficiuntur ferventes Catholici: et facti
sunt servi Dei, ac continuo passionem Christi Dñi recolligunt memoria. Isti fa-
cti sunt, similes et gloriosi nostra. Maria, quae oculo, corde, et mente passio-
nem Christi Dñi recolliebat: et ex illis maxime consolabatur: et ex alijs trista-
batur. Tertijs sunt qui sequuntur Dñm, et non vident faciem Dñi, nisi ter-
rum: ut Moysi dictum fuit a Deo. Terram meam videbis: longe recequant
a via Christiana perfectionis: tamen pro posse faciunt: et passionem Christi
Dñi meditantur, vitam salutis secundo et saepe penitentia, facta, et confes-

riore expiata, vitam suam emendant: hos quoq; Mater afflicta Filio suo commen-
dat: vt suam faciem sanctam ad eos conuertere dignetur. Quarto sunt illi, qui a
latere stabant, qui deniq; reuertebantur: vt quamprimum Christus Dominus cum pro-
cessione transiit: illi sunt occupati varijs curijs, victus carnis, et multum de
suo corpore sollicitantur, mercatura, opificio, et sunt alijs negotijs impediti,
per inspirationem Diuinam, et sanctorum exempla ad deuotionem trahun-
tur, in corde accensi, templa visitant: passio Christi illos ad deuotionem exci-
tat: postea in ciuitatem reuertentes ad consuetudines prauas, et pristinos ex-
ores redeunt. Quinto, in eodem ordine est Simon Cyrenaeus ille viros per-
fectos designat: sanctos ac Religiosos homines, qui Christo Domino realiter iungunt
portare Crucem: et inde cor afflictae Virginis aduertit intrinsecus solatiu. Vbi
mo, Veronica cui cum strophilo suum vultum vel faciem sanouolentiam roster Sa-
uator cundo cum Crucis in montem Scharie obtulit: quia unica fuit: illa etiam
singulariter Sanctum Franciscum Seraphicum deuotauit: qui in suo corpore sa-
era stigmata vel quinq; vulnera passionis Christi Domini portare meruit. Quisna
seruus Perioenitricis fuerit, toti mundo est notum: cuius meritis hoc specia-
le priuilegium est consecutus. O Pater omnipotens coeterne Deus, iuuane
um ardens desiderium, quo cupio Christum IESVM Crucem bajulantem sequi,
ac ipsum plane induere, et affectu quodammodo conformat fieri. Non cupio vi-
dere, nisi oculis IESV: non audire nisi auribus IESV: non loqui nisi ore
IESV: non laborare nisi eius manibus: perinde ac si anima mea esset in corpo-
re Domini IESV: ita vt actiones meae, non fiant nisi affectu et spiritu IESV: et sic red-
dar totus conformis imagini bajulantis Crucem Filij tui. Et hoc adnouit Mater
Christi afflicta, quod via qua suus Filius ductus cum pondere Crucis, tota sanouine
conspersa fuit: qui ex vulneribus Christi IESV profluxit: et viam salutis non
strauit. Duplex est via consideranda in caelum: vt vult sancti Martyres, illi san-
guinem suum licet sine comparatione, viliorem pro sanouine Christi Domini fuerunt;
Dum mortem gloriosam gloriae coelestis in trochei: et capiti eorum coronis gloriae co-
ronata. Alia via sunt Iosephores, qui per multas tribulationes, ieiunia, mortifi-
cationes Christo Domino Crucem bajulare iuuerunt: et mercedem gloriae aeternae sunt
consequuti. Non sunt alia via nisi haec duae, vtramq; nostrae gloriosa Maria affli-

cta est secuta. Martyr fuit Dei, & omnes Martyres superauit: vt ait Sanctus Bernardus. Quia Maria Virgo, videndo Christum patientem non mortui: viua mansit, viuens portando dolorem crudeliorem morte habuit. Fuit Confessor, totam suam vitam, summa in miseria, & inuincibili patientia duxit, & feliciter finivit: vtriusq; vita Matris & Filij, tota fuit aspera, pauper, delitijs mundi, inuicibus absentibus. Oramus te ergo Dna nostra Clementissima & Mater Christi afflicta, largiri nobis digneris hanc gratiam: vt hanc mestissimam processio, nem vniocenti Filij tui, frequenter pia memoria recolentes: & cum venerit, dies processiois nostrae, post hanc mortem temporalem, cum anima & corpore exiuerit: tu nostra dux ad se digneris: duceudo nos ante tribunal iusti & seueri Iudicis: ibiq; nos protegas, & auone illius pro nobis effuso, & tuis sanctis lacrimis effusus, pro peccatis nostris; vt sicut ille montem Caluariae in montem gloriae transiulit: ita peccata nostra abluendo suo precioso sanguine: nos in aeternam commutationem transferre dignetur. IESVS & MARIA. An.

Caput Septimum

Maria Virgo audiuit Christum bajulantem loquentem ad filias Ierusalem, verba dicta sequentia.

Christus Dominus & Saluator noster cum gravi crucis pondere in montem Caluariae: iam fatigatus, aliquoties in terram lapsus est cum fuce. Matrem suam mestissimam summe afflicta; non solum lapsu, imo multo magis illis horrendis verbis ad filias Ierusalem prolatis. Mater Christi omnia seruit, quia talis passio suo dilecto Filio a Deo Patre fuit praordinata: propter liberationem filielium animarum ex inferno: & quod mox mutatum fuit: ipse Iudas multis mulieribus Christus Iesus, illarum interitum praedixit. Mirabile mysterium nonnullis videtur, quod noster Saluator sub amarissima sua passione nulla fecerit miracula, imo plurima & maxima: quia illo tempore, maximis doloribus pressus, & gravi pondere oneratus, videns flere mulieres Ierusalem, ex mera compassione, conuersus est ad eas, facit huic sermonem & illas edocet, quidam debeant flere? illis praedicando aeternam damnationem,

et hoc ipse sermone, easq; saluari voluit. Consideremus cum afflictis nostra
Deigenitrice Maria: haec verba prolata. Filie Ierusalem: duplex est Ieru-
salem: una ubi Dei Filius mortem est in hoc mundo passus. Altera superna
Ierusalem sicut est regnum coelorum, ubi Deus manet in aeternum, plenum
est in scriptura sacra, quia hic, in terris est Ierusalem Civitas temporalis
Apocalypsi. Et ut inferior habet suos Dominas, ciues, et incolas, filios et filias;
ita superior habet suum Deum, Conditorem universorum, incolas, coetesciues,
Angeles sanctos, filios et filias, et specialiter Sanctissimam Virginem Mariam: que
est primogenita filia: ut sancta Ecclesia de illa dicit. Pulchra es & elegans sicut
Ierusalem, et mox addit, terribilis, ut castrorum aces ordinata. Filius eius
dem civitatis, Sanctus Ioannes Euangelista: qui stans sub Cruce, a Dei Filio Ma-
tri Christi Domini sub Cruce fuit commendatus: fuit pro filio electus. Voluit
ergo noster Salvator, ex his filiabus inferioris Ierusalem, supernae aeternae
filias facere, non vocat eas mulieres, neq; dominas, nec matronas; sed filias,
intelligendo: ecce vera filia Ierusalem Mater mea, flet, videns me totum af-
flictum, et vos licet videtis flere, non illa intentione, ut Mater mea, vos ut
homini iusto, innocenti, mihi consoletis, quasi civi huius civitatis, non sic opor-
tet, male ergo facitis: ego vos habere volo, illius supernae civitatis, ut vbi ego
sum aeternus Deus, et Dominus, ibi vos facere volo filias Ierusalem. Haec Mater
mea consortium properat, vestrum numerum & coelum adimplete: ulterius
us Dominus dicit. Nolite flere super me, sed potius flete super vos, et super filios
vestros. Quid hoc? Dominus non vult, ut super ipsam fleatur? Tamen propheta
dicit. Flete, ululate, quia venit dies Domini! annus haec dies Domini? cum semper de-
sideravit, ex illo amore, dicendo ad discipulos suos. Desiderio magno desidemus
ui celebrare hoc pascha, antequam patiar! Dies est haec vera Domini, et miseriarum
dies, qua nos ab inferis redemit omnes, suo precioso sanguine: oportet
fletu, ululare, et pro peccatis dolere. Et Christus Dominus interdicat flere? et
hoc scimus, nostra Sanctissima Mater Christi fleuit. Sanctus Petrus Apostolus,
peccatum suum amare de fleuit. Sanctus Ioannes Euangelista: et Sancta Maria
Magdalena procul dubio non sicis oculis sub Cruce steterunt, et non interdicat
illis flere: et mulieribus expresse interdicat. Nolite flere super me. Quid hoc est?

Vnde non placuit Christo Dño mulierum fletus? Duæ rationes videntur potissi-
ma: quare ab illis noster Saluator non acceptauit fletum? Prima est. Quia i-
onorabant, quia Christus IESVS etiam pro illis est passus: & nullum fructum
inde habuerunt. Mater nostra afflicta sciendo certo, quia Deus & suus Filius,
pro toto humano genere, patitur; reoratiuando, suis lachrymis Deo cor ora-
tias, pro tanto exhibitio beneficio: et cuius nostrum Christo Dño compati de-
bet, et passionem eius contrito & humili corde, et mente recolere tenetur: quia
eos culpa fuimus, ad portandum et sustinendum, hos omnes dolores, quos noster
Saluator voluntarie pro nobis sustinuit. Oblatus est quia ipse voluit: et pec-
cata nostra ipse portauit. Sanctus Augustinus in suis meditationibus, ita ait:
de passione Dñi. Nunc cognoui te solum Deum esse verum, et quia tu misisti
Christum IESVM. Va tempori illi, quando non cognoscebam te. Va cecitati illi,
quando non videbam te. Va surditati illi, quando non audiebam te. Illumina,
sti me lux, lux mundi, et vidi te, et amavi te. Va tempori illi, quando non ama-
ui te. Secunda ratio. Quia ex sola visione, et mera afflictione videntes Dñm,
num flebant, et non considerabant, quare mera innocentia, tam multa patitur:
imò hæreditas, a se est Christum Dñm ad mortem condemnare! ideo dicit
flete super vos ipsas, et super filios vestros, qui vitam mihi abstulerunt, et
illos non reduxistis: Vt vxor Pilati fecit, imò annuistis audientes illa verba
quando vocibus instabant: vt super illos, et super illorum filios sanguis meus
effundatur: nunquam vestram vna, vituperauit propositum illorum, nec
illos impedire voluistis? hos potius flecti, quos delicate nutriuistis, et cum
his voluptatibus mundi adhaesistis: et de me vero Messia, nihil scire volui,
stis: videntes miracula et signa talia me facere, quæ vestri filij uiderunt et
ex pertiunt, quibus filij vestri et vos credere noluitis! Sic enim Sanctus
Augustinus, in suis meditationibus scribit. Latetur cor querentium Dñm, sed
multo maior inuenientium. Si enim letitia est in querendo: qualis letitia
erit in inueniendo? 36 cap. Ad hoc Psalmista ait. Exquisiuit te facies mee:
faciem tuam Dñe requiram. Vterius progrediendo, prædicit Dñs dies la-
chrymarum et a maras valde. Quoniam venient dies, in quibus dicent. Beata
steriles, quæ non oemuerunt: et beata ubera, quæ non lactauerunt. Illud quæ
quod de Iuda traditione prædixit noster Saluator. Bonum enim fuisset, si non
natus fuisset homo ille: horrenda sunt hæc verba dilectæ mulieres (forte

ita Dominus intelligere voluit optatis vobis prolem, et quando illam habetis, gaudium
habetis, non diu durabit hoc vestrum gaudium: quando in illo tremendo ju-
dicii die, stabitis confusi, et decretum maledictionis audietis: maledicetis cum
iusto Iobo diei illi, quo filij vestri nati sunt. Vobis in despectum, in vestram
eternam anovstiam et miseriam: modo adhuc tempus habetis: convertimini
ad me convertimini: ego sum vester Saluator; ego propter vestram salutem
et redemptionem vestram hanc Crucem, pondusq. peccatorum vestrorum hisce
meis humeris porto: me Messiam verum agnoscite. Adhuc Dominus, quia in ex-
tremo iudicii die, dicent montibus, cadite super nos, et collibus cooperite nos: non
poterant faciem Dei nutu sustinere: et iusti Iudicis vindictam tollerare: vel,
ne viderentur: sed nemo poterit se abscondere ante conspectum Domini: montes
neq. colles obediunt eis, quia hic alta et superba sapiebant, et incedebant
quasi montes collibus, ita alijs dominari videbantur: quorum Dominus in
Euangelio est memor. Pharisei superbi fuerunt, officia, dignitates arro-
gant: ut Magistri vocentur, et humiliabuntur. Dicamus cum Iuio Aulo,
stino. Audiuimus misericordiam tuam Domine, quoniam tu mortem non facis,
nec letaris in perditione morientium: quia omnis copia: ubi tu Deus non
verborum est, horrendum audire. Si in viridi fiono hoc faciunt, et in arido
quid fiet? Si ego vivendo viridi innocentia aut Saluator noster, pro aliorum
ergo ille qui est aridus nullum fructum adferit, et continuo infernam mere-
ternam. Sancte Ecclesie Doctores, ita exortantur: quia noster Saluator,
titur dolores: quid putamus quomodo in inferno: et in eternum? Hec conside-
derunt nostra afflicta mater et flevit amare: quod etiam facile credendum:
quia plurima illarum mulierum, suum aduertentes errores, conversa sunt:
quia verbum Domini est potens, et efficax: et presertim sub passione. Deus pro-
misit patientibus etiam: sed peccantibus spacium penitendi non promittit.
Ut ergo hac mala euadamus, fugiamus penitentiam, per meditationem ama-
rae passionis Christi Domini, nos Dominus Deo offeramus, ac nos inferni dolores elisi,

genter considerare mus. Si tu dixeris, te non posse multa pati: quomodo tunc iusti-
 tis purgatorij ignem? de quibus malis minus est eligendum. Vt ergo a tera ma-
 la et supplicia euadere possis, mala presens pro Deo studeas aequanimiter tolli-
 rare. An putas, quod homines huius mundi in his aut parum patientur?
 Nec hoc inuenies etiamsi delicatissimos quaesieris? Sed habent inquis mul-
 tas delectationes et proprias sequuntur voluntates? ideo parum ponderant
 suas futuras tribulationes. Esto igitur ita sit; ut habeant quidquid velint,
 sed quam diu putas durabit. Et quis ex vobis poterit habitare cum ardo-
 ribus sempiternis? nimis desipit, nimis temerarius est, qui vel vnica nocte
 audet manere in mortali peccato: miserece anima tua placens Deo, cogita vi-
 ua fide. Momentaneum est quod delectat, a terminum quod cruciat. Nunc ter-
 tas, quam longa es! a morte pendet aeternitas, mors a vita, et forte ab hac ho-
 ra: cum tempus habemus, operemur bonum: dum tempus habemus, ad Do-
 minum Deum conuertamur. Oremus ergo audiendo illa verba tremen-
 da, ne super nos cadat illa maledictio: solliciti sumus de fletu, cum fructu me-
 ditando Dñicam passionem; et Sanctissimam Virginem Mariam Matrem affli-
 ctam contemplantur; flore viridi florescant meritis patientis, et compa-
 tientis, bona nostra opera: non facimus lina arida, quia nullum fructum af-
 ferunt: effundamus lachrimas, pro sanctorum Christi Dñi effuso: ut cum
 ventum fuerit, nos sistere antel conspectum veri et iusti Iudicis. Mons ille
 altissimus afflicta Mater Sanctissima Virgo Maria: suis gloriosis meritis,
 nos cooperire: et filios haereditis supernae Civitatis Ierusalem, statuere
 oponeatur: cuius est illa verissima haeres: ut de se loquitur. Et in Ie-
 rusalem potestas mea. Amen

Caput Octauum

Maria Virgo vidit suum dilectum Filium Cruci infixum.

Christus Dominus D. Saluator noster, quando cum Crucis pondere fatigatus
 in montem Caluaria venit: milites ex humeris eius dejecta Cruce, tertium
 denudant et vestibus spoliant: tunica sanctissimo corpori sanguine concreta

et tunicam vi a sacro corpore concretam lacerant, et per caput detrahunt, spina
corona violenter in capite commota, ac omnium vulnerum facta cooperitio et
sanovinis recens effusio, dolorumq; renovatio. Mater dolorosa Virgo affli-
cta, oculi tui lacrimiosi quid elixerunt? cum Rege penitente. Deferunt
oculi mei super eloquium tuum Domine. et dixerunt: quando ero consolaboris
me? dolorem super dolorem vulnerum meorum addiderunt: quod in corpore factum
filio: hoc Matri afflicta in corde: dolor major deniq; accessit, praesertim
quando Salvatorem nostrum sanovino lentum totum nudum, crudelissime
super Crucem ponentes extenderunt: et manus pedesq; clavis ferreis Cruci
infixerunt. Nam Sancta Catharina Senensis, quod singulari Dejanore
obtinere meruit, sanctissimae passionis nostri Saluptroris quinq; vulnera in
suo corpore infixae habuit, et portavit: licet sanorum vulnerum Iesu Cruci-
fixi non a patuit: ut apud Sanctum Franciscum Seraphicum, sed dolorem si-
milem habuit. Omnes ictus consensionum, quos Christus Dominus in suis manibus
et pedibus sanctis pertulit: cor afflictae Matris certo quemlibet ictum susti-
nuit. Aspiciebat Mater Christi mastissimam manus et pedes ferreis clavis
infixos, quid ergo contem plata est: quis nuntiabit nobis? Omnis anima Chri-
stiana. Ne forte meditare, compatere, et condole quaso anxietati, dolori, et a-
marissima passioni Salvatoris nostri, et afflictae Matri Virgini Mariae. For-
te in memoriam sibi reuocavit Paradisum, ubi noster Primus Parens solum
cum Eva peccarunt. Alter Adam coelestis, cum nostra secunda Eva, pro illorum
delicto libere coeabantur. Eva ad sibi interdictum pomum, diabolica persuas-
ione, utraq; manu extensa, ori pomum applicuit, manu forte leua, quasi ex-
tulit, propter debitum honorem et reuerentiam: utraq; Christi Domini manus,
propter indictum pomum fuit extensa, et crudele clauo, ferreo ad mandatum
Divinae Paternae iustitiae hunc Crucis infixa. Ah crudele vulnus, pro tali
delicto: pedes similiter ambularunt ad interdictum pomum, et penitentia
fugerunt, uterq; sese absconderunt: ergo ne amplius fugiant pedes nostri
Christi Iesu, pedes clauo ferreo Cruci sunt affixi. Occlusus fuit Paradisus,
et coelum, Deimandato, et fideles Domini claudis de uicino pro custodia clausus,
ferrea Salvatoris nostri quos per manus et pedes fuit transfixus aperuit,

nobis & Paradisum & Caelum: omnia haec Dñā nostra afflicta corde & mente ve,
 noluit bat, omnibusq; modis & suo dolore sanctum Agamum inuabat: quatuor
 (ut alij putant) clavis ferreis manus & pedes Christi nostri Saluatoris tui,
 fixi fuerunt: sed etiam tribus: sed quatuor fuerunt vulnera & foramina:
 pro quatuor peccatis in Paradiso commissis: videlicet: superbia, inobedien-
 tia, pudoris sine contritione, & obstinationis in peccato. Vultus dextera
 manus Mater Christi afflicta consideravit, & bene sciuit, manus dextera de-
 signavit vim & virtutem: ve Rex penitens ait. Dextera Dñi fecit virtute.
 Quoniam illa creauit coelum & terram: quis ipsam non timebit? Iustum illum lo-
 bum, manus Dñi tantum tetigit, & clamauit. Miseremini mei, miseremini sal-
 tem vocamus mei: quia manus Domini tetigit me. Quid si percussisset? Diuina
 ergo potentia dextera manus est tanta, quod vnica solum choro coelum creauit
 Deus, secundum David. Maledictus demon voluit similis fieri Deo omni po-
 tenti: ita suam dexteram in primis habere voluit in coelis potentem: homo ab ipso
 seductus: hoc sibi etiam presumere voluit: & ab Eva dextera manu pomum ma-
 ledictum accepit. Superbiam hanc omnipotens Deus punxit, & Paradiso
 primos Parentes dextera sua expulit. Quod iterum docendo penitentiam & re-
 nonando pro tali excessu Saluator noster, ita fortiter suam dexteram ma-
 num potentem suam vno clauo ferreo infixi extraxit: ut superbiam in humili-
 tatem & patientiam conuertere dignatus est: & ad dexteram Dei omnipotentis
 Patris, humiles suos collocauit. Maonum fuit foramen superbia, quia maledi-
 ctos clauones de coelis in inferni abyssum detrusit. Visa sinistra manu afflicta
 Mater recordata fuit illius inobedientia Eva, habito colloquio cum serpente
 Eva, detraxit mandato Dei: Deus dixit. Quandoque comedetis ex hoc ligno
 moriemini. Eva mutauit sententiam. Ne forte moriamini. At Eva pessima
 inter praeterea scriptura sacra est facta. Ut nostrorum temporibus heretici
 male scripturam interpretantur. Manu sinistra pomum accepit qua,
 si ex corde, & peccauit, & peccatum recondit mors, & edictum Dei omni pote-
 tis exiit, in damnationem aeternam: in sinistram partem hominem, cum hir-
 cis & diabolis separauit, & damnauit. Quia Saluator noster homini compa-
 tiendo, alienam inobedientiam, in suam obedientiam transmouit, & sinistra
 manum suam, extendens in fixuram clauis ferrei ligno Crucis infixi mandauit,

et ex sinistra infernali, in sinum Dei Patris hominis transpresum transtulit.
Magnum profecto foramen in inferno virtute sua Christus huius transfora-
uit, et magnam copiam electorum ex inferno eduxit. Nostra Mater afflicta
Viroo Maria est uba illis verbis. Leua eius sub capite meo et dextera eius am-
plexabitur me. Quasi responderet loco totius humani generis. Passionei
dilecti Filij, tanta est potentia et virtutis: et fixura clauorum ad Cruas li-
gnum, tantum effecit: quia leua eius existendo sub meo capite, et me tenen-
do, non admittet me cadere in sinistram infernalem: et dextera eius am-
plexabitur me; sua virtute introducet me ad dexteram Dei Patris om-
nipotentis, cum sanctis et electis eius. Manus Christi IESU declarant iusti-
tiam et misericordiam Dei: haec ambae ferro clauo transfixae, et satisfecerunt
simul et iustitia, et misericordiae divinae: nulla vestigia praecedenter mi-
sericordiae eius in mundo aparuerunt. Recordare clementissime IESU
te in Cruce brachia tua extendisse: pectus tuum aperuisse: caput tuum
inclinasse. Ecce anima mea a rebus creatis omnibus deserta, refugium qua-
rit, in illa tua amorosa brachia se se immittit, in tuum amabile pectus se se
ingerit: admittite obsecro, miseram, et ne inde illam exstirpa, donec ira tua
transeat; hic secuta maneat, hic ab inferiorum satellitibus tuta lateat.
Ergo in manus tuas commendo animam et spiritum meum, imo tuum, quia
tu illum creasti, et reparasti: tuum fomentum o IESU non despicias. Et
velut pauperes, ubi est diuitum manibus quid accipiunt, illas exosculantur:
ita et nos cum nostra afflicta Christi Matre Maria, osculemur manus et
pedes, et gratias referamus Deo Saluatori nostro, pro beneficiis infini-
tis, et orationis maioris praestitis: et cum mastissima Deo genitrice iuuenis
nostris manibus, nostram etiam carnem affligere, et illas eleuare, por-
re pro intercessione eius. Sed quales nostrarum manuum sunt vires?
Isaias Propheta exprobrans cap: 5: sic ait. Vae qui potentes estis ad bi-
bendum vinum, et viri fortes ad miscendam ebrietatem. Haec forti-
tudo et potentia humana, copiosum vinum dolijs courpitare in ventre,
et in coeteris tam debiles sumus: vt lob miratus fixerit cap: 13. Con-
tra folium quod vento rapitur ostendis potentiam tuam: et stipulam

siccam persequeris? Bellando cum inimicis nostris non amittimus: quia noster
 verus Moyses in cruce non dimittet manus suas; habendo illas transfixas:
 non enim ut Moyses Iudeorum: qui manus suas in altum tenendo, confor-
 tabat in puona Iudeos: dimittendo autem manus, debiliores illos fecit.
 Illud nobis non est timeandum apud nostrum IESUM crucifixum ducem om-
 nium potentissimum. Mater afflicta pedem dextrum sanctorum lentum aspexit
 & pudor primorum Parentum mox in oculis prosiliit: communiter pro pudore
 homines fugiunt: & dextro pede fugam capiunt. Vocavit Deus Adam ubi
 es? ille pudere confusus fugit. Saluator noster, ut non hos fugiamus, imo
 pro delictis contritionem habeamus: cum Rege penitente dicamus. Et contri-
 tum & humiliatum Deus non despiciet: & in templum fugiamus. Saluator no-
 ster Christus IESUS cruci insidi pedem dextrum, propter sublecionem pi-
 mat, se iactando. Pes meus inquit, in derectis: in ecclesia tua laudabile
 erod David non fugebat, ubi ad templum, ut oret; Magnam foramen
 factum in mala conscientia: ubi quis pudoris erod? a peccato surgere
 recusat: foramen hoc, clausus dextri pedis Salvatoris nostri occudit.
 Mater nostra afflicta elevando oculos recolendo obstinationem in pecca-
 to vidit sinistram pedem transforatum: & licet Deus, cum Adam locu-
 tus, occasionem dedit ad penitentiam, nihil effecit, imo Adam locu-
 cus erat, & Deum ipsum quasi arguendo, quod talem sociam illi dederit,
 qua in peccatum illum induxit. Ah procul fugebat a misericordia Dei:
 sinistro pede incepit fugam. Divi Anselmi verum est. Quia tu prior tuo a-
 monem te sponte obtulisti, & ad indigetorem & perditorem tuam de-
 a, & quum est: ut confundatur turba luctuosi doloris & tristitia. Si te-
 me ipsum exhiberi ante conspectum Dei sui: cogitet erod & recovitet
 merum quid fecit? quid meruit? Dne noli sic attendere malum meum: ut obli-
 viscaris bonum tuum. Ut iterum Deus misericors, in pristina gratiam Dei pa-
 tris adducere digneatur: & nos omnes pedem sinistram sine contritione & pe-
 nitentia maneamus; Crucis ligno feneo clavo in sinu curavit: & ita despe-

spurationi omni forame occultit: et viam salutis, pedibus nostris ad resur-
gendum de peccato clare aperuit. Christo igitur passo compatiamur, et
nos sequamur vestigia eius: et eadem coitatione larmemur: ab omni
hoste tutus est: qui in vulneribus suis IESU Christi abscondere se novit:
nec sentit sua vulnera, deuotus miles, qui sui quies intuetur vulnera.
Nam Christo Dño nihil accidit oratus: ut ex eiusdem reuelationibus, et alijs
argumentis multis colligimus: quam memoria passionis et Crucifixi (quod
cum Sancto Paulo, sanctiissimi multi viri fatebantur ac venerantur) si in Ma-
tri per similitudinem vite cum Filio maxime symboli sancti oratus non
accidet, quam si eam veneremur: ut se Christus coli, præcipue desiderat
et suadet. Gratias Christo Dño Crucifixo agamus, pro ineffabili eius ora-
tia nobis exhibita. Et etiam moris est, quia omnes captivi suorum Dñorum
pedes exosculantur: ut veniam ab illis obtinere mereantur. Cum pedes Chri-
sti Dñi sunt cum Sancto Bernardo dicend. Veritas et Iudicium: decet nos,
ut pedibus IESU procumbamus, et pro peccatis nostris penitentiam facia-
mus: ut in terribili dei extremo iudicio, pedes nostri, in via salutis æ-
ternæ consistant. Ut sicut secundum S. Petrum: Christus exemplum re-
liquit: ut sequamur vestigia eius. Tu nostra fortissima defensio Sanctis-
sima Virgo Maria, diueris efficere: ut manus nostras ad bona opera
dirigamus: et pedes in mandatis tuis ambulantes: exempla patien-
tis sequamur: meritis et intercessione a patrum Filium Crucifixum
et Redemptorem nostrum obtinere mereamur: ad dexteram gloria
passionis, portam et portam inuenire, possidere mereamur. Amen.

Caput Nonum:—

Maria Virgo fuit præsens elevationi sui Filij cum Cruce, in morte. Caluaria.

ter infidus
 Infixo igitur Christo IESU in Cruce impij Iudæi, in altum, in aërem ipsum esse uariunt, summo cum dishonore et irreuerentia: primo Saluator noster fuit in aëre in Cruce pendens: ac postea cum maono impetu, in foramen primum paratum fuit immisus: ubi facta iterum violenta commotio, et vulneribus sanctissimi corporis, capitis, manuum, et pedum, recens sanguis profluit; præsertim ubi spinea corona à liono crucis commota, et profundius incussa, cuncta praeiosissima descendit: maonos et ineffabiles dolores Christo Domino intulerunt. Anima et cor deuotum aspice et contemplantur, et Matri afflictae compatienti, condole, et compatere, quia maonam vulnus cordi eius, doloris et alius inflixit! quæ lachrymosis oculis hæc omnia intuita. Siquidem tamen propter salutem, tum ipsius, tum etiam totius generis humani, hoc fuit factum, voluntatem suam beneplacito Diuinæ Majestatis ac iustitiæ commisit; et cum summa admiratione est contemplata, etiam memoria reuocauit, illud exemplum et figuram illius serpentis a nei in soli, et in fine, per affixionem, quæ per Moysen fuit facta, propter Iudæos, qui illo tempore, à morsu serpentis uini, repentina morte moriebantur; sed ubi in ligno serpens ille a neus fuit exaltatus, omnis qui illum fuit intutus, more salutis fuit restitutus. Quod et ipse noster Saluator apud sanctum Ioannem in Euangelio commemorat. Sicut Moyses exaltauit serpentem in deserto, ita exaltari oportuit filium hominis: ut omnis qui in eum credit, non pereat, sed habeat uitam æternam. Afflicta Mater Christi, summo cum cordis dolore est contemplata, quare suus Filius est serpenti comparatus? et quare a neo? Est enim summa artis apud dioladiatores: quando quis arte

et ingenio suo, armis et obadio sui inimici, inimicum de hoc mundo tollit. Ecce si-
 mili modo noster Saluator, cum maledicto sathana duellum in ore suo. Ma-
 ledictus demon existens in specie serpentis in Paradyso per pomum hominem
 simplicem decepit: Deus: Christus IESVS, in specie hominis, quasi serpens,
 qui pellem suam mutat, et noster Saluator, corpus suum mortale, committit
 in immortale in honore sancte Crucis, et in Cruce suspensus, diabolum maledictum
 decepit, ulciscendo suum despectum: quia eius sibi, similem creaturam sedu-
 xit, et de eius potestate eam liberavit, et eripuit. Anit sancta Ecclesia,
 in praefactione sua. Et qui in honore vincebat, in honore quoque ut vinceretur.
 Per Christum Dominum nostrum. Sed quare a neo serpenti, Christus IESVS
 comparatur? Vnus serpens in Paradyso, a Deo omnipotente maledictus fa-
 ctus: existendo benedictus Dei et Mariae Filius: qui ideo in mundum venit,
 ut maledictionem tolleretur: nullo modo illi a similiari voluit. 2do. Quia vi-
 uus serpens inimititiam cum semine mulieris accepit. Mater veri Dei Fi-
 lij, nullum commercium cum maledicto sathana habuit, neque aliare pecca-
 to subiacuit. 3tio. Serpens vivus, fuit autor peccati in Paradyso: et Dei Fi-
 lius nullum vagam peccatum habuit: et omnia peccata sustulit: noluit cum
 vivo serpente associari: minus in figura similis illi fieri. Similiter a neo ser-
 penti propter sequentes rationes a similiari voluit. Primo, et in terra effodi-
 tur, et Dei Filius assumpsit humanam carnem de terra, et in terra quod se-
 putus. Secundo, et nihil sentit, licet sit serpens ex eo fusus: nostrum Salua-
 torem, quando crudelis passio ita deformem fecit, verum non hominem: ut per
 os Prophete dicit, quem etiam talem agnouerunt: quasi nihil sentiendo, do-
 lores muros pertulit: imò vix aliquid respondit. Tercio, et sua nem sonum
 reddit, ubi fuit ex quo fusus. Nonne syden edidit sonum noster a neo ser-
 pens in honore Crucis infixus Christus IESVS: et alia multa verba salutis pro-
 tulit. Pater dimitte illis, quia nesciunt quid faciunt: sic bene visum fuit
 Deo Patri: et sub hoc vexillum conuocare voluit suos electos et fideles Chri-
 stianos. Siquidem pastores sacros omnes varijs insionijs consionant: et Mer,

tnos liberauit.

catores paruum mun: vt ac poscatur, cuius sit laboris et precij. Ita quoniam Pater coelestis, signat signo sanctae Crucis suos electos: quoniam maledictus simili ratione suis amatores consignat, modo contrario, varijs voluptatibus. Omnipotens Deus, signauit suum Filium sancta Cruce, quod congluit sanctis membris eius: itaque ab imminenti clade maledicti diaboli Deus cohibuit, et a vastitate, vt in Apocalypsi Ioannis cap 7 legimus. Nolite nocere terre, mari, neq; arboribus, quousq; signemus seruos Dei nostri, in frontibus eorum. Vexillum est proprium Christianorum; ideo Ecclesia sancta carit in quadagesima. Dñica passionis Christi: vbi memoria passionis Dñi recolitur: et incipit. Vexilla Regis prodeunt: fulget Crucis mysterium: quam Crucem non solum milites, imo et Deus Pater coelestis in aërem extollit, tempore belli: et quia materia in Vexillo, et signum etiam: hæc autem materia est rubra, sanguine nostri Saluatoris conspersa: et hoc signum fit confirmandi verba illa Simeonis: qui senex de Christo suo prophetauit dicens. Hic Christus positus in signum, cui contradicent multi: et hoc signum Vexilli, nos concitat ad bellum et militiam: vt apud Iob cap 7. legitur. Militia est vita hominis super terram. Quotidie enim est nobis sapacie standum, et quotidie bella tentationum excipienda, non nunquam peronandum, et hostem aorediendum. Et modo illud verificatum: quando blasphemabant Dñum et Iudei, et milites, et hoc sanctum signum maledicebant: quod illos debeat vincere, et illorum quædam maledictum diabolum. Deus Pater coelestis hæc vidit: super terram ambulabit noster Saluator, et Crucem sanctam portabit in sua processione totam victoriam reportabit ex inferno: et vt videant eius Filium: omnibus in hoc vexillo Crucis, in aëre illum ostendat, ne homo pereat, maneat constans, sub hoc vexillo, et habeat vitam æternam. Sed mirabile hoc vexillum, quatuor habens partes extremitatis: vnde quini, mico diabolo terribiles: ideo nostra Sanctissima Virgo Maria, quasi ad nuntium Filium, ad hoc gloriosum Vexillum properat: et prima sub hoc signo stat fortiter, planè prope, nec oculum demittit, considerat has quatuor extremitates: cum Sancto Bernardo. Prima extremitas est Latitudo. significat Amorem: quo constrictus dulcis IESVS; expansis manibus, mensurat suos electos,

et omnes ad se attrahit: semper paratus (modo quis velit) in suam suscipere gratiam: ut Sanctus Augustinus testatur. Extendit sua brachia in cunctas manus suas ad amplectendum peccatores crexit: et vterius ait: manus habet extensas ad suscipiendum, brachia sua extensa ad amplectendum; latitudine vero Ecclēsia suos dilectos amplectitur. Secunda extremitas. Longitudo: hæc designat Aternitatem: et ideo, de excelso loco venit deorsum. Ut vates Psalmista canit - A summo coelo egressio eius: quia ab æterna calamitate erociens, in gloriam transfert æternitatis. Præcipue omnes Religiosi, propter hanc æternitatem, mundum contempserunt: et eius voluptates deservierunt; quod Drexelius illud considerando ait. Quidquid in mundo est, vanum, breve, merum nihilum est, æternitati collatum. Et solus ille omnium sapit, qui caducis his spretis, unam, atq; unicam sibi præfuit in terra coitandam, quam, in coelo assequendam æternitatem. O, æternitas; æternitas: quodnam, eis homines? quia contempto mundo, silvas, monasteria, cilicia, super mundici voluptates sibi potius, quam alta palatia eligunt. Studeamus ergo cum christum Dominum, per eam viam ascendere, qui per ipsam ad dilectissimi ad Christum Dominum, per eam viam ascendere, qui per ipsam ad nos descendit, aliquin aberrabimus. Sanctus Bernardus. Et quomodo apperere audeo coram Christo vulnerato, si non sim ego vulneratus? Sanctus Anselmus. Ego sum de familia Christi, ego sum de militia Regis æterni, paratus vinciri, cædi, pati pro Domino: nimis enim languide amat qui pro amato patitur recusare. Tertia extremitas. Altitudo: significat: Omnipotentiam: hanc contemplando sancti Doctores, et de illa coitanda, omnia sua opera et negotia contemplant, iacobilem Dei omnipotentiam, et admirando Dei opera, dum illuc dirigunt, iacobilem Dei omnipotentiam, de eadem materia multa reliquerunt. Vt S. Thomas de Aquino, qui Divina mensa assistendo, plus de illa celesti, quam de corporali comestione coitando exclamavit contra hereticos, illius temporis nomine Manichæos, dixit. Iam victi, et in profundum dejecti omnes Manichæi vitam deuotam nos ducendo, et de altitudine, et de omnipotentia Dei meditando. Quarta extremitas est Profunditas: hæc designat incomprehensibilem Dei sapientiam: illa enim ex peccatoribus facit homines per

fectos: hoc decet nobis secularibus: quia nos de profundo inferni, per Divinam
 gratiam erepti sumus; et satisfactione Dei redditi nos, et facit participes re-
 gni coelestis: ut sub hoc vexillo sancto. (Fucus cum latrone bono et alijs quam
 plurimis facere et disponere consuevit: qui pro peccatis suis in hoc saeculo
 agnoverat, et vitam aeternam sunt consecuti. Ecclesia mater canit. O,
 Crucis victoria, et admirabile signum, in celesti curia: fac nos capture tri-
 umphum. O Crux venerabilis, qua salutem attulisti miseris, quibus te esse-
 ram praecoris: quoniam vitam coelitem nobis praeparasti. O Crux bene-
 dicta, qua sola fuisti digna portare talentum mundi: dulce lionum, dul-
 ces claudos, dulcia ferens pondera: super omnia liona cedrorum, tu sola ex-
 celsior, in qua mundi salus pependit, in qua Christus triumphavit, et mors
 morte superavit in aeternum. Omnes sub hoc vexillum et signum confu-
 giamus. Numquid nos Mater Christi afflicta admittet, quia est illa prae-
 mior Crux et stat, nec recedit? profecto admittet, quae quante plurimos li-
 benter haberet milites. Et Sanctus Ioannes Euangelista admittet, hic
 visus magnam multitudinem, quam nemo chinuere poterat, sub eode-
 signo, ex omni natione: et ut pro filio a Christo suo afflicta Matri fuit,
 commissus S. Ioannes iuvabit nos obtinere magnam gratiam et salutem
 solatium. Crux Christi est tabernaculum et umbraculum peccatorum;
 teste Isaia 4. Dominus noster in Cruce vulneratus, fons a pluribus dici-
 tur: etiam ab Isaia cap. ix: qui iudas discitebris quinq; in universam
 terram dimanet, ut orine aridum riger, et facundet. Fons signatus Ma-
 ria Virgo: et putens aquarum viventium, qui hominibus in hac peregrina-
 tione rivulus sanctitatis et sanitatis effundit, donec ipsi ciues Ierusa-
 lem effecti inebriantur ab ubertate domus eius. O Mater nostra Clementis-
 sima: propter dolores quos sustinuisti sub amarissima fucus elevatione,
 quando dilectus Filius est elevatus, eleva corda nostra in celum: ut cum
 Imperatore Mamo Constantino, tuis gloriosis meritis mereamur audire
 in throno nostro. In hoc signo vinces praesertim cum afflicta Mater

et misericordie, nobis presens adesse digneris. Amen.

Caput Decimum.

Maria Virgo audiuit à suo dilecto Filio in Cuce verbum.

In throno et Ara Crucis pendens, nostra salutis Auctor, Christus IESVS: suo ore sanctissimo illa septem verba protulit: quæ Christi Mater afflicta filii-
ter; Ecce filius tuus: et ad Sanctum Ioannem. Ecce Mater tua. Vnum
putatur hoc verbum: quia vnum est Mater et filius: vnus amor cum car-
nitate coniuncti: audiuit et miro modo considerauit verba hæc stando sub
Cuce. Et nos stemus sub Cuce, et aures inclinemus, audiamus, quomodo hæc
verba Mater Christi afflicta suscepit: quia illam mulierem, et non matrem
in Cuce Filius vocauit: vbi decuit in vltima valedictione, tanquam sua
Matri dare suauem titulum, pro maiori solatio. Mater totum hoc oratū
ter suscipit, et aq̃uissimo animo, à suo dilecto Filio pertulit: ac illis infer-
nalibus sanci bus os occudit: quod aper tum est per insensatos, plactantes,
hereticos: qui sua impudica temeritate, et lingua dicunt: quod noster Sal-
uator suam Matrem, quasi spreisset: non dando illi maternum nomen et honorem.
Sed digno compesce labellum perfide et detractor heretice: qui in hoc dicere au-
des. Audi quid tibi Christi Mater respondeat. Est moris in mundo: quando ali-
qua Provincia, quam sua victoria et virtute acquisiuit: vt apud Romanos voca-
runt cluæ Scipiones, vnum Africanam, et alteram Asiaticam: et varia nomina
ab actis heroicis et à bello imponebantur. In Paradiso, vbi maledictus de non in
Deus sua misericordia maledixit serpenti vel potius diabolo, et dixit. Inimici-
tiam ponam inter te et mulierem, semen tuum, et semen mulieris: et ipsa conte-
ret caput tuum. Quando erod venit hoc tempus, vt demoni caput conteratur?

quando immensus Deus, sua morte, mortem aeternam superavit, atq; illam su-
 btrahit, tunc contriuit quoq; vim & potentiam maledicti diaboli: ac domi-
 nium & regnum eius constituit, & in hoc mundo locatum est. Cuius ero &
 fuit semen mulieris secundum humanitatem? nonne Virginis Mariae?
 id est Christus IESVS: Redemptor noster. Ideo merito dixit Filius ad
 Matrem: modo impletum est illud, quod prophetatum fuit, de contritione
 capitis Sathane: propter seductionem primorum Parentum: & licet ten-
 pus fuerit triste, & durum medium, fuit tamen medicina vite nostra. Na-
 enim Deus Pater totum disposuit: tamen tibi o Sanctissima Mater Christi
 valde gloriosum. Ego sum Filius tuus scilicet Dei Filius sumpto ex te corpo-
 re vero, & sanguine: et in mulier illa facta es inferno terribilis, non voco-
 ret, sed mulierem: ut videat & vere amoscat sathan invidus, & amens ho-
 mines: quia salus toti humano generi, per hanc mulierem facta est: qua
 per Christum IESVM virtute sua, contriuit caput maledicti daemoneis:
 quasi per semen suum: quod & Sapiens de illa in spiritu ait, & diligenter
 precium eius. Profecto procul, quia sub Cruce finis terrae: ibi pendens,
 suo sanguine precioso, annuntiabit vniuerso mundo precium eius:
 quia illa vixit in infernum per semen suum. Ero non multum loquere
 detractor & calumniator haeretice: & scito quando noster Saluator vo-
 cationem virtutis & potentiae, & in summo eius dolore Matris afflictus pro-
 latio factum est. Et hoc est inquam stare sub Cruce Christi Dni: & imo an-
 no, incipiunt quasi Virginis Mariae fieri dilecti filij & oratio Dei. Et
 hoc summe nomen dionna. Christus Dominus in mundo praedicando Euangeli-
 um dixit. Qui facit voluntatem patris mei, est mater, frater, & soror mea,
 non filius: hoc miraculum, usq; ad Crucem suae passionis reliquit: vix maxi-
 ma miracula facienda sibi reseruarit. Mater Christi, quae ipsum ge-

nuit, & Sanctum Ioannem, per verbum Dei: ergo ad eundem, partum Salvator no-
ster spectavit. Ut sancti Doctores opinantur, quia vere factus filius Virginis
Mariæ: quia proprium est Dei; verbo creare: & illud verbum coeternum fa-
ctus est Dei Filius: quem Pater coelestis verbo solum creavit: & est æternus,
infinitus, & sibi similis: tale verbum genuit sibi simile: quia Deus, non po-
test nisi iterum Deum creare: immortalis immortalē: & homo mortalis
mortalem. Tria ergo Deus in mundo creavit: mundum: licet verbo Dei fa-
ctus mundus: tamen creatus. Filium, quasi æternaliter natum, per verbum
à Patre: ita per verbum Sanctissimæ Virginis Mariæ. Ecce Ancilla Dñi, in
eius sancto utero per verbum: natus Dei Filius. Hoc est corpus meum:
tote & semper, quando Sacerdos in Missa sacrificio utitur his verbis, hoc est
corpus meum. Et hoc verbo ad Matrem loquens. Ecce filius tuus. Sanctu-
tus, per partum. Secundum Prophetam David psalmo 148. Quid ipse di-
xit & facta sunt: ipse mandavit & creata sunt. Maorum hoc mysteriū,
quia audiebat verbum Dei: fuit frater S. Ioannes secundum Euangelium:
quia stabat sub Cruce: & fuit: ut alij Apostoli: ideo factus verus Dei
& Mariæ filius: & hoc fuit eum solatio Matris Christi Dñi. Nam ut abun-
do in Cælum Christus IESVS: exiit ad Apostolos. Ego vobiscum sum usq[ue]
ad consummationem sæculi (id est) per protectionem: sed videtur magis
per sanctissimum Sacramentum: ita & Matrem suam est consolatus. Et
cum sit in Cruce mortuus suus Filius: alium filium San. Ioannem statuit. Hanc
compensam Mater & Filius S. Ioannes sub Cruce stantes retulerunt: mox ex-
quiritur ratio. Quia uterq[ue] sub Cruce fideliter stantes manserunt: iam vero
& mater & frater: secundum Euangelium sub Cruce vñti: & unus filius quia
similiter etiam unus Christus Dñs in Cruce fuit. Et soror vñti? secundum Eva-
gelium. Sancta Maria Magdalena fuit, hanc pro sorore verbo suo noster Sal-
uator effecit: quando ad illam dixit. Remittuntur tibi peccata tua: & illa

iterum Christum Dñm, ubiq; est secuta tanquam fratrem suum: nec à Cru-
 ce rececit. Amorem: hunc Mater designauit. Mater habens prolem,
 quomodo non amaret haredem suum: habendo illa nostrum Saluatorem pro
 Filio, quomodo non amaret: siquidem coarctum amorem in suo sanctifi-
 cato utero portauit? Castitatem: hanc San: Ioannes figurauit: qui
 ob virtutem maris à Christo Dño ceteris fuit dilectus: ideo super pectus
 eius in vltima cena rehuat. Penitentiam: hanc Sancta Maria Magdale-
 na in sua persona sub Cruce presentauit. Qui erod Christi amorem ha-
 bet: et ad pedes Saluatoris nostri, sine omni meto et pauore iacuit: tytasi
 intrinsecus in corde suo portat suum amatorem IESVM. Thomas de Kemp-
 lib: 3. cap: 4. Amor est subiectus et obediens, sibi viles et despectus, Deo deuotus,
 et gratus, fidens et sperans, semper in Dño, etiam cum sibi non sapit Deus.
 Quia sine dolore non viuatur in amore. Et qui non est paratus omnia pati,
 et ad Dei voluntatem stare: non est dignus amoris vocari. Oportet amante
 omnia dura et amara propter Christum dilectum amplecti, nec ob contraria
 accidentia ab eo desecti. Qui habet Castitatem, super pectus Dñi Dei in
 sinu quiescere secure potest: quia est mater pulchra dilectionis. Amici et
 sancti Christi sunt Dñi. Qui vero penitentiam agit, ad pedes Dñi ille libe-
 re iacet. Christi Dñi electi in penitentia Deo seruiunt: in fame et siti,
 in frigore, et nuditate, in labore et fatione, in vigilijs et ieiunijs, in orati-
 onibus et meditationibus sanctis, in persecutionibus et opprobrijs multis.
 Mater Christi afflictia ideo summe meditata est: quia amor et castitas stan-
 tes sub Cruce auxilium et solatium retulerunt. Sed penitentia nullum verbum
 audiuit: ideo forte, amor et castitas iam perfecta fuit: sed penitentia adhuc
 maior fieri debuit apud Sanctam Mariam Magdalenam: vt post resurrectionem
 Dñi triginta annis, in vasta solitudine penitentiam deuote peregit: et hanc
 ob rem nullum verbum sub Cruce audiuit. Secundo Christus Dñs ille seueram
 penitentiam egiit: cum ille innocens fuerit: quod et opere prestitit: et nup-
 it opus se offerre: soror fuit erod penitentia: nec quid virile est, cum dica-
 mus hanc penitentia. Quod totum effecit manus Dñi. Manus dextera cre-

auit munus: manus Dñi cum Davide fecit virtutem: quia mulier sub cruce
contriuit caput maledicti sathana. Inuoluit sub cruce ad dexteram statem
Sanctissimam Virginem Mariam: vterq; sub dextera manu fuerunt Maria Virgo
et S: Ioannes: quia filius dexterae fuit electus. Et latro maledictus, Iudas
milites, et omnes Christi Dñi aduersarii in sinistra parte manserunt. Tri-
plicem manum Dei agnoscunt Ecclesia sancta Doctores. Vna est potens qua
mundum Deus creauit: ac suos electos et seruos defendit: secundum Dauid
Regem psalmo testantem. Qui eduxit Israel de manu potēti brachio excel-
so de Aegypto: et nunc eadem manu Deus defendit suam Ecclesiam militan-
tem. Et sub cruce suos electos defendit: et vnum bonum latronem eripuit
ex inferno. Et quia nec suae Matri, nec Sancto Ioanni, nec alijs electis,
Iudae, neq; milites nocuerunt, qui astabant passioni et morti Christi Dñi.
Secunda manus est terribilis: ut Iob meminit. Quia manus Dñi tetigit
me: miseremini miseremini mei saltem vos amici mei. Et Moyses ex-
clamat. Domine, dextera tua percussit inimicum: et in cruce, totum fa-
ctum est, infernum de bellauit: et vnum latronem, et Iudam proditione,
condemnauit, ac deinde totam gentem Iudaeam damnauit. Tertia manus
Dei est (Sanctus Bonaventura dicit) Sanctissima Maria, manum Dei pre-
sentat: qua manum Dei continet: ut Ecclesia Dei sanctarum virtutum re-
novationem vllam patiat, ne merita bona auferantur: maledictos clamo-
res, ne nobis noceant, ligatos catena tenet. Cauius, properemus, et stemus.
sub cruce, habemus enim pro clypeo manus duas fortis, si nos Deus Pater
coelestis, ex suo furore ferrite velit, vel per maledictum demonem punire
statuit, habemus fortem adiutricem manum Saluatoris nostri Christi Dñi,
eius clauum dexterae manus, passionis amarissima: et manus gloriosa Vir-
ginis Mariae Matris Dei: et sic nobis nihil nocere poterit, per hanc vtramq; ma-
num reijcet puncturam ira et vindicta Dei, ac omnem maledicti clamoris in-
iuriarum repellet: tantum cum Ecclesia Dei inuocemus. Sanctissima Virgo in pa-
troni nostri inter deae manu inimici, contere manu victrici: esto nobis

fuerim apud Patrem & Filium: Mater Dei afflicta: sis nostra victoria. Amen.

Caput Undecimum

Maria Virginis quale fuit (or quando fuerunt tenebrae ante mortem Christi IESU sui dilecti Filij.

Cum esset morti propinquus Saluator noster, Christus IESVS, Conditor coeli & terra. Caelum aggrit, quod Creator rerum omnium moritur ut homo: secundum Davidis psalmum: Saluator noster conqueritur dicens. Et sustinui, qui simul contristaretur & non fuit, qui consolaretur & non inveni. Afflicta Deigenitricis cordi contrito, Caelum adfert auxilium: in eius luctu & dolore, comparat fletum & compassionem. Sol creatus exprimit verum Solem increatum. Et Luna illam de qua scriptum est. Pulchra ut luna, electa ut Sol: uterque obscuratur: & fit magna eclipsis Solis & Lunae, per uniuersum mundum: tribus continuis horis. Luna eclipsis vel obscuratio fit, ut Mathematici docent, quando inter terram & lunam terrestris umbra dirigitur, & umbram facit. Solis fit obscuratio, quando inter terram & Solem intercedit luna, quia radios solares in terram non admittit: ita & ipsa luna a terra, accipit suum splendorem, & a terra impedit solis splendorem naturalem, & quo magis est contra terram luna opposita, sed maiori utraque tenebris implet terram. Ante obitum & mortem Christi Dni, non secundum caelestem cursum, haec obscuratio solis & lunae est facta, quia sub plenilunio, non est moris, ut fiat Solis obscuratio: imo ut alia pinguicula facta sunt: ita & hoc miraculum factum est. Conouit sol & luna Creatoris sui mortem: ut in Natiuitate bos & asinus praesepe Dni sui. Conouit sol nudum plane Deum & refectorem suum in Cruce pendentem, totum despectum & contemptum factum, & iam morientem: non potuit ipsum intueri. Luna uero conouit, quia Mater Christi Dni summo cordis dolore opprimitur: & ita peccat Deum simile suum Filium adstat sol, pectus suum solum increatum. Luna quoque accurrit solen

et iuxta illud stetit: et tenebrae factae sunt super universam terram: propter illam
haec facta sunt, exprimendo utriusque dolorem Filij et Matris. Res miro digne,
Deus omnia quae in mundo sunt creavit: exceptis quibus: non creavit tene-
bras et peccatum. Apud Moysen scriptum legimus. In principio Deus creavit
coelum et terram: terra fuit vacua, et erant tenebrae. Quare et unde? non est
opus multum exponere, propter tenebras: quam primum recessit lux, licet non
inuitata tenebrae, mox redeunt, et est quasi nihil: ut et peccatum coram Deo
nihil est: oratio Dei, et ipse Deus est lux: quando eras Dei oratio, et Deus
recedit, sunt merae tenebrae et peccata; et magna est inimicitia Dei contra pe-
ccatum: Deus est totum perfectum essentiale: peccatum et tenebrae nihil est.
In corde Matris afflicta et Dei corde, erant tenebrae, propter hominum pec-
cata, et propter illa Saluator noster in Guece moriebatur, et quomodo post
tenebras sequitur lux: ita etiam post has tenebras, post mortem Christi Domini
secula est lux Evangelij. Mirum in modum, quod afflicta Matris cor sensit quia
deus immensus aliquid simile facere vel operari voluit, hoc semper post tene-
bras, vel ipsis tenebris praesentibus operari dignatus est. Creavit coelum et terram,
et post tenebras lucem. In Aegypto ante liberationem populi Israelitici, per triduum
super Pharaonem permisit Deus tenebras: antequam conceptus fuerit Dei Fi-
lius in utero immaculatae Virginitatis tenebrae fuerunt. Et virtus Altissimi
obumbrabit tibi. Tempore tenebrarum de nocte natus est: iam vero moriendo in
toto mundo fuerunt tenebrae. A mortuis resurgendo erat et tenebrae: quod
mulieres exiit in sepulchrum de nocte: habuerunt etiam tenebras, secun-
dum S. Ioannem. Hoc significavit: quia Deus existens vera lux, tenebras pec-
catorum repulit: sua morte. Et clara Evangelij doctrina. Maleficium demonum
Christus Dominus nominat principem tenebrarum: et illum vicit quasi lux mundi. Signi-
ficat S. Bernardus ita testatur. Tenebrae testes sunt ignorantiae et iniquitatis, et
quarum lux est Christus Iesus. Ut frequenter meminit de his tenebris et de luce: ma-
gis quod lexcerunt tenebras quam lucem: quoniam illorum erant mala opera. Omnia,

nim qui male acit odit lucem, ut non videantur opera eius: sed qui facit veritatem,
venit in lucem: ut manifestentur opera eius: quia in Dño factus sunt. Cum no-
ster Saluator fuerit à Pontio Pilato. Quid est veritas? Teste I. rexeha. Ve-
ritas est Mater sanctitatis, sic ubiq. amanda est; nulla dua res inter se con-
dantes sunt & cognate, sicut virtus & veritas: premi solet veritas: sed
non opprimi: emergit tandem: impugnatur sæpe, sed non vincitur. Iudei
palsipis & mortis Christi Dñi, fuerunt in tenebris, non solum venerunt
in lucem: imo ipsam extinxerunt & sustulerunt; clamant ad Pilatum,
ante edificum et deretum super Salvatorem nostrum. Tolle tolle cruce-
geam. Quoniam qui habet malos oculos, non potest aspicere lucem, sed ma-
net potius in tenebris: ita isti omnes, qui Christum Dñm morte conde ma-
runt, oculos malos intrinsecus habuerunt, non poterant pati lucem, & clama-
bant. Quid facimus, quia hic homo, facit magna signa & miracula? Vide-
runt miracula, & volebant credere, tantum hominem & non Deum dixerunt,
viderunt, quia nemo mortalium, signa hæc poterat facere, solum ipse se-
us: à maiora cecitas! densima tenebra! apud Iudeos fuere! quod summe
Mater Christi afflicta desolebat. Et sine causa Deus, nihil facit: cetò ma-
gnus hoc mirandum fuit! & cor illius aconuit! quare per tres horas ista te-
nebra durarunt? respectu & ratione mundi: & respectu solius Matris Dei:
respectu nostri Salvatoris. Respectu totius mundi: exceptis alijs fuerunt
& sunt crassissima tenebra, immaniter detrahendo. Sanctissima Trinitati.
filij sunt, qui nec unum Deum agnoscunt: de his David Psalmo ait. Dixit in si-
piens in corde suo non est Deus: & tales auertit Deus. Dixit in si-
Quidam moriendo blasphemica verba dixit. Cælum nihil curo, infernum non ti-
meo: quidquid habeo, non à Deo est, sed à me ipso habere ponasq. Et alter,
cum Catholicis cum hæretico de fide disputeret, ait. Ego nihil credo, & pacem
meam habeo: & inde hora tenebrarum facta: propter orauia hominum peccata.
Alij vero sunt, ut Ariani, ab æterno Deo Christo Dño non admittit Deitatem
nec similem Deo Patri faciunt: inde secunda hora maiora tenebra. Alij
Spiritu Sancto detrahunt Deitatem; ut antiqui hæretici creaturam faciunt

et moderni, procebum a Deo et Filio non admittunt: illud significat hunc tene-
brebrum: ideo moritur Deus, ut sequatur lux vera, et na horum corda illu-
minavit fidelium ad lucem aeternam. Respectu patientis Christi Dni: tene-
brae trinta horarum designant: ubi ipse thauit. Prima etiam fuit: propter
humanam inobedientiam, qui pro beneficiis sibi a Deo praestitis spem con-
fixerunt, et morte turpissima, inter duas latrones cum statueret uita pri-
uarunt. Celum pudebat tanti sceleris: fuit obscuratum: ut hoc facto et ope-
re excitet corda impiorum: et ad penitentiam adducat: quod et factum est:
ut ibidem scriptura dicit. Et multi illorum tendentes pectora sua sicut pa-
nitens reueriebantur in civitatem Ierusalem. Secunda hora tenebrarum, pro-
pter falsum iudicium: Deum verum inique iudicare, morte turpissima condemna-
re: tali decreto iudicio non annuit Sol, neq. luna, et ipsa terra contremuit.
Horam tertiam tenebrarum Divina commiseratio fecit, videndo quia parvus
numerus electorum Dei fieri debeat: ut aliqui Doctorem opinantur, quod illa
verba Christus Rex in Cruce ideo protulit. Deus meus, ut quid dereliquisti
me: cum plures salvandos viderit, quam salvandos: quasi se derelictum a Pa-
tre Deo omnipotente est conquestus: in his tribus horis fuit cum Deo Patre,
de numero electorum computus factus. Respectu Matris Christi afflictae:
Prima hora tenebrarum in corde eius significavit: quando matrem huius
morum consideravit: quia nec morte solatio toris contentari voluit: nec post
mortem (ut inferius dicitur) sed sollicita batur: ut nulla memoria Iesu su-
cifixi in terris habeatur: et maxima custodia militum posita: ut sepulchrum
custodiat. Secunda hora tenebrarum cordis Virginis Mariae, quando vera
lux, sicut filius in oculis eius fuit extincta: quia nullum solatium in mun-
do sit habitura. Tertia hora tenebrarum illius cordis fuit, quia cum suo filio mori
non potuit: fiteum Parentibus magnum solatium, quando vivit filius, feret si-
bi et mater longiorem vitam: quando est moriendum liberis, eodem tempore, na-

ter optaret sibi mortem: licet sit horrenda mors, tamen esset accepta: ut potius su-
os liberaret ex hac vita: praeceperat: cui rei Sanctus Bernartus admiratur: & illi
dolorem afflictae Matris sub Cruce stantis ita voluit exprimere dicens. Mater mi-
ror Matrem compatiens, quam Filium patientem: ille re ipsa poterat: & illa
corde non poterat mori: quasi pinnas tenebrae cor dolorosa Matris occupant,
& se ipsam totam excutunt, sed Divina providentia est a morte preservata.
Et ut miraculum magnum fuit, quod Deus immortalis vere potuit mori: ita
multo magis miraculum, quia in tanto tali Mater constituta dolore, non potuit
mori. Erant Anthracinae frequentes tenebrae, terra motus, videbantur illi soli,
an pectora moveri, & ad paenitentiam flecti: sed quam diu durabat, haec motu
emendatio? quam diu terra motus fudit, paucis post diebus, omnia in vestitu
in vanam obliuionem abibant: iterum ut antea passim abibant omnes in vestitum rue-
bant. Sic et nos vivimus, haec memoria nostra labe est; iam peccasse dolemus,
mox iterum hilariter peccamus. Accusare se & non emendare est Deum tenta-
re, & est Deum ad sumendum de se supplicium incitare. Et hoc ipsum S. Christo-
stomus humilia s. suos auditores non semel, verborum mordaci perfudit aceto.
Praesta omnipotens Deus, aliquam habere partem tenebrarum nostrae afflictio-
Christi Matris in cordibus nostris, passiois & mortis Christi IESU affici; i;
habemus quidem tenebras, sed vituperio condonatas, peccatorum sanabilibus infectas.
Oremus ergo nostram Dnam Clementissimam: ut sicut post tenebras amarissimae
passiois Christi Dni lux illuxit: ita nobis luceat lux gratiae Dei & Matris, & te-
nebras peccatorum nostrorum repellat: & nobis nunc, & in hora mortis, lux utri-
usq. praesentia sua luceant: ut sicut Luna ex Sol obscuratus fuit in morte Dni,
ita modo contrario luceat utraq. Sol noster IESUS & Luna nostra Virgo Maria,
& nos ad se trahere & adquirere dignentur. Amen.

Caput Duodecimum:—

Maria Virgo praesens fuit morti sui dilectissimi Filij.

Dolor, dolori, et afflictio maior Matri Christi, afflictio ex passione Christi incesan-
ter ^{inquitur} ~~inquitur~~ aspicitur: quia vnicus dilectus suus Filius, Deus et Creator
omnium creaturarum in cruce ignominiose moritur. Nullus vquam clarius
melius. Sanctissime Virginitas Maria & Mater Christi describere et exprimere po-
tuit dolorem cordis: quam ipse, Spiritus sanctus per os iusti Prophetæ senti-
li, Simeonis ita dicentis. Tuam ipsius animam doloris gladius pertransibit.
Omnibus notum: quia gladius ex ferro conficitur; verum ex dolore, quis mor-
talem audiuit? Sed et Spiritus sanctus summum, verum, et inauditum
dolorem, et incredibilem compassionem vocauit gladium doloris: tamē gladius il-
le ex ferro confectus: ex illis clavis durissimis, quibus manus et pedes sui dile-
cti Filij ab impijs Iudeis transfixi cruci fuerunt: et sat longus fuit, siqui-
dem per manus et pedes Christi Dñi transeundo cor afflictæ Matris trans-
fixit, et summe vulnerauit: vt sacra scriptura loquitur: transibit, et non
transiuit aliquis grauius declarat: quia eam diutius torqueri debeat; totoe-
nim passionis Christi Dñi tempore, Matris afflictæ cor transfixum fuit. Ecclesia
sancta Dei, in Proca festo solenni Paschæ canit; Mors et vita duello conficere ni-
rant: dux vitæ mortuus reonat viuus. De tali duello et conflictu, maledictus
sathana homini inuidebat; quia Deus vicissim Paradisum conferre donatus est.
Quia daemones inuidus astimulauit nostrum Saluatorem talem fuisse hominem: vt cæ-
teri homines: per Iudeos ipsum usq; ad mortem adduxit: addertit eum esse verū
Deum et Messiam; talis factus conflictus: et noster Christus IESVS verē est mortuus,
morte tamen sua, homini vitam æternam comparauit: et daemones armis proprijs
et morte sua, totius interni vim confregit, et in nihilum conuertit. Et quid Sal-
uator noster mortuus, sua diuina potentia die tertia a mortuis reuixit:
et admirabili gloria a Deo Patre in æternum adornatus. Et sic daemones, et in fer-
nus cum summa ignominia suam victoriam amisit: et quia mors hucusq; in mun-
do pro nihilo putatur, et apud perfectos homines pro quid habetur. Hoc apud
Sanctissimam Virginitatem Mariam visere fuit: quia in tantis doloribus et anathematis,
stituta ubi illi nullus similis) quod alij milles morentur: morte Saluatoris
nostri, mors, in illam vim suam amisit: nec illum suffocare potuit; licet ten-

exprimat

lauit. Illa profecto diuinitus informata: quia noua Ecclesia: multum prodesse de
 vita sua & gloriosis meritis suis. Et post mortem illorum plurimi sanctorum
 eius exemplo effecti sunt, verius sexus: qui Christum Dominum sunt secuti: imo
 & ipsi infantes. Inuagant ita letanter de nuptias, nunquam ad saltum, quan
 ad supplicia & mortem pro Christo Domino cucurrere. Et scriptum legitur.
 Inferne, morte mea, mors tua ero: in persona Christi IESU dictum fuit. Cui
 derant illa omnia: quia statim a principio mundi, semper diabolus male
 dictus cum Deo Creatore suo: in seipsum cum coelo conflictum habuerunt, &
 vnus alteri, par pari reddebant: campus & locus vniuersa, pauper, & miser
 homo senaper fuit: & hoc bellum durabit quantum mundus manebit. Quid
 dicam, homo reus, & omni confusione plenus! non habeo os loquendi, nisi hoc
 verbum. Peccaui Domine: & miserere mei: sine me paululum, ut placeam dolo
 rem meum, antequam, vadam, in terram tenebrosam, & operam, mortis caligi
 ne. Quid tam maxime a misero peccatore requiris: nisi ut conteratur, & se hu
 miliet, pro delictis suis? In vera contritione & cordis humilatione, nasci
 tur: spes venie reconciliatur: perturbata conscientia, reparatur oratio, per
 chita, thuetur homo a futura ira: & occurrunt sibi multo in osculo sancto Deus &
 penitens anima. Amore iocitur Christus passus est, teste Domino Bernardo. Amor
 IESU dulcissimus: & uere suauissimus: plus milles oratissimus: quam dicere suf
 ficimus! Hoc probateius passio: hoc sanguinis effusio: per quam nobis redemptio:
 datur, & Dei visio: dolorem eroi Amori pro delicijs esse videmus. O Charitas!
 quanta omnium virtutum Regina es; quanta tamen vbiq; passim, in honore & con
 templa iaces! Suarez. Quod frequenter perpendebat, & flebat nostra affli
 cta Mater inuadens coelum in victoria contra infernum: quando eroi caput multus
 fieri mundus; ut mundus loquitur. Omnis caro corruperat viam suam: vi
 a fuit in coelum preparata: ille anima maculata, & corpore, carnis voluptatibus
 & concupiscentijs, ad infernum viam dirigit (exceptis paucis Dei electis) qui
 fuerunt ad seruientiam Domino Deo. Postmodum homines coluerunt idola, veli
 cto vero Deo, ac illius penitus obliuisci fuerunt: puniunt eroi illos Deus aqua olim
 iuuji, quando per generale diluuium, deleuit totum mundum, & quasi in a
 quis in iniquitatibus suis omnes homines immersi sunt: quod David suo psal.

conqueritur. Quoniam intrauerunt aquae, usq. ad animam meam. id est pec-
cata mea natarunt: a qua diluuij omnes sustulit: excepto Noë et alijs pau-
cis submersi sunt: & mundi non se emendauit: iterum quinq. ciuitates ioue
sulfureo combuste: Deus abominationem hanc in cingetes conuertit: nec
celesauit hominum malitia: peste puniuit iterum mundum, & plurimas Mo-
narchias vastatas reliquit: sed ex Aegypto tantam multitudinem electi popu-
li eduxit: & vias quas in terram promissam adlucit: per Moysen, tabu-
las leois Dñi, à Deo datas, propter idolatriam ad Iudas impossibile fu-
it adferre: terra injurie Dei vindictam sumpsit, & liquet militum uirum
absorbuit: demonem male habuit, & uicisci uoluit per quatuor elementa,
contra fr̃m Deum (id est) Aquam: Ionem: fierem: & Terram concitauit:
quod etiam effecit: quia demoni male dicto sub amara passione nostri Sal-
uatoris seruerunt. Nonne ionis fuit instrumentum diaboli inuidi: quan-
do in hortu captus Christus Iesus, Iuda trahitori clare lucebat? Petro non-
ne cedit occasiorem occidendi nostrum Saluatorem & Magistrum suum?
de se antea multum praesumpsit: & ad ignem postea stans, se calefaci-
endo, quod ipsa non nouerit, iuramento se confirmauit? Aer enim
quid maledicto demoni non seruiuit: quando passionis Dñi tempore, serenu-
fuit: & voces seruientium credulas in aëre audiebantur, tolle tolle, cru-
cifige eum: item clamabant, Barrabas dimittatur: & multas blasphemias in
Iesum posuerunt. Aqua & illa uoluntati eorum fuit, quando Pontius Pilatus
falsum decretum facere consensit, alio stando pro Iudaeis bonum, & iniquum
Iulicem à culpa abluir? Et terra inimicitiam coeli ostendit: quia nostri
Saluatoris inimicos non deuorauit, imò sanoniam, & Pucca suscepit, & usq.
ad mortem Christum sustinuit? Quomodo non fletet afflicta Christi Mater?
quia demon infernalis Creatori suo per suam nequitiam multoties reddidit,
imò se victorem supposuit. Tamen Deus in mensus tanquam Remunerator
optimus illis, quatuor elementis iterum retribuit: & usq. ad consummati-
onem saeculi suam iudicium uiciscetur. Quod David psalms de ioue dicit.
Tonitruum eloquium tuum Dñe! & ipse Christus Dominus in suo Euangelio.

Ideo nisi ignem, ut ardeat. Ignis amoris Dei dominatur in terris: & per ignem
 multi Sanctorum in coelum abierunt: quem cum Ecclesia Dei innocens Ione
 sui amoris, accendat in cordibus nostris. Aer, is suum excessum in mundo
 mendavit: cui rei David Psalmista testis. Omnis spiritus laudet Deum. In
 toto orbe terrarum, resonet vox populi & laudet Deum: in templo, domi, in
 campo, ubiq; clamando. Benedictus Dominus Deus: benedictus Dominus in æter-
 num. Aqua benedicta, abluat peccata hominum. Aqua benedicta delean-
 nostra delicta: illam Rex David penitus petit. Amplius lava me Domine ab
 iniquitate mea: & a peccato meo munda me. Baptismus per aquam bene-
 dictam, facit nos coelo gloriosos. Terra, Domino Regi & Creatori suo se ad obse-
 quia testatur. Hoc idem David expertus ait. Et terra nostra dabit fru-
 ctum suum. Quia his temporibus, super terram, templa Dei aedificantur,
 & Deo sacrificia offeruntur: et in his elementis perficiuntur: imo & divina
 sacrificia ex terra ipsa efficiuntur: nec iuxta sacrificium perfici potest, nisi
 presentibus his quatuor elementis: ignis, debet adesse. Misa sacrificio: ex
 terra panis, & aqua convertuntur in corpus verum, & vinum in sanguinem
 Christi Domini: quando in aere illa verba Sacerdotis audiuntur. Hoc est corpus
 meum. Hic est sanguis meus. Nec hoc sufficit, nec Deus contentari voluit:
 quod talem vindictam per hoc chellum peregit, per suam passionem & mortem:
 imo, quod maius est super maledictum diabolum, ostendit suam potentiam,
 daemnon invidus effecit in Paradiso, quia propter hominem fuit oculus clave
 divinae iustitiae, & infernus fuit apertus. Mors nostri Salvatoris pariter
 claustrum, occlusit infernum, & reliquit maledictum sathanam, stricta catena:
 qui nemini nocere potest: & quasi canis furi bundus est catena alioquin, &
 nisi quis voluntarie ipsum prope accedat: tamen per sacramenta, mox sani-
 tati restituitur: & vulnus lapinae sanatur. Et non solum Paradisum sed &
 coelum illa clave aperuit: sed in maiorem contemptum & despectum maledicti sa-
 monis, Christus Dominus clavem regni coelestis homini commisit Dominus Petro apostolo,
 lo, & eius successoribus: illi quando volunt aperiunt, & claudunt: dixit Christus
 Dominus ad Petrum. Tibi trado claves regni coelorum. Quicum aperis, aperiuntur: & cum
 claudes, clauduntur. Non intrabis in regnum diaboli coelum in aeternum: quia tu non
 mini Paradisum abstulisti, & homo tibi coelum: imo tuum occupabit locum, cum ma-

xima tuo pudore: vicit enim noster Saluator ductum, licet vulneratus, & mortu-
us: ita facit amor Dei: vt ad oclusum Paradisum fuit lignum, fructus, serpens,
& Adam cum Eva, & demon cum inuicta: ita ad coelum apertum fuit lignum, fru-
ctus passionis Christi: Deus Pater: Maria Virgo cum suo dilecto Filio. Terribi-
lis hic gladius, qui amore & dolore, in corde Sanctissima Virginis est confectus:
& quomodo non infligisset magnum vulnus? Tu homo peccator, & ego miser te,
cum sumus, ille gladius doloris: qui & cor ipsum, vt sic loquar anima Virginea
transuerberamus: quia tot acceptis beneficijs, nec dum in nobis efficaciter fru-
ctuosam Filij Dei passionem facimus. Vltimo anima Christiana compatias
dolores hos afflictae Christi Matris deuote meditari poterit, & in terram pro-
cumbendo ad pedes Christi Dni, & Matris eius afflictae, per gladium doloris
illam rogando: vt in hac vita sui doloris gladij nos participes faciendo: cum
venerit mortis hora nostra: & de anima nostra iudicium coeli & inferni
consumetur: vt Deus noster mortem peremit moriendo: ab aeterna mor-
te nos liberet, in nostro corpore nos suscitare faciat, verbum illud gloriosum:
Venite benedicti Patris mei audire mereamur. Amen.

Caput Decimum tertium:

Maria Virgo audiuit blasphemiam & in vita & post mortem
contra IESVM dilectum suum Filium.

Nec dum vsq; cessauit affligere Christi Matrem doloris gladius: siquidem
& in vita & post mortem audiuit blasphemiam super dilectum Filium suum.
Omnibus modis Christum Dnum inuocabat Mater afflicta in eius dolorum
tormentis: ubi nec oculus mestissima Virgins satari potuit: nec omnium
hominum aspicientium tam Filij & afflictae Matris: vulnerum dolores,
afflictiones penarum, verba calumniarum & blasphemiarum, corpus sa-
rum plenum vulneribus, quasi vnum vulnus fuisset, toties quoties inui-
dis hominum oculis fuit demonstratum. & speciosam Christi faciem Corona
spinosa sanguine concreto, & sordidis Iudeorum sputis vultum terxit. Christi

Mater afflicta, in totum in corde suo compassione & lachrymarum effusio,
 ne quod in sui Filij vidit passionem, exciperet. Nam odoratus summe
 sordibus infectus, praesertim in illo cellario, ubi degebat noctem, similiter
 in monte Calvaria, ubi cagavera sepeliuntur: Mater nostri Salvatoris se-
 torem portare iuvit. Gustus, Christum IESVM multum afflixit, ubi fel-
 cum aceto mixtum, in siti ori eius in cruce fuit oblatum: ne hic genus
 remaneat impunitus, propter nostris excessus: quem nostra afflicta Ma-
 ter in sua compassione cum suo filio sensit amarissimum. Tactus, ille
 Salvatorem nostrum afflixit: quando carnifices crudeles, corpus sanctissimu,
 & delicatissimum IESVM dilacerarunt, & manus suas senex line sacro, per
 scruissimam flagellationem, spineae coronae impositionem, manus & pedes su-
 ci affixionem poluerunt, & ferreos clausitunsionem, illa omnia nostra
 gloriae Virgo in suo corde percepit. Auditus, hic utrumque summe lasit & Fi-
 lium patientem, & Matrem compatientem: & plus Matrem afflictam ex tribus cau-
 sis. Prima, Saluator mundi ad Patris Dei voluntatem, totaliter resolutus,
 in omnes dolores, & crudeles penas, contumelias, & blasphemias, & detractio-
 nes, audiuit turpes & inhonestas (sermone ut mos est, Pauperes magis suorum fili-
 orum tuentur honorem, quam suum proprium). Mater Christi, de honore sui
 Filij, imò hic & de gloria Dei, non defenderet honorem? multas irrisiones &
 detractioes, aures nobilissimae afflictae Matris summo dolore lase fuerunt.
 Secunda, aures nostri Salvatoris, non omnia audire poterant, in magna notu,
 multu & clamore, sed afflictae Matris aures, clamantium voces, in privato,
 & communi loco, plene blasphemias fuerunt: & addit Euangelista. Et mul-
 tas blasphemias in eum ponebant, quas noster Saluator non audiuit, sed aures
 Matris, nullum verbum transiit. Tertia, Aures Christi, non tantum usque ad
 mortem verba Iudeorum detractoria audierunt. Sancti sine! afflicta nolens vo-
 lens post mortem sui Filij omnes blasphemias audiuit, imò in corde suo oraves
 dolores sensit: quod ipse maledictus demon, per ora impiorum, & linorum mor-
 daces Matrem Dei afflixit: ut Deus per fratres & sanctos homines, & in ruinam
 consolari dignatus est. Quando in celesti Consistorio conclusum fuit: ut Dei Fi-

lijus humanam assumeret carnem: Missus est Archangelus Gabriel ad Vir-
ginitatissimam: illi annuntiavit illud Ave: cuius merita collaudavit: et in-
um Dei in mundum venturum: et reori eius non erit finis confirmavit,
et Sancta Elisabeth et promissionem Anaclican declaravit: in vita sua
habuit Dei benedictionem: et a S. Ioanne Baptista adhuc in Matris
sua utero manente: a sanctis Apostolis: et ad illa sancta Marcella qua
extollens vocem suam, beatum ventrem qui illam portavit, et beata v-
bera qua ipsum lactaverunt: praedixit. Invidus, diabolus modo contra
rio illam afflixit stantem sub Cruce mentiundo, non esse mundi Salvato-
rem, et hunc esse regnum ipsius: insuper turpissimum Regem Iudeo-
rum: per Praesidem Pilatum in Cruce titulum inscribi curavit: post mor-
tem vero sui Filij, mater afflicta, magnas honoris eius detrachiones et ca-
lumnias audiuit: quod profecto Matris factum est, pro illa ante Natiui-
tate sui Filij, benedictione. Matris Christi afflicta aures calumniarum
passa sunt: ubi a feminis, ut solent sua mordaci lingua honorem debru-
here. Nullum enim membrum est in homine peius, et magis veneratum, lin-
gua hominis: qua pessima et optima est: quando vult: inde est creata: ut
Deum suum creatorem laudat: hominibus serviat: sibi victum et amicum,
procurat. Quod totum illud maleficus diabolus destruxit: et hoc agnito
quia facile hominem contra Deum creatorem suum concitare potest: coepit sua
perversa lingua Parentes nostros seducere, et efecit: et nobis, quoniam mem-
bro homines ad peccatum citius concitantur. Quasi lingua? ut primum verbum
contrarium fuerit auditum: mox voluntas et natura ad omne malum inclina-
tur: Quia natura hominis prona est ad malum. Denique, lingua potens est:
nihil fortius lingua. Quid ferrum? quid olivus ex populo? quid gladij inflata
vulnera? et quid mortuo ferrum nocere potest? Et mordax lingua vulnerat
parit, mordet, et laedit mortuum: imo et honore priuat mortuum: bonus et ho-
nore ex coriat: plus: lingua est instrumentum saeculi et inferni. Christus Dominus
Iudex vivorum et mortuorum, quoniam instrumento electos in coelum et male-
dictos in infernum est misurus? lingua. Venite: et ite? unum quidem sola,

tiosum: alterum verbum auditu terribile: à quo ipse Rex David liberari desi-
 derat dicens. Et à verbo aspero libera me Dñe. Certe omnes clamantes
 hoc verbum sunt audituri. In sancti Dei cœlo quid faciunt? Deum
 tantum laudant & benedicunt. In sua Apocalypsi sanctus Ioannes de-
 scribit, quomodo sancti in cœlis canant. Benedictio, & claritas, & sa-
 pientia, & gratiarum actio, honor, virtus, & potentia Deo nostro.
 in sæcula sæculorum. Amen. Quod Rex Propheta David psalmo
 ait. Gloria, & diuitie in domo eius. Et in inferno, quomodo canunt da-
 mnati? tantum illud triste & breue epiphonema. Na. ve. Creatorem su-
 um & Salvatorem nostrum in æternum maledicunt. Sub Cruce quod
 fuit iudicium ultionis: fuit cœlum & infernus. Christus Dominus, per
 linguam indicavit bonum latronem ad dexteram: alterum malum ad sini-
 stram partem: quare? propter linguam: hic Deum blasphemavit: vt
 S: Lucas testatur. Unus latronum blasphemavit Deum, dicens. Chri-
 ste. Si Filius Dei es, salva te met ipsum & nos. Alter bonus eunice-
 pando, ad Christum IESVM dixit. Domine memento mei, dum veneris in regnu-
 tuum. Et secutum est iudicium. Cuius ibi fuit cœlum & infernus! Christi Ma-
 ter afflicta, benedixit Deum Patrem omnipotentem: & Filium cum Sancto Spi-
 ritu: Illi omnes cum illa corepant: alij Deum blasphemabant & IESVM Crucifi-
 xum: multo maior pars damnatorum pro inferno aparuit: quam pro cœlo.
 Inquesta est Mater, afflicta super linguas detractorum, hanc audaciam & ma-
 litiā hominum, qui contra Deum insurrexerunt sunt ausi summè defleat. S:
 Bernardus describit illud verbum detractoris. Verbum est inquit leue, leui-
 ter volat, prauiter autem vulnerat: cito transit, nimis adurit: & valde no-
 cet: non otioso transiit corda, tarde & non facile rediit: velociter volat,
 & fit locutum, sed non reuerſit: suavi affuit locutum, timorem Christianum
 valde offendit. Quomodo non legerent nostram gloriosam afflictam V. Mariam il-
 la verba impia, & stulta? tolle tolle, crucifige eam. Quando interrogavit Pilatus
 quidnam mali fecit? Iudei responderunt. Commovit totam Iudeam, docendo & in-
 fide erudiendo populum: Christi doctrinam & laborem vituperant. Pene idem
 S: Bernardus hæc verba contemplatur & ait. Lingua detractoris, est triplex
 gladius acutus, & linguam mendacem assimilat lanceæ, quæ latus Christi aperuit,

it. Quando illudabant Iudei IESVM Crucifixum illis verbis. Si tu es Christus
Rex Israël, descende de Cruce, & credemus in te. Acuerit hoc Sa:
Relax minus & respondet. Maiora miracula viderunt eum facere, &
non crediderunt: et licet descenderet de Cruce, Christus Dñs, non con-
uersi fuissent. Et addit. Plurimi illorum inveniuntur: qui corde & mente
loquuntur. Dñe descende de Cruce, & hanc Crucem tolle à nobis, orans no-
bis videtur: et tu in Cruce suspensus manes: et nobis tuo exemplo omni-
^{posuisti} bus tollere crucem à te, et à nobis. Ita nonnulli hisce temporibus deli-
^{posuisti} cati loquuntur: qui translationem velint, ex molibus plumis, euolare in
coelum. Ultimo pernoctat illud verbum cor Matris affectu: quando seducto
rem suum Filium post mortem vocauit: quomodo cor illius non liquefactum?
Ah perieram, longe à te IESV amore mei Crucifixi, abieram in peccatis meis,
eram venundatus, & malis circumdatus: tu venisti pro me: vt me redime-
res, et tantum me dilexisti: vt sanguinem tuum dares in precium pro me,
in Cruce te Deo Patri obtulisti: ita nō Dñe dilexisti: et plus quam vitam tuam,
et quia pro me in Cruce voluisti mori. Redemisti me de captiuitate, et de aeterno
supplicio retraxisti me, de inimici mei seruitio, vocasti me nomine meo, signasti
me sanguine tuo: vt memoriale tuum semper esset apud me, et nunquam recederet
à cordis mei desiderio, et qui me etiam recepit à Cruce: et in manibus tuis de-
scripsisti me: vt sit semper memoria mea in te solo IESV meo Crucifixo. Non
nobis Dñe non nobis: sed nomini tuo sanctissimo da gloriam. Si transitoriam qua-
rimus laudem, amittimus aeternam. Si aeternam volumus, transitoriam non dū-
mus: quoniam laus aeterna tu es Dñe Deus meus, in qua omnis vita, et salus nra
consistit. Nos ergo suscipiamus vices Christi Dñi, et Matris eius, non sequamur
linguas detractorum et mendacium, nam lingua mendax occidit animam: sed po-
tius sequamur, et queramus gloriam Dei, et Matris eius, et a nostrorum proximo-
rum: et pro eorum gloria, vitam nostram offeramus. Etenim nostris laudibus
Deum laudamus, et pro beneficijs prestatis orationes rogamus. Sanctissima no-
stra Virgini Mariae honorem deferamus, et pro coelo certemus: vt verbum
nostrum ultimum, sit in hora mortis nostra. IESVS MARIA: Et in ex,

tempo iudicii die audire mereamur. Venite benedicti Patris mei in regnum
vobis preparatum ab aeterno: exclamemus et cantemus illum sancti-
cum conceptum. Sanctus, sanctus, sanctus Dominus Deus Sabaoth. Amen.

Caput Decimum quartum.

Maria Virgo adfuit quando latus sui Filij in Cruce lancea mi-
hitis a pertum. fuit.

Non tantum illa verba detractoria, calumnias, et blasphemias San-
ctissima Virgo Maria, et Mater Christi afflicta audipit: imo Lon-
gini transfixionem lateris sui dilecti Filij aeri lancea, post mortem et
vulnus apertum vidit, et in suo corde sensit. Hic gladius doloris
fuit confectus ex illis quatuor ferreis clavis, qui manus et pedes Christi
IESU transfixit: tamen vitam temporalem illi auferre non potuit: neque
lancea cuspis acutissima eam morti fecit: imo lancea cuspis, ut clavis a-
cutus, in Christi Matrem afflicta propter tres causas inflixit. Prima:
Saluator noster vivendo omnia vulnera in suo sacro corpore et infli-
ctas puncturas retulit, et passus est: huius lancea punctura post mortem
Matrem afflicta solam vulneravit: suus Filius non sensit: ut quidam
opinantur, quia cor Christi Domini fuit transfixum: et quis fuit cor IESU?
Mater Christi afflicta. De multis sanctorum loquitur: quid cor illorum pon-
sus coelestis tollere, et cor suum sanctum illuc imponere consuevit. Multo cla-
rius et diutius sua Matri, hoc fecisse creditur: optulit ipsi cor suum trans-
fixum et vulneratum, cordi eius simile: unde vulnus maorum et dolorem
inflictum perpessa est: propter passionem et mortem sui Filij, tamen omnia
a quo animo sustulit: contemplabatur, quia Deo Patri oratum fuit cor Matris
afflictae sanguinolentum, ex mera compensione commisit Filium sibi similem:
quod inuisibiliter hic factum est in corde virginis Mariae. Secunda. Post mortem
nostri Salvatoris latus fuit apertum, quid fluxit, nonne sanguis et aqua? Ec-
clesia omnes Doctores sunt huius opinionis: Saluator noster in ultimis
laetitia corporis et sanguinem consecrans, tradidit modum, quo Missa sacri-
ficia celebratur in pane et aqua, et loco sanguinis vinum consecrat: et ut ex

tinde,

dormiente Adamo, exiuit Eva, eodem modo, ex dormiente Christo Dño amoris
erō exiuit sancta Mater Ecclesia, sacrificij institutio & doctrina: quod
ita factum est: illo quoq; tempore, exemplum fuit beneficii & gratitu-
dinis, post mortem Filij terra suam Matrem: quia totum quod accepit
ab illa, hoc ostendit & tradidit: & quia unum fuit corpus Christi Dñi,
& Sanctissima Virgine Maria: similis fuit & passio. Vt erō consola-
retur Matrem suam, iussit aperiri sacrum suum latus & cor: ut vi-
deat, & aonascat, quia reus sanguis ita fuit patiens, mixtus in passi-
one cum lachrymis Matris sue condolentis. Et quia ex ea carnem,
& sanguinem sumere dignatus est: hoc per passionem est testatus. Quia
utrumq; in pignus & hostiam ^{suam} nostram redemptionis Deo Patri obtu-
lit: & quia unum corpus fuit Christi Dñi, & Sanctissima Virgine Mariae, & si-
milis passio: ut ex Matre dignissimam suam consolaretur, in d. in pignu-
mam & specialem oblationem, vbi una cum corde, aqua & suas lachrymas
quas in Cruce effudit, presentavit. Quod Sanctus Sacerdos Doctor certum
confirmat. Quod in Cruce clamavit ad Deum Patrem offerendo illi lachrymas,
propter quas condonas, cum summa reverentia, a Deo Patre fuit exaudi-
tus; hoc post mortem vere ostendit per effusionem sanguinis & aquae. Ma-
ter Christi multum afflicta: quia novit omnia Dei secreta: quia in concep-
tione & in salutem eius sanguis & aqua ex sacro latere prodebat, ^{debuit} salus,
omnibus paenitentibus: & in illis credentibus esse debuit. Sed eius sanguis,
non ita fuit utilis novis hereticis & nō perfectis Euan gelistis: quia illi tan-
tum meram Christi passionem ad salutem sine bonis operibus satis esse testan-
tur. Non sic Sanctus Paulus Apostolus ad Colossenses docet. Gaudet iam in
passionibus pro vobis: & exple illud quod deest in corpore meo de passio-
nis Iesu Christi & pro corpore eius: quod est Ecclesia Dei. Sanguis erō
Christi Dñi sine aqua sicut passio sine paenitentia, ac bonis operibus, secun-
dum Euan gelium Salvatoris nostri: qui pro poculo aquae coelum ad promittit;
non potest esse erō ad salutem, quando per passionem Dñi, solum dico se de-
fendo: si malam vitam sequeris, sine bonis operibus. Terribilis mihi videtur

illa Divi Pauli sententia illis novis Evangelistis, qui sine omni aduersitate, in deli-
 cijs hic vivere velint: & ita per omnia dulcia coelum sibi temere asserunt.
 De Christo Dño scriptum est: Oportebat Christum pati, & ita intrare in glo-
 riam suam: & illi sibi, per delicias Regnum (mortis & Crucis & dolore acquisiti)
 quasi per somnum pollicentur. Quamvis signa predestinationis: & discursum
 de hac materia libenter habeat: cum ad Crucis materiam Christum imitandi
 ventum fuerit. Durus est hic sermo: pro signo predestinationis Sanctus
 Paulus ita sentire videtur. Quos præsciuit sex electis suis, & hos præde-
 stinavit conformes fieri imaginis sui Filij. Si non vultis Christo conformi-
 teras doctrinæ illius, de predestinatione tibi re blandire: è contrario. Certa
 & secunda est expectatio promissæ beatitudinis ait Sanctus Leo. Vbi
 participatio est Dominiçæ passionis. Non est amor, vbi amati forma non expri-
 mitur. fuit Sanctus Chrysostomus. Dominus Deus Crucifixus est; & requiem tu
 queris? Dñus tuus cruci affixus est, & tu deliciaris? Et Sanctus Bernardus. Dñus
 est & multum tibi expedit, com pati & commori passio & mortuo Christo Dño. Quid i-
 tur times tollere Crucem, ^{quæ} iter ad regnum. In Cruce salus, in Cruce vita, in Cruce pro-
 tectio ab hostibus est: Thomas de Kempis libr. 2. cap. 12. Et Iudei ante decretu
 factum sepe Christum clamabant. Sanguis eius super nos, & super filios nostros,
 Et hic sanguis illos damnauit. In Cruce erod sanguis ille, qui effusus est in sala-
 tem & damnationem nostrorum fuit: ut videre est in duobus latronibus; vni in
 sinistra parte, non profuit ad salutem, sed qui fuit in parte dextra, illi propi-
 tius fuit: pro qua ille meruit aqua, penituit, & per lacrymas fudit, Christum Ie-
 sum oravit: ut & illum ad se recipiat: profecto ibi dolor & contritio pro peccatis
 sione. Considerauit illud Mater afflicta: & in dolore consolata est ipsam: sanguis
 & aqua, ex eius corpore sumptus: & in dolore consolata est ipsam: sanguis
 fuit accepta: quia post mortem pereat ex parte, & actus salutis super latronem
 secutus est, similiter & super Longinum, qui latus Dñi aperuit hoc prædixit. Et vi-
 trisq; imperfectiones corporis & anime designauit, quia miles in oculo factus sa-

nus, et anima latro baptisatus est, et post hanc lateris aquam Christum Deum secun-
tus est: ideo, quia post mortem Christi Dñi, latrones sunt mortui, malus la-
tro solo sanguine nostri Salvatoris est condemnatus. Transfixit ille gladius,
Christi Matrem dolentem, praesentem ubi talis fuit iuventus in corde, qualis
extractus ex corde Filij: et cum tempore protulit bonum fructum futuris ele-
ctis omnibus, et sitim extinxit sitientibus: ut postea ad latus Christi IESV
habeant suum refugium. Unum in memoriam producam Sanctum Augustinum,
qui ita de se testatur. Longinuis mihi aperuit latus Christi Dñi, ego libere
inire solus sum: ibi securus quiesco. Melius ex periri meruit nostra afflicta Chri-
sti Mater. Et haec ratio. Tertia. Quod in cor illius sit inire solus gladius dolo-
ris, quia ferrum ex latere sui Filij erutum est, et in cor doloris Virginis Ma-
riae est infixum: ut aliquando sub velamine pinxerint pictores. Contendit ergo
hanc lanceam corpus in corde afflictae Matris: sed in corde illius infixa est
lancea. Quod si Catharina Senensi, quinq; vulnera illata fuerint nostri
Salvatoris, quae in suo corpore gefuit: multo magis Mater Christi, quae semper
praesens fuit lateris, manuum et pedum, sensit punctures omnium vulneru.
Vt verissimum est, antequam corpus Christi Dñi, de Cruce fuit depositum, dili-
genter custodiuit latus sui Filij, diuisit Sancta Maria Madalena pedes,
quae etiam antea, secus pedes Christi Dñi decubuit, quos (lachrymis tribauit,
et capillis sui capitis tersit) Sancto Ioanni Euangelista commisit manu-
um custodiam: quia fuit ille Penoni (id est) filius doloris: ubi natus est ex
Maria Virgine, per verbum Dei patientis: postea factus filius dexterae Dei:
quod mater Sancti Ioannis filiorum Regis dei orauit: ut sedeat unus ad dexte-
ram, et alter ad sinistram in reno Dei. Et nostra gloriosa Virgo Maria Mater affli-
cta, quasi cor ad cor suum ad latus nostri Salvatoris adstitit: et nos peccatores,
ut propius accedamus admonet. Siquidem propter vestra peccata ad Filium
meum licet summe benignum, accedere timetis, et adejus pedes vel manus eius
ne vos repellant, vel ne vos percutiant, vel clauos eius ne vos feriunt: ad latus
securae appropinquate: quietum et mansuetum est, nec ferrum in eo est, iam enim
extractum est: hanc ferri crudelitatem, et vindictam Dei Patris in me resumo,

latus eius gloriosum factum est ianua & porta coeli: & me quoq; Ecclesiaster
 in litanis nominat, Ianua vel porta caeli ora pro nobis. Sanctus Bernar-
 dus de me testatur. Quia Deus nobis omnia dare vult per virginem Mari-
 am (id est) per me tantum solam. Ego sum Mater misericordia: & mis-
 ricordia quis nisi ipse Deus? per hoc latus apertum, Deus omnes succi-
 pere paratus, per meam intercessionem. Et ideo exiuit sanguis & aqua,
 quia a culpa & penis aeternis liberati sumus. Exiuit sanguis & aqua: ut
 Deus monstret duplicem viam in coelum, quam Martyribus sanctis pro sangui-
 ne coronam glorie claruitur. Et confessoribus pro aqua lacrymarum & pro
 vera penitencia aeternum praemium adpromittit. Sanguis & aqua: pro-
 pterea exiuit: ut per amorem & castitatem omnis accipiat coelum. Amor
 est feruens sicut sanguis, firmo proposito & voluntate: pro sancta fide,
 suum sanguinem velle fundere: castitas licet maculata mundatur per
 confessionem, & per sui corporis mortificationem, hac aqua abluendo in-
 nocentia pristina restituitur: lucide nobis constat: ut Iobus patiens
 loquitur. Militia est vita hominis super terram. Ideo miles ferro ape-
 nit Christi latus accedere, & hoc aperire. Haec fuerunt verba nostra afflicta
 Dei Matris: qua nos ad accedendum Christi LESU latus compellunt. Haecda-
 mus ero festinantes & properemus: sed hoc quid: quando miles latus Christi Domini
 aperuit, tantum uno oculo aspiciebat? in altero oculo fuit caecus. Hoc veru-
 tis: & haec est caeca: quando latus Domini aperitur, quando pauperes exoriant, pu-
 illos, viduas opprimunt, sanguinem suunt, & omnesque lacrymantur, si
 fuerit medius sacramentorum: & nisi accedat para & humilis confessio, realis pe-
 nitentia & satisfactio: haec aperiat oculus obsecratum: & est ibi extractum fer-
 rum & retro positum: ita ille qui requirit aperit latus Domini, & bona aliera per-
 dicit, & nefas euripit, & aufert: opus est, ut restituatur: ut Iulius Augustinus docet.
 Non dimittitur peccatum, nisi restituatur ablatum. Clarus deus exprimit

nilitatem vitam, quando asperitate vite, per penitentiam tendit ad letum. In hic
manebit crudelitas, et clarus oculus, per portam ad intuentum propitium De-
um properat. Pene omnibus notum, ubi quis dialogorum exhibetur ludus, pre-
sertim in aulis, anousta datur porta vel ianua argutoribus, propter euen-
tum tumultum, in privato sex vel, Regina manet loco. Ad celestem dialogum
est anousta porta, per latum Dni oportet transire; quod diligenter custodit
Regina celi: necesse est semper orare, pulsare: ut intro mittatur: et primo
hic sibi preparet habitaculum cum sponsa Christi, que omnibus fauet in forami-
nibus petre habere requietionis locum. Petra est Christus Dnus et sanctissima
eius vulnera. In tempestate maris vite nostre, struamus nobis loca quietis:
ut legitur de equo marino, qui orta tempestate maris, quas Iouis Rex comme-
morauit. Petra est refugium equis marinis. Consolamur ergo ad petram
Christum IESVM, ad sanctissima eius vulnera, praeterea ad latum eius do-
rissimum, per Iantricem afflictam Virginem Mariam: ut in acone vita no-
stra, cum Regio vult condinere mitemur. Hec est porta Dni, per qua
iusti transibunt sicut per IESVM et Virginem Mariam. Amen.

Caput Decimum quintum.

Maria Virgo Christi Mater stabat sub Cruce donec Filius suus de Cru-
ce fuit de positus.

Quam primum Christus IESVS noster Saluator, pro nobis omnibus in
Cruce mortuus, miles quidam latus eius lancea aperuit, et usque ad cor tra-
xit: magna miracula, et terribilia specacula facta fuerunt: petra scissa
aperta sunt: causam horum omnium afflicta Mater scit: propter has
sequentes rationes. Primo, per scissuram terre et petra, significavit alias

tres alias petras spiritualiter scissas vel ruptas: petra fuit Petrus
 Apostolorum Princeps: quem Christus Datus ita illum vocavit: hac
 petra per abnegationem Christum IESUM & Magistrum eius, scissa fuit,
 & aqua ex illa fluxit, per lacrymas oculorum eius. Sanctissima
 Virgo Maria fuit petra secunda: siquidem similis similem genuit:
 Petra petram Christum Inum nostrum Salvatorem: hac etiam scissa
 fuit, per continuas lacrymas, lamentationem, & sensuum commotio-
 nem: petra fuit: ubi omnia adversa, pericula, passionum dolores,
 diaboli insidias, & omnes eius insultus, conatus, & incursus, omnesq;
 huius mundi voluptates repulit: neq; eam in minimo movere potuerunt:
 nec macula in ea est inuenta: sed ut petra omnia maris tempesta-
 tem abire fecit: ab hac petra insidia omnes infernales fuerunt re-
 pulsa: imò illi nihil nocuerunt. Petra quoq; fuit: ut infra dicitur,
 quia sustinuit quasi basis firmissima, & Iheris fortitudo, &
 Ecclesia columna: quæ nondum Ecclesiam à Christo fundatam, ad con-
 gregationem omnium fidelium, usq; post resurrectionem nostri Sal-
 uatoris: & per sanctos Apostolos erectam conservavit. Tertia
 petra fuit ipse IESUS nostrum amantissimus: quando per amorem
 suam passionem fuit scissus, & lancea militis apertus, & commotus fu-
 erunt verberibus, clavorum tusionibus, & lancea transfixione me-
 bra eius sancta omnia commota: ita illum vocat S. Paulus. Christo
 enim erat petra: ex qua Moyses æternus vitæ iustitiæ percussit,
 aquam saltem fecit salutem mixto: ut electus populus terrena-
 rum rerum deleat omnem sitim. 2do. Ut Deus omnipotens osten-
 dat per scissuram petra, quam durum sit cor hominum, sine gratia
 Dei. Iudæi & milites, quæ miracula viderunt, & quos terrores habue-
 runt, sub passione & morte Christi Dñi, non solum sunt commoti: imò
 ex morte eius ceciderunt: excacatum fuit cor illorum, tandem aliquotū
 licet cornu lapidea facta fuerint molia: quia in Civitatem reverteren-
 tes, tangerunt pectora sua, & rupti sunt quasi lapides, ex commo-
 tione passionis Christi Dñi. 3tio. Signum fuit, quia nova secta,

male fidei sequentur, quæ, quasi in petra fundamenta sua profun-
de iacere debeant: de quibus noster Saluator monet in Euangelio.
Si vobis dixerint. Ecce hic est Christus vel ibi nolite credere: & ul-
terius ait. Ecce in deserto nolite exire. Ecce in penetralibus nolite
credere: profecto confundentur, & dissipentur: vt iam Deus illorum
multos sustulit. Nicolaistas, Manicheos, Pelagios, Husitas, Picar-
tistas, & Neoplatistas, & multas sectas; imò & hæc moderna secta
cum Dei auxilio breui tollentur. Et forte ideo Christo Dño nulla
fregerunt ossa, secundum Euangelium S. Ioannis. Ossa in eo non
communctis: quibus enim latronibus contracta sunt ossa: qui ibidem
ita describit. Venerunt ergo milites, & primi latronis fregerunt
crura, & secundi qui cum eo erat crucifixus. Cum venissent ad
IESVM, videntes quod iam mortuus esset: non fregerunt eius
crura: sed vnus militum, lancea latus eius aperuit. Effecit
noster Saluator morte sua, quia Ecclesia sua nunquam confregi
debit: neq; à maledicto diabolo violari. Latrones sionabant
varias sectas, ideo sunt contracte. Bonus latro, significauit
illos qui fuerunt in heresi, ante mortem conuertuntur: ideo sa-
era scriptura dicit: qui cum ipso erat crucifixus: tamen vten-
cum Christo Dño fuit crucifixus? quia vnus illorum cum nostro
Saluatore: alter vero cum diabolo erat crucifixus: nam & ma-
ledictus qui non habet suas cruces: ideo malus sionabat illos qui
in heresi moriuntur: erò tales nec ad Crucem Dñi, nec ad Ecclesiam ex-
pectant. Recordare Clementissime IESV te in Cruce brachia expan-
se, pectus tuum aperuisse, caput inclinasse. Ecce anima mea, à rebus
creatis omnibus deserta refugium querit: in illa tua brachia se im-
mittit: in tuum pectus se inserit: admittit, obsecro miseram: & ne
inde exturba: donec irata tua transeat. Ero in manus tuas Dne.
commendo spiritum meum, imò fomentum tuum: o bone IESV mi,

ne me despice. Ut primum lucubraris hac tragedia fuit peracta, omnes abie-
runt: & latrones de cruce depositi: ut idem S. Iohannes in Evangelii
describit: quia Iudei Presidem Pilatum rogarunt, propter imminen-
tem diem festum Sabbathi, ut de cruce deponerentur latronum cor-
pora: solus noster Saluator in contemptum, in dedecus mansit. Chri-
sti Mater hinc non abiit, sub cruce mansit, & Deus cor Ioseph ab
Arimatia commouit: ut accederet Pilatum, & petijt sacrum corpus Ie-
su: addit Euangelium. Quod Ioseph erat homo iustus & bonus: ideo Iu-
dei solas latrones petierunt: quia ipsi perversi, nebulones, iniqui fue-
runt & iniusti [doctrina]. Qui Christum IESUM de cruce tollere vult,
& illi soli seruire: necesse est, ut habeat etiam has virtutes nempe boni-
tatem & iustitiam. Ut quidam cecinit. Iustitia est virtus hominis ora-
tissima semper: & in alio loco. Discite iustitiam moriti, & non tendite
in diuos. Tu quoque iustitiam dilige: gratus eris. Quando crucifixerunt
nostrum Saluatorem, omnem nequitiam habuerunt Iudei: malitiam &
& iniustitiam: ita erant duae virtutes contrariae: quae de cruce nostri
Saluatorem deposuerunt. Iosephi oratio apud Pilatum fuit efficax,
siquidem actus bonus secutus. Ponunt nonnulli hanc rationem lo-
sephi fuisse inter ceteras, quae mouit Pilatum, ubi inquit. Quia ma-
ter unicum filium habuit, & lei, nec recedit a cruce, & innocens cer-
to morietur, si corpus sui Filij, per festum Pascha in cruce manse-
rit: & sic consensit Pilatus, petitioni Ioseph. Antequam fuit re-
uersus Ioseph a leuatione: Stabat Mater dolorosa, sub cruce lachry-
mosa, custodiendo sanctissimum corpus sui Filij, cum maerore querens,
nia super duo elementa, scilicet aërem & terram in hunc sensum discur-
rendo. Ita orauit me vexat aër: quia me non eleuat ad corpus me-
um, ubi est meum in cruce: ita me contristatur & terra: quia non
dimittit corpus Filij mei, ad corpus meum: totum hoc facit mundus:
ut me grauius afficiat: at alia elementa duo, quae in mundo domina-
tur, a Deo immensato, sunt quoque constituta. Aqua, satis fecit Diui,

nae voluntati, ubi totum mundum deleuit: ionis sequetur qui mundum
vniuersum comburet: sed ionis, qui est in corde amoris, hic in me
totus ardet: & iam excitabit in me Dei vindictam, qui hanc innotatam
terram, qua suum conditorem ausa fuit & permisit occidere, & illum
in suo corde sepelire, imò impedire ad resurrectionem dilecti mei
Filij. Coeternus Deus immittet ionem suum, a quo vniuersus mundus
in cineres conuertetur: & super terram Cruce nostri Saluatoris apa-
rebit, & in eodem igne Iudex iustus est venturus, & omnes malos
cohabitantes ciues in ionem aeternum est missurus. Sicut Deus me-
us, & Filius meus in Cruce inter duos latrones pendet: ita ego inter la-
trones duos, aërem & terram: qua me nec ad Filium, nec ad sacrum
corpus ad me admittit. Compatiamur ergo afflictæ nostræ Dnæ sub
Cruce stanti, stemus cum ipsa & fleamus, & roremus; ut quam citis-
sime ad sacrum corpus sui dilecti Filij accedere, oestare, & exoscu-
lari mereatur. Verum prius interrogemus nostram afflictam Vir-
ginem Marian. Non solum ô Virgo castissima stas inter aërem &
terram, imò inter animam & sacrum corpus tui Filij? Anima est in
limbo, & corpus sacrum in Cruce: sed ubi es maxime præsens? Sei-
mus secundum sanctos Doctores: quia anima ibi potior est, ubi di-
ligit, quam ubi vivit: anima tua & sacrum corpus tuum, animam
tui Filij amat: ubi verò es iam proximior? an ex diuina: vel etia
maxis corpus, quam animam custodis? Afflicta Virgo dat nobis respo-
sum: Maxima in me sunt facta miracula sub Cruce: cum videret ta-
lia monstrahorribilia super terram, & non sim mortua: hoc secun-
dum miraculum de me filij se scitote: & modo sum in duobus locis, &
penes animam, & penes corpus mei Filij: nunquid impossibile apud
Deum? an plus facit Deus, propter suum seruum, vel propter Matrem
suam? alios omitto. Nonne S: Franciscus Xaverius Patrum Iesu-
itarum, & Indiarum Apostolus, ubi in periculo invocatus, & in tem-
pestatibus maris, ad huc viuendo, in duobus locis manifestus non
apparuit? & in cordis mei tempestatibus, hoc fieri non potuit? ut

ego in uno eodemq; momento, in duobus locis a paream? a qualis amor ael
 corpus et animam mei Filij: et a quali praesentia coelbat, cum anima
 in limbo consolabar, penes corpus vero flebam, separatis affectus sepe-
 tos exercuit actus. Nos igitur meditemur, quasi in hoc mundo nate-
 tes, sine praesentia afflictio Matris, quae penes corpus expectat ad-
 uentum Ioseph, consolamur illam cum Propheta Davide dicente. Ex-
 specta Dñm, viriliter age, et confortetur cor tuum: et sustine Domi-
 num, Dña nostra Clementissima, deponere illum de cruce: illum quoq;
 sepe has: pro tali labore et dolore, te assumet cum anima et corpore
 in aeternam consolationem. Matri nostrae afflictæ nostras humiles o-
 rationes offeramus dicentes. Recordare nostrum gloriosa V. Maria,
 quando in lectulo doloris in cruce nostra quiescemus: in adiutorium
 nostrum intende: cum anima a corpore separabitur. Drexelius ait.
 Tutissimum est, ut quicquid in extremo decessit, se quisq; vellet fecisse,
 id modo sanus facere incipiat. Et Palmista dicit. Cogitavi dies an-
 tiquos et annos aeternos in mente habui. psalmo 76. Et solus ille omni-
 um sapit, qui caducis speretis, unam atq; unicam sibi praesentat in ter-
 ra cogitandam, in coelo consequendam aeternitatem. De corpore non
 sollicitemur, pro peccatis, usq; ad extremum diei iudicium in pulue-
 re peniteat, et fiat esca verminum, convertatur in cineres, pro offen-
 sa et lesione Divinae Majestatis. Animas nostras tibi commendamus,
 sub tuam protectionem eas subijcimus: esto nobis petra, repellendo o-
 mnes daemonis procellas: lacrymas tuas nobis largiri dimergia: ut
 excessus nostris tuis gloriosis meritis delere valeamus. Minima
 gutta sanoninis tui Filij aspercat oculos inimicorum nostrorum. Tu
 ero post Crucem nostri Salvatoris in terra nostra sepelias, animas
 licet non statim post te in coelum, spes nostra tuti sine Virgo Maria,
 perducere dixeris. Amen.

Caput Decimum sextum:

Maria Virgo gestavit suum Filium mortuum de cruce depositum.

Joseph obtenta licentia & authoritate; ut de Cruce de poneret sanctissimu
corpus IESU, & spem nostram futura gloria: licet in luctu & dolore,
tamen in gaudium est conuersum: plerumq; fit doloris aliqua alle-
uiatio, ubi vulnere, plastrum apponatur. Et quia Sanctissima V-
o Mater Christi afflicta sacrum corpus sui Filij propius accedere
meruit: an hoc consolationi; vel potius maiori cordis dolori ad-
scribere ausim ignoro? videamus tamen, & audiamus, & prius con-
templorur cum afflicta Matre eius positionem Diuinam. In primis
quæso Sancte Pater Apostole ignosce: minus enim de humili obedi-
entia nostri Saluatoris scripsisti, quam factum est: inquis. Christus
factus est pro nobis obediens usq; ad mortem: mortem autem Crucis.
Sed hic & post tot & tantos dolores, & post acerbissimam mortem,
quando nec corpus sacrum mortuum, de Cruce deponi voluit: nisi licen-
tia & mandato Præsidis Plati: nisi obedientia, quod humanus sensus &
ratio comprehendere non potest. quam obedientiam & humilitatem,
Christus prius post mortem nobis in exemplum ostendit. Obedientiam,
in deponendo de Cruce sui sacri corporis: humilitatem, quia in terram de-
poni voluit. Joseph ergo præparatis conditionis instrumentis, & rebus
necessarijs, nempe scala, malleo, linteaminis mundis, propter ascensum
& descensum scalam, malleum, pro clauorum reuersione, ex sacro cor-
pore, linteamina propter demissionem sanctissimi corporis, manendo
superius in scala, ne eterna spiritalis corona, pondus sacri aridi corpo-
ris præualeat, mundam sindonem habuit, propter inuoluendum sa-
crum corpus, in nouum sepulchrum imponendum. Hanc ceremoniam
& opus bonum, & pium & Deo summe gratum, & vltimum obsequium,
Joseph peragebat. Afflicta Mater stetit inferius habendo oculos inten-
dentes: ut quam citissime corpus sacrum apprehendere possit: & nemo lu-
dæorum hanc piam ceremoniam, nemo militum, astantium Iosepho inui-
debat: Angeli sancti inuidebant: quoniam hæc scala longe felicior fu-
it scala Iacob, quam in somno vidit, quia per illam soli Angeli ascende-

bant et descendeabant: hic verò homines et Angeli Dei in fuit inmixtus
 Deus super scalam; hic autem et caput super rursus scalam in cruce positum:
 fuit et per hanc scalam demissum fuit sacrum corpus veri Dei: in terris Ma-
 ter Dei tenebat hanc scalam. Mirra res et fide obona, quod hæc instru-
 menta in hoc saculo non habeantur; nec scala, nec malleus, neque lime-
 mina, excepta sindone, in quam sacrum corpus inuolutum fuit (hæc
 post resurrectionem Christi Dñi in sepulchro inuenta) sed hic in
 terris eorum pro memoria nihil mansit; tantum quod ad Christi pas-
 sionem spectabat: huius est memoria, quod ad gloriam Dei: quod ad
 liberationem animarum nihil remansit: forte magis placere Peccem,
 priori nostro, quibus ille in amara sua passione fuit usque illa pro hære-
 ditate, quasi pro pignore Ecclesie Dei reliquit. Vbi et illi panes quo-
 rum tanta copia mansit fragmentorum? vel residuum piscium ubi?
 Quidquid Deus miraculorum in hoc saculo fecit: hoc solum scriptum a-
 net; sed quod passionem, in re ipsa, et cruce, et clavis, lancea, spinea
 corona, columna penes quam Christus IESVS flagellatus fuit: et S:
 Veronica, quæ nostri Salvatoris faciem impressam habuit, tunica sa-
 cramentum, quæ contexta fuit: hæc ad gloriam Christi Dñi specta-
 bant. Et ipsa crux, et alia ad æternam gloriam mansere. Salve et
 o crux sancta, præconium et corona Martyrum, quæ omnem diaboli-
 cam repellis potestatem: esto refugium meum propugnaculum: et hoc mortis meæ:
 ut per hanc crucem et per misericordiam Dei Filij, qui in te pependit;
 et per merita Sanctissimæ Matris Mariæ, merear introduci in vitam
 æternam. Quæ ad passionem hic relicta sunt: ut verè credamus, etiamus,
 quia locus, vita nostra, et hic mundus, non ad opus, uno ad passionem,
 ad dolorem, vivimus. In coelestibus reonibus ibi est habitatio nostra, et ibi
 sacras has reliquias cum Dei oratione contemplabimur, omnia Dei opera ad
 nostrum indeficiens solitum spectantia. Ut primum sacrum corpus
 Christi IESU, manuum Matris afflictæ propius fuit, exclamavit his
 verbis Regis penitentis. Expandi manus meas ad te, anima mea si-
 cut terra sine aqua tibi: velociter exaudi me, quia defecit spiritus

meus. Verè illas expandit ad suscipiendum et amplexandum cor ad cor
[id est] Filium suum, nam desolata fuit, sicut terra sine aqua, nul-
lam habuit in se aquam [id est] solatium: imo aqua propria ex latere
Filii est effusa, ex oculis Matris afflicta: nam sicut sine rore vel plu-
uia, terra fit dura, et saxeae, ita est cor Matris factum durum; quia
nec amplius ad flendum erant lacrymae: totus exsiccatus fuit, pro-
pter vulnera, sanguis concretus, Mater dolore exaruit: quia dese-
cerunt lacrymae. Ista unica Mater: quae Patris unicum, se se oculo
ipse gloriatur: eundem unicum suum omnibus suis membris ample-
ctitur: in quibus IESUM suum Filium formatum agnoscit, vel formari
cognoscit: Matrem se vocari non confunditur. Et sumptor ergo in
suis manus exsiccato, diligenter sacro corpore afflicta Mater: usa
est his verbis Ioseph Prophetae. Anima mea in manibus meis semper:
quoniam mandata tua non ^{est} oblitus. Anima Sanctissima Matris fu-
it Filius: nam illum scivit gestare manibus suis: et quia maximum non-
stri Salvatoris praeceptum Amor, hic semper in ipsius corde, mente,
et memoria fuit: quem amorem vivo et mortuo suo dilecto Filio de-
claravit. Hoc mirum, quando propter nostram salutem descendit
de caelis: prius in utero suae castissimae Matris incarnatus, et illius ma-
nibus vivus gestatus et postea pro populo mortuus, quem precioso suo
sanguine redemit: iam vero hac recta via eundem, antequam à mortu-
is resurgat: prius etiam in suae Matris et mortuus manibus gestatus
fuit. Tenuit ergo vivum in suis manibus IESUM parvulum: tenuit
et mortuum iam maturum Sanctissima Mater suis manibus. Natum
parvulum IESUM reclinavit in praesepe: Glorificum in suo gremio.
Et licet Natus Matri semper amabilis et charus fuerit: vultuerus lon-
ge charissimus videtur. Praedicabatur à Michea se surum quondam viri
sub vite sua: Ecce IESVS stillans potus, et vir dolorum sub figu ra-
dica in Maria sinu requiescit. Et nobis tenendus quoque est Christus
Dominus in manibus: secundum Ecclesiae Doctores, bona opera facere,
nunquam deiciari, semper Deum laudare, benedicere, et manibus la-

horare. O felicem illum, qui non actus suos tantum & opera, sed & omnes
 suos cogitatus ad Deum dirigit. Misereere ergo anima tua; pla-
 cens Deo & contine, & conorega cor tuum in sanctitate; nasi & lin-
 quam contineas, & aures tuas, manus, & oculos tuos. Mater Chri-
 sti IESU, non dimisit Filium suum, nec recepit à parvulo, licet in fame,
 licet in miserijs, & angustijs, licet in itinere, nec in seipso eum dese-
 ruit; sub Cruce quoq; & iam mortuo adfuit: sed de Cruce depositum
 manibus suis ostendit. Et nos quoq; Dñam nostram sequamur, &
 in laboribus non censemus, instemus bonis operibus, & operemur, ha-
 num dum tempus habemus: & si Dominus Deus permittat tribulationes
 aliquas super nos parvas, parvulus est is Christus, & quasi infans nos
 punit. Non desperemus in bonis coeptis, & dum pro peccatis nostris
 majores plagas & crudeliores penas nobis imittit, & nobis videtur,
 qui non est nobis praesens Deus, & nos quasi iam deserit, & per ora-
 tionem quasi sit mortuus, dum nobis auxilio non est: magnus Christus
 nos vivit, & probat; ut patienter sustineamus; bona opera non
 deseramus: certo, propter tale bonum, in manibus nostris Christum
 Dñum portabimus: quo viso tali bono opere, Christus IESUS rejuv-
 scet, & per suam gratiam nos consolabitur. Obeniamissime IESU, vi-
 nica salus hominum, non permittas nos ultro tentari, nisi quae sustine-
 re possumus: gloriam, & beatitudinem ad quam nos tu mi Deus crea-
 sti, & tua passione & morte nobis meratus es, pro quo laudetur no-
 men sanctum tuum, ab omnibus creaturis in saecula. Sed si nullo ex sa-
 pientia infinita ordinasti: ut eam nemo adustus consequatur: nisi ora-
 tia tua cooperans, sanctus sit, & immaculatus in conspectu tuo, in ca-
 ritate, & vitae sanctitate tibi placeat: ideo supplex venio ad te, sine
 quo nihil possum, nec magnum nec parvum, & humiliter precor, ut mihi
 gratias eas praeventes, & cooperantes misericordissime largiaris,
 in quibus me praevides bene operaturum, & ita in caritate lega-
 tuam sanctam servaturum: ut in oratione Dei vitam hanc concludam.

dam & requiescam. Tenendo ergo Christum Dñm manibus suis afflicta Ma-
ter recordata est illius fructus in Paradiso, qui horum vultum sui Fi-
lij causa fuit: infelix ille fructus; fructum benedictum ventris San-
ctissima Virginitatis, in hanc inominatam mortem induxit. Quis ergo
hunc ludibrem et luctuosum oemitem, afflicta lamentationem, in-
effabiles angustias Dei genitricis Mariae, enarrare ac describere po-
terit? vidit sacrum corpus totum dilaceratum, sanguisima morte
exsiccatum, sine omni pulchritudine & decore. His & similibus usa
fuit queritis & lamentis! Omi clementissime Deus, & dilectissime
Fili mi, quomodo solam dereliquisti me! nunquid haec facies pulchra
& decora, & gratia plena, quam ego meis vberibus lactavi, in qua
stuoeli desiderant prospicere? o pulchritudo tam de formis! o
Sol coelestis qui modo in obscuro manes! o lingua Dei eloquij! qua
verba vitae habuisti, quis te mutam fecit? o oculi super omnem
coeli splendorem clariores, quis vos clausit? o manus Dei formati-
les & auro cinctae, quae omnibus bene fecerunt, quis vos transfor-
mit? o cor amabilissimum, erga oculos humanum, quis te aper-
it & vulneravit? o caput, omnibus potestatibus tremendum, &
terribile, quis te spinis coronavit, ac totum sanguinolentum fe-
cit? quomodo haec cythara mea conuersa est in plandum & dolorem
michi? & in vocem conquerentium est mutata! omnia suspiria sua,
omnes angustias suas, super peccata totius humani generis, quae
facta fuerunt, & occasio, & causa fuit horum dolorum: & vno mo-
mento amisit totum bonum, in hoc quoque suum damnum posuit, quod
simul cum suo Filio non sit mortua: impletum est quod Isaias ait.
Venient tibi una die duo mala: manebis pupilla & vidua. Quando Io-
seph mortuus, non facta vidua: sed quando Christus Filius qui illi
specialis sponsus fuit: verba sunt Osorij. Quis dolor afflictae Ma-
tri fuit: ubi maxima cura, in ipsam intruerunt: post Iesum Deum,
& post Sponsum ipsum Deum: quare omnes colles illam conuenerunt: &
merito quidam quidam vocauit Matris amorem, filium oppressionis, cor

enim illius opprimebat magnis angustijs. An coelum desperasti? vita haec, momentum est, felicitas sequetur a terra, illis te serua, & contine cor tuum a vitijs & peccatis, & in omni bono te exerce. Nos vero haec audientes afflictae Matris verba angustiarum: feruenter oremus: vt in primis peccata nostra defleamus, quae vtrum in hos dolores induxerunt, Matrem & Filium: rogemus nostram Dominam; vt antea rogauiamus eam pro Ianitrice in coelum habere: ita modo pro singulari ductrice in hora mortis nostrae obtinere mereamur, cum Daniele dicendo. In manibus tuis sunt sortes nostrae. Cadet enim sors bona, cum sanctae manus tuae miseriat sortem bonam, ante conspectum Diuinae Majestatis: sortem salutis nostrae, & misericordiae tuae: vt tu es verissima Mater misericordia. Amen.

Caput Decimum septimum.

Maria Virgo ad sepulchrum sequitur suum Filium IESUM.

Mater Christi Domini, semper assuefacta fuit sequi suum dilectum Filium, non solum tempore felici, sed etiam in omni aduersitate & in periculis: imò nunquam in tali luctuosa Cathastrophæ occasione vt modo. Nolu itum ex oculis & sinus afflictae Matris, factus fuit sepulchrum: tamen illum coacta dimittere ad sepeliendum. Verum amor & dolor simul e de parte litigabant. Amor afflictae Matris eum noluit dimittere: dolor tamen suasisit, vt propter consuetudinem eum sepeliendum daret. Quis hic victor? Legi in quadam imagine Crucifixi cum fionis astantibus, Sanctissima Virgine: Sancto Ioanne Euangelista: Sancta Maria Magdalena. hanc versum inscriptum sub Crucifixo.

Vna tabella tibi quatuor proponit amantes.
Quis victor? cuius morte: triumphat amor.

Amor sapiens, qui huius doloris author fuit, & dolori concessit: vt ad tres dies deuinceret, postea amor triumphauit.

dimittere

nec dolor in Christi Matrem quidquam amplius habuit potestatis.
Et hoc, hoc est Deum amare: talis sequitur compensa: licet per breue
temporis spaciū, permittit Deus dolores, curas, angustias, tribu-
lationes: mox sequitur, gaudium, iucunditas, suauē solatiū, &
forte pari passu ambulant: procul profluit amor dolorem, &
omnem luctum, imo, gaudium adpromittit eternum: ac ve-
rum erga Deum excitat amorem infinitum, in omni hominum.
Quod & Psalmista confirmat. Ad vespertinum demorabitur fletus, &
ad Matutinum letitia. Quem vespertini contristatur, hunc mane con-
solatur. Amor afflicte Matris quācumque dolore colloqueretur in hūc
sepsim: tu humata malitia admisi tibi: quia Filium meum occidisti:
& hoc admittam: vt eundem sepelias in sepulchro, ac proinde defici-
es: ideo cordi meo, ac feruenti amorī comparabis maiorem letiti-
am & triumphum. Involuitur sacrum corpus in sindonem mundam,
ad sepulchrū portatur. Mater afflicta mox sequitur. Et recon-
tat qualis dispositio Diuina! quia ita dispositum habere voluit:
et quia summo cum gaudio in suo utero illum portauit, modo vero cum
summo dolore ad sepulchrū comitatur, flet & tristatur. Saluator
noster, aliam aedificij formam Ecclesia sancti disposuit: quā ille
superbus lucifer: qui suū solium in altissimō loca in caelo ponere vo-
luit, a tecto struere coepit: cuius aedificij altum, usq; in aby-
sum inferni, decidit: & vltra habentur, si illud inspiciat, caput in-
ferius habere videtur, quasi capite incederet. Quod David Psalmi-
sta aduertens ad Deum ait. Superbia eorum, qui te oderunt. Dñe sem-
per in altum erigitur. Et dixit. Non habitabit in medio domus nec qui
facit superbiam. Inspiciens is certo esset, qui a tecto aedificij structuram
inchoaret. Deus, qui altis habitat: an sineret iacere fundamenta in coelo?
Terra est pro fundamento aedificij: hanc obrem ipse Deus voluit suam Ecclē-
siam aedificare, pro lapide veti fundamenti, in terra posuit semetipsum,
ac deinde ita eleuauit sanctam Ecclesiam, super coelos tectum crexit,

trinit et

et ad dexteram Patris Dei omnipotentis id est sanctissimum corpus suum
 collocavit: ibi, et sancti signa Mariae Virgo Matris suae corpus et ani-
 mam posuit: Anima Christi IESV animas sanctorum Patrum ex limbo
 eduxit. Sacrum corpus, in die resurrectionis e terra gloriosum surre-
 xit: nobis dando exemplum quia post resurrectionem carnis coniunget
 animas et corpora nostra. Conavit qui testatus est. Et eius sepulchrum
 erit gloriosum. Et quomodo Virgo gloriosa, sepulchrum tui Filij erit glo-
 riosum? praesertim in terra manens, et magno lapide sit obstratum et
 sigillo bene munitum, et custodia militum Euroditum? imo sepulchrum
 id est gloriosum: quia potentia et virtute Divina, illa impedimenta sunt sub-
 lata, et lapis remotus, vel revolutus, sigillum contritum, custodia mi-
 litum magno timore proflicta. Et ita maledictus diabolus ille, ut se-
 re voluit, ne amplius nominetur, illum tollere conatus: nihil effecit: et
 iam cum Ecclesia Dei id tentare nititur: ut de hominum cordibus,
 doctrinam sancti Evangelij, modo spirituali tollere possit. Et per durum
 lapidem intelligitur obstinatio in peccato, vel haeretici pertinaces, qui
 putant se esse veros lapides, et certa habere fundamenta fidei: et qua-
 bi veraciter Christum Deum sectentur: quia non in terra lapides pro
 fundamento, sed super tectum sepulchri posuerunt: deest humilitas:
 Proverbi 16 cap: Virtus et potentia Dei haec omnia dissipabit: ut in
 antea sustulit tales lapides, sicillam, desinat coram hominum quae
 sunt molia, et assumunt diversas figuras, vel fidei, vel malicie, ex pri-
 mendo in se diabolicas imaginationes et tentationes, milites, hi sunt
 spirituales demones, qui diligenter custodiunt, ne ad sepulchrum
 Dei accedant, et imitentur passionem Christi, ne habeant homines
 bonarum virtutum usum, et ne illum consequantur: et per seculares mi-
 lites, invidus quoniam tollit Christi Filium: ut factum est in Grecia per
 Turcas, in Germania per rebelles haeticos, in Polonia per Scythas et
 tartaros, vis et potentia Dei, has omnes sectas tollet, et resurrexerit quae

si a mortuis fides Catholica Romana, et dilatabitur. Adhuc est sepulchrum
gloriosum Christi Dñi quia in horto fuit, et in horto summe delectabatur
hoster Saluator: et sacpiissime inuitat sponsa sponsum suum in hortum,
et annunciat, quia venit dilectus suus, venit in hortum, ut pascatur, et
ibi colliat lilia. In primis struxit. In primis struxit hortum Deus im-
mensus in Paradiso, inuidus diabolus destruxit, et ex pulsi sunt Dei ope-
rarij. Deus homo factus est, abruit in hortum suum; et licet seminauerit
semen bonum preciosum suo sanguine, quando sanguinem sudorem emittit,
illum quoque per Iudam traditorem Deum Salvatorem non solum expulit,
imò illum quasi sceleratissimum omnium latronum cepit, funibus ligauit,
et in mortem adduxit, et vita priuauit: et quidem semen in horto semina-
uit, per ignem accensum sui amoris quod ita factum maturum: quia eodem
die sanguinis sui sanctissimi semper, messis abundas est secuta: ac pro-
inde Deus immortalis, post mortem, se ipsum in hortum deliciarum eter-
narum transferre dignatus est: ac ibidem requieuit, meditando, quam
diu manere et quiescere debeat in sepulchro illius horti. Et imò tale
semen seminauit: ille hortulanus verissimus, quale nunquam decrescet:
de eodem semine in Euangelio est loquutus. Si granum tritici in terram
bonam cadens, mortuum fuerit non nullum fructum afferet, ipsum solum
manet: quod si mortuum fuerit, multum fructum affert. Deus incom-
prehensibilis, ipse semen mortuum in terra mansit: quod postea magnam
fructum producit: quia flores campi, et lilia sua amarissima passio-
nis in horto profecit: ac ibidem supplantando odoriferis et con-
dignos flores ad mensam Dei Patris omnipotentis transtulit: et il-
lud est, quod sponsa sicut. Quia colliat lilia electos suos, odore et
albedine, id est, sanctis virtutibus, castitate, humilitate, et patien-
tia, adornatos Deo Patri acceptos et amabiles, ac deuot, in eter-
num hortum deliciarum transfert: forte et ideo Sancta Maria
Magdalena post suam gloriosam Resurrectionem manifestus apa-
ruit in spe,

in specie hortulani: quem ita est secuta: neq³ admisit se tangere: dando
 ad intelligendum: Magdalena, ego te transfuli in hortum meū Ecclesia
 per tuam penitentiam, & meam absolutionem: ac illo tempore cum fuerim
 hortulanus in hoc mundo, permissi me tangere, quasi in obscura: mo-
 do incepti mea morte novum hortum, non potes tangere: donec ut ego,
 & tu per mortem translata fueris, in novum & eternum novum hortum, & tu
 me tanges, & horticoelestis delicijs necum frueris. Duplicem noster Sal-
 vator in hoc saecula habuit residentiam: unam in utero nostra Sanctissi-
 me Virginis Mariae: ibiq³ jecit fundamenta nostra redemptionis: ubi
 gnabat vero uterū castissima Virginis hortum: ita quoq³ mater Dei Ecce-
 sia, vocat illam hortum conclusum: & diabolus maleficus, illuc non est
 inreptus: nullus patebat illi aditus: ut iam supra dictum est: integer
 Christus Dominus, integer ex illo horto delitigat, & in maculato corpore suo
 & sicut in coelesti horto Deus habitat: ita etiam in hoc parvulo horto,
 expressit, in castissima Virginis utero & depinxit formam & modulum illius
 aeterni horti. Secunda residentia fuit Christi in sepulchro: ubi post mor-
 tem in horto fuit sepultus in sepulchro: ibi quoq³ jecit fundamenta sua
 gloriosa Resurrectionis. Est ergo in hoc horto sepulchrum glorio-
 sum: quia est principium resurrectionis omnium electorum. Hoc et-
 iam afflicta Mater in suo corde perpendebat: & ad Iudeos ait. Ovis in se-
 pulchrum mei Filij, & lapide cooperite, & obsionate: tertia die vi-
 ritutem suam Divinam ostendet. Quia Verbis Davidis prophetia ad-
 implebitur. Sicut cere, quae fuit a facie solis: ita peribunt peccato-
 res a facie Dei. Quaece mihi o benionissime Iesu, haec orationem tuam,
 ut mecum sit, mecum laboret, mecum quoq³ usq³ finem perseveret.
 Da mihi omnibus mori, quae in mundo sunt, & propter te amare te,
 contemni, & nesciri in hoc saeculo. Da mihi super omnia deside-
 rata in te, quiescere, & cor meum in te. ^{lica} pacifere. Tu vera pax

cordis, tu sola requies, extra nihil beat; dura sunt omnia & inquieta.
In hac pace in Jesu ipsum, dormiam & requiescam. Nos igitur consi-
deremus gloriam huius gloriosi sepulchri, apostolici & afflictionem na-
stra afflictam Dna. Clementissimam: quae ibidem ad sepulchrum est conno-
rata, & lachrymis suis, gloriosum sepulchrum sui Filij contemplata.
Oremus: ut sicut sepulchrum Dni nostri fuit gloriosum: quia omnia
impedimenta sustulit: ita etiam & nos occasionem peccatorum rejicia-
mus: & nos ex sepulchris nostris delictorum & iniquitatum, per tua
merita, a mortuis resurgere valeamus: quod nobis licet inchois
impetrare digneris, tu afflictam Virgo gloriosa nostra Maria. Amen.

Caput Decimioctavum.

Maria Virgo domum reversa est a sepulchro Christi Dni.

Sepulto Christo Dno in nouo sepulchro Iosephi ab Arima-
thia, aduoluto magno lapide: & signatum monumentum: & mi-
litum custodia, ac custodiendum sepulchrum absignata fuit.
Aliqui opinantur, quia Sanctissima Virgo, Mater Christi afflictam
vixit, ad octid dominicum ibidem manderit: sed sunt maiores ra-
tiones, quare donum cum Sancto Ioanne abierit: qui et obedi-
ens filius in omnibus eam honorauit: & consoletus est, ut Matrem
afflictam: qui datus fuit illi in lecto doloris a nostro Salvatore pro
filio: o commutatio qualis! Ioannes illi pro Iesu est traditus: filius
Ebedai, pro Filio Dei: homo purus pro vero Deo: & quomodo af-
flictiissima hanc Virginem non consolaretur: & licet corda saepe

et terrea pectora, sola tamen recomfortatione scinduntur. Et quare
 nostra gloriosa Virgo domum est reuersa? quod ad materiam for-
 te hoc inseruiet: quando Sponsus suam sponsam renocat et alit.
 Reuertere reuertere filia Synamitis: reuertere, reuertere: ut videam
 te. Nihil est in sacra scriptura, nihil est inane scriptum: et prae-
 tim siquidem de reuersu et de reditu sponsam admonet: quod ma-
 ius est mysterium. Primo, demonstrandum est: quomodo nostra Sa-
 ctissima Virgo Maria vera Synamitis fuerit? Et quia Rex David,
 Christus Dominus se ipsissime comparatur: quis hoc dubitabit? Illud quod
 etiam, quod David cum Goliath habuit: nonne fuit vera figura illius
 usque, quod in cruce noster Saluator cum diabolo maledicto subi-
 uit? et alia facta vel opera Davidis Prophetae, praefigurabant opera
 Christi Domini, qui secundum humanitatem ex eadem promissus est pro-
 omne: ut verum habet: ut David iam senio confectus opus habuit
 Synamite, propter naturae calorem: ita Christus Dominus opus habuit,
 Sanctissima Virgine: ut etiam suscipiat in suum uterum; imo multo
 maioris: quando Deus Saluator noster in eius sancto utero, quasi in a-
 liquo lectulo suauiter requieuit, et plus inquam fecit quam Synami-
 tis illa; quod etiam Propheta David testatur. Et non est qui se ab eo,
 sicut a calore eius (id est) a calore amoris Dei. Ergo Maria Virgo abi-
 scosuit merum calorem: verum Deum et Redemptorem nostrum: in lu-
 casta, et inuiolata mansit: eadem ratione Virgo Maria Archanocho nun-
 cianti respondens dixit. Quomodo fiet istud, pro deo fieri Mater Domini
 non conuenio? ergo est vera Synamitis: haec enim praestant
 Virgineam Mariam: illo quoque fuit dictum quater, ut reuertatur: propter
 quatuor similes rationes. Non decessit enim Matrem Dei: ut ad sepul-
 crum sui Filij maneat, propter quatuor loca visitanda, ut potius reuer-

fatur. Prima ratio. Ne maneat penes milites ad se pulchrum mul-
tam haberet ibi commoditatem: ubi contraria conuersatio natura
castissima Virgins Maria: et moderno etiam tempore, qui conuersa-
tur cum militibus: quid apud illos feruens efficit de otio? quid pa-
rum loqui aut silentium? quid honestum vel de Deo colloquium?
non eleuit ibi Matrem Dei manere: ubi non cessat colloquia praua,
tum de filio suo, tum etiam de ipsa Sanctissima Matre Dei temere
blatrare: et quomodo maneret penes custodiam militum, qui habue-
runt obliuionem sepulchri custodiam? Secunda ratio. Ut ex sincero
amore illa loca, ubi abunde sanguis Christi Domini fundebatur, contem-
pletur et cordi suo imprimat dolorem: bene illi conueniebat, et verum
habet. Quia sine dolore, non uiuitur in amore: amor non solum su-
fert dolorem, imo propter amorem, auget maiorem dolorem; ha-
bendo pro vindicta in suo corde, ostendere maiorem affectum ero-
rem amantem, et in memoriam reuocare priores curas, anxietates,
labores, animi et sensuum turbationes: ut per hos affectus, ma-
ior crescat cordis amor. Tertia ratio. Ut nos simul et Matrem san-
ctam Ecclesiam informet, piam memoriam passionis Christi IESU recole-
re: ut etiam exemplo Sanctissimae Virgins Mariae, tempore passionis
Domini, in quadragesima, fiant deuota publica processiones, meditati-
ones dominicae passionis eiusque mortis: varia corporis mortificationes,
et disciplina observantur, iuxta exemplum afflictissimae Christi Ma-
tris: quae licet praesens fuerit passionis et mortis sui Filij: tamen iterum
de nouo omnia loca circumiuit, renouando cordis dolorem, per amarissi-
mam passionem, et incomparabilem Filij sanguinis effusionem, et inef-
fabilem amorem, cum adhuc ubique eius sanguine conspersa vestiola
appauerunt, quem pro miserissimo homine: ut eum a obliuione posset
re erueret, abundantissime effundere, donatus est. Sanctus Chryso-
stomus vocat Christum crucifixum columnam nubis: Maria Virgo est

etiam columna nobis: ait S: Bonaventura: quia tamquam nubes
 nos protegit ab aestu Divinae indignationis. Unde dicitur in psalmo
 Ex pandit nubem in protectionem eorum, et ignem ut luceret eis per
 noctem. Et si Filius est ferventissimi amoris in Cruce, et lucerna in
 nocte. Maria quoque idem seraphicus. Columna est ionis illuminans
 nos, imò illuminans mundum, multis misericordiis suis beneficijs.
 Tale denique est oculum peccati apud Deum Deum, quod hominem
 propter illud nolle perdere ipse Christus Iesus in Cruce ionominose
 est mortuus; ut tantum peccatum tollat. Quarta ratio. Propter suspi-
 cionem in monte Alvaria non mansit; mansit suam mentem exco-
 cupare domi passionis sui Filij, quam ibidem manere penes militem cu-
 stodiam, sibi contrariam conversationem: debuit famineo sexui doctri-
 nam: ut potius sua domus de nocte curam habeant: quam suspi-
 cionem exercere de devotionem. Quendam Concionatorem audiui qui
 tempore adventus Dñi, sexui famineo, Forate sine singulari custo-
 dia, ut sit in maioris civitatibus interdixit. Ideo cum eundem il-
 la quatuor loca speciatim affectu sua devotionis visitavit; et ob
 illam rationem quater de restitutu Sponsus sponsam renovat. Et tunc
 Magistra et Regina Virginitatis, penes custodiam militem manere volu-
 it. Primus locus est Mons et Crux, quae in loco fuit, quam his verbis
 benedixit. Benedico te Crux praecellensima, diu desiderata: et inse-
 lutem omnium erecta. Benedico te clavis David, quae celum ita an-
 perit, quod nullus alter claudere poterit. Benedico te Cathedra su-
 per quam Filius meus totum mundum redemit, et mundum docuit vi-
 am salutis. Benedico te Crux in terram projecta, quae putabatur qua-
 si vermis Filius meus, sed effectus est sicut Virga Moysis, quae mira-
 cula patrebit. Benedico te virga directionis, virga rectoris tui, cum
 antecessore tuo David, qui ita te vocavit suo psalmo. Benedico te
 bacule, cum quo electus populus transiit, per fluvium Iordan,
 et omnis in terram promissam lintrare potest. Benedico te vis om,

nium sacramentorum: quae hoc signo conficiuntur. Benedico te Corona
Monarcharum: quia illi te pro thesauro precioso portabunt: et licet
ut Filium meum in terra infodiant: talis mulier inuenietur: quae il-
lam iterum inueniet, et super templa exaltabit: et in tui honore ubiq;
Ecclesia Dei edificabitur. Benedico te ultimo signum terribile,
quod in extremo iudicii die, hos consolaberis: qui Passionem Chri-
sti Domini saepius olebant, et lachrymas fletuum absterges ab oculis
eorum, et illos condemnabis, qui te irridebant: et tu manebis in
aeternum, cum Christo IESU in gloria, quem tu afflicum portasti:
terra osculata, relictis ibi sanctis lachrymis abiit inde: ad lo-
cum secundum: ubi decretum factum fuit super Christum Dominum:
cum sententia mortis damnetur: oratibus Deo coit afflictus Ma-
ter Christi: quia eius decretum, multa diaboli decreta sustulit; imo
simili modo hoc decretum ferri olebat super infelicem Civitatem Ieru-
salem valde defluit: de qua noster Saluator flens in Evangelio
praedixit: quia lapis super lapidem non est mansurus. Tertius locus.
Columna, ad quam noster Saluator fuit flagellatus, ubi sanonise fusus
fuit: in corde afflictus Mater excitavit copiam lachrymarum, sciuit,
quia Christum flagellatum sequi debeat, se ipsos flagellando, et haec colum-
na, pro reliquis in summo honore servabitur: ut columna sacra tem-
pla edificabuntur: et licet Martyrum sanonis fundetur: tamen inviolata
Ecclesia quasi columna manere debeat. Et patienter sancti Dei exemplos
ducunt Christi IESU sanguinem suum fundent: maxime inde consolantur;
ut scriptum est in Actibus Apostolorum. Ibant Apostoli cum gaudio a con-
siliis et decretis: quia signi facti sunt, pro nomine IESU contumelias pati:
Quartus locus. Summo cum dolore recolerebat miram patientiam suam di-
lecti Filij, sub illa crudeli flagellatione: nam meruit, quasi in speculo, rec-
tem videre illam corporis contumeliam, et copiosam sanguinis effusionem,
cuius vestigia sanguinis in terra apparuerunt: oratibus Deo coit, pro exli-
bito beneficio, quod meruerit vna cum suo Filio haec tormenta vincere su-
stinere: et quia non sit habere talem inauditam lucrosam catastrophem.

Et multos sit habitura sectatores, qui in suis conditionibus talia loca sint visita-
 turi, ibidem quasi ipsam passionem Christi Dñi prae oculis habentes, corde
 et mente fideliter recolere et compati iurabunt: Et addit scriptu-
 ra: ut videamus te. Sponsus est Christus Dñus: sua Matri afflicta per
 suam visitationem eam consolando vicissim reddere dignatus est: Sacrif-
 ciosa Mater suum Filium in sepulchro lachrymando benedixit. Et Fili-
 us die tertia in suo habitaculo eam consolari meruit. Et qui passionem
 Christi Dñi attentè ac deuote meditatatur, centies mercedem recipiet: hu-
 majus meritum habet: quam si disciplinam usque ad sanguinem faceret,
 et longas peregrinationes perficeret, et eleemosinam daret, quia oratita-
 dinem deus sibi reddi cupit: quia in meditatione passionis Christi prono-
 bis perpeſsa probatur. Verum ut nos etiam in domo videamus Filium et
 Matrem, contempno et animo circumeamus cum nostra afflicta Dna hac quoti-
 die, ac reuersum in domum eius has quatuor rationes sapissime medi-
 temur. **O** IESV splendor et eterna gloria, solamen peregrinantis ani-
 ma, apud te est os meum sine voce: et silentium meum loquitur tibi. **O**
 quantas tibi teneor referre orates, pro amarissima tua passione, quam tu
 pro me miserrimo sustinuisti: quod viam rectam et bonam ad aeternum
 reuerentium ostendisti. **O** bone IESV, nihil à te peto in hac vita, nisi ut
 perfecte sim tecum in Cruce crucifixus. Certè oh lactissime IESV, nolo vivere,
 nisi moriar tecum, aut ergo da mihi mortem temporalem, aut in corde meo
 imprime mortem tuam. **E**tenim mihi, quare natus sum, nisi Dñum mentem
 plectar in Cruce? et requiescam in vulneribus eius? naui eligo ad praesentem
 cum crucifigi: quam tecum de his affluere. **E**t nisi tu me, pater siſses et lacri-
 ses: quis sequi curaret: nam vita tua vita mea: et hanc praesentiam am-
 bulabo ad te: qui es corona mea. **E**tenim, quam longe retro magerem, nisi
 tua sacra praefata exempla inspicerem? quid fieret, si tantum lumen
 ad sequendum te, non haberem? **L**aus erò tibi et gloria o Patris sapientia:
 te laudet et benedicat os meum anima mea, et cuncta creata simul. **O**

cissime ac benignissime IESV, adoro te in sepulchro positum, mirra et
aromatibus confectum: da ut tua mors sit vita mea. Quid Dñe Deus
meus et Deus meus: quid retribuam tibi, pro omnibus his passioni-
bus tuis, quas mihi ad salutem animæ meæ, tribuisti: non enim in-
ueniri potest, in corde hominis, quod condigne referatur talibus
beneficijs. Tu Dñe Deus meus, a quo bona cuncta procedunt, pro-
pter te, et propter nomen sanctum tuum: da mihi de bonis tuis, ut de
bonis et datis tuis, seruiam tibi, et in veritate complacem, ac debitas
laudes rependam: et tibi pro tantis beneficijs misericordia tua: nam
abunde non possum tibi servire: neq. placere, nisi de munere tuo. Quod
efficere digneris Dña nostra Clementissima: ut à mala consuetudine
et conversatione auertamur: et in cordibus nostris memoriam continu-
am passionis Filij tui habeamus: ut processiones corde, mente, et re ipsa
perficiamus: vera contritione, lacrymarum effusione te sequamur,
occasionem et suspensionem omnis mali et peccati fugiamus. Tu igitur
impetrare nobis opioneris, spacium verae penitentiae, nostras malas
consuetudines abijcentes, et in cruce Dñi IESV delectantes: impetramus
pacis spacium, quatenus dolorem mali decreti fugiamus: nos cum san-
cto Paulo iudicantes, impetra spacium corporis nostri ad mortificati-
onem: ut fortis columna propter Deum penitus meritis patienter susti-
neamus: impetra tantum spacij et locum quietis in hora mortis: ut pas-
sionem Filij tui, pro oculis habeamus: vitamq. æternam consequi, teq.
in audio æternaliter videre mereamur. Amen.

Caput Decimum nonum.

Maria Virgo expectat gloriosam Resurrectionem Christi
IESV sui Filij dilectissimi.

Sanctissima Virgo et Mater Christi afflicta, cum Sancto Ioanne
 domum est reversa: quasi in aliud se pulchrum sui Filij intraret:
 ibi corde praesens fuit, ubi praesens suus Filius paeuit: corde et mente
 semper inestitata est: quia ipsius corporis praesentia gaudebat:
 qualis dolor? Anima Christi in limbo quale gaudium? ipsa sine Filio,
 tertio in loco in dolore: in spe et audio exspectavit Resurrectionem
 dilecti sui Filij. Graecum ambrem bene vocant olycpioron: dulce amarum:
 ubi si pars aequalis absinthij et melis miscetur, et ore gustetur, dulce
 et amarum simul comperies: ita etiam amor dolore mixtus et audio fa-
 cit eundem saporem: quod clarum profecto videre est in nostra oratio-
 ne Virgo Maria: in qua ineffabilis amor operabatur: et inde magis do-
 lor et admirabile gaudium fuit: in partu gaudium, et in alijs nece et
 operibus, quae simul cum Filio semper habuit: tempore passionis sui Filij
 fuit dolor. Iam vero utrumque pergit in vno loco, dolorem propter am-
 sum Filium positum: gaudium propter liberationem Sanctorum Pa-
 tram ex limbo: ut Ecclesia Mater canit, dolorem propter memoriam
 mortis: gaudium propter spem Resurrectionis et gloriam sui Filij. Tres
 expectativas cor afflictae Matris alternatim, cum suo Filio antequam
 pareret, et post partum Filij habuit: quae gaudiosa vocatur. Iam autem do-
 lorosam simul habuit stans sub Cruce, antequam per Iosephum de fra-
 ce deponeretur, ut illum suis manibus amplecti posset: quam sub ipsa
 passione, maiorem tunc dolorem habuit. Sanctus Ambrosius vocat il-
 lum dolorem Sanctissimae Virginis cognitionem profundam, quae in haesit
 a puncto Natiuitatis Dei Filij: unde dicitur Lucae 2. cap. Maria autem
 conseruabat omnia verba haec, conferens in corde suo. Verè tuam o San-
 ctissima Mater animam gladius pertransiuit: quando crudelis lancea cuspis
 Filio iam mortuo latus eius aperuit. Nam ipsius anima iam ibi non erat, sed
 tua plane aderat: ut plus quam Martyrem te immerito praedicemus in qua
 sensum corporeae passionis excessit affectus compassionis. Etiam modo Re-

surrectionem sui filij expectando gloriosam partem aut expectatam
vocatam. Die sancto Sabbathi Sanctissima Virgo columna ferrea fuit
& immobilis colasus, & in concussa rupes (sancta Ecclesia): vt Sanctus
Bernardus ait. Heroicum fuit cor afflicte Matris Christi, & qualem,
fundamentalem superavit doloris & amoris noxia, non desperauit tamen,
sed pie, iuste, & merito soluit: spem firmam & inuolatam habuit, quia
secundum promissionem suam Christus. IESVS die tertia erat resurre-
cturus: ac venit, per tres hos dies fides sancta Ecclesia Romana super
ipsam stetit: cum omnis populus dubitauit de Christi gloriosa Resur-
rectione, Mater Christi sola fide credidit: qua semel sumpta a Deo, nunquam
eam amisit: hac in dubitata fide, spe firma, & charitate sincera, gloriosam huius
filij Dei Resurrectionem gloriosam expectauit. Quia dies Sabbathi ab Ec-
clesia Dei est instituta, & consecrata, in honorem Sanctissimae Virginis Ma-
riae: siquidem & ipsa Deum in suo sancto utero portauit: erod & Ecclesiam.
Dauid Rex Christum Deum Gigantem, dum in hunc venire voluerit, vocauit:
dicens. Exultauit vt Gigas ad currentem viam a summitate caelo egressio eius.
Idem ipse fuit occisus in paruo utero Deigenitricis. Quod ipsa Prophe-
ta confirmat. Mulier circumdabit virum: Ego vir fuit (Christus IESVS ad-
huc existens in utero Matris suae, & ipsa portauit sine omni oratione;
erod & Ecclesia Dei satis facere meruit. Hec illa conseruauit eodem tem-
pore, sanctam matrem Ecclesiam. Triplici inquam modo sustinuit Eccle-
siam Dei, & Christum IESUM in suo sancto utero portauit similiter perficiens,
ibi ante partum sui filij, hic vero per fidem ante Resurrectionem: vt aliquoti-
es commemoratum est: quia ipsa fuit Mater, soror, & frater Dei: ita & nunc
gaudet nouo titulo: & vt Sanctus Iohannes factus verus filius sub puerante
mortem Christi Domini: ita & Sanctissimam Virginem vocant post humanam, id est post
mortem carnalem, & filia facta est Ciuitatis Ierosalem, id est Ecclesiae Dei: quia
in Ierosalem, vbi sanguinem effundens inquam spiritalem Ierosalem Ecce-
siam edificauit: cum sit mortuus, quoniam haec dicitur nisi ipsa filia? Nam nul-
lus fuit filius: excepto Sancto Iohanne Euangelista: fratrem etiam nullum ha-

buit. Ego illa verus haeres? ideo de semet ipsa loquitur per os Regis sapi-
 entis. Et in Ierusalem potestas mea. Et iterum dicit. Pulchra es et
 decora filia Ierusalem. Interea tamen loci, hanc numerosi sinas supre,
 mi Regis aulam assidue vel sic caminus contempleretur cui Salomons
 effatum conoruit. Quia multitudine populi est dignitas Regis. Iam veni
 mansit. et ita filia regebat Dei Ecclesiam: neq. amplius in pace Matre
 dinem Sanctissimam: de illa scriptum fuit. primogenita ante omnes crea-
 turas. Et ideo Virgo Maria, fuit facta filia suprema Ierusalem conserva-
 da fidem Ecclesiae Dei: et illuc est laturo, in illam aeternam Ierusalem Ec-
 clesia Dei: et ibidem unica filia permanensura. Ideo Deus omnipotens est
 glorietur de nostra obriosa Virgine Maria: plus quam coram Elia Propheta
 quod sex millia hominum habuit: qui Baal maledicto diabolo non inolaunt:
 multo melius et plus quam ubi Moyses Dominum Deum interrogavit, quale nome-
 num Dni: ut diceret eorum populo tuo, quomodo voceris? Et Dominus respo-
 det. Ego sum Deus Abraham, Deus Isaac, Deus Iacob: putaret quis: pro dis-
 et ioco: quis hoc: quia Deus immensus, Deus coeli et terra, se vocat Deum trium
 Iudaorum? Si quis interrogaret aliquem Regem, quomodo vocetur? ille respon-
 deret. Ego sum Rex Abraham, Rex Isaac, Rex Iacob: profecto putaret, il-
 lum irridere? Sed Dominus et Deus noster: bene Moysi responderet: quia magnas
 delicias cum filiis hominum habuit, am morari: nam non personas, imo iustorum
 virtutes maius pensabat. Abraham, oblatio filij multum Deo placuit: quia
 de unicam filium in holocaustum offerre voluit: nimis patefaciendo, nec vi-
 ri suae neq. filio intentionem suam: opere ductu id prestare voluit. Isaac pe-
 obedientiam quoq. Domino Deo valde placuit: quia nec suam vitam, nec domesticos
 os aliquid curavit, Dei voluntati et sui Patris satisfacere voluit. Iacob hic
 Domino Deo a servitijs fuit, serviendo patienter Labano: quando cum singulis
 dimicabat, vim suam et potentiam ostendit, et benedictionem ab Isaac Dei est

consecutus. Multo enim melius et clarius, de Sanctissima nostra Virgine
Maria, Deus omnipotens gloriarī potest, quia per has tres dies sola
unica maleficio diaboli fide sua repugnauit: ubi omnes Apostoli,
propter metum Iudeorum fuerunt; in passione Domini se se absconde-
runt: subitans de gloriosa Christi Resurrectione: ut illi quoque in
Emaus euntes discipuli: ubi et Sanctus Thomas in pari diffidentia
deprehensus. Et merito vocari dignatus est unicus Virginis Mariae
filius, simul et Deus, nam sola omnes has virtutes habuit, et multo per-
fectius: quam illi tres Patriarchae nominati. Etenim illa multo pre-
stantiorem Abrahamo obtulit filium, actu et opere praestitit: quod Ab-
raham ad effectum non perduxit, nec de filio doluit: nam Dei Patris
secuta est voluntatem: et pro salute totius humani generis est pater:
et obedientiam viriliter Dei Patris adimpleuit, et dolorem corporis susti-
nuit, et gladium doloris perfectius quam Isaac: quam Iacob, qui qua-
tuordecem annis Labano seruiuit: imo illa non solum quatuordecim sed
triginta tribus annis: et post mortem Christi Domini Deo seruiuit: et audi-
etor dominando cum Dei sui Filia more, non cum Iacob: ille enim amore mor-
tuis, pat illa dolore non mortua: imo vicit amore: et quando aduenit
dies Resurrectionis vel Pascha, summam accepit benedictionem. Ila-
cob factus Israel: similiter nostra gloriosa Virgo facta est coelestis illius
Ierusalem hereditaria filia. Gregorius Nazianzenus. Omnibus die-
bus ac noctibus, omnibus nos Deo sacrificemus, per passionem, passionem
initemur: per sanguinem Christi sanguinem honoremus: crucem alacres
ascendamus. Praestat cum Christo et pro Christo pati; quam cum alijs
versari. Et Iulius Chrysostomus inquit. Dominus tuus, et Deus tuus, su-
cifixus est: et requiem quæris? Dominus tuus cruci affixus, et tu delici-
aris? Et Sanctus Bernardus. Dignum est et multum tibi expedit compa-
ti, et commori passio et mortuo Christo. Caput nostrum per tribulationes,

et multas anostias coelum introire videmus: et eius membra, alia itinera
 somniamus. Plane monstruosa res, est, si per vana foramina caput
 et per alia membra nostra inoreqiantur. Sanctus Haselmus Ebo
 supra de familia Christi: ego sum de militia Regis æterni: paratus
 vinciri, cædi, pati pro Christo Dno: nimis enim languide amat,
 qui pro amato pati recusat. Verum enim vero, prius tamen ante
 quam ad illud ventum est, nostra martissima Christi Mater, quasi
 in tenebris mansit nihil manducando, neq; bibendo, et lamentanda
 tur propter amissum Filium, cum Propheta Languide loquendo. Cor me-
 um dereliquit me. Cor meum fuit meus dilectus Filius, in qua speravi,
 cui credidi, quem dilexi, plus enim quam cor meum, sed modo dere-
 liquit me! Unum autem sum ego, et meus Filius Christus **IESVS**, in me
 autem modo nihil est: et nihil aliud est, nisi **LEVS** meus Filius, et De-
 us meus, hic mihi mortuus: totus defecit spiritus meus: quia totus fuit
 vita mea Christus **IESVS**: ergo ego fui sine vita, ego vixi in Fithomeo,
 et Filius in me vixit. Quis ergo est, quod ille sit mortuus et ego vivo?
 sine Salvatore manens, facta sum quasi nihil: et non solum **IESVM**
 quem amo, et hunc non habeo, neq; ego in me sum amplius, sum viva qua-
 si mortua, sum quasi in deliquio, quasi non viuendo. Ah Deus meus et
 omnia: quam me varia sæpe accendunt desideria, quam diuersis sub
 inde aestuo cupiditatibus! ita ut cum lunatico illo adolescente, modo
 in ionem, modo in aquam rapiar. Sed quænam illa tanta bona sunt, quæ
 ego tam anxie appeto! Deus meus, pauidum meum, voluptas mea et
 omnia, et verò labor premit, dolor affluit, cura distrahunt, homo
 turbat, et exagit. Nihil horum meliorem est, neq; enim hæc omnia,
 etiamsi simul inoruant, mala sunt, si summum illud optuletur Deus.
 Hæc et alia verba et suspiria fuerunt relicta et afflictæ Matris post filium
 et Deum suum nostrum. Et ego hoc ipsum mihi repetam. Deus meus et omnia:
 tu mihi o bone Deus, o bonitas infinita: tu in labore quies, in dolore volu-
 ptas, in curis securitas: tu mihi ab omni hominum insultu propugnacu-

lum tutissimum: tu mihi ab omni malo refugium: tu mihi es omnia, quae
cunq; tandem desiderare possum. Ero quicquid in posterum, et
quocumq; bonum appetiero: hoc mihi ipse semper de petam: Deus meus,
et omnia. Deum habeo, omnia habeo: quicquid habere desidero. Nos
quoq; excitemus, in nobis dolorem simul et amorem in cordibus no-
stris: meditemur, et maneamus in conoregatione luctuosa cum affli-
cta Virgine Maria: nobis quidem non est mortuus Christus ^{Lege},
nec eius mortis praesentes fuimus: imò quotidie nos morimur, per
peccatum, et quasi in sepulchro putredinis iacemus: ploramus ergo
super peccata nostra: praecipimus faciem Salvatoris nostri, qui
in glorioso sepulchro manet, et resistimus maledictio dia-
boli cum Sa-
cto Petro. Qui quasi leorugiens circumit, quarens quem deuoret: cui
resistamus in fide. Sequamur Innam nostram, quae per hos tres di-
es secundum Ieremiam Prophetam dicentem. Pedite in columnam
ferream cunctis gentibus, quae fuit basis et fundamentum Ecclesiae
Dei. Ex ferro et auro et lanceam confecerunt. Pro eius fide certex-
mus, et fortes stemus: ut nostras malas consuetudines et peccata reijce-
re valeamus: et veri filij nostrae coelestis Ierusalem ac Sanctissima Virgi-
nis Mariae participes vitae et meritum effici mereamur: quae huius sae-
culi aduersi, et ne in laqueum maledicti diaboli incidamus: quoniam
vitare praecipit Et larminas ita dicens. Infelix ille, qui est in Eccle-
sia militanti: et non est heres, in Ecclesia regnanti et triumphanti.
Amen.

LIBER TERTIVS.

Partis Gloriosæ Caput Primum.

Maria Virgo vidit IESVM suum Filium à mortuis resurgentem.

Mater Christi Dñi, promissionem certam expectando, vt suum dilectum Filium videret, à mortuis resurgentem; consolatur, quia nihil eum Iudeis peruersis, nihil iam cum illorum impio exercitu, minus cum inuida, pessima gente, sit aliquid habitura. Mater afflicta Virgo gloriosa Maria, illud Canticum Salomonis summo cum desiderio illis verbis clamarit. Tac vt audiam vocem tuam. Et Filius minime neolexit; ac in primis sua Matrem, in gloria aperuit, dicens. Inuocabis me, & ego exaudiam te: clama bis; Ecce ego adsu. Et Mater Christi cum sancta Ecclesia canit. Crucifixus Dominus surrexit de se pulchro: qui pro nobis pependit in honore. Vltimus illum prouocat. Veni, veni, & non tardare. Christum regnum geret, Angeli velut mercatores absentes, inter impios sicarios in scelerata terra videri recusarunt: nec mirum; ipsa gemebant saxa, terra trepidabat, omne coelum exequias parabat, atrata stella in funus prolebat, & lucebant, Sol ipse pudibundum a tanto flagitio suum vultum auerlebat, & velo tenebat, ergo & Angeli, pro vt dignum erat, mare pant. Sed iam Christo Dño reuiuisciente, luoutri veste deposita, splendentem & candidam vestem sumunt: Crucifixum Nazarenum ad vitam redisse nunciant, sepulti, amictus lineos ostendunt, resurgentis locum monstrant, pauere vetant, disci pulis letum nuncium afferri, et in Galileam, vt miorerent, dici imperant. Liceat dicere: post tam orandem luctum, inter varios applausus, sunt officiosissimi Dei Angeli. Beati qui lugent, quoniam

ipsi consolabuntur. Inrefus igitur IESVS & apparuit Matri suae triplici modo. In primis vt homo: sicut & Apostolis, ne per nimium splendorem virum Materis lederet vt communiter fit: vbi quis in tenebris diu latet, si mox ad Solem proferatur, oculorum visum amittit, sed ex minori ad maius, ut assuescat luminari. Similiter cum nostra Virgine Maria factum est.

Primo Christus IESVS apparuit suae Matri, vt homo: vt ad clariorem se paret lucem & splendorem: Secundo noster Saluator apparuit vt Deus, in summo splendore: non ita sanctis Apostolis, & alijs suis electis: nam etiam secus amorem & dolorem remiciebatur. Saluator noster pari amore Matri suae, propter maiorem consolationem. Maximus in Matre fuit amor, & dolor: eroo etiam majus solatium, gaudium & amorem a suo Filio expectauit. Amorem inquam, quia primò illi suum vultum gloriosum: & vulnera sua Sole clariora, ostendit. Solatium & gaudium majus quam alijs. Quia Apostoli & Discipuli ab ipso omnes fuderunt: neq; crediderunt: ideo etiam solus venit ad suos Apostolos, & illis fuit satis, solum videre Christum Deum, in quacumq; specie. Ad Sanctissimam Virginem Mariam Matrem suam venit, cum omnibus sanctis Patribus, qui in limbo fuerunt: eroo clariorem & splendidiorem alijs vestem habuit. Tertio suae Matri apparuit in specie Hortulanæ: quasi in horto fructum plantaret, quem de sepulchro sua Matri offert: verum cum ea nasci coniunctus est, in mundum, fuit illius fructus ventris Dei Filius: simili modo fuit primus fructus in coelo Mater eius diuissima: quod probat quicquid Ecclesie doctor: quam quasi hominum vitæ post suam gloriosam Resurrectione Christus IESVS, in medio coelestis Paradisi sua sancta Ecclesia plantauit, quasi palmam excelsam: qua significat victoriam: quia post nostrum Redemptorem, illa super draconem inferni maximum obtinere meruit triumphum. Sic deinde, a sua dilecta Matre, in eodem horto,

lani habitus specie. Sancte Maria Magdalena apparuit, declarando
 quod et illa per penitentiam ad eundem sanctae Ecclesiae illum cele-
 stem hortum spectaret: hac occasione, quæret quis: quare Christus
 Dominus voluit a Maria Magdalena tangi? quod etiam stetit per
 Crucem, et Sanctus Thomas Apostolus, qui tempore Passionis Christi
 Domini se abscondit, et non credidit de Resurrectione, et attigit sanctis-
 simum corpus Christi IESU, imo et in vulnera digitos suos immisit?
 propter duas sequentes rationes noster Salvator non admisit se tan-
 gere Maria Magdalena. Prima ratio est: illa fleuit; ut declarat Evan-
 gelium: tempora mutantur, secundum Divinam dispositionem: tempus
 flendi: tempus gaudendi: tempus ridendi: tempore passionis et mor-
 tis Christi Domini: quia fleuit, benefecit: sed post odiosam Resurre-
 ctionem, oportuit illam fuisse letam: ideo, quia Christus IESUS cele-
 bravit paschum, non placuit illi lugubris ceremonia. Secunda ratio. Alia
 fuit facies nostri Salvatoris, et sacram eius corpus totum fuit gloriosum,
 quod humana corruptio tangere non potuit, nec sexus femineus idoneus
 ad hæc mysteria admittitur. Sanctus Thomas, qui licet fuerit incre-
 dulus et Sacerdos, quia tamen verbis ad sacram offertorium, parendum
 in verum corpus et sanguinem Christi transmutare potuit: quod om-
 nis sacerdotum, licet fiat incredulus et peccatis coinquatus, secure ma-
 num vel digitos in vulnera Christi Domini immittere potest, et hæc ob causa
 non statim agnovit Dominum: Sanctus Thomas exclamavit dicens. Dominus
 meus, et Deus meus: propter hanc confessionem admisit Christus Dominus
 Virgineam Mariam, et quemvis ab illa; quare noster Salvator in pri-
 mis apparuit Matri suæ, quam suis Apostolis? et quod majus est, quare
 nullus Evangelistarum illud non descripsit? Ponunt aliquas rationes.
 Et quia naturale; ut filius matrem suam honoret: quis dubitabit, ut

talis filius, talem suam matrem visitatione sua non honoret? Ioseph scri-
bit Euangelium: quia propter confirmationem Apostolorum hac vi-
sio facta fuit. Et Mater Christi nullum dubium hac de re habuit: quia
re etiam modo mirabiliore et clariori illi apparuit: ut supra satis dictum
fuit. Quomodo Christus Dominus suae Matri apparuit, non poterant de-
scribere, silentio potius praeterierunt, et nobis ad meditandum reli-
querunt. Propter septem rationes noster Salvator post suam Resur-
rectionem apparuit suae Matri: in primis. Ut sicut meruit habere septe
dolores sub amarissima passione sui Filii: ita etiam septem solatii percipere
tributio est secuta. Prima. Quia Filius Matri suae reddere voluit per vis-
tam: cum in mundum de coelis descendit, primum in eius sanctissimum utero
fecit habitaculum. Secunda. Quanto quis plus dolet, tanto etiam citius
eget solatii auxilio: quia Mater Christi omnes suo dolore superabat:
ita quoque oportuit, ut eam Christus levius primo consolari diceretur.
Et simili modo vidi pictam imaginem: ubi filius ex corde matris gladium
doloris extrahit, et in eundem locum imponit pretiosum teamentum:
quod in rei veritate fuit factum: ex ferro clavorum et lanceae hic
etiam hic gladius extrahi debuit ex corde Matris afflictae. Tertia ratio. Sol
creatus suos radios super Matrem suam Sanctissimam Virginem Mariam
prius emisit: quia illa fuit mons altissimus. Quarta ratio. Compensandum
cebat primo Matri suae orationem ostendere: et mandare, ut curam Dei Eccle-
siae et Apostolorum Magistra maneat: atque mysteriorum Dei, quorum nosse-
re debet, quae in suo corde conservavit: illis reuellet et commemoret. Quinta
ratio. Ut sanctis Patribus suam Matrem dilectam ostendat, propter eius
majus solatium: et Sanctorum Patrum Majorem gloriam: cum ex natura ha-

beamus, quod apud nos charum et rarum, peregrinis, ac hospitibus ad
 nos venientibus monstramus: ut videant, dulcent, et maximi arti-
 ment. Ita noster Salvator, nihil carius, nihil pulchrius, nihil precio-
 sius sua Matre, Sanctissima Virgine Maria habere potuit, et
 hanc, ex limbo cognatis hospitibus ostendit. Ut Eve videret su-
 am filiam sine originali labe, peccato, et maledictione: et quod ipsam Eve
 redemit, ab aeterna calamitate. Sancti Patriarchae et Prophetae, ut illa
 quoque videant, de qua multum praedixerunt. Et Rex David hanc vidit,
 hanc suam filiam summe laudavit: ut quasi haec redem suam, Rex ante-
 cessores aspiciant, de qua Deus in mundum nasci dignatus est. Sexta
 rado. Ut post tantos dolores, mox oustaret illam gloriam coelestem: et de-
 clarare voluit, ut Domino Deo placeat, quando quis tristitia et lachrymas
 fundit, meditando passionem et mortem Christi et Salvatoris nostri, et
 quomodo illis compenset, qui haec exercent: nam in eadem occupatio-
 ne, suam Matrem occipit inuenit: et ostendit illi suae claritatis myste-
 rium: de hac re scribere bene potuit Sanctus Paulus Apostolus Quia non
 sunt condicione nostra compassionones, ad futuram gloriam: quae reue-
 lantur in nobis. Septima rado. Ut Christo Mater agnoscat, quatinus gloria
 coronabit, in coelis? nam Dei et eius Filius illo tempore illi omnia revelavit: siquidem
 et alijs sanctis, talis oratio fuit data: ut Sanctus Paulus Doctor sentin-
 unt, usque in caelum tertium fuit reptus, et honorabat: an factum sit, in
 corpore siue extra corpus: multo clarius Mater nostri Salvatoris me-
 ruit obtinere hoc privilegium: quod Christus Iesus sua amara passione et
 morte comparavit: ut suam futuram gloriam agnosceret. Quid enim mirabi-
 lius fieri potuit, an ut Sanctissima Virgo ante tempus suam gloriam conspici-
 at: vel ut illa potius coelum fiat? propter brevitatem temporis, ista differo.
 Qualiam colloquia fuerunt Dei Filij, cum sua Matre? concla illorum hoc meli-

us exprimere possunt. Ita etiam et corda nostra de hac gloriosa Resurre-
ctione Christi Dñi meditantur: et laudem Dei omnipotentis in iubi-
lo personent. In Resurrectione tua Christe Alleluia Cælum et terra
laudentur Alleluia. Quod Mater Ecclesia Dei repetit. Christus resur-
gens ex mortuis, iam non moritur amplius, mortui illi non dominabuntur.
Et nos cum Christo resurgamus: donemus, gaudio plenam Dñam ro-
stram Clementissimam: ut post luctus huius sæculi, Filium suum glori-
osum nobis ostendere dignetur: quem illo tempore conspexit conspiciat,
et in æternum conspiciere et in eo delectari dignetur. Amen.

Caput Secundum

Maria Virgo vidit suum Filium Cælum ascendentem.

Omnes Euangelistæ scripto testantur Christum, post suam glorio-
sam Resurrectionem, sanctis suis Apostolis, coeterisque electis fre-
quenter apparuisse: haud dubie et suæ dilectissimæ Matri, hoc fecisse
firmiter creditur: compensavit illas quadraginta dolorum horas,
quas in illa amarissima passione, et morte nostri Salvatoris est per-
pesa, quorum etiam fidelium omnium corda varijs coelestibus gaudijs,
per hos quadraginta dies Divina Clementia consolari est dignata. Ita
animæ Deus immensus, sua dispositione pro unica horula laboris et dolo-
ris, pro Christo Dño per seipsum vicissim, integra die reddere et remitti
consequitur: et hoc fit in hoc sæculo, quid fiet, ibi in æternitatis sæcu-
lo? ubi pram doloris et tribulationis horam: iterum æterna die compen-
sabit? Verum quadraginta hi dies, cum Christo resurgente videbantur be-
nes cum propheta Davide dicente. Mille anni ante conspectum Dñi quasi

dies hesternae, quae cito transit. Sanctissima Virginis Mariae modo con-
 trapio, quadraginta illae horae plorum suorum, sub passione sui Filij,
 debantur longissima, in summa angustia, expectavit Resurrectio-
 nem Christi Salvatoris nostri, et illa nox ploratum fuit longissima. Et
 ideo Poloni et poeni Pascha vocant longam vel malam noctem: licet
 alij astiment diem precedentem Veneris, tempore passionis Christi IESU di-
 em brevioris fuisse: ita compensando diem futurum dominicum longiore.
 Thomas de Kempis libro 3. cap. 30. Fili dicit Dominus. Numquid mihi quid
 est difficile, aut ero similis dicenti et non facienti? Vbi est fides tua? Sta fir-
 miter et perseveranter, Ego longanimis et vir fortis, veniet tibi conso-
 latio in tempore suo. Expecta me, expecta: veniam curabitis. Lenta-
 tio est, quae te vexat: et formidovana, quae te exterrit. Quid impor-
 tat sollicitudo de futuris, de futuris contingentibus, nisi ut tristitia
 super tristitiam habeas? Sufficit tibi malitia tua. Vanum
 est et inutile, de futuris conturbari, vel gratulari, quae forte nunquam
 evenient. Quod si Sol materialis adorationem Regis Iosue steterit, ut
 Iudei suum hostem devincant: multo plus, propter diem solemnem Pascha,
 propter victoriam et triumphum Christi IESU Salvatoris nostri su-
 per cacodemonem maledictum: quando Sol increatus et aeternus a morte
 resurrexit. Sol creatus tempore passionis et mortis nostri. Salvatori
 fuit obscuratus: ita in Resurrectione Christi Domini maturius resurre-
 xit. Quando ergo venit dies in saeculum Ascensionis Salvatoris nostri
 convocatis omnibus Apostolis et suis discipulis, Christus IESU et Mater sua
 Sanctissima cum illis cenavit, et exprobrauit incredulitatem eorum, sepi-
 us, cum Sanctum Marcum: ascenditque montem Olivarum, et ibi sua virtute vi-
 uia, et ineffabili potentia, nubem habendo pro scabello pedum suorum, coeli
 ascendit. Ut Sancta Mater Ecclesia cantat. Ascendit Deus in iubilae

duxit magnam captiuitatem. Vt Drexelius scribit. Admirandum pro-
prie fuit hoc iter Christi IESU in coelum, quem ita ascendentem conti-
teatur Angeli. Hominem per aëra seu volare, seu orari posse, primi
viderunt Apostoli: dum, fixissimis oculis obstupescendam hanc incoe-
lum projectionem spectarent, & submissa nubes, velut sella regia, suum
Dñm exciperet, & speculantiumq; oculis subduceret. Ecce viri duo adstite-
runt iuxta illos, in uestibus albis: qui dixerunt. Viri Galilaei, quid statis, aspi-
cientes in coelum: hic IESUS, qui assumptus est à vobis, sic videt quem agno-
su sui Regis occupatas coeclia in hilari festo, vestre, triumphum sui Dñi co-
mitaturi adsuat, simul etiam indicunt relictum ad tribunale iudicium.
Interrogabit quis, nihil de Matre Christi, & tu scribis, quia Mater eius praesens
fuit? respondeo. Ideo sancti Euangelistae non scribunt de praesentia Maria Vir-
ginter, de peccato incredulitatis. Apostolos quos increpauit: facile enim pos-
sint sua mordaci lingua, ac perverso quo calamo, contra Sanctissimam Virgi-
& sic eius innocentiam texere, sermone potius relinquere: ut eorum ore ma-
la occludant. Sed in Actis Apostolorum, ibi suspicio praedicta tollitur: legimus
scriptum. Reuersi ex monte in Ierusalem, in cenaculum intrarunt, ibi habi-
tabant, & enumeratis. Apostolis ita fuit. Hi omnes erant perseuerantes in ora-
tione cum mulieribus & cum Maria Matre Iesue & fratribus eius. Eo fuit pri-
mo post Apostolos ponunt Matrem Christi? Sequitur responsum. Sanctissima
Christus Dñus saepe fuit locutus. Non venit mihi seruiatur: sed vt ero ser-
uiam: semper ultimum commendauit locum. Spiritus sanctus de Matris Chri-
sti humilitate, satis ostendere voluit: cum etiam secundum nostram politi-

an hoc seruetur: quando hospes vel hospita suscipit hospites, semper
 nouissimum tenet locum. Mater Christi Dñi, facta hospita Ecclesie
 sancta. Deir hospites fuerunt sancti Apostoli, per Euangelium inuitati;
 hic autem in coniugio spirituali, in oratione, priorem illis locum dedit,
 et fratres eius auxilio fuerunt, post hospitam stabant, et seruebant,
 ut. na. sua. Nihil erob inueniri potest, nec de illa dubitari, quia sit
 aliquid neglectum, in hoc solenni actu, in coelum Ascensionis Chri-
 sti Dñi dilecti sui Filij: quod si passioni et morti amariissima adfue-
 rit: ubi nam noteretur? nisi penes Filium: ubi summam gloriam ha-
 buit? Et sicut in faciem suam leuauit oculos, licet cum maximo dolo-
 re: ita et modo, suos infixos in coelum habuit oculos, tamen cum summo
 cordis gaudio. Et ecce suus dilectus Filius, Deus, et Saluator noster:
 sua propria virtute, et Diuina potentia, ex monte Oliuarum sacrum
 corpus suum quasi palmam, in sionem victoriae in coelum assumere ei,
 equatus dionatus est: ibi talis non habetur palma, simul et pignus
 Deo Patri obtulit. Et sese exaltans in altum eleuat: et nubes ut
 antea dictum) pro scabello pedum sanctorum suorum habuit. Et ele-
 uatis suis manibus, discipulis suis benedixit, dicens. Ascendo ad
 Patrem meum, Deum meum, et Deum vestrum: et ita eleuatus est. In-
 terrodemus tamen. Quare Mater Sanctissima libenter habuit: quod
 Christus Dñus suus Filius in coelum abiuit? et quare potius sine ipso
 tedio non fuit affecta? Sancti Apostoli, pleni adhuc imperfectio-
 ne, erant tristes, de discessu Dñi sui, Mater Christi nihil audi-
 uit saepe illa verba Saluatoris: vado parare vobis locum: prae-
 tim Matris suae. Et iterum quis interrogabit: quare specialiter su-
 per alios? Respondeo tripliciter. Primo. Quia, altissimam, nobi-
 lissimam, et excellentissimam, post se parauit locum: super omnes Che-
 rubinos, et Seraphinos, super omnes Angelos et Archangelos, et super om-
 nes sanctos. Secundo. Quia simul cum anima et corpore Matrem su-
 am Sanctissimam in coelum assumpsit, ut fusius saepe tempore dice-

(tur) quia noluit, ut super se, et Matrem suam dilectam cadat illud male-
dictionis decretum. Terra es et in terram vel pulverem reverteris, cum nul-
lum peccatum originale, nec Christus IESUS: natura, nec eius Mater,
gratia et meritis passionis sui Filij habuit: erod propter Matrenspe-
cialem parauit locum. Tertio. Sicut Virgo Sanctissima, ante Nati-
uitatem Filij Dei, quindecim annis a sua Natiuitate ad suscipien-
dum Dei Filium, in suum castissimum vterum, se ipsam parauit: ita
eodem modo, Deus omnipotens quindecim Annis parauit in coelis Ma-
tri suae locum. Quod Ecclesia Doctores Deo genitricis numerant an-
nos: Ante Natiuitatem Dei Filij: fuit quindecim annorum: cum Chri-
sto Domino Salvatore nostro vixit, tribus et triginta annis: ab Ascensio-
ne in Caelum vixit quindecim annis. Annosque a talis habuit sexa-
ginta tres: in cuius rei memoriam Cronam Sanctissimae Dei Matris,
eiusdem numeri deuote Ave Mariae: Haec illam salutationem peragimus.
Mater Christi Filium suum abeuntem in Caelum, ita Deo Patri grati-
potenti obtulit: sicut illum in tempore praesentauit: eundem quoque in
Cruce in manus Dei Patris commendauit: simili modo, siquidem, iam
ad suam propriam residentiam reuertatur, unde exiit. Ut ipse
testatus est. Exiui a Patre et veni in mundum: et iterum relinquam
eum et vado ad Patrem. Hoc Spiritus sanctus exprimere voluit:
ubi Mater ad Filium loquitur. Reuertere reuertere dilecte mi, simi-
lis capreae, hirculoque ceruorum in montibus Betel: deinde in Aethi-
cis Salomonis. En dilecte mi, sis similis capreae et hirculo ceruorum
in montibus vniuentorum plenis suauitatis odoris: profectio in tel-
lurem Christe IESU Redemptor humani generis: Cui rei, te compa-
rabimus? caelo? Domini est. Nihil praestantius, quam aliquis.
Noster Saluator, in se praecclare expressit, illa quatuor animalia,
in sacra scriptura predicta, quam in passione, quam in vita sua.

Fuit homo in passione: quod et Platus fassus est dicendo. Ecce homo.
 Ros fuit, dum lucem bajulauit: et super terram arauit, precio-
 sum tuum sarouinen fundendo, quasi bonum semen in terram se-
 minauit. Leo fuit, quando templi vellum scissum fuit: petram
 contriuit: et ipsam terram commpuit: et monumenta. aperta sunt.
 Aquila vera fuit: quando cum luce in altum in aëra euoluauit: acil-
 luc conuocat pullos suos, his verbis. Si quis vult venire post me,
 adneget semet ipsum, et tollat crucem suam, sequatur me. Thomas
 de Kempis libro 5: cap. 47. ait. Osi tibi hac scirent, et profunde
 ad cor transirent, quomodo auderes, vel semel conqueri? Nonne
 pro vita aeterna cuncta laboriosa tolleranda sunt? Non est paruum
 quid, perdere aut lucrari regnum Dei! Leua iortur faciem tuam
 in coelum. Ecce ego et omnes Sapiti mei necum, qui in hoc saeculo
 madnum habuerunt certamen, modo oudent, sine fine mecum, in regno
 Patris mei: permanebunt. Aquila super arborem quiescit, et sumit
 cibum: ita nostra Aquila, Christus IESVS quiescit in arbore crucis,
 sumpsit cibum, quando dixit: Mens cibis est, facere voluntatem
 Patris mei. Et sitiit, dicens. Sitio; postea bibit: ut fluere ex
 eo aqua. Sicut Aquila ex arbore volitat in aëre: ita post su-
 am gloriosam Resurrectionem volitabat in aëre, in altum, ac
 proinde in celum, usque in nidum suum. Tota denique vita nostri
 Saluatoris, passionis quatuor illa, animalia. Natus ut ho-
 mo, caruit Dei Ecclesia. Et homo factus est. Ros fuit: in Nati-
 uitate, aonoxit nos possessorem suum: et osinus prae sepe Dni sui: et
 tota vita Christi Dni facta fuit laboriosa. Leo fuit, quando a
 mortuis surrexit. Aquila, cum volatu suo usque in celum euolu-
 uit: de qua prophetauit Iobus iustus. Super mandatum tuum ele-
 uabit se. Aquila, et ponet in aeribus locis nidum suum. Deus Pa-

ter coelestis, huic coelesti Aquila ab aeterno, condidit duplicem nidum: in
Coelo, & in terra, hic in utero Sapientissimae Virginis: in utrumque nidum
secundum beneplacitum suum volauit. Et modo in hac admirabili As-
censione reuertitur, iterum in suum nidum coeternum, & ibidem
semper exspectat pullos suos educandos. Nos vero in terris ab Aquila
nimis remoti sumus. Propheta Rex Dauid nominat nos passerem,
dicens. Anima nostra sicut passer, intelligit maculam & peccatum.
Alas nostras in aquis immersimus. Auentibus; necesse est illas sic-
care, aut ad Solem, aut ad ionem (id est) ad ionem Dei amoris; vel
ad ionem purgatorij: quia ista aues amara: quas acquirit ionis infer-
nalis, nullo modo volare poterat. Aquila erod noster Saluator,
fuit, ubi in celum usque euolauit. Aquila quidam fuit obriosa Virgo
Maria: quae etiam, ut Aquila alis suorum meritorum in coelum corpo-
re & anima est eleuata. Aquila fuit Sanctus Ioannes Euange-
lista: ut factus filius: sacra scriptura vocat illum Aquilam: quia
Euanochum ab Aquila vera, habitationis aeternae sumpit: ut de
sacro ipsius corpore, vbi nam sit, nihil scitur. Cum magno dandio
& solatio Mater Christi intuebatur celum, cum Aquila coelestis su-
us Filius suo volatu se eleuauit, & super omnes coelos ascendit.
Et sic nec viam nosse, nec scire possumus, siquidem et Iob ita dicit.
Auis nulla via, & inuestigabiles, quas omnes prorsus ignoramus. Ve-
rum nos per veram fidem viam scimus & credimus: obnoxie roantes:
ut vera Aquila effici mereamur: & nostros oculos exerceamus: ut
secure Solem coeternam: vel potius Aquilam Deum veram & de-
um nostram Christum IESUM: meritis obriosissima Aquila Virgo-
nis Mariae in aeternum intueri mereamur. Amen.

Capitulum Tertium

Maria Virgo Spiritum sanctum cum Apostolis sanctis
die festo Pentecostes suscipit.

Cum esset in oratione Sanctissima Virgo Maria, cum sanctis Aposto-
lis, & alijs Christi Dñi Discipulis decima die post admirabilem A-
scensionem nostri Salvatoris & sui Filij. Mane Spiritus sanctus,
descendit, ac instar venti, in sono tonitruus vehementis; seditq; su-
per singulos eorum, & replevit totam domum ubi erant sedentes:
& quasi linosa duplex super eos aparuit. Omnipotens & incom-
prehensibilis Deus, aconomiam novam fundavit spirituatam, quod
etiam in mundo observatur: ubi Patres familias, npos aoros decenter
colere velint, vepres, spinas, & tribulos, ad comburendum erunt, &
aorum ad colendum puroat, per subditos, vel operarios labores in-
ponunt, pro cultura aoros huiusmodi, ac provide aorum bene cultum
seminant: postea de coelo, quod seminatum est, per pluuiam conorua-
tem facit terram humidam, oerminantem, & ad cresendum semen
producit: nam tempore astatu pluuiæ sunt necessarie, & valde vtilis cu-
tonitruis & corruscationibus, & per ea aer puroatur. Filius Dei (Chri-
stus IESVS) quasi optimus Pater familias, in hunc mundum venit, & hanc
terram sterilem & incultam, & inquit per ionem sui diuini amoris,
spinis & tribulos, ex multis cordibus eradificauit, labores insti-
tuit; quod testatus est. Regum coelorum vim patitur: vim &
virtutem suis operarijs commisit: per diuersas horas operarios co-
fluxit, ad labores transmisit: dicens. Venite ad me qui labores & se-
onerati estis, & ego reficiam vos: & seminauit hunc laorum. Exit,

aduertit,

qui seminat seminare semina sua; Saluator noster Christus Iesus hoc
locutus est, imò Agricola suum Patrem suum vocavit: pluvia valde o-
pus habuit: quia Festo sancto die Pentecostes sufficienter pluit:
secundum Prophetam dicentem. Dñe Deus diuides pluuiam con-
oruentem populo vel hereditati tua; quia tempora opportuno plu-
ebat: at quia aërem infectum oportuit purare; verè infectum,
omni idololatria, tomitura, corrusionibus exorta: diuinitis reli-
quam spinarum combusit. Vice aconomis Apostolis sanctis & dis-
cipulis linoua varia distributa fuerunt ut suscipiant labores,
consequantur operarios, labores impendant: ut suauiter, beneuolè, &
gratiosè cum auditoribus verbi Dei conueniant, in Euangelio in-
dixit, sint simplices ut columba: quia ipse Spiritus sanctus in
baptismo Saluatoris nostri, in specie columbae apparuit: secundum
Sanctum Bernardum. Columba fel non habet, tantum spirat, volen-
do compassionem, & beneuolentiam naturalem animatus exprimit.
Verum ut diuina opera in nostra gloriosissima Virgine Maria luci-
de satis sunt demonstrata: hoc iterum modo in aduentu Spi-
tus sancti, ad Matrem Dei Sanctissimam totum completum est.
Obijciat quis, quare Spiritus sanctus super Christi Matrem
descendit: cum ipsa Spiritu sancto antea fuerit plenissima?
quod Gabriel Archangelus eam salutando testatus est dicens.
Aue oratio plena: oratio enim est Spiritus sanctus: quia operari
mirabilia in illa Sanctissima Virgine solus Sp̃s sanctus ostendit ut
antea satis dictum est declarando eius mirabiles virtutes & per-
fectiones: ut iam habendo in se Filium Dei: fuit plena oratio Dei,
Sp̃s sancti: quia in eo descendit super eam Sp̃s sanctus: & virtu-
te sua, hoc quod defuit adimplendum, tunc satisfecit. Et scien-

dum est primo: quia sancta Deiveneritrix, licet fuerit plena Sp̃s sancti
 oratio, cor eius non fuit plenum amore, si cor malum de quo scri-
 bitur, hoc unquam impleri potest, semper clamat adfer adhuc ad-
 fer) cor vero Sanctissimæ Virginis bonum, clamavit continuo anhe-
 lantius amore Dei dicens: non est adhuc satis, non est satis: cor eius
 non fuit adhuc impletum: quando erit fiet satur? quando amor per-
 fectus, in coelo impleverit corda nostra, vero amoris affectu: excita-
 tum Psalmistam. Satiabor tunc cum apparuerit gloria tua. Secun-
 do; quando vas impletum est aliquo genere potus, ita ut super terram flu-
 at, et terram sitientem, humiditate sua conspergat: nostra Sanctissima
 Virgo, similiter pro se habuit satis oratio: verum, ut terram siccam,
 faciat quoniam humidam: ideo maior illi data est oratio. Ut secunda
 S: Paulum Apostolum a Christo Dño: quia omnes de eius plenitudi-
 ne accipimus: ita etiam a Matre eius gloriosa, quæ est plenissima mi-
 sericordia, et meritis Dei, de cuius plenitudine orationum nos acci-
 pinus. Sub imagine Virginis sanctissimæ, quæ in manibus cecidit
 IESVM infantea hos versus levi scriptos. Natus cuncta potest et
 tu potes omnia Mater. Vi tamen ille sua; tu prece Virgo pia. Tercio,
 ut ostendatur profunda humilitas Virginis Mariæ: quia nunquam su-
 per alios exaltari voluit. Siquidem et post partum sui Filij in tem-
 plum abiit: quasi una mulierum immunda, et purgatione indiceret ob-
 tulit suum Filium Deo Patri Clementissimo, et pariturum: iam vero quæ
 si exoranda oratio Spiritus sancti, una cum sanctis et apostolis et alijs e-
 lectis Dei, suscipit Spiritus sancti orationem: ut columba non habendo
 fess in se, semper spirat in coelum, et tandem similis ad similem in spe-
 cie, columba venit; ita vocat, Spiritus sanctus in Anticis Anticoru,
 Salomonis. Veni columba mea, veni: et antea dictum fuit, quod soror

fuit Spiritus sancti: ergo fuit columba. Hæc enim oblatio in templo Sa-
lomons par columbarum præsentabat, illas quas columbas. Spiritus san-
ctus tempore baptismi Christi Dñi; qui ex parte cæli stabat, et Sanctis-
sima Virgo, quasi altera columba, ex alterius parte terre. Deo Pa-
tri æternò placuit valde hæc oblatio munda. Spiritus sanctus ideo
descendit, ut id quod ante Natiuitatem nostris Saluatoris obumbra-
uit, modo in lucem reuelet. Natiuitas Christi et Dei Filij fuit obum-
brata, nocte natus: fabri lignarii putabatur filius: seductor, malefi-
cus, quod demonium habeat, et asæsum nebulonem, perversum vocantur.
Mater quoq; Dei Virgo sanctissima, in nullo honore fuit, et pro nihilo ac-
stimabatur, imò nec nomen Mariæ Filij Dei datum est illi. Verùm die
festo sancto Pentecostes, vellum illud sustulit, oratio et donum Spiritus
sancti: ac per orbem vniuersum prædicatum fuit: quia Christus
IESVS est verus Deus, et totius mundi Redemptor, vera fuit innoce-
tia. Et Sanctissimam Virginem Marianam: Dei Filij Matrem si bene om-
nes confitentur, ac deuotè venerantur: loco hospitij, templi Dei vbiq;
adificanti: ut ipsa nec mirabiliter exultans in spiritu prophetavit.
Quid respexit humilitatem ancille sue: ecce enim ex hoc beatam me
dicent omnes generationes. Spiritus sanctus ideo etiam super Virgi-
nem Sanctissimam fuit missus: ut omnis persona Sanctissima Trini-
tatis ipsam honoraret: diuerso tamen tempore, et modo. Deus Pater
immensus, ante Natiuitatem sui Filij: quando eam in templo habitan-
tem, vtriusque filiam, oratio sua adimpleuit. Deus Filius, Christus Ie-
sus, hic in vterum eius de coelis descendens incarnatus est: illa fuit tem-
plum eius, ac proinde orationem suam conferre donatus est; et quàm diu
in hoc sæculo cum illa vixit, quasi delecta Mater sua hæc semper pro-
sequutus. Spiritus sanctus illam adimpleuit, et quæ diuina oratio: ut eua-
ngelium donis, ac amplissimis virtutibus plenarie dotauit: quia fuit pos-
sibilissimum habitaculum Spiritus sancti: secundum Sanctum Paulum Ap-
plum.

Ante Natiuitatem Christi Dñi Archangelus Gabriel de coelo missus
 ad eam: ut ei annuntiaret incarnationem Dei Filij. Die vero festo
 Pentecostes: quia omnipotens Deus scire voluit de statu & successu sa-
 e dilecta Matris, in hoc saeculo Spiritum sanctum pro legato vel sa-
 premo Nuncio elegit: qui illam visitauit, et promissionem Christi nostri
 Saluatoris adimpleuit: & de propagatione sanctae Catholicae fidei, & de
 sublatione inui maledicti diabolici a toto orbe terrarum nuntiavit. Et
 quod in specie ignis sanctus Spiritus descendit Sanctissimae Virgini
 nuntiandum est: qui corda Apostolorum frivola accendit, & aliorum
 Dei electorum. Praecedenter Sanctus Petrus Apostolorum Princeps,
 stans ad ionem, tempore passionis Christi Dñi, ad vocem vnius stantille,
 ex nimio terrore: negavit suum Magistrum: sed ad ignem Spiritus san-
 cti, nec Crucem horruit: passionis tempore Saluatoris nostri, omnes
 Apostoli fugerunt, et se absconderunt: nec Christi Dñi Resurrecti
 onem crediderunt: nec ipse Sanctus Petrus credidit: quod Christus te-
 sus debeat pati, mori, & resurgere: ignis sancti Spiritus effecit: il-
 lorum enim solatium, pro Christo aliquid pati. Nuntiandum Virgi-
 ni Mariae: quod in sono turrui sanctus Spiritus descendit, ideo: quia
 totus mundus commoveri debebat: Reges, Principes, omnes aduersarii, &
 ipsi maledicti diaboli consueunt contra fideles: et sanctis Christiano-
 rum, cum maono tumultu fundetur. Nuntiandum est Deiputrici qua-
 re bilinosas sancti Apostoli, & omnes concionatores habere debeant? id
 est suauiter & atroces, consolando & de peccatis arguendo. Ut ad exe-
 plum: Paulus Doctor centumvita loquitur. Quis infirmatur in vo-
 bis, & ego non infirmor? quis scandalum patitur, & ego non uror?
 Ita suauiter hominum imperfectiones ipse inuit portare. Et alio
 in loco quasi contrarie ad Timotheum ait. Predica verbum Dei, iusta, ob-
 secreta, oportuna, importuna, ad inane, corripe, increpa: mutatio qualis?

et quis hoc operatur? sanctus Spiritus. Ultimo nunciatum est Sanctis-
mi Virgini: quare varijs linouis sancti Apostoli fidem sanctam
prædicauerunt? Etenim ut per suam malitiam, perversi homines,
quando Babilonicam turrim struere: in punitionem et vindictam
dei, varijs linouis omnes loquuti sunt: ut Propheta David testatur.
Precipite Dñe, et cluide linoras eorum, quoniam vidi iniquitatem et
contradictionem in civitate. Ad quod ipse omnipotens Deus: ut Gene-
sis cap: 11 legitur. Venite inquit Deus ad Angelos, et confundamus
linoras eorum. Simili modo, ubi novam turrim sanctam Catholicam fi-
dei, Apostoli sancti edificare voluerunt: quæ usq; in coelum attinge-
ret: linora varia sunt secuta, secundum S. Apostolum Paulum
ad Philippenses. Ita enim Deus post mortem suum Filium exalta-
vit in Cæcis deditq; nomen illi, quod est super omne nomen. Ut in
nomine IESU omne genu flectatur, Coelestium, terrestrium et in-
fernorum: et omnis lingua confiteatur: quia Dominus noster IESUS
Christus est in gloria Dei Patris. Et quia totum mundum instruere
debeant in fide sancte Ecclesia Romana: ideo sanctos Apostolos oportuit
calere omnes linoras: siquidem Ecclesia sancta omnium nationum Deum
laudare debeat: et omnes linora agnouerunt supremum Deum et coe-
lestis meritum: oia salutis exitum: oia salutis exitum: oia salutis exitum: oia salutis exitum:
da salutis exitum: da salutis exitum: da salutis exitum: da salutis exitum:
reple cordis intima: tuorum fidelium. Gaudemus ergo quia omnipotens
Deus maior ac semper maior suam Matrem Sanctissimam, in hoc mundo
consolari dignatus est: et mirabiliter eam implevit gratia Spiritus sancti,
et eam coelesti benedictione adiungit illius fluminis: secundum Prophetam
David: de nostra gloriosa Virgine dicentem. Et fluminis impetus laudat civi-
tatem Dei: sanctificavit tabernaculum suum Altissimus. O Dñe Deus meus,

da mihi secundum glorie tue, virtute corroborari, per Spiritum sanctum
 tuum, in interiora hominem: ut in charitate radicatus & fundatus,
 cum sanctis, implear in omnem plenitudinem Dei: ut certus sum, &
 certam in te Dno meo spem habeam in lumine tuo: venio spiritu filij
 cum fiducia ad thronum gratiae: ut misericordiam consequar, & orationem
 inueniam in auxilio opportuno. Accepi per magnam misericordiam tuam,
 am, ut spero spiritum adoptionis: & hoc tuum, in eo clamo, & clamabo: da
 mihi celestis pater affectum & fiduciam filij: ut apprehendam vitam a-
 ternam. Creemus istam nostram clementissimam, ut nobis outulam ali-
 quam gratia diuina largiri digne tur: quae non erit ita immiserica, ut fi-
 liam erga diuites, quam nobis impetrare digne tur, spem conuer-
 tem, oculis nostris, pro peccatis lachrymatum abundantiam: & post ho-
 ram mortis fluminum abundantiam aeternae beatitudinis. Amen.

Caput Quartum.

Maria Virgo benedicit Apostolos sanctos pro itinere.

Suscepit ergo dono & gratia Spiritus sancti Virgo Deigenitrix Maria sum-
 ma diligencia vigilabat & instabat: ut mandatum & voluntatem Christi Dei
 & Saluatoris nostri, Apostoli exequantur quam citissime, & in vniuersum mun-
 dum irent, & verbum Dei praedicent: quibus inter se hereditatem, no-
 propter vanam gloriam, non propter lucrum, vel suum commodum, non pro-
 pter superbiam: sed propter dilagationem Euangelij & verbi Dei: hoc no-
 ster Saluator ostendere voluit; quamnam peccata maxime vitare, & de-
 clinare debeant, in praedicatione verbi diuini: & ait Christus Dominus.
 Non portate vobiscum sacculos, & peram, neque calceamenta: & nemini dixeritis

ave: sed illa sunt contra nostram polliciam: imo spiritualiter sic intelligen-
dum est: sacculi et pera designant avaritiam: virga vindictam Dei: cal-
ceamenta superbiam: in itinere salutare: est inauditer tempus consume-
re. Virgo Sanctissima iterum haec omnia illis commendabatur repe-
bat: computando secundum sanctam Ecclesiam doctores. Christus Dominus
Martyr est mortuus: 3 Maji coelos ascendit. i 3 Maji Spiritum sanctum misit:
festum divisionis sanctorum Apostolorum, post spatium novem septimana-
rum 15 Julij mater Dei Ecclesia celebrare consuevit: & in quibusdam lo-
cis hoc festum ignoratum fuit: ut in Lituania & in alijs provincijs. Quia per
has novem septimanas ut arbitror sanctos Apostolos omnes se proclinere dis-
positionem Dei Evangelij locus fuit assignatus. Maria Virgo illo tempore &
Admirabilis Dei dispositio cum Sanctissima Virgine, ante Adventum Christi Domini
fuit 15 Annorum: illo tempore recebat suam castam & immaculatam Virginitatem
& prima fuit, quae fecit votum castitatis: cum suo Filio, ut Mater vixit in pu-
erili aetate, quae eodem tempore & Filium recebat: ut videre est libro primo capi-
tis quinti. Post Ascensionem Christi IESU vixit alios quindecim annos. Et
quasi Domina ac Regina caelorum est in seculum assumpta, ibi regnat in aeternum.
Et quare? Ad Majorem ignominiam & majus dedecus maledicti diaboli, quia
sua superbia in coelo regnare voluit: humilitate vero Salvator noster in hoc
saeculo recebat, & humilitate in Crucis finiuit: ac ultimo in mera humilitate incli-
nat capite est mortuus. Et ideo dicit Pater caelestis. Postula a-
tue ait suo Filio. Et Filius postulavit, in Crucis propter reverentiam exaudi,
tus. Et dedit illi Deus Pater omnes gentes in hereditatem suam secundum David
Psalmistam. Dabo tibi gentes hereditatem tuam & possessionem tuam terminos ter-

minos terra. Et haec fuit hereditas Dei Filij simul et Matris: post mortem
 filij, quia quia habuit Dei filius, haec fuit et Matris: Deus Pater
 commisit temporalis hereditatis Regimen temporale: quod illa affirmat.
 Ex hoc quod filius meus desit mihi potestatem. Beatae uero de
 cent, omnes generationes. Subditi quando habent bonum Dominum vel Do-
 minam, profecto illis benedicunt. Sed dicit quis, non geret mulierem re-
 gere Dei Ecclesiam? Christus Dominus tradidit sancto Petro Ecclesiam?
 Respondeo primo. Unica talis inuenta est, in toto mundo, Virgo et Ma-
 ter Dei Maria: quae recebat Deum et suum Filium, secundum humani-
 tatem: et erat subditus illis: ut scriptura testatur: scilicet Matri suae
 et sancto Iosepho: et licet illis dicat: cum Ioseph fuerit Pater putativus,
 propter homines, etiam fuit putativa obedientia. Virgo autem Ma-
 ria fuit vera Mater propria: ergo fuit vera et naturalis obedientia.
 Sequitur quia et Ecclesiam regere potuit: quae sub Petro sancto cum Chri-
 stis in sepulchro quieverit Ecclesia habuit illa potestatem. Se-
 cundo, Saluator noster omnia in hoc saeculo disposuit: ut in Paradiso
 ad eandem similitudinem: ut illi bene visum fuit: ut in Paradiso
 qui amiserunt: duo hic quoque qui recuperaverunt gratiam: ibi Adam
 cum Eva: hic vero IESUS cum MARIA: uterque natura sine omni pec-
 cato: nam ex Virgine Maria corpus sanctissimum assumere dignatus
 est, per Nativitatem, et per passionem Christi Domini, a peccato origina-
 li praeservate: ut antea sancti dictum fuit: ibi quoque Adam sine ori-
 ginali peccato: Eva ex Adami costa vel osse creata. Ibi Eva in Para-
 diso male disposuit pomum, quod obtulit Adam cum peccato: hic Maria
 Virgo bene regere meruit sanctam Ecclesiam obtulit Magistram Aposto-
 lis sanctis: quomodo de hunc debent omne malum et peccatum. Et quia
 commisit Christus Dominus sancto Petro quasi Principi Apostolorum
 regimen sanctae Ecclesiae: ita est: quia ille recebat per predicationem
 Evangelij quasi potestate pastoralis: et duravit usque ad consumma-

tionem seculi. Et caput inter sanctos Apostolos fuit: et successores suos
per sequentur. Sancti signa Christi. Mater propter authoritatem reg-
nat ad tempus, sicut Mater Dei, et Arca coeli: in qua omni potens
Deus conseruabat omnia mysteria: ut suo tempore a postolis sanctis
reuelaret: quod Sanctus Lucas his verbis clare ostendit. Maria con-
seruabat omnia verba haec, Filij sui, conferens in corde suo: ad quid?
Ut Apostolis sanctis aperiat illam Arcam mysteriorum Dei. Nam tem-
poris Christi Domini, non habuit occasionem ea reuelandi: quia conti-
nue ipsum est secuta, cum sanctis Apostolis et discipulis Domini: ac il-
lum docentem audierunt. Post Ascensionem in Coelos Christi Domini,
commodum tempus habuerunt, Virginem Mariam audiendi: quod
ideo per nouem septimanas a patre Christi Matrem manserunt:
ut illis reuelaret somnia, quae in suo corde occulta lucusq. habuit.
Iterum dicet quis. Spiritus sanctus praedixit eis omnia: ergo non
egebant instructione et informatione? soluam hoc quobus exemplis: vnum
ex veteri testamento producam. Quando Moyses Patriarcha in monte erat,
ibidem cum Deo conferebat de omnibus, et conquestus est, se non posse sa-
tisfacere, regere, et iudicare hanc multitudinem populi? Respondit Je-
thro socer Moysis. Non bene facis: ait. Frustra Arabaris: elite tibi ho-
mines prudentes: et diuide cum illis tua iudicia: et sic fecit. Nonne potuit
illud scire Moyses, quando in monte cum Deo locutus? potuit quidem scire,
sed Dominus Deus voluit: ut homo hominem instruat. Ita non vero testa-
mento. Saulum deiecit ex equo Deus, et cum Saulo ipse Deus est collo-
cutus: ventum fuit ad instruendam fidem: Ananiam Prophetam Deus
ad Saulum misit: ut illum doctrinam Christianam fidei doceret. Iesus Dei
Filius poterat eum informasse, quasi Deus, et quia hominum Magister.
utari voluit, factus homo: ut homo homini verbum Dei praeficeret: sic
etiam habere voluit: ut Christi Iesu Mater, quae ipsam Deum genuit,
sit quoque Apostolorum Mater et Magistra per reuelationem mysteriorum
Dei. Sancti Apostoli in discipulo Virgini Sanctissime humiliter valebunt.

eodem tamen honore & auctoritate ut à spiritu sancto acceperunt: antea
 ut sine lesione dicam nullam seruauerunt reuerentiam, & sua nostris sal-
 uatore (ut ita dicam) se esse coeuerunt, quibus maxime vicibus. Primo
 ante mortem Christi 1851. Quando suam mortem summa cum tristitia
 summi tristem statum conqueiebatur dicens. Tristis est anima mea
 usque ad mortem: illi vero de principatu loci: quis illorum maior in re-
 gno coelorum videatur? Salua totam nostram consolari eidem an-
 te mortem valedicere debui sent. Secundo: in Ascensione Christi Dni
 non adorauerunt eum, ut Deum: primo quidem fuerunt increduli, & hanc
 irreuerentiam fecerunt, non crediderunt: ut Deus moriatur: de
 regno eius coelesti audiendo omnis illorum maior haberi voluit: lex ni-
 mio timore suo Magistro non valedixerunt: Suscepto Spiritu sancto,
 pro beneficijs praeistis Deo suo oratias agendo, ad predicationem
 Sancti Evangelij eundo à gloriosissima Virgine Maria benedictionem ac-
 ceperunt: hac propter nonem causas fecerunt: quod de his fuis
 inferius defectus charta non sufficit. Omnis anima Christiana
 quantum possibile meditari poterit. Prima ratio. Propter Matris Dei
 honorem & eius vultus speciem & decorem, quae valde pulchra & facie
 decora fuit. Quod S. Dionysius hoc totum describit. Cum viscerim fa-
 cie inquit. Virginitatis Sanctissimae, si non fides aliter doceret, illam pro
 Deo colerem. 2da ratio. Propter benedictionem, propter finere: quia
 benedictionem quae Deo est proximior accipere voluerunt: et est par-
 ticeps Dei meritorum: & optime benedictionem ab illa pro itinere pe-
 tierunt. 3ta. Propter retributionem beneficiorum oblatorum, quae
 eius meritis & precibus acceperunt: & quod laetum & secti à suo Filio ad
 ordinem et positus. 4ta ratio. Propter summam doctrinam, ut à Virgi-
 ne gloriosae erudiantur: ad predicandum verbum Dei. 5ta. Propter in-
 memoriam reuocationem, si quae ex animo effluerunt, ut in discessu qua-
 libet officina habuit, quibus recordentur. 6ta. Propter auxilium Dni,
 num: ut pro illis oret, à Deo patientiam in tantis periculis: si S. Petrum &

alios orauerunt: ut pro illis intercedant apud Deum gratiam obtineant. In
rã. Matrem Dei Sanctissimam Apostoli Dñi, pro venaci Prophetisa habue-
runt: ut illis predicet de prorebu eorum in predicatione verbi Dei: quos
summe est consolata. Bñ: Illis in memariam reuocet, omnia Christi
opera, et myrtem eius amarissimam meditentur: eius exemplo, et mortem
pro nro Salvatore et pro eius fide, si oportuerit pati et mori, et omnia
aduersa libenter et patienter sustinere. qna rã. Vñ Apostoliz an-
cti sciunt à Dei Matre, dum iterum ad eam de beat. redire: atq; illa di-
em obitus sui de hoc mundo illis nunciet: quod et factum est. Nos ve-
rò non valeamus nostram Sanctissimam Virgini Mariam: potius roge-
mus: ut illa nobis benedicat: illamq; reuerenter salutemus cum fructu
gelo Gabriele dicimus Ave Maria omnia plena; nunc et in hora mortis
nostrae, sepius repetemus: ut post mortem IESVM benedictum fructum
ventris tui, cum sancta Ecclesia videre mereamur. Amen.

Caput Quintum.

Mariae Virginis magnum gaudium ex augmento sanctae Catho-
licae Ecclesiae.

Divisione facta Apostolorum Discipulo Christi Domini, propter pra-
ficationem sancti Euangelij, et verbi Dei omnes abierunt: quocuiq;
fuit à Deo assignatum. Sanctissima Virgo Maria sola mansit: quan-
tillus fuit conuersatio? facile colligendum: siquidem Sanctus Paulus Apo-
stolus ita ait. Nostra conuersatio est in coelis: quid vero Matris Dei? Quod
si corpore noster Saluator fuit remotus à Matre sua gloriosa, corde et
anima vero minime. Duplex postea habuit nostra Virgo Maria: vnã in coe-
lum, per quam Angeli quasi per scalam ascendebant et descendebant de coelis,

et reuertebantur ad ipsam. Scala sanctorum sunt virtutes sancte. Iuvat
 sancti de virtute in virtutem. Et ita ait Paulus propheta, quia per
 scalam sursum Angeli sancti ascendant. Ideo Sanctissima Virgo Ma-
 ria in mundo tam diu vixit: ut quam plurimas in coelum adferat vir-
 tutes: nam illa in regno celorum consequtur in altissimo loco. Verus amor
 probat veras virtutes; et humilitas excellit super omnes virtutes: et
 minimum nostra Virginitas Mariae meritum apud Deum fuit in summo
 pondere: cuius est opinionis quidam Ecclesiae Doctor. Quia plus meruit
 apud Deum omnipotentem Deigenitrix, suis sanctis matribus nostrae
 Saluatorem panniculis involuendo: quam Sanctus Laurentius Ma-
 tyr Christi super craticulam positis vrenis et aspidibus: quare?
 Amor: Diuino iudicio: qui ex minimis facit maxima: et e contraria
 ex maximis facit minima: cuius rei debet testimonium Sanctus Pau-
 lus, ita ait. Vult habere spiritum prophetiae: et omnia secreta Dei
 scirem: et si omnes linguas habere, et omnem scientiam et doctri-
 nam habere, et tantam fidem: ut montes in montem transferam: charita-
 tem vel amorem Dei non habeam, nihil mihi prodest. Et similem amo-
 rem seruus nunquam habere potest ex deo suo Domino; ut vult et a matre
 Mater erga suum filium: ideo et Sancti Laurentij iouis non vult
 ita Deum, ut verus amor manuum Matris Christi Domini, involuendo in
 panniculis nostrum Saluatorem. Considerare tantum, quomodo no-
 strum Saluator reme fiebatur illa verba veri amoris et plenae humi-
 litatis, seruis suis perfectis. Sanctus Ioannes Baptista, ita re in-
 chionum ad Christi IESU obsequia iudicauerit: quod ipse testatus est.
 Quia non sum dignus in tertium procumbens, soluere corium calce-
 mentorum eius. Christus Dominus quid ei respondit? Inter natos mulierum
 non surrexit maior Ioanne Baptista. Et Sanctus Petrus: quando

noſter Saluator ſuos Diſcipulos interrogaret: quem putant eſſe fi-
lium hominis? Sanctus Petrus ad ^{hoc} reſpondit: Tu es Filius Dei
vivi. Chriſtus Dominus quid dedit reſponſi? Tu es Petrus & ſuper
hanc petram ædificabo Eccleſiam meam. Et porta inferi non
præualebit aduerſus eam. Centurio, ex illa nimia humilitate,
& puro amore dicit. Domine non ſum dignus, ut intres ſub
tectum meum: ſed tantum dic verbo, & ſanabitur puer me-
us. Saluator noſter quid dicit? Verè non inveni tantam fidem in
Iſraël. Virgo Sanctiſſima licet ſemper fuit taciturna, tamen
in ſuo ſanctico commemorat. Fecit mihi magna qui potenſeſt: &
ſanctum nomen eius: qui aliquando ſibi & exteriori ſervitio ita con-
tentatur: quaſi ſummum eſſet. Secundam portam hic in terris
habuit Virgo glorioſa: ut agnoſcat, qualem fructum & procre ſum fa-
ciant ſancti Apoſtoli, ex prædicatione verbi Dei? quid habeat S.
Mater Eccleſia, in ſancta Catholica fide? veriſimum quia ſancti
Apoſtoli per cœlites nuncios Dei cœleſtici nunciaverunt: cumq; ſan-
ctis Chriſtianorum fundere ſunt, ubi ad Chriſti fidem converſentur
multi, ſummum ſolletium habuit Sanctiſſima Virgo: quod & ſcripto
teſtatur. Et ne quis fuiſſe verum intelligat, hoc unicum probor
quod ad Sanctam Martyrem Ionatium ſcribit, & hoc ipſi reſpon-
det: quod Sixtus antiquus Senenſis Doctor teſtatur hæc verba.
Ionatij in Chriſto dilecti Ancilla (hic fuit titulus) de IESU quod a
Ioanne auſuſtiſe didiciſti, veriſima omnia eſſe ſcito: ita crede, ha-

firmiter tene, et Christianam vocationem in te conforta, vitam et con-
 suetudinem tuam confirma. Veniam cum Ioanne, ut te et alios, qui te
 cum sunt videam. Sta eras fortis in fide, et instanter age, nec te
 moueat persecutiones aliquae, neque aduersitates: sed inlarem et
 fortiozem te efficiat gratia Spiritus sancti in Deo salutari tuo. Amen
 Unde facile credendum, qualem habuerit curam Viri ocloriosa, de au-
 gmento et propagatione sanctae Ecclesiae et fidei, confirmando in
 vera fide sui dilecti filii suos electos. Et dicit quis: quid hoc, quia ista
 ter Christi letabatur de effusione sanguinis Christianorum? ubi magis
 flere, quam gaudere illam oporteret? Alia sunt iudicia Dei, alia
 iudicia hominum. In mundo quando ventus secundus flat deliciarum,
 quando opes et diuitiae affluunt, quando corporis sanitas, quando molis
 lectus: omnis pro bono commodo optaret, et pro diuina benedictio-
 ne acciperet. In coelis alia est dispositio: quod si ita esset ut in mundo.
 Ita ne, Filius Dei in hunc mundum venisset? qui omnia bene nouit,
 quid fiat in saeculo? Exemplum producat ex Belermino qui ita
 dicit. Multi in mundo hoc sunt, illorum decepti ab his, qui pre-
 osepillos falsos et diamantes fraudulentos et novos rabinos, pro
 bonis, probatisque vendunt: ut cuiusdam Regi Anglia contigit: qui unum
 magnam diamantem, multis milibus emit. Cum probat. Aurifaber
 venisset: dicit. En lapillus totus falsus: et quis non crederet. Sic
 fit in hoc saeculo, sunt falsa, inatubiles diuitiae, voluptates et deli-
 cia. Filius Dei cum in hunc mundum veniret, ut verus, probatus,
 et legislator clare ostendit, quia in hoc mundo omnia falsa sunt,
 diuitias perituras spreuit, et pro nihilo contempsit: et post Nati-

uitatem suam, à tribus Regibus aurum oblatum distribuit; et pau-
per in exilium, in Aegyptum cum suis Parentibus abiit. Et in
Euangelio diuitias huius mundi vocauit falsas: imò per totum vitam
sua spacium semper mansit pauper, bona temporalia contempsit:
quando subinde esuriuit et sitiuit, emendicare suis victus necessarijs
coactus: et corporis sui sanitatem nihil estimauit: in cruce morte tur-
piissima, ex hac vita emigravit. En Virgo sanctissima in omnibus est,
ut Filium secuta: sancti Apostoli, et omnes Christi discipuli, et magna
multitudo Religiosorum, Martyrum, et Confessorum, Virginum et vi-
rum vitam hanc duxerunt, ac mortem summo cum gaudio, pro Christi no-
mine temporalem susceperunt: ut sanguine suo conferrent, verum amo-
rem erga suum Redemptorem. Merito igitur nostra Virgo Sanctissima
gaudere meruit, considerando, quia maximum gaudium in caelo tele-
bratur; cum quis pro Christi nomine moritur. Sanguis sancto-
rum Martyrum, fidem sanctam dilatauit, fuit quasi aliquod se-
men bonum, unde abundans messis Domino debet gratissima ex anima
bus acquisitis est secuta. Bene ergo sanctus Iulius scribit. Spe-
ctaculum mundi facti sumus, Angelis et hominibus: loquitur de
Martyribus Christi Domini: sed quate spectaculum? Reges et Domini ha-
iux saeculi facere statuerunt, emittunt aliquas bestias contra se in-
uicem certantes usque ad sanguinem, quatenus se melius ceperit,
laudant et victoriam adscribunt: illi ex aliquo altiori loco prospici-
unt. Theatrum est coelum, locus pro certamine est mundus: Angeli de
coelo prospiciunt: inferius homines adstant: aliquis deuotus homo

emittitur secundum dictum Regis Davidis. Factus sum ut iumentum
 apud te in loco circumsepto, mox bestia promediantur: ut caro,
 voluptas, divitiæ, corporis sanitas, occasio peccati, et ipsa terribi-
 lis bestiarum bestia, maledictus diabolus, accedit propius, perola-
 tum, per arma, per disciplinas usque ad sanoninem, per mortifica-
 tiones suisipsum, cum illo tempore homo vicerit, magnus fit triumphus
 in coelo, et summum solatium fit Angelis super uno peccatore peni-
 tentiam agente: quid verò super Martyre, pro Christi Dño sanguine
 profundente? At Sanctus Paulus admonet ad Titum: In omnibus
 te ipsum te ^{ipsum} ~~ipsum~~ exemplum, in bonis operibus, in contemptum mun-
 di. Idem sanctus dicit. Nos stulti propter Christum. Et sanctus
 Ieronimus, de quo mentio superius facta, factus fuit spectaculum: mis-
 si leones contra illum, et ab eisdem devoratus: munda putabat illum
 victoriam obtinuisse, sed aliter Angeli in coelis, et homines iusti confir-
 mant, eum potius viciisse: ut gentilis Aristoteles affirmat. Hi sunt
 viri fortes, qui propter virtutem contraria patiuntur. Et Sapi-
 ens id affirmat. Melior est patiens forte, et qui dominatur cordi
 suo, est fortior exprobatore Urbium. Sanctus Stephanus,
 factus primum spectaculum mundo, qui totum sprexit mundum, et ho-
 mines de peccato reclusit: Angelis et sanctis in coelis factus fuit
 concubium maximum, qui fortitudinem et constantiam sancti Martyris col-
 latorum: Ad cuius exemplum Saulus rex magno persecutore fa-
 ctus Paxius Christi Dñi Apostolus, et Doctor omnium gentium: ino-
 S: Stephanus proto Martyr Christi, factus fuit singulare spectaculum
 hominibus, et Christo Dei Filio: vultu ex sanctorum relatione, Angelo-
 rum: et ipse Dñus IESVS homo in coelo consurgit et aspicit admirabile

bellum eiusdem Martyris, et hic in terris, alter domo Virgo gloriosa Ma-
ria, de qua natus est Dei Filius, ut verus homo, ipsa conspiciat les-
sum S. Stephani: qui vult videre rem clarius consurgendo videre
rem, quasi vellet ferre auxilium patienti: ideo quia vocant Virgi-
nem Sanctissimam, et Virgineam Thronum et solium Dei: illa in terris
adhuc vixit: quod honorando suam Matrem Christus IESVS, ut ergo
stat: Filius in coelis, et Mater in terris, iuuerunt S. Stephanum Dei
Filius gratia: Mater meritis suis: ideo coelum semper contrarium
terre: in terra hic qui inimicum occidit, victor euasit. Quis sicut
Deus noster, qui in altis habitat, suam potestatem, mundum totum sub-
iugauit? Deus imprehensibilis, et modus incomparabilis, in sudore
re. Piscatores duodecim qui in paupertate et humilitate fuerunt,
illi seminarunt verbum Dei, sub iugum Dei omnipotentis mundum
subdixerunt: illi sunt occisi et mundum erexerunt: quod in mundo
factum tempore Saluatoris: illud factum fuit miraculum. Virgo
dem genuit: Virgo semper intacta permansit. Deus ante Herod-
it, vult reclinare caput suum. Deus mortuus, et sancti Apostoli occi-
si sunt. Crux horribilis abscondita in terra. Et post mortem, ve-
rum Deum suscipit mundus et agnouit. Mariam Virginem, postquam
fere Dei colunt, et festa sanctorum Apostolorum et Martyrum con-
celebrant. Crux sancta super templa exaltatur. Quis omnium au-
thor? Virgo Sanctissima. Merito laeta gaudebat de profusione
sanctis, propter augmentum sanctae Catholicae fidei. Deus omnium
Conditor, et Redemptor animarum, ex animo desidero, ut omnes homi-

nes te Deum vivum ac verum agnoscant; e^o quem misisti Iesum Chri-
stum, si esset tua voluntas, e^o me idoneum faceres: vellem toto cor-
de fidem tuam exaltare, e^o predicare: etiam si omnes labores e^o
tormenta subire valeam, quia omnes sancti s^t apostoli unquam subi-
verunt: idq^{ue} pure ut sanctum nomen tuum ab omnibus cognoscatur,
e^o in a^lterum glori ficetur. Oremus i^oitur Dⁿⁱm ad^ostrum Ce-
lestissimam: ut fundamus si non sanctorum, verum lacrimas cum
Sanctissima Virginis Mariae e^o nostro solatis. Amen.

Caput Sextum.

Maria Virgo sanctos s^t apostolos praesentes habuit in morte:
ac illis omnibus valedixit.

Est omnium sanctae Ecclesiae Doctorum firmissima opinio, quando termi-
nus vitae Dⁿⁱspensatrix venit, de mundo h^{oc} demigrare: omnes sancti s^t
apostoli fuerunt congregati excepto Thoma sancto qui sua praesentia le-
gitimum Sanctissimae Virginis e^o Matris Christi Domini cohonestavit.
Talis enim vis e^o potentia Majestatis Divinae: quia vno momento; imo
in ictu oculi, quib^{us} illi placitum est, procul absentes in unum congre-
gare solem. Et quid mirum? Quandoquidem Angeli Dei e^o Sapient, de
coelis ad preces e^o merita alicuius hominis iusti e^o devoti descendit,
re coquantur virtute Dei. Citius ergo ad Dei Matris mandatum: ut
habuit: ut simul e^o cum Angelis e^o sanctis de coelis astantibus Virgi-
nem hanc gloriosissimam consolari mereantur: suis gloriosis meriti

lis, apud omnipotentem Deum, id obtinere meruit: ubi clatore
Conditor vite visibiliter adsuit: ut quam felicissime mortem
suam sanctam (si mortem illam promerere fas est) consequatur.
Et quare? quare tam diu vixit in hoc seculo Mater
Christi? nonne decentius fuisset: ut eius et Dei Filius, su-
am Matrem in celum secum assumperet? multe sunt ra-
tiones: aut ut maiorem orationem, in hoc seculo viuendo sibi an-
nocat: aut Ecclesiam Dei suo auxilio et presentia confir-
met: aut ut noster Saluator demonstraret, quia suos Pa-
rentes in mundo honorauit: Sanctum Ioachim et Sancta
Annam: ita quoque in coelis conternum Deum Patrem omni po-
tentem. Vt in sua Matre sanctissima adimpleatur Dei
quartum preceptum. Honora Patrem tuum et Matrem tu-
am: ut sis longeuus super terram. Ideo Dominus Deus pro-
longauit dies Matris sue: aut etiam ut maior Dei mise-
ricordia in illa declararetur: quia boni ac iusti diu super ter-
ram viuunt; secundum Preceptum Dauidis 90. Longitudine
dierum replebo eum, et ostendam illi salutare meum. Malorum
vita in mundo brevis: ut quidam opinantur. Tyrannorum et
malorum est brevis vita. Quare? Omnipotens Deus non
admittit, suos in afflictione damantes, sine auxilio: ut a-
iurat Antichristi Monarchia non est diu duratura: et
datur ratio. Saluator noster in Euangelio. Quia propter
electos Dei dies abreniabuntur, et nisi abreniarentur nulla
caro saluaretur. In Ethnicis Romanis Chronicis, boni diu
dominabantur, at peruersi breuissime. Tota ratio. Male,

dictus demon non admittit malos diu vivere: timet vitæ emen-
 dationem. Exemplum in Iuda Christi proditore: ut etiam in
 bono latrone. Demon inuidus Iudam feratus est; et solita sua
 requiritia, seduxit Christi discipulum per auaritiam: et apud nos-
 trum Saluatorem commutauit bonum latronem suum discipulum
 pro Christi Dñi discipulo. Saluator noster in hoc seculo diu pas-
 sus latronem, qui male duxit vitam suam, is etiam primo post
 mortem Christi IESU mortuus. Sed diabolus maledictus Iu-
 dam proditorem non admisit diu vivere, eodem die illum suspendit,
 in d' inter aliquas horas: et ut Iudas solitus marsupium fortiter con-
 stringere: ita inuidus demon collum fure terribili ipsi ligauit et suf-
 focauit. Vivunt præterea mali secundum Dñum Augustinum: ut
 ad suum Deum conditorem conuertantur: vel ut etiam potius boni
 in virtutibus suis, per eos exemplum habeant. Vita gloriosa Virg.
 ideo facta longior: quia multi malorum, per illam conuersi sunt: ut
 etiam boni a malis patiebantur: inde noster gloriosa Virgo Maria
 corona magna in caelis est excreta, imo maxima post Christum De-
 um. Ad fuerunt igitur sancti Apostoli quasi obediētes filii ad pater-
 nam suam Matrem: ut iam se prædictum est, quia in obitu illorum
 ad prædicandum Dei Euangelium erant admoniti; ut iterum ad Dei
 genitricem, et ante eius obitum conueriant: illud apud patientissi-
 mum Iobum fuit commemoratum. Numquid mittes fulcra erubescit,
 et reuertentur, et dicent tibi, ecce adsumus presentes: hæc omnium

obedientia est vox: presto se sistere, parati ire, et prompti facere,
quidquid imperabitur. Missi erant et postoli sancti sicut fulgura
propter amorem Dei in mundum velocibus passibus, iterum re-
uertuntur ad Sanctissimam Matrem Dei, et venientes dixerunt,
Ecce Domina nostra aduenimus, ad mandatum tui et Dei Filij. ut ante
mortem mereamur videre te, et oculos nostros satiemur, corda et
mentes nostras, et tibi valeficamus cum dolore, quia nos desere-
re et relinquere dignaris; illud cum summo gaudio: quia vere ad-
uimus, te ad Deum nostrum et Filium tuum transiturum: et ut Mater
Dei amoris desiderio es accensa, quia insinuum tui Filij adcoelum
properas: et ut tu illum hic in terris tuis manibus portare mere-
ris. Sed poterit quis interrogare: ob quam causam sancti et postoli
ad obitum Deigenitricis Mariae fuerunt conuocati? et an etiam
per illorum absentiam in predicatione verbi Dei fuit quies ne-
gligens? Septem potissimum ponam rationes. Prima ratio. Ut ulti-
mam benedictionem a Sanctissima Dei Matre obtinere mereantur.
Quod si ad Patriarcham Isaac, et ad Iacob, simul et ad Ioseph po-
rum filij velociter currere, ne celesti benedictione priuarentur,
ut a suis Parentibus consequi hanc mereantur. Quid potius
quomodo sancti et postoli desiderio summo accensi; ut hanc fortu-
nam obtineant: Dominus Deus enim singulariter confirmare, quia illos
mirabili effectu conuocare dignatus est. 2da ratio. Ut compensent hoc
Matris Christi, quod in passione nostri Saluatoris et post eius resur-
rectionem neglectum fuit: sub passione Christi Patres omnes fuerunt,

et sese absconderunt: et vnicus tantum Apostolorum sub amara passione
 et morte Christi IESU: hic quoque similiter abfuit vnicus eorum:
 quod non caret magno mysterio, de quo inferius Capite sequenti fu-
 sius dicetur. Profecto fuit et similis mors Filij, a morte Matris: et
 hoc effecit mors sui Filij: quia Deus et Saluator noster in mundum
 attulit pacem; et sic mirabiliter hoc effecit, et multi morte paci-
 ca moriuntur: ut Deus disponit cum hominibus, et bonam mortem
 bonis: a li similitudine Christi IESU moriuntur, ut Martyres, vel si-
 militudine Deigenitricis Maria, ut Confessores, vtero, tamen non deli-
 cate: vel vita et mors dolorosa: vel vita afflicta, et laboriosa, et mors
 suavis: attamen Deus cuiusque mortem disponit, ad aeternam mercedem,
 secundum suum beneplacitum. Et quis ita ardentius cupiuit coro-
 nam Martyrij, ut gloriosa Virgo Maria: sed quia sub Cruce tempore
 passionis Christi, pallas et dolores, ut Martyr subiuit: quibus Diuina
 Majestas est contenta: pro Martyre quod suscepta, et tali morte fi-
 niuit dies suos. Ut Sanctus Ioannes Euangelista, licet in feruen-
 tis olei calido fuerit crematus, illasus tamen abiuit. Similiter Ma-
 ria Magdalenam, propter praesentiam sub Cruce Christi Dni, qua
 nec mare nauim hanc plenam foraminibus obruere potuit. Ne-
 que omnes sancti Apostoli, quod a Cruce Christi fuerunt, horrida
 tamen Cruce eos inuenit: praesertim ut Sanctum Petrum, Andream, re-
 liqui varias penas, et dolores, passi sunt, et violenta morte suos di-
 es finire. Et haec ratio. Ut Regnam nostra Sanctissima Virgo se ipsa
 nunquam ostenderet in sua morte: notum pene omnibus, quando Rex
 vel Regina moritur: quia principes et Senatores conueniunt

et sunt praesentes: ut officia sua testarentur, maiorem comprobent, si
quid legati et dispositionis faciat, id ad implendum praesto parati.
Sanctas Apostolos Iudas Propheta nominat Principes, ita dicendo.
Constitues eos principes super terram. Oportuit enim ut adsint
morti coeli et terra Reine: nostra gloriosa Virgo Maria fuit si-
mul et Regina coelorum, comitati sunt eam sancti Apostoli summo
cum dolore usque ad fines mortalitatis: et in finibus coeli illam exspe-
ctavit magna copia coelestium principum: ut eodem modo cum glo-
rioso triumpho suam Regnam excipiant. Ita ratio. Ut novam Rem-
publicam coeternus Deus in hoc saeculo constituat: ubi et multas con-
stitutiones legum, Executiones testamenti, et varia officia fiant. Ven-
tum est; ut Deiputrix, quasi Regina ante diem obitus sui disponat
testamentum: opus habuit testibus et Cancellario: ut inscribatur in li-
brum vitae aeternae. Testamentum, non nisi bona exempla sanctorum
virtutum: scilicet veri amoris ferventis erga Deum: humilitas pro-
funda: summa patientia: voluntaria paupertas, has sanctas virtu-
tes legavit suis filiis charissimis: pro a quo ea bona acceptavit Sanctus
Ioannes Evangelista coeli Cancellarius, et in librum scripsit: de quo in
sua Apocalypsi agit. Quia flumen Dei primus qui aperuit librum, et
quisque sinographum cleavit: et Apostoli sancti signaverunt rubra cera,
sui proprii sanguinis. Ita ratio. Ut post mortem fiant testes, quia
corpus et anima Sanctissimi Viro: in coelum est assumpta: non suf-
ficeret unus unus testis sanctus Thomas Apostolus, secus ius publi-
cum: ideo in productione testimonii duodecim requiruntur testes: ut ve-
ritas clarius agnoscat. Nullus haereticorum negare potest, ubi et San-

ctus Damascenus Ecclesia Doctor, hoc declarat. Ota rāo. Vt propter so-
 latium, & defensionem contra maledictum demonem Sancti Apostoli
 Deigenitricis Mariae sacrarum reliquiarum aliquid accipiant. Vestes,
 ut vera est traditio manserunt, inclusium, cinobulum, vellum, haec o-
 mnia Deipara Virginis & alia Apostoli sancti acceperunt, & pro
 summo thesauro coelesti portauerunt: inclusum, usq; in diem ho-
 diernum Aquisgrani in Civitate, in inferioribus Germaniae parti-
 bus servatur: & in magno honore habetur. Cinobulum & vellum ve-
 netius habetur. Opus enim, habuit, apud Matrem Christi sancto-
 rum in se Apostolos. Yma rāo. Vt exemplum Apostoli sancti habeat,
 qui dum eam aspicerent, vultu speciosissimam & mortem eius sanctissima-
 plus fiam accensam amore, eva Deum Creatorem suum, nam illi qui in san-
 ctitate illi servium remuneratur, & summo ardore amoris accensi au-
 thore Matris Dei, mortem potius quam vivere optabent. Nihil eti-
 am ab Apostolis neglectum fuit, in predicatione verbi Dei ubi in mundo
 multi ad veram fidem conversi sunt: Et hoc alij alijs tradiderunt, & veram
 viam salutis aeternae demonstrarunt. Nam illo tempore, mors Deigeni-
 tricis multis modis mirabili copiose, compensarunt, quando nostrum Salva-
 torem, ut Patrem coeternum, & Sanctissimam Virginem quasi Dei Matrem
 coluerunt: quam non habendo in terris eo ferentius in verbo Dei labore,
 verunt: ut in coelum per mortem temporalem pervenire mereatur.
 Et sancti Apostoli Christum Iesum Magistrum suum coelestis gloria adori-
 tum presentem habuerunt: qui dilectam Matrem suam paratus susci-
 pere. Nos igitur exspectando obitum Deiparae Virginis, per meditatione
 sanctam gemma flectendo oremus: ut sicut sanctos Apostolos noster Sana,

tor conorcoauit: ita et nobis hanc gratiam apud eundem suum Filium suum impetrare: ut ad minimum hanc gratiam habere mereamur: ad te hanc mortis nostrae, unicum Angelum suum mittere, et nos fortiter defendere: et nos iocundos viam salutis in coelum: per passionem Christi Iesu sine omni timore, per merita Deigenitricis nos perducere digneetur. Amen.

Caput Septimum.

Mariae Virginis sanctissima mors vel obitus.

Tandem aduenit illud felix desideratum tempus, dies iam diu expectata, hora mortis assignata, momentum fortunatissimum Sanctissimae Virginis Mariae et Dei Matris. Sancta Mater Ecclesia consuevit festa sanctorum celebrare: non illa die, qua nati fuerunt, imò die illa qua sunt mortui: nam die illa homo nascitur ad labores, ad summas miserias: ideo prima vox lachrymosa emittitur: dies mortis est oratio Dei, quae in coelum ducit ad requiem beatitudinis, propter mercedem aeternam. Mundus in natiuitate hominis celebrat gaudium, in obitu aut mortis die struit luubres narnias, luctum et letum comparat. Coelum vero in hominis natiuitate, nullum habet gaudium, nisi certo sciatur, bonam mortem secuturam: tempore bonae mortis primo sequitur gaudium. Quod si Angeli sancti habent gaudium in coelis, super uno homine penitentiam adente, et ad orationem Dei accedente, quam vicissim per peccatum amittere potest: multo plus gaudent, gaudentesque

Angeli, quando homo ita moritur, qui nunquam in mundo amittit orationem
 Dei. Mors sequitur bona, vitam bonam: et iterum mors mala vitam
 malam. Bene ex primit id Sanctus Gregorius. Christus Dominus
 aduenit, quandoq; ad iudicium precipitat, et pulsat per infirmitatem
 corporis, mors propius accedit, per vim morborum, cui max aperimus,
 si Dominum ex amore suscipimus, talis mors bona, aperire enim pulsa-
 ti Iudici recusat, qui e corpore exire non vult: ac illum quem spreuit,
 metuit venire Iudicem (illius est mala mors) iuxta illud Prophetam Da-
 uidis. Mors peccatorum pessima. O quam felix ille et prudens, qui
 talis nunc nititur esse in vita, qualem inueniri cupit in morte. Dabit
 namq; magnam fiduciam, feliciter moriendi, pectus contemptus nu-
 di, feruens desiderium in virtutibus proficiendi, amor disciplinae, la-
 bor patientiae, et supportatio cuiuslibet iniquitatis, pro amore Christi.
 Multa bona operari potes, dum sanus es: sed infirmus nescio quid poteris?
 pauci ex infirmitate meliorantur: sicut qui saepe peregrinantur, magis
 sanctificantur. Quid putamus: quanam mors nostra gloriosa Virginis
 Mariae mirabilis fuit? ubi vita incomparabilis! Et vita nostri Sal-
 uatoris videbatur, fuisse nostra vite conformis: omnis tamen homo po-
 terit sumere exemplum, ex vita Christi Domini: ita quoq; ex vita bo-
 nae Matris Christi, cuius vita fuit communis: omnesq; in eam viven-
 di tanquam ex speculo vita illius habent. Primo fuit Virgo et Mater ad-
 mirabilis: quae fecit votum castitatis: et cum Archangelo de castitate sua
 ante incarnationem Dei Filij seruit. Virgo ante partum: Virgo in partu:
 et Virgo post partum: Virgo semper permansit. Ergo habuit speciale
 coronam castitatis: ut in ferius dicitur. Zelo. Fuit Mater solius Eve,
 et Dei, quem in suo sancto utero coetavit, in mundum edidit: magnas

cum illo passa est miseria: in paupertate eum educauit, in quereimonijs
multis, cum illo vixit: erod habuit coronam specialem status Matri-
monij. Slio. Fuit vidua modo duplici: et mortuo sponso suo Iosepho,
vbi dominus cum et labor in eam ieruit: maior luctus post suum amicum
Filium: qui verus eius sponsus fuit: erod habuit specialem coronam
vt vidua. 4to. Fuit Reliquiosa, qua se ipsam occultabat, humanam
conuersationem vitauit, sicut supra dictum fuit, nec Archangelum agni-
sit: erod habuit specialem coronam, vt Reliquiosa. 5to. Fuit vxorata,
cum sancto Iosepho copulata: et apud omnes vixit sub putativa Matri-
monio: erod habuit specialem coronam Matrimonij. 6to. Fuit deuota,
in oratione continuo, propter orationem Filium in templo Salomonis a-
misit, vbi diutius orabat: et post ascensionem Christi in coelum, in ora-
tione cum sanctis Apostolis manebat: deinde non nisi cor, mentem in
coelum pro auxilio leuabat: erod habuit specialem coronam, vt deuota.
Vbi ventum est ad mortem: vnde datur pro bonis operibus merces,
vel premium: qualis erod merces? pro tantis ineffabilibus virtutibus, et
pro laboribus perpeisis? Si in Natiuitate Sancti Ioannis Baptista
precursoris Christi interrogauerunt. Quis putus puer iste erit? Et
enim manus Domini cum ipso est? Multo magis hic mirari possint: quia
nam mors fuit: vbi Christus Dominus de coelo, cum Angelorum turba desce-
dit, sancti Apostoli lectulum Sanctae virginis cinxerunt. De iereus
Filius vtriusque manum extendit: nam vt illa cum eum in mundum ve-
nisset, in manus suas prout Mater filium suscepit: ita et Dei Filius in
obitu Matris animam in manus suas suscepit. Et vt Angeli in Na-
tiuitate Christi Domini in hoc mundo cantauerunt: ita in Natiuitate Ma-
tris Christi coelo, non silebant. Vtrumque confirmat scriptum, naui Do-
ctoris S: Ioannis Damasceni, qui dicit. Ex antiqua traditione habe-

mus. Illonamq; tempore, venerabilis somni Sanctissima Virginitas,
 omnes sancti Apostoli, qui vniuersam mundum percurrentes, in vi-
 no iohanni oculi, in aërem eleuati in Ierusalem conuenerunt: et cum
 ibidem essent, viderunt visionem Angelorum, et concentum coelesti-
 um spirituum audierunt: et sic summa cum Dei gloria, in manus
 Christi Resuram suam commendauit. Non solum habuit morte
 mirabilem, non mortem, sed dulcem somnum, idem Sanctus vocat o-
 bitum gloriosa Virginitas Maria. Et Graeci nominant mortem Deo-
 nitris dulcem somnum. Sicut non fuit haec naturalis mors Ma-
 ria Virginitas. Vario modo fit mors: naturalis, et violenta, ex qua-
 que ratione, ex dolore, et audio. Nunc nostram Sanctissimam Vir-
 ginem Matrem Christi, nihil eiusmodi nobis inuentum fuit, non mors natu-
 ralis: ita enim intrinsecus sancti corporis constituta fuit sanitas eius:
 et multis annis poterat vixisse: nihil de morbo auditum fuit: nec mors
 violenta: non ex dolore: profecto mortua potius fuisset, stando sub
 Cruce, vel quando sacratissimum corpus mortuum de Cruce depositum
 in suo sinu oestauit, postea nullam causam doloris habuit: nec eti-
 am audio: quia commodius tempus moriendi habuisset, in partu sui
 Filii, vel post gloriosam Resurrectionem, videndo illum in summa
 gloria: quod natura humane ferre est impossibile: ubi singulari Dei
 oratione hoc obtinere meruit, quod diuinam Majestatem contemplari potu-
 erit, et non est mortua. Quenam ergo mors fuit? Amor Dei: Amo-
 re enim Dei est mortua. Erro non mors fuit: ut Sanctus Paulus ait.
 Fortis amor vel dilectio, ut mors: potius vero somnum dicamus; quia
 illius vita tota fuit ut somnus, et reliquum penes somnum putatam te-
 poralem suam percepit mortem. Quare hoc et mirari hoc non est opus. Cum
 David Rex et Propheta semper bonam et meliorem mortem nominet somnum,
 dicens. Dormierunt somnum, et nihil inuenerunt omnes viri diuitiarum
 in manibus: quare? quia omnia hic resiquerunt: omnia haec fuerunt a-
 liena. Nunquam pro Deo suo coluerunt: et habent diuitias, voluptates,
 et omnium bonorum abundantiam, vultus et faciei pulchritudinem: pro dijs su-

is coluerunt: nihil erod mansit id est peccata manserunt. ut supra dictum fuit. Quia apud Deum peccatum est nihil: interim quia in hoc saeculo laborant circa nihilum: diuites quod alienum habuerunt, nihil erod inuenerunt in manibus suis. Vnde dicitur in Evangelio: nec guttur aquae habuit: et antea plena vasa et dolia vini fuerunt: totum reliquit mundo quia mundi totum fuit: et verus heres post diuites manet mundus. Bonam mortem ipsam Rex Propheta ait somnum dicens. Cum dederit dilectis suis somnum. Ecce hereditas Domini, merces, fructus ventris. Non opus interpretatione de somno gloriosissima Virgini: quia ita intellexit. Ecce somnus talis, ubi sequitur hereditas Filij Dei, et merces, pro qua re? quia fructus ventris ipsius fuit; quis? Christus IESVS. Qualis illa hereditas? summa et speciales virtutes: quarum praecipuae fuere quatuor. Amor verus, et sincerus erga Deum. Humilitas profunda. Castitas sancti corporis. Tunc pertas voluntaria: has pro hereditate Christus IESVS reliquit Marii suae, cum his in coelum abiit. Quare? Dat Belarminus huius rei exemplum. Si quis preciosos lapillos vel aurum in Indiam afferet, vel succinum in Thubiam, ubi horum in copia: pro insipiente haberetur, et inde haec proueniunt: at ferrum, horatioria sunt caro preciosa, et herba quae ibi non habetur, et in Hispania absinthium est maiori pretio. Et si quis opes, delicias, voluptates, pulchritudinem in coelum afferet, quid efficeret? ibi horum plena sunt omnia: ibi ex auro purissimo muri, et plagues ex preciosis lapillis et margaritis: ibi voluptates, et deliciae inestimates: ideo qui in hoc mundo sunt diuites: non facile in coelum suscipiuntur. Vnde quis humilitatem, paupertatem, et obedientiam adfert, ibi omnes diuites, omnes Domini, omnes speciosi: pauperes in spiritu in coelum libenter suscipiunt: scriptura sacra dicit. Opera illorum sequantur illos. Propria bona temporalia hic manebunt. Quam erod a consistentiam horum bonorum operum Deo mitrix habuit in more suum in se habuit? Quis auxilium et iuamen contempnimus, et hunc dulcem somnum Dei patre Virgini aspicimus. Si Sapiens dicit. Videbatur insipientibus quod et sancti morum

+ fuere

tui: illi vero quiescunt à laboribus suis. Quid eras Virgo Sanctissima, et
 Daniel affirmat. Preciosa in conspectu Dei, mors sanctorum eius. Et quid
 autem Dilectissime Maria? O sancta! sanctorum: quia ibi colloquia
 cum suo dilectissimo Filio? qui manus suas expandit ad suscipiendam
 animam Matris? Haud dubie non aliter, ut quondam sancta Mater
 extendebat manus suas ad suscipiendum corpus mortuum de cruce
 Christi Iesuy: summo cum dolore inquit. An eo digna Clementissime
 Deus, et dilecte Fili mi, quia non solum me in misero hoc mundo pro
 tua Genitrice elioere, mihiq; magna facere, celesti benedictione me
 benedicere, et singularem curam mei habere, imò et nunc pro hac ora
 tia, quam modo mihi largiri, et pro tantis donis, quae mihi iam frui
 stare, et personaliter ad me venire. donatus es: ego merito securius
 dicere possum: quod Sancta Elizabeth mihi dicebat. Vnde mihi hoc,
 ut Dominus et Deus meus, veniat ad me, et ut me ad se accipiat? et meas
 lacrimas abstergens, in aeternum gloriosa sua facie letam faciat? su
 mo cum gaudio ad te vado: extinctionem meam flagrantiam amoris,
 et commodius non possum: nisi soluta anima mea à corpore; cupioso
 munus mundi finire, et à somno evigilare ineffabili tua gloria con
 sequi diem aeternum. Vnde verbo tuo, quo tu ad Deum Patrem in coelu
 erundo ad crucifigendum usus es: et tua amarissima passio, mihi im
 petrauit felicem honorem: his caput in sui Filii manus inclinans, cum
 solenni triumpho dixit. Ego vado ad te. Exspiravit. Et sic mu
 dus partem incomparabilis thesauri amisit. Et breui animam Virginis
 gloriosa corpus sanctum, partem huius preciosi thesauri est amisurus.
 Terra non erat digna hoc celesti thesauro, quod coeli spectavit. Nos
 considerando hunc admirabilem somnum Deiparae Virginis Mariae, sub
 misse rogemus: ut cum venerit somnus mortis nostrae, inveniat nos de
 us misericors et clemens, paratos et in manibus nostris bona opera, quae
 illi sunt placita: et te Matrem nostram Clementissimam, apud nos moran

tem, et nos in manibus tuis portantem te: ut veri haeredes regni caele-
stis effici mereamur. Amen.

Capit Octauum.

Mariam Virginem ad sepulchrum portant sancti Apostoli.

Qualis vita Sanctissima Virginitas Mariae semper pauperima fuit:
Talis omnis dispositio eius sepulturae. Mundus undique pro-
uidet, et diligenter quaerit: ut quam ornatisime fiant et celebren-
tur funera et sepulturae, non parcat sumptibus: tumbras maximi
pretij comparant; purpuris et holoseriis cingunt: auro et argento
et preciosis lapillis adornant: cadaver splendide uestiunt: in ster-
ram terram committunt: ac postea conuiuia lautissime instituunt:
vltimo vermes, et fures omnibus his aptissime fruuntur: ac sueta
anima illius nemo, aut quis raro recordatur: et hoc non Christianum
illud prouerbium est ortum. Animam huius mortui per potare opor-
tet. Ad miseram humanam conditionem describit Dionysius Car-
thusianus de sepulturis et eorum conuijs his versibus.

Corpus in sepulchro putrescit,
Anima miseris vbi sit nemo scit:
An in caelo vel in inferno latet?
Omnis, cui oblitus: vere patet:
Lachrimas amici quidem sinorant,
Bona tua inter se distribuunt:
Hinc, quod quis potest, ut tollat,
Cuius memoria, sic tota pereat.

Et verum illud Drexelij habet: ad hominem loquens. O theatrum! ô lu-
 chum! quidquid in hoc orbe vivere vocatur. Hæc, vale dic rebus huma-
 nis, et ad reddendam rationem te para: tribunal te vocat, nullam hic
 moram, nullas inducias, nullam comperendationem quare: hinc abeun-
 dum est: ne excusa; qualis vixeris, talis enim iudicaberis. Celum
 vero modo contrario, de anima tantum sollicitatur, de corpore nætem
 nihil. Hoc noster Saluator affirmat. Nolite timere eos, qui occidunt
 corpus: sed eum potius. timeate, qui cum corpus occiderit, potest ani-
 mam mittere in gehenam; et his repetit, timeate: cum corpus dani-
 nam mittere potest in infernum. Mundus exteriori soli iudicat: œ-
 lum vero & interiori: ut Psalmo 44 legitur. Omnis gloria eius abin-
 tus. Circa huius filie Regis sepulchrum: totum interius exteriusq; pulchru,
 tantum quia oculus humanus hæc intueri non potest. In primis Deice-
 nitricis sepulchrum interius fuit adornatum; nam sancti Angeli & Ap-
 postoli Christi Dñi illud custodierunt, & corpus sacrum Virginis Mariae,
 qui in duos choros erant diuisi: sua harmonia Deum collaudantes ca-
 tabant. Angelus p̄stus sanctus Gabriel gaudium maximum habuit, in
 vita & post mortem huius preciosi corporis, quod factus visibilis fuit,
 ut vere sacrum hoc corpus fuit thesaurus incomparabilis. De San-
 cta Maria Magdalena, in sua Chronica legitur. Quando Carolus Rex se-
 alterum, suasu & consilio sui Censarii: ut Sanctam Mariam Magdale-
 nam supplex precibus accedat: ut eam hoc tenebroso carcere per dei
 oratiam liberum faciat: hæc Sancta Rex apparuit, quo per nuntius acce-
 pto, compediibus illam liberavit, & de carcere produxit: omnia eam in
 finibus Regni eius hæc Sancta locasset, Rex dixit, quod in suum Re-
 gnum iam peruenisset. Rex ad pedes Sanctæ Mariæ Magdalene pro-

stratus, quæsiuit diligenter, quidnam pro tali singulari beneficio datus
in honorem huius Sanctæ facere debeat? Sancta Maria Magdalena,
tingit inter alias conditiones, thesaurum meum id est corpus meum ex nomina,
fo loco ut offodiret, hoc tollat totam circumstantiam enarrando,
in tempore Sancti Maximiani a multis latres Dominica nos sepe hinc
ciat. Siquidem Sancta Maria Magdalena suum corpus thesaurum
uocauit: hoc in hoc seculo ante conuincatum fuerit, quod postea per
penitentiam et satisfactionem purgatum fuit et mandatum. Ego no,
stra Sanctissima Virginis Mariæ multo magis plus corpus sanctum
sanctius et pretiosius fuit: cuius corpus sanctum infinitum thesaurum
in se occlusit, de quo corpore ipse Deus corpus humanum sumere di
gnatus est: de illo, secum dici potest: quod Propheta Dauid de san
ctissimo Christi corpore locutus fuit. Non dabis sanctum uidere cor
ruptionem: ut et uere conuincit hac sancta sanctam nullam sui sa
cra corporis corruptionem. Et sancti celestiacines inuenerunt sanctos
et portulos corpus sacrum ad sepulchrum portare: nec a sepulchro se
cessere, cum suauiter harmonia: ut inferius fusi dicetur. Quod a puglo
bua leuitur interrogans. Et concentum coeli quis dormire faciet? Plus
humandis intellectus, quid sit in sepultura factum, interius compre
hendere non potuit. Sufficit, quod cum summo honore sacrum corpus
ad sepulchrum sit delatum, ut coelorum Regina: respectu terre exte
riorum maiorum ornamentum fuit sepultura. Ipse splendor et pulchritu
do sacri corporis omnem excitabat ad deuotionem odor suauissimus, o
mnes preceptis miro modo consolabatur: ut Sapiens ait. Quasi myrrha
electa de diuinitate odoris. Non scribitur, ut adhiuerint odorisem
aromata: ut sancta mulier venerat ad sepulchrum unguere Iesum:
non fuit opus, odor quidem suauis de sacro exibat: quem noster Salua
tor anima assumpta in celum, penes sacrum corpus reliquit omnem ui
uentium suauitatem in se habentem: et odore suauissimo corpore to
tum olebat, propter eius mirabiles virtutes. Ut S. Paulus apostolus testa

tur: quia homo sancte et devote in mundo viuendo, est odor suauitatis:
 coram hominibus: multo plus gloriosa Virgo Maria viuendo et mori,
 endo, incomparabili sanctitate reliquit odorem inestimabilis suau-
 tatis. Ideo sancti Apostoli; ut dictum est, sunt electi Principes su-
 per omnem terram Reginam coeli et terre suis humeris ad se palehrum
 se portarunt: o felices illi humeros! o fortunatas has manus! que meru-
 erunt tangere et portare talentum et thesaurum totius coeli et terre! quod
 Dno coeli et terre bene ita visum fuit. Et sicut in coelo, ut Sanctus Iohannes
 in sua Apocalypsi scribit fuerunt quoddecim porta in caelesti Ierusalem
 consequenter, hoc coelum terrestre, in ipse sanctus Deus habitat: per quo-
 decim Apostolos, quasi has portas huius numeri, in terram de latu sunt: coe-
 lum fuit totum apertum; omnes porta coeli aperta: Quae illae quoddecim
 porta, quae Sanctissimam Virgo portarunt? nisi sancti Apostoli: tantum
 quoddecim Apostolorum fuerunt absente Sancto Thoma: quomodo erant
 quoddecim porta? facile respondo: studio absuit, Sanctus Thomas unus
 Apostolorum de quo in sequenti capite fasius dicetur: ut Deus osten-
 dat; porta praecipua fuit Deo genitrix Virgo Maria: quae solum inuessa
 est corpore et anima; per omnes ^{quatuor} inuaduntur clamando. Porta et ianua
 coeli ora pro nobis. Et est ^{hanc} portam suam introduxit Christum IESUM in
 suum castissimum uterum: modo eodem Dei Filius propterea factus porta
 et ianua coeli: apud Sanctum Iohannem. Ego sum ostium, per ^{one} ^{que} quis in-
 troierit, saluabitur: praesertim propter Matrem, quae post illum facta est
 omnium in coelum inuadentium porta coeli. Officiet quis, ergo essent in
 coelum quatuordecim porta? Apostolorum sunt quoddecim Christus IESVS
 et MARIA sunt duae porta. Ita intelligendum est. In ciuitate caelestis Ieru-
 salem sunt ita porte secundum Apostolorum numerum: at praecipue por-
 ta est amoris primae est Matris, deinde omium suarum secundum Euangelium
 est noster Saluator propter eius potestatem, quam sanctis Apostolis ac Sa-
 cri-
 dotibus tradidit, et omnis intrare potest, per hanc caelestem portam: ita

etiam ex defensione nostra gloriosa Virgo Maria facta porta coeli hac
aspromittit et dat omnibus ad eam conuenientibus: ut diu effici
antur per eius misericordiam per has quas portas introire in Ierusa
lem aeternam: has portas confidunt IESVS et MARIA. Christus Ihs
per sanctam suam passionem: Et Virgo Maria Mater Dei per sua me
rita: aliae portae sunt aperta. Et per unam quasi per Arcem tra
seunt omnes electi in coelum. Ut in terrestri Ierusalem Arx est in
monte Sion: ita in coelesti est Arx, Sanctissima Trinitatis beata
visio, in Arcem hanc sunt quae portae: Saluator noster, ac Mater mi
sericordia. Ut ad sepulchrum sacrum corpus attulerunt Apostoli
sancti, summo cum honore et deuotione sepelientes abiuerunt. Quare
Deus immensus non reliquit in sepulchro corpus sacrum Beideni
tricis Mariae: satisfecit coelo et terre: quia facta vera Regina coe
li et terre. Decuit parum in sepulchro terrae: postea suscipere pos
sionem Regni coelestis. Et siquidem Sanctissima Mater Dei pa
rum aut nihil in hoc mundo viuendo hanc terram curauit: fuit quia
si non esset: ut antea dictum est: ita et sacrum suum corpus post
mortem parum cum terra commercij habuit! Ac proinde in omni
bus suis operibus secuta fuit Christum IESVM suum dilectum Fili
um, in quo voluit sibi assimilari: ut sanctissimum corpus nostri Sal
uatoris per triquum in sepulchro mansit: ita cum Dei Matris sacro
corpore fuit factum. Quod est summe admirandum: quia illa hic exi
stebat filia Adae, et secundum naturam nata, ut alij hominum, ita
men ab originali labe, et ab omni contagio peccati praeservata. Et
mortua, ut alij, omnis tamen corruptionis expers: nec in puluere,
Deus illam serauit, est conuersa. Ut primi Parentes nostri peccarunt,
habuere has maledictiones: Eua in dolore pariet suos filios, et in pote
state sui viri erit: uterque in puluere et cinerem conuertentur. Sal
uator noster per naturam peccare non potuit: neque Dei parua Virgo per grati
am sui Filij: ergo non subiicitur his maledictionibus, nec vir ei domi

nabatur, nullum enim habuit: nisi Iosephum putatum, nec in do-
 lore, sed in summo gaudio peperit suum unicum filium: minus in
 pulverem est conversa. Gaudemus et letemur de nostra Sanctis-
 sina Virgine Maria et Matre Dei, et talis inouari privilegio, et de
 tali eius obitorio sepulchro: quod tantum tantum, et admirabi-
 lem coelestem thesaurum in se contingat: cum summa animi iucun-
 ditate eidem aggratulemur. Quomodo hoc sacrum corpus de se-
 pulchro exierit, et reonatu cum anima in coelo: ita nobis in-
 petrare digneris, orationem bene viuendi et moriendi, praesertim
 cum venerit omnium mortuorum resurrectio, et corpus anima
 iungatur: ut tuis meritis et intercessionem, in dextra parte siste-
 mus, inferni destructionem vitantes gaudentes transeamus per
 has portas coelestis Ierusalem, hereditatem aeternam ingredia-
 mur, et requiem obtinere mereamur. Desidero enim pacis an-
 dium, pacem filiorum tuorum flagito: qui tuo consolationis lumine
 pascuntur. Si quas pacem, et gaudium sanctum infundis, erit a-
 nima serui tui plena modulatione, et deuota in laude tua. No-
 runt coeli ciues, quoniam gaudiosa sit illa aeterna vita, et oemant
 exules filij Eue, quod amara et tedirosa sit huius mundi vita.
 Dies huius temporis parui et mali, pleni doloribus et anxietatibus,
 ubi multis peccatis homo inquinatur, multis passionibus intre-
 titur, multis timoribus obtruncatur, et multis curis distendi-
 tur, multis curiositatibus distrahitur, multis vanitatibus im-
 plicatur, multis erroribus circumfunditur, multis laboribus
 atteritur, tentationibus oratur, delitescit, acriatur, et aestati-
 bus oratur. Succurre mihi aeterna veritas, ut nulla me
 moueat vanitas: ut saluus fiam. Amen.

Caput Nonum.

Ad Mariæ Virginis sepulchrum aduentus Sancti
Thomæ Apostoli.

Non Sanctissima Virginis Mariæ sepulchrum Propheta Rex Da-
uid intellexit: ubi suo Psalmo 48 ait. Sepulchra eorum domo
eorum vocat: magis enim hoc secularibus & mundo seruenti-
bus spectat: qui in saeculo libenter in æternum manerent.
Multi tales insipientes in mundo inveniuntur: qui per blasphe-
miam audiant (Deum tentare. Ah vellemus, ut potius nostri
Deus obliuiscatur: ac potius mentem & cor ad illud inclinant.
iij Psalmo. Cælum cœli Dñs, terram autem cedit filiis hominum.
Cumq; videant, non posse in æternum in hoc mundo vivere, admi-
nus eorum sepulchra cupiunt æterna manere: quæ maximo pre-
cio & honorifice construnt: & illorum tumbas: quasi paruum
aliud sepulchrum auro & argento ornant: putando hoc in æternū
durare: vnde illa non bona consuetudo exorta: quia multa bona
& dominia cœmunt: ut in æternum sint duratura. Ah nos infeli-
ces! nostræ æternitates quam diu durabunt? ubi nec vno anno, nec die
vno, imò nec vna hora sumus securi. O ingratum, & infideles! quam tam
profunde in hac terra fossa iacent: ut nihil, nisi mera carnalis sapi-
ant. Sed miseri adhuc in fine gustabunt, quam vile & nihilum erat,
quod amant. Sancti vero Dei, & omnes optimi Christi amici, non at-
tenderunt, quæ carni placuerunt, neq; quæ in hoc seculo floruerunt, at
tota spes eorum & desiderium, super sum ad mansura inuisibilia fere-
batur: ne amore visibilium ad infima traheretur. (Et enim potest

perdi per negligentiam, quod multo et magno labore vix tandem acqui-
 situm est per gratiam. Perigenitricis Maria sepulchrum non solum
 fuit aeternum, sacrum corpus in se non potuit retinere. Itaque
 Parnascensis conscribit. Post tres dies, quando sanctorum Anacho-
 rum conventus cessavit, ubi et Sancti Apostoli praesentes fuerunt,
 verum vnde eorum Sanctus Thomas, qui funeri Christi Matris
 non adfuit, post tres dies cum adveniret, notando hunc sacro corpo-
 ri quod ipsum Deum portavit, debitum honorem et adorationem reddere,
 et aperto sepulchro, nequaquam corpus sacrum invenerunt, solum
 mansit, in quod involutum fuit, et ex illis relictis reliquiis exi-
 bat ineffabilis odor lotificans eas odore admirabilis suavitatis, et
 postea locus sepulchri oclusus est. Quod vere animam immacula-
 tam corpus fuit secutum. Ut quidem Sanctus Ioannes Euangelii-
 sta testatur. Opera enim illorum sequuntur illos. Opera Desponsae
 Virginis quaedam fuerunt, corpus eius sacrosanctum, totum fuit
 operibus, et virtutibus sacris plenum, et adornatum: in quo nihil
 in malitia dominabatur: sed Divina bonitas et gratia Dei, corpus
 totum regebant: et eo debuit sequi suam sanctam animam. Verum
 non sine quodam mirabili mysterio factus hic serotinus Sancti
 alius Apostolorum nece? et quare morti et potius commo-
 dionis Sanctissima non adfuit? Primo, tres sanctorum Aposto-
 lorum non sunt scripti in passione Christi Domini: et in gloriosa Resur-
 rectione. Petrus, Thomas, et Iudas traditor. Hic ultimus qui
 vilis precio suum Dominum et Magistrum vendidit, de misericordia
 desperavit, non fuit dignus gratia nostri Salvatoris. Petrus
 qui propter metum Christum Dominum recevit, subito medicina est
 sanatus, oculo Christi Iesu. Et quemcumque oculis Domini benigne

adveniens,

aspexerit: illum quoq; certa sequetur dei oratio: hoc ipsum Rex
David psalmo ius oravit. Respice in me & misere mei, secun-
dum iudicium timentium nomen tuum. Sanctus Thomas, quod tar-
de ad sepulchrum venerit, & diu non crediderit, nec ipsis sanctis Ap-
ostolis: neq; se emendauit: usq; suos diuitos in vulnere nostrij
Saluatoris immiserit. Incredulitas ex pertinacia est difficilis
ad sanandum: opus habuit vulneribus Christi Iesu: & impositione
manuum, per sanctissimum sacramentum. Licet postea conuer-
sus fuerit sanctus Thomas ad Deum: mirabile tanquam hoc
verbum retrouit. Dominus meus, & Deus meus: pernam tamen
temporalem retulit: solemni actui obitus Sanctissime Virginitatis
adfuit. Secundo, propter confirmationem Dominica Resurrectionis,
nis: Quod Sanctus Thomas non crediderit: teste sancto Gregori-
o. Plus enim nobis incredulitas sancti Thomae profuit ad fidem,
quam fides Apostolorum credentium: siquidem ille solo tactu ad fi-
dem accedit: abiecta omni dubio fidei, animus & mens nostra manet
sola fide confortatus! Necessaria ergo fuit nobis incredulitas, ut
absq; omni dubio de Resurrectione Christi Domini credamus. San-
cto Thomae: eodem modo eius absentia in obitu de ipsam Virginitatis,
ne etiam nos diffidamus, sed certo de eius anima & corporis Assum-
ptione credamus. Vtrumq; enim opus habuit: & propter Chris-
tum IESUM, & propter Matrem Dei: per unicum Apostolum, facti
verum testimonium: ita enim voluit honorare Matrem suam di-
uissimam: Quia vtrumq; idem Apostolus sanctus Thomas tam de
Resurrectione Saluatoris nostri, quam etiam de Assumptione
Dei genitricis Mariae, verum exhibuit testimonium. Tercio Chri-
stus Dominus voluit ostendere verè, vitium incredulitatis, & quia
mirabili opus habuit medio ad reconciliationem: de nouo Christus

IESVS ad sanctos Apostolos aduenit: sepulchrum Sanctissima
 Virginis oportuit aperire, hoc maxime est contemplandum.
 Sanctus Thomas verum ibidem seruit: vbi et ultimo sancta fides in
 lucem est orta. Et quidem multos homines in India ad fidem conuer-
 rit: extinctum lumen fuit vera fidei: postea iterum per Sanctum
 Xaverium et alios est renouatum fuit Euangelium: id ubiq. fuit vlti-
 mus tum ad Christi Resurrectionem: tum etiam ad sepulchrum glorio-
 sissima Mariae. Præterea illud dignum in memoriam reuotandum,
 sancti alij Apostoli qui crediderunt, nihil dixerunt, solo consensu
 approbatur miraculum: Sanctus vero Thomas voce magna affirma-
 uit, ^{Deum} se se verum, pariter et hominem: dicendo. Dominus meus, et Deus me-
 us. Præterea quasi Magister et homo: et verus Saluator Deus meus: qui
 sua virtute a mortuis resuscitauit se ipsum. Inspicienda Dei patris
 sepulchrum, quis putasset sacram corpus Dei Matris in coelum as-
 sumptum fuisse? si sancti Thomas Apostoli, tametsi aduentus factus
 non fuit? Aduentus tardus et inrequiritus fuit: quod
 in illis provinciis factus est Predicator vere fidei et erectior: et licet
 sero factum. Haec provincie multo alias superant nostras provinci-
 as in fide iam diu ad fidem conuersas: quæ in Deum credentes, anti-
 quam deuotionem paulatim deseruerunt: et facti frigidi Catholici: et
 hoc apud nos videre est. In Indijs modo fides Catholica floret: vbi plu-
 res Martyres? vbi maiora struuntur templa? vbi nam maius et lapid-
 osius augeatur Christi ouile? vbi maior deuotio? vbi feruor maior et
 pietas erit Sanctissimam Virginem? vbi frequentiora miracula quam
 in India? Ideo merito neglexit sanctus Thomas! ut suis successori-
 bus in India recompenset, in sancta fide serotinam conuersionem: et
 hoc adhi. potest: ut omnes sanctos Apostolos coeantes spiritus in aere
 attulerunt ad Deigenitricem: tantum spacijs habuerunt boni Angeli ex

India; ut ex alijs provincijs. Deus tamen specialiter ostendere voluit,
ut quo quis magis procul distat corpore: tardius etiam venit ad feride-
nitricem Mariam, et ad Dei orationem: ut illud est proverbium. Qui
procul a loue procul a fulmine. Et quomodo a corpore alienare? qua-
lo quis carnalia cupit: in ipsam delectatur. Male dictus diabolus
est astutus: non admittit ille ut quidam Ecclesie Doctor docet, ho-
mini bene facere, et deuotus fieri: corpus tamen in funiculo modo
habeat; et quasi modo eum peccato ut strinat, per similitudine
dat exemplum. Si puer in funiculo tendat arcum, sinat eam per
aerem volare: auis putat se liberam: puer trahit funiculum, et
auis in manibus pueri. Similis nostra est conditio: putamus nos
facere bona opera, et quia habemus bonam conscientiam: quando in
in altum volare cupimus: aduertemus funiculum: quo a peruerso da-
mone horti sumus, mala nostra consuetudine: et nisi dirumpamus
amarā penitentia: inuidus diabolus nos attrahit, et suis manibus har-
rentes tenebit: et nullum melius medium habemus: nisi cum Sancto
Thoma si postolo, in vulnera nostri Saluatoris digitos imponere, si
est nostra bona opera iterum assumere: est quasi saccaro cibum con-
dere: vel ad sepulchrum Dei parare Virginis confugere: ac vitam eius
immaculatam inspicere: odor suauis eius misericordia dirumpet,
laqueum maledicti sathanae nos liberabit, ab eius captiuitate. O qua-
et quanta fragilitas humana! qua semper prona est ad uitia! ho-
die confitatoris peccata tua: et cras confessa perpetras. Nunc propo-
nis cadere, et post horam fuas similia, quasi nihil promississet. Me-
rito nos ipsos humiliare debemus: nihil de nobis sentire, et fragiles
et instabiles sumus. Oportet nos transire per iorem et aquam, ante
quam veniamus ad refrigerium. Et nisi vim feterimus, vi sum non su-
perabimus. Sacrum corpus gloriose Viri: Mariæ noluit in sepulchro
diutius manere, ne nos etiam in sepulchris delictorum hæreamus:

resurgamus erō de sepulchro hoc fatido, et vere nostrum sepulchrum
 non erit nobis molestum. Ultimo sanctus Thomas tarde venit: ut
 de nouo corda Apostolorum consolaretur, erant quidem tristes, quia
 sepulchrum Matris Dei quasi lapis obruit: sed cum venerint ad se-
 pulchrum, sacrum corpus in coelum sumptum conuerunt: ubi sa-
 crificium aeternum, vni ac vero Deo in Sanctissima Trinitate nobis
 conficitur, et offertur: magnum solatium habuerunt. Fortē per re-
 uellationem habuit, quia corpora Sanctorum, ex terrestri pulvere extol-
 lentur: ex sepulchro putredinis super Altare collocentur: ne singulis
 sacrificium offeratur: et habeant translationem de loco in locum: ut
 sit: quod sacra illorum ossa, in varia loca sunt distributa: et cum san-
 cto honore in Regionis et Provincijs asseruantur. Totum hoc fecit pas-
 sio Christi: et merita Sanctissime Virginitatis: quae facta causa harum tras-
 lationum, de terra in coelum, de sepulchro putredinis, in sinum Dei, cum
 anima et corpore. Obsecro piissime Deus meus, prae serua me à curis huius
 vitae, ne nimis implicer, à multis necessariis corporis, ne voluptate ca-
 piar: ab vniuersis animae obstaculis, ne molestis fructus deiciat. Non me
 vincat Deus meus, non me vincat caro et sanguis, non me deiciat mun-
 dus, et brevis gloria eius: non me supplantet diabolus, et astutia illius.
 Da mihi fortitudinem resistendi, patientiam tolerandi, constan-
 tiam perseuerandi. Inter haec queso manus tua me regat, et doceat, ne
 quid nimium fiat. Transero nos ^{inter} Dña nostra clementissima, primo de
 peccatis in Dei orationem: ex hac mortali vita, postea in coelum, nostras
 animas: ultimo post iudicii diem, de sepulchris corpora nostra il-
 lac, ubi sunt animae sanctorum omnium. Amen.

Capitulum Decimum.

Maria Virgo liberat animas ex igne purgatorij.

Consideramus quid factum fuerit cum sacro corpore gloriosissima Virginis Mariæ post felicem obitum de hoc mundo, & authentica Sanctorum Patrum approbatione, tantum quantum possibile fuit, demonstravimus: & quamvis magna difficultas fuerit, de his enarrare, scire, & scribere: tamen quantum Deus illuminator mentium pro consolatione cordibus, & illi servientibus infundere, & revelare donatus est, probavimus. Verum quid factum sit cum sanctissima eius anima: & quonam post separationem à corpore abiiverit? an statim in coelum, aut quonam alio, vel an immediate tertia die in coelum abiiverit? aut qualis occupatio animæ fuerit? quis hæc omnia scire poterit? Libenter tamen cuiusque meditari, speculari, & credere quod placet: hæc tamen opinio non est omittenda nec suum dilectum Filium, & summam misericordiam est secuta. In omnibus Sanctissima Mater Dei, secuta est suum Filium, præsertim in misericordia. Sanctus Paulus Apostolus & Doctor gentium celestem Deum Patrem vocat Patrem misericordiarum: & quidem in Deo propter propriam sapientiam, & iustitiam: maxime tamen, magis inclinatio est ad misericordiam: & hoc ipsum intelligit Propheta Rex David suo psalmo. Misericordia eius: super omnia opera eius. Quod ostendit partem mortem Crucis. Qui descendit mox ad inferos: ibique in limbo captivum misericordiam est contestatus: imo misericordia fuit fons & origo in sua sancta incarnatione. Idem Psalmista affirmat. Quia Deus de coelo prospexit: & maledictus diabolus malitiam suam & nequ-

tiam exercuit super oenus humanum: undiq; creatum populum Dei
 crudeliter afflixit. Quando Patres in limbo clamabant. Domine
 de coeli desuper et nubes pluant iustum, aperiat^r terra os suu^m
 minet Salvatorem. Deus de coelis respondet. Propter oemiferu^m af-
 flictorum, et suspiria oppressorum exaudi me. Et coⁿsurrexit de coelo
 sancto suo, descendit et in uero natus est, in utero Sanctissime Vir-
 ginis Marie: nihil aliud ibidem inuenit, nisi solam misericordiam:
 quare ipsa castissima uirgo incessanter ad Deum orauit: ut de coelo de-
 scenderet in terram: praesentem futuram talem uirginem, qua^m con-
 cipere et parere debuit filium Dei, secundum scripturam: Domuit
 Virgo Maria ad eandem uirginem Matrem Dei: cumq; illud aureum te-
 pus aduenisset, Deo omnipotenti totum oenus humanum commendauit,
 et ipsam: interim ipsa non sperante, Angelus Dⁿⁱ de coelo missus illi
 incarnationem Dei Filij nuntiavit, quam ardentissime ipsa cupiuit, qua^m
 impetrauit. Vt primam hac sanctissima anima de benedicto corpore est
 coepta: mox exemplum filij misericordiam uoluit demonstrare: et
 re ipsa perficere: quod suo cantico declarat. Et misericordia eius a pro-
 p^{ri}etate in proceriem timentibus eum. Orauit Filium forte presentem,
 ut purgatorium inuisere et captiuos de penis liberare mereatur: di-
 cens. Creator meus et Deus meus, tu es Pater misericordiarum, et Deus
 totius consolationis: ut satis declaratum est: post mortem tuam libe-
 rasti captiuos, de manibus carnificis maledicti dyaboli: quod nepotium
 mox post mortem perfecisti: anima enim tua prius usq; limbum ad sa-
 tres abiit: quos postea tu liberasti: et tu es Pater misericordiarum,
 et omnia tua fecisti me Matrem tuam: laudare mihi hunc titulum: ut
 in primis Mater oratio et Mater misericordie efficiar: ut hi qui

penas purgatorijam patiuntur: me quoq; saluent eodem titulo, clamāt
cum Iobo. Misere mini misere mini mei, saltem vos amici mei: Et quid ego Ma-
ter illorum, non debeam eorum misereri? dimitte illos, et eos liberos: ut
primo glorificent te, deinceps me propter te: et Matrem misericordie
ine excipiant. An hæc est petitio prima, non est suscepta, quæ fuit effi-
cax? absq; omni dubio totum factum est. Hanc ob causam in sacris
litanijis ad eam clamamus. Consolatrix afflictorum ora pro nobis. Et
simili ratione posuimus nouem rationes: quare opus habuit iuxta San-
ctissima Virgo corpore et anima, ante coeli inuersionem, prius liberet
animas ex purgatorio? Nouem hic ponuntur rationes, in memori-
am et numerum festiuitatum per Annun. gloriosa. Deinde nati-
uitatis Mariae: et hæc sunt. Conceptio: Natiuitas: Presentatio: Annun-
ciatio: Visitatio: Purificatio: Assumptio: Coronatio in coelis: Bedi-
catio. Mariæ ad niues. Quæ festa, Mater sancta Ecclesia celebrat:
ac nouem quoq; mensibus Christus Deus in sanctissimo Virginitate
ro hospitium habuit. Prima autem ratio est hæc, de qua mentio facta,
propter demonstrandam misericordiam in hoc saeculo existendosa-
ta Dei para: frequenter infirmos et hospitalia personaliter visitabat,
et ita per hunc modum Xenodochium purgatorij, sua presentia est il-
los consolata: et pro elemosina his omnibus liberationem obtinuit.
Siquidem Sanctus Bonifacius Archiepiscopus in Anglia, coelum in-
gressi nouit: ut Surius certus historicus scribit: nisi prius asco-
re oratum populum concionem finiret: et ita diutius est concionatus
ut per una cum lectulo ab Angelis sit eleuatus: et ita in altum est
sublatus. Nostra Mater misericordia simili ratione intrare in coeli
reruit, nisi consolatoriam concionem ad viatos purgatorij perficeret.

quos omnes à patris liberauit. Secunda ratio. Contigit hoc & in mun-
 do: quando Reges, Principes ad Civitates veniunt, omnes in carce-
 ratos liberos faciat: ut letior et gloriosior fiat Regis vel Prin-
 cis ingressus: quale dubium? Quando noster Saluator suam Ma-
 trem, ut suus Filius in coelum excipiat: ut non daret vinctis in pur-
 gatorio liberationem? ad ingressum gloriosum: decubat, ut talis
 ornatus fiat: ut omnes luctus, et lamentationes sileant: recorda-
 tus Dei Filius, quando in utero sua Genitricis novem Mensibus
 oclusus esset, quasi in aliquo paruo carcere, et ex illo est egressus,
 humanam salutem perfecit, et in gloriam suam aeternam se
 ipsam transtulit. Simili ratione anima Deigenitricis Mariæ
 manendo licet in quieto sui corporis carcere: dum è sacro cor-
 pore, fuit separata, et hanc translationem peregit usque in coe-
 lum: in memoriam horum quorum mirabilium operum: ex carcere
 purgatorii, anima hinc omnes emittuntur: ut opus Christi
 dñi salutis nostre, merita et intercessionem Matris Iesv at-
 testentur. Tertia ratio. Propter processionem, et Matris Dei glo-
 riam et maiorem honorem: est hoc factum: ut in introductione
 orcinatum stetit: omnes sancti presentes, et Angelorum cho-
 ri, coelestem triumphum hunc, et honorem: per adorantium
 quantum potuit quoque, iuvit gloriosum Mariæ. Proinde in
 coelum ingressum: ut simul cum coelo exhibeat debitum hono-
 rem, quando Christi Iesv Matris cum anima et corpore agetur
 tur processio: ad possidendam hereditatem aeternam. Quarto.
 Ut maledicto diaboli, major fiat contemptus: siquidem noster Sal-
 vator reliquit vacuum limbum. Sancta Deigenitrix eodem
 modo purgatorium excuravit: committendo illud invidis de mo-
 ni infernum: qualis ibi invidia fuit? sic oportuit fieri, hinc

quia in hoc mundo, gaudebat de passione Christi Dñi: & quando Mater
Dei, suum Filium iunxit dolores, portare: vicem pro vice cruentae
bestiae est remensum. Sta rap. Nec hoc ferre potuit natura
gloriosa Virginis Mariae: quia illa dandebat maeno o audio: ut a
nimam purgatorio tristetur, fletant, & dolores patiantur.
Anima Virginitricis Mariae: afflictos filios ad coeleste coniuiu
dilecti sui Filij Agni Dei immaculati inuitauit: ut a bunciliis
in coelo habeant: & creatorem omnium glorificent: & pro bene
ficijs susceptis diuina Majestati: & Matri dei grutes rese
rant. Gta ratio.

Sanditissima Virgo & Mater Christi optime conuincit quid sit pa
ti: ut suus dilectus Filius est vocatus vir dolorum si simili pati
one Deipara Virgo Maria: vocata fuit Mater dolorum. Et
post hos dolores ut venit oles serena, commota sunt viscera
eius misericordia: cum viderit in ioue purgatorio animas luer
tes, non potuit non nisi misereri: Da pnd Deum suum Filium
tantum impetravit: ut per suos dolores, conuertat illorum la
chrimas in luctum in gaudium: quod factum est. 7ma rdo.
Vt hoc tempore, in omni loco & ubiq; Deus infinitus laudetur:
& summa merita gloriosa Virginitatis omnis creatura eam exal
tet: ille enim tempore merito Propheta David dixi se pote
deuoti homines in terra. Sancti Angeli laudabant in coelis:
deceant spiritus defuncti anime in ioue purgatorio non fue
runt: ait Sancta Virginitrix: fac ut illa anima te quodq;
suis vocibus te collaudent: & coelestem harmoniam vna coho
nestent: quod petijt, obtinuit. 8ua rdo. Sicut in hac mundi
gloriosa Virgo persequat, triplex mysterium. Gaudiosum a
Natiuitate sui Filij usq; ad eius passionem. Dolorosum sub
amarissima passione & morte. Gloriosum vero post Resurrex

ctionem nostri Saluatoris. Eodem modo, et post suam felicem mortem, tu
 tum hoc percipit. Gaudiosum in oblatione sua animae Christo Dno. Polo-
 rosus: aspiciens animas in flamma et igne purgatorii. Gloriosum intra-
 do in coelum. Et ut dolorosum mysterium in hoc mundo, in gloriosum su-
 bito est mutatum in gloriosum: similiter dimissis animabus ex purgato-
 rio factum est. Quia ratio. Sanctissima Virgo habuit potestatem sumere si-
 berandi animas statim post suam mortem ex purgatorio: ut semper hoc
 facere mereatur: cuius rei sunt innumera exempla. Quare nos indi-
 gni et miseri supplices exoramus Matrem misericordiae: te inquam
 Virginem gloriosissimam obsecramus, ne in hos purgatorii oraues quo-
 lores incidamus: si tamen illuc venerimus: tu nos misericorditer tua con-
 sueta utere et nos ^{max} inde reducere: licet nos neolecimus te in coe-
 lum introducere, et ad gloriam aeternam suscipere, neoliceere non
 dedigneris. Amen.

Capitulum Undecimum.

Mariam Virginem salutant et excipiunt omnes sancti.

Adiuncta sibi maiori assistentia (id est animabus purgatorii,
 Sanctissima Virgo Maria, pro solemniori triumpho, renuit
 forte coelum ingredi, nisi prius quoque videret paradisum: Et
 noch et Eliam Prophetas: propositum ad effectum perduxit.
 ac ibidem arbores maledictas conspexit: quia sua pulchritu-
 dine et suauitate, primos nostros Parentes seduxit: ac postea
 sionem et mortem adduxit. Saluatorem in amaram pas-
 gentes praesentia sua est consolata, illos confortauit: ut sint
 patientes admonuit: quando illos omnipotens Deus iterum in

hunc mundum vocauerit: ut suo sanguine testentur sancti Euangelij ve-
ritatem. Cumq; iam coelum esset inorditura, omnes sancti de coelo ei
obuiam venerunt: quasi Reginam ad Dñam suam: ut humanissime
excipiant: ut in mundo moris est, antequam ipse Rex vel Regina pa-
latium inrequiat. Senatores, et omnes ad huc et reliquos popu-
lus, qui obuiam procedunt: ac Regina in loco aliquo extra exspe-
ctat. Eodem modo Deigenitrix Virgo et Dña Clementissima idem
iam secundum, in salutatione consumpsit, cum omnibus san-
ctis: qui de phara ã Divina Majestate expedire legationem,
et ã semet ipsis: ã summo Deo illam cum summo honore salu-
tarunt: ut coelestes nuntij, et legati: ã se ipsis humillime orationes
coerunt, quoniam per ipsam, ã ãterna damnatione et morte li-
berati sunt, et aureas coronas, quas in suis capitis, portantes de-
posuerunt, annuendo, quia meritis Dei pura. Virginitas illas sunt
consecuti, et has diuinitates, per eam sunt, promeriti. Primo, san-
cti Anaelicam summa admiratione: ut in sacra scriptura legitur,
prode diuntur dicentes. Quae est ista quae ascendit ex deserto, af-
fluens delicijs, enixa super dilectum suum? mirantur tantas eius
virtutes! haec enim sola vacua loca. Anaelorum rebellantium ne-
ruit adimplere. Quod si sanctus Gabriel Archangelus eam salu-
tando, ante Filij Dei incarnationem, hunc ei dedit titulum. Huc
oratio Dei plena: iam vero est impleta, oratio Dei: imò illa to-
tam lucem illam circumdare potuit, et foramen per rebelles An-
aelos factum, adimplere. Siquidem Deum incomprehensibi-
lem, in sanctissimo suo vtero comprehendit: multo melius,
foramen hoc in coelo implere meruit. Enoratulantur ergo
sancti Anaeli quia Deigenitrix Virgo venit, ex deserto: om-
nes electi Dei, per illam in coelo, loca vacua possidere possunt.
Ita Divina Clementia suo diuino aspectu humiles ã longe conspi-

cere consuevit: & melius est ex longinquo, quod maius est agnoscere,
 quam ^{per} minus: non ita fit apud Deum: nam Deus conuertit suam per-
 spectivam, ex re parua, facit maximam: & mundus modo contrario. Quā-
 do Sanctissima Virgo, & eius dilectus Filius, in humana carne vixerunt,
 quis illos agnouit? quis illos venerabatur? quis ut Deum adiuuit? nec
 hospitium in mundo habuerunt: in summa paupertate, in contemptu, in
 mundo vixerunt. Pilatus, & Herodes, in summo honore fuerunt: imo
 Herodem Regem ut Regem immortalem & pro Deo Iudei coluerunt. In
 coelo aliter fit: ibi pro nihilo habetur: nec illos pro amicis agnoscunt:
 nec rebelles an ocelos amplius suscipiunt: sed pro maledictis spiritibus
 computantur. Vt Sanctus Ioannes in sua Apocalypsi memorat. Qui et
 lorum vestigia nec amplius in coelo apparent. Imo Saluatorem nostrum
 ac Deigenitricem Virginem Mariam, plebs, pro vero Deo adorant: ac il-
 lam pro Matre Dei & Regina coeli, & terra, libere confitentur. Et in-
 mixtam super dilectum suum, omnes sancti coelites admirantur: nam
 si quis altum montem ascendit, vel iter longum facit: baculum in suis
 manibus gerit, in quo inclinatur: inde propebium ortum: filius est
 baculus Parentum in senectute. De ipsa Virgo legit suum dilectum
 Filium, in coelestem montem excelsum, ascendendo pro baculo inchna-
 tionis, vel pro singulari Dei oratione: & sacra scriptura Christum Ie-
 sum vocat virginem seu baculum de radice Iesse: Adorant igitur san-
 cti aeternum offerunt obsequium. Vt Osorius scribit. Quia sanctis
 hoc sacculi: ergo majus habeat augmentum, ex visione Dei incarnati in
 coelo reonantis: & ex praesentia & decore vultus illius: quasi ex me-
 ra abundantia virtutum & meritum ipsius. Sequuntur omnes san-

eam secundum Ioannem Euangelistam. Vox gaudij et letitie audita est in
tabernaculis sanctorum Dei: qui gloriosissimam Mariam salutant. Primi
Parentes nostri de litum honorem exhibuerunt: ut Matri Dei Dna' ac Regina
celorum: qua' restauravit: quod illi destruxerunt: diabolus maledictus eos
sequitur: ieritis sicut dñi: nostra Virgo Sanctissima effecit: quod Rex Sa-
bitum natura vel mortis: in caelo vero eritis dñi: et gloriosis suis meri-
tis hoc effecit: nam in primis factus Deus filius hominis: postea homines
facti filij Dei. Patij pacifici: quoniam filij Dei vocabuntur. Quod noster
Saluator in suo Euangelio testatur. Cui hoc agnovit licet suam filiam
gloriosam virginem uiderit: non tamen peccati filiam: quia imo illa
omne malum sustulit: et maledictionem mutavit in benedictionem. Et
Noë Patriarcha agnovit: figuram veram suae Grae Virginem Mari-
am in qua fuit conservatum genus humanum. Et penituit omnipoten-
tem Deum hominem fecisse: quia omnis caro corruerat viam suam:
et morbo meritis Despara' Virginis: sunt Deo delictis cum filijs hominu
Deigenitricis Virginis Marie corpus est gloriosum: et sine omni coru-
ptione: in caelestem aulam est inorsum: Et similiter alios Dei electos in-
troductos in Regnum celorum. Abraham Patriarcha et hic adoratur Vir-
ginem gloriosam: cui Deus adpromittit possidere terram viventem: testatur e-
tiam quia non de Isaac sunt haec verba posita libro Genesis: sed potius de
nostra Deigenitrice. Non hic erit haeres tuus sed qui eoredietur ex inte-
rioribus tuis: hunc habebis pro haerede tuo. Sic enim intelligit de possessione
ne terra: magis oportet intelligere de caelesti possessione: ubi primas haeres
ex prodenie eius: secundum humanitatem nostram est gloriosa Virgo Ma-
ria: quae corpore et anima hanc caelestem possessionem suscepit regni Dei. Moy.

ses propius accedit, & contemplatur magnam visionem rubi argenti,
 qui illusus mansit & incombustus: miratur Virginem Mariam:
 ex hoc mundo sine flamma peccati progrederem: insuper vi-
 det Matrem sine viro: Virginem filium habentem: videt quoque
 quod non fuit ipsi licitum in calceis hunc rubum conspiceret. Et
 Sanctissima Virgo calceis induta: & affectibus corporis ornata coe-
 lum inrederet. Qui tam mira visionem cum Sapiente Ecclesiaste
 ta ait. Quam pulchra es filia Principis in calceamentis tuis. Et
 submisit adorati Virginem gloriosam. Ioseph ille Patriarcha videt
 & admiratur somnium suum verissimum: quando Deiparam Virgi-
 nem, non solum unus Pater & Mater, non undecim fratres imo
 omnes patres & matres hic in terra, & ad mortem undecim spo-
 stolorum fuerunt, & ad inorem undecim chori Sanctorum pro-
 vocant & adorant: Anieli: Patriarchae: Prophetae: Apostoli:
 Martyres: Confessores: Religiosi: Doctores: Virgines: Viduae:
 & Innocentes. Ex Anielis Sanctus Michael Archangelus hic
 fuit primus nuncius: ex Patriarchis Melchisedech: ex Prophe-
 tis Isaias: ex Apostolis Sanctus Iacobus major, de quo fertur,
 illum ante obitum Virginis Mariae decisum fuisse: vel etiam echo,
 hic in terra & vox in coelum clamans. Primi Petri Apostolorum Prin-
 cipis aucta fuit: qui primus ut vera traditio sanctorum Petri
 Sacellum Sanctissimae Virgo: exstrui curavit. Ex Martyribus,
 Sanctus Stephanus: ex Confessoribus: Sanctus Ioseph sponsus
 Sanctissimae Virginis, hic suam sponsam praesebit in coelum: ut
 illam ibidem excipiat, ut suam Gnam: ex Religiosis Eliam qui
 hanc functionem officij in Paradiso peregit. Ex Doctorebus Moy-
 ses, hic in lege Divina edocuit populum Israel. Ex viduis Anna
 Prophetissa: ex Innocentibus, unus illorum, qui ab iniquo Rege
 Herode interfectus est. Obijcet quis, ex Virginitibus quae? Ipsa Vir-

60 Virginum, hoc officium perfecit. Et in hoc mundo apud Reges
vel Reginas est moris, in absentia alicuius legati uices absen-
tis Rex aut Regina suscipit. Siquidem ut etiam prima fecit votum
Castitatis nostra Deioepitrix Virgo adhuc in iuvenili etate; ita
in coelo prima retulit lauream Virginitatis: et innumerabilem
pastorem reliquit numerum Virginum castitate virentium. Et ut in
passione nostri Salvatoris Christi IESU nemo sanctorum Marty-
rum comparari potest: ita et castitate Sanctissima Deioepitri-
cis, nulla similis haberi illi potest. Expeditis his varijs Leoni-
cibus Deipara Virgo, in ore sua est coelum, ita insidens equo suo
nemini permissum est nisi Matri Dei: et speciali privilegio super
omnes sanctos est dotata. Vbi Rex vel Regina in patatium in-
troducitur, omnes ante portam equis descendant, ipse solus Rex
vel Regina equo insidens introducit. Propheta magnus Isaias
vocat corpora nostra equos et asinos: hos Dei sancti in hoc saeculo
liquerunt, anima sola omnium sanctorum in coeleste palatium est
inorepta. Salvator noster, ut Rex invictissimus: et Virgo Sanctis-
sima Maria; ut Regina coelestis et terrae, equis insidendo prae corpori-
bus, in coelum euecti sunt. Christus IESUS ut Deus: Virgo Ma-
ria, suscepto nostro Salvatore in sacrum corpus suum: dignior
coelo est effecta: in terram tamen vilius coelum, suscipit praestantius
coelum. Considerando Sapiens hunc in ore suum Deigenitricis
in coelum, in haec verba prorumpit. Quid aduentres in hac Samamite?
nisi castrorum chorus? Quod verum Samamitem Virgo gloriosissima
designaverit: clarissime ostensum fuit. Hoc solum mirum quomodo
adveniant castrorum chorus? et hic significat gaudium et
laetitiam, et solemnem triumphum. Castra exercituum, tormenta bel-

la et praemia designant. Spiritus sanctus intelligit de triumpho Sanctissimae Virginis Mariae: in hoc mundo de triumpho Ecclesiae Dei militantis: & in coelo curiae celestis Ecclesiae triumphantis: nunquid verum? semelne tantum factum: imo et semper, quasi in castris Viros gloriosissima, hic super terram vincendo: in tonitruo suarum precum continuè iaculatione, & sanctarum virtutum operatione: quibus maledictum diabolum, hostem suum superbissimum deiecit. Et ita Reorum Dei ingrediens, maiorum gaudium inter choros Angelorum: laetitia triumphum: & gloria aeternae mercedem & premium consequuta. Ibidem in castris omnium sanctorum & Dei electorum Angelorum omnium praesentia, calcit inimicum nostrum, caput eius conterendo. Regina coeli & aeternae: largire nobis quodsumus: ut hic in castris huius saeculi habitantes: tuas spiritus & perfectas virtutes imitando: tuis meritis & precibus inter coelestes choros, in aeternum connumerari mereamur. Amen.

Caput Duodecimum:

^{triumphalis}
Mariae Virginis faelix, in celum inoressus.

Omnipotens, immensus, infinitus, ac coaeternus Deus, ab aeterno diem decimum quintum curreatis Mersis Augusti ordinare, et e hoc die diuinitus est: pro ab aeterno, inaudito, et suavisimo triumpho Sanctissimae suae gloriosissimae Matris: cum iam illam in sua aeternitatis coeleste palacium inducere et assumere dignatus est.

Merito eroo melius ac liberius his castissimis Iudith verbis uti po-
terit nostra gloriosa Virgo, dicens. Magnificata est anima mea,
prae ceteris diebus vite meae; Facile est credendum, et veri-
simum: praeponit hunc diem, die immaculatae suae Conceptionis;
die Natiuitatis sui Filij: die in templo inuentionis Filium su-
um: et die quo eum a mortuis gloriosum resurgentem, et in coe-
lum ascendentem viderit. Quam loquidem hodie plenarie in coe-
lo, quod in mundo per partes accipit. Quod si in sua Conceptione
casta, munda, et immaculata in mundum progreditur, mul-
to magis modo castior, purior, sanctior, Deoq. gratior, et ut lu-
cis aeterna candor, et splendor coelestis gloriae coeli palatium in-
greditur. Si concepto Dei Filio, plena fuit humanitate, iam
verò plena manet eius Diuinitate. Si in Natiuitate Dei et
sui Filij vidit pastores, et tres Reges suum Filium adorantes,
modo videtur iam se ipsam prae eum suo Filio adorare uidet totum
tan coelestem curiam. Si vidit suum Filium in Resurrecti-
one, et Ascensione gloriosum: modo videt eum maiori gloria et
honore adornatum, et circumlatum: sedentemque dexteram
Dei Patris omnipotentis, et se ipsam totam gloriosam. Scri-
bit et testatur Osorius: quia festum Assumptionis gloriosis-
sima Virginitatis Mariae et Matris Dei, maius est: quam festum
Ascensionis nostri Saluatoris: excepto, quod persona hono-
ratur coelum est ingressa. Hoc festum autem maius est: si
quidem et nunc festum celebretur: et praesentia nostri Salua-
toris, hoc praecedens festum renouat: et modo Christus Iesus
coelum ascendit: ut Matrem suam dilectam et uisitetur: et utemur
gloriosae coelum ingrediatur: et utrumque summo cum aui-
dio coelum praeparatum suscipit. Et sancti Angeli summe ad-
mirantur interrogando, ut in praecedenti capite. Quae est ista.

quæ ascendit ex deserto affluens delicijs? Viderunt præcedenter
 hominem Christum Dñm ascendentem, p̄q; ad Patris Dei dex-
 teram, sed fuit simul et Deus, quid mirum! Deus suum locum
 amittere non potest: sed hic merus homo in æt̄m extolitur!
 magnum mirum et mysterium sanctis Angelis. Non admirami-
 ni coelestes spiritus: diemum et iustum fit: quæ enim in hoc sæ-
 culo Deum meruit portare, in suo sanctissimo utero: merito, ut
 penes illum in coelis habeat præcipuum locum: quæ fuit in
 terris plena gratia Dei: ut similiter fiat plena gloria in coelis.
 Quod Sanctissima Virgo Maria fuit coelum in terris! ergo susci-
 pit coelum non vinum, coelum vinum. Et sicut Deus Saluator
 noster, in primis fuit ab æterno vivus homo, et in humanitate
 in primis posuit residentiam suam in coelo vivo, cum suo san-
 ctissimo corpore et anima. Eadem ratione, hoc coelum vinum,
 circumdedit in primis Deum Salvatorem nostrum, ac postea æ-
 lum non vinum circumdedit simul et Matrem et Filium! Et hoc il-
 lud Christus IESVS in suo Euangelio expressit dicens. Intra in
 gaudium Dñi tui: sermo mirabilis! in hoc mundo tamen ita in-
 uitant. Intra ad gaudium Dñi tui: quid est in hoc mundo ad
 gaudium? Gaudium est quid extrinsecum accidentale, et ali-
 enum: et licet sit et tuum, cito perit, nec tu totus gaudes: nec
 tu omnibus membris lætaris! bibis tu? tuum quid sentit:
 saltas tu? manus et pedes tui hoc perficiunt: cantas tu? ostu-
 um hoc peragit gaudium: in coelo autem intrinsecum est gau-
 dium: omnibus membris lætaris: ut cum quis hippocautum in-
 greditur, totus intrat: ita voluit exprimere Christus Dñs
 gaudium, aut primum in coelis. Homo deuote in gredieris
 coelum, totus quantus, in coelestibus delicijs immergeris,

Si deuoto et bono seruo Christus IESVS hoc adpromittit: quidnam
Matrisue? Si Dauid cum summa admiratione psalmus exclamat.
130. O quam magna multitudo dulcedinis tuae domus! quam abscon-
disti Domine timentibus te! multo maior Deum diuinentibus. Et
quæso, quis magis dilexit Dominum Deum? quam Mater Christi?
Et coram ipsa non abscondit: imò reuelauit illi Deus multitudi-
nem consolationum suæ dulcedinis. Sanctus Ioannes Euangelista
ille inquam oculus Dñi, omnium discipulorum charissimus illud
gaudium enarrat. Et vidit, ait: et audiui vocem multorum, in
circuitu throni, et animatum, et seniorum: erat numerus eo-
rum millia millium dicentium voce magna. Dignus est agnus, qui
occisus est, accipere virtutem, et dignitatem, et sapientiam, et
fortitudinem, et honorem, et benedictionem. Et alibi narrat, quæ
in celsissima illa æterna beatitudinis viderit. Et ecce, et audierit.
Et omnes stabant in circuitu throni, et quatuor animalium cec-
derunt in conspectu throni, in facies suas et adorauerunt Deum
dicentes. Amen. Benedictio et claritas, et adornauerunt Deum
rum actio, honor, virtus, et fortitudo, Deo nostro in sæcula sæ-
cularum Amen. Ac illud latissimum celestium illud
tant. O, coelum! o domus amaritatis et gaudij! cum de te, tuarum
dulcedinis copio symphonia! o mors veni, veni et transfer me
valle hac flentium, auolle me ab hominibus, et conjungar coeli ci-
uibus. Ah cui non sordet terra, dum coelum gloriosum in tu cor.
Quam dilecta tabernacula tua Domine virtutum, concupiscit intra-
re hæc peccatrix anima mea. Mater Christi gloriosissima in-
gressa est coelum delectatione, quam prosperi et ventis quatuor
suaves adiuuabant. Primus prosper et suavis ventus fuit pro-

funda humilitatis, abortu Solis. Nam Sol dum oritur a paret ter-
 ra propinquus: postea semper altius eleuatur. Eodem modo no-
 stra cœliq; Regina, quæ nōminatur, Sol in terra huius mundi
 fuit in fine, facta humilis, et Ancillam se vocauit: ubi accessit
 meridies: qui se humiliat, exaltabitur. Christus IESVS adpromit-
 fit: quæ se humiliorē semper et inferiorem viuendo astimauit in
 hoc mundo Sancta Dege natrix, cœlum intrando, altissimā post
 Deum Saluatorem obtinuit locum. Vt lucifer ob suam superbiam,
 ex altissimo loco, in locum profundissimū, et usq; ad inferiora
 terre ruit. Turpissimum est monstrum superbus, pauper, habu-
 it quidem lucifer, unde superbiat: sed etiam habuit, unde super-
 bus rueret. Sic nostra gloriosa Virgo modo contrario, propter
 humilitatem, ex infimo loco in altissimā collocata sublimitatem.
 Ventus secundus suauis et prosper est. Paupertas voluntaria: ven-
 tus suauis ab occasu Solis exaltauit Virginem Mariam. Sol ad su-
 um occasum similiter est propinquus terræ, qui postea sub terrā
 occidit. Est ventus turbulentus, infert pluiam: in inferioribus ter-
 ræ partibus, fit ortus Solis. Ita quoq; Deipara Virgo, in contempta
 vixit in hoc sæculo: continua pluuia, importuna tempestates fu-
 it plena fletuum et lamentationum: vltimū, et sepulchrum pauperrimū
 est ingressa, sine omni assistentia hominū: et in cœli partibus
 fit ortus Solis, et ibi maiora diuitia, et in nouo mundo metalon-
 rum magna copia: in cœlo quā ingressa est Virgo Sanctissima su-
 ma diuitia incorrupta: ibi laudet chorus sūde lorū: ibi diui-
 num melos Sanctus, sanctus, sanctus, Seraphini concinunt, teste
 Isaia et dum canunt vocant, quasi per aërem a languula ascēderūt;
 si supremi ita faciunt Angeli: et quid nos uermiculi? Seruite Dño
 in timore: exaltate ei eū tremore: hortatur nos Dauid Prople,

ta. Laus sine amore friget: & amor sine reverentia sordet. Beati
pauperes spiritu, quoniam ipsorum est regnum coelorum: certos nos
facit Christus Dominus. Quis in mundo fuit pauperior sancta Ma-
ria Virgine? Aliqui inter laudum titulos alios in suis litanijsto-
rant. Regina pauperum ora pro nobis. Tertius suavis & prosper
ventus mirabilis fuit. Castitas. Ab Austro & Aquilone: hic ven-
tus exaltauit gloriosam Reginam coeli & terrae: hic ventus est fri-
gidus nix mixtus: ubi hyems recedit, nix etiam soluitur. Ca-
stitas mira dominabatur in corde Deiparatrius Mariae, quod ad ma-
gna: frigida tota fuit, albus color, ut nix, est in illa verificatum:
quo etiam tempore: Ioannes Patricius Roma voluit edificare tem-
plum sub titulo Dedicationis ad nives eleuit locum templi in sum-
maestate Deiparae Virgo, ubi nives ceciderunt & per tres dies dura-
vere: quod festum die 5 Mensis Augusti celebratur: tempore hye-
mis Sol non vrit: nec suo splendore mundum facit calidum: ubi
hyems transit: sponsus suam sponsam ingredientem coeleste pa-
lacium salutatur in canticis Salomonis. Iam hyems transit, imber
abit & recebit: Suxor amica mea & veni. Hoc solemni festo As-
sumptionis Virginitatis Mariae factum est. Quartus ventus su-
avis & prosper meridionalis. Amor inextinguibilis: fit ven-
tus calidus, non serenus: is ventus eleuauit nostram gloriosam
Virginem. Calor hic fuit in illa: hos denique calores omnes noster
Sol superauit: tempore passionis & mortis Christi Dni. S. Pe-
trus, Apostolus, nonnulli alij se calefecit: illa vero non calefaci-
endo habuit calorem internum: quod mirum: existens verus
Sol, Solem in se inclusit coaeternum: vtrumque Solem vocat
sacra scriptura: Dei Filium, & Matrem Christi: quomodo non
debeat fieri calor: si in corde suo quis portaret Solem? ventus in-
de flaret calidissimus. Illo tunc tempore Sol est in altissimo gra-
S

qui et fit merities. Altissimum petijt quocq; locum nos ter Sol, et usq; ad se-
 cundum Solem, in caelo accessit. secundum Ioannem sanctum Euangelii-
 stam. Deus est charitas et amor: et qui in charitate manet, in Deo habi-
 tat, et Deus in ipso. Est ergo Deus charitas et amor, in Deigenitrice
 Maria, Deus habitauit, et Sol: et caritas in hoc mundo. Ego simili-
 ratione illa in caelo et in Deo, ut in Sole et in charitate in aeternam habi-
 tat. Summum ergo et celeberrimum festum fuit celebratum in caelo:
 quando Sanctissima Dei Mater coelum est adrepta. Illo enim tempore
 Arca verissima Noe eleuata est fluctibus flumini: et quieuit in mon-
 tibus Armenia. Illo tempore veteris testamenti Arca a Philisten-
 sibus in Bethsamet sed est in domum Solis, ruoientibus vaccis, quod
 eam sequi non potuerint, has retroire compellit. Illo tempore hac Ar-
 ca, quae alijs temporibus, in domibus, tabernaculis habitauit, in splen-
 dido templo Salamonis, fuit deposita. Illo inquam tempore Sa-
 lamon matrem suam ad dexteram collocauit, promittendo ei nihil
 de negare. Illo tempore Regina Ester fuit coronata, et inter omnes
 mulieres placuit Regi Assuero. Illo tempore Iudith est reuera
 in Bethuliam, et cum summo triumpho est suscepta: quia Holofer-
 nis caput abscidit. Illo namq; tempore impletum hoc dictum libro Gene-
 sis. Lausant Saram Principes coram Pharaone: et suscepta est
 mulier in domum Pharaonis. Illo tempore facta est pulchra, quae silu-
 re Virgo Maria: quae antea passa edipsim dolorum. Illo tempo-
 re in terris: non in puluerem est conuersa: imo in caelo collocata
 cum corpore et anima super choros Angelorum. Pulchre sanctus Ber-
 nardus de Assumptione Sanctissimae Virginitatis scribit his verbis. Ho-
 die Maria Virgo coelos ascendit, gaudete, et facta supernorum ciui-
 um gaudium: haud dubie a fluctibus accidentijs illos olotauit.

Hæc est illa quæ suâ salutatione, cuius vox concipiat ad saltum, hos, quos
adhuc maternus oclusos retinebat uterus. Quos si parvuli nec dum in
mundo visi anima illius fuit resoluta: ut primum facta est vox saluta-
tionis ad Sanctam Elisabeth: quæ putamus quale fuit coelestium spi-
rituum gaudium? ubi et vocandus quærit: et præsentia huius coeli Re-
gina audire: et vultum formæ speciosa videre meruerunt: unde ma-
xime sunt consolati. Nos igitur hodierna diei sollemnitate affe-
sumptionis gloriosissimæ coeli terræq; Regina de vobis meditemur: et
corda nostra consolemur: oratione tuâ gloria æterna illi apprecemur:
siquidem post illam amarum et longam percorinationem huius saeculi
mundi: optatam et concupiscenti animo iam desideratam conse-
cuta est, requiem salutis æternæ nostra felix Virgo Maria et Mater
Christi. Quibus innumeris meritis, et precibus continuis: post hos
labores et dolores partum: post fletum et merorem consolationem:
et pro voluntaria paupertate ineffabilem coeli æternam thesaurum.
Suppliciter te o Sanctissima coelorum Regina deprecamur: ut aliquā
micam tuæ laudis et gloriæ nobis indignis impetrare digneris: cum
Sancto Bernardo et coelestibus civibus tuo glorioso conspectu in æ-
ternum gaudere mereamur. Amen.

Caput Decimum tertium:

Maria Virgo super omnes coelos: et super omnes creaturas
est exaltata.

Nihil iam ulterius in mentem veniet, plus aliquid loqui vel scri-
pto exarare: quidnam cum nostra gloriosa Deipara Virgine post in-
gressum in coelum factum sit? nisi nos illa specialiter et singulari oratione
ac Deiomnipotentis dispositione, sua coelestis immensa gloria vellet

facere certiores. Quod nobis in chionis, pro summo solatio reuelare illud
 quod in lucem exhibere dignata est. Siquidem Sancto Thoma Ar-
 chiepiscopo Cantuariensi in Anglia: qui quotidie solitus fuit in ho-
 noram & memoriam septem Gaudiorum quibus in mundo hic viuendo
 cum Christo suo Filio Salvatore nostro gaudere & frui meruit: dicere
 & persolvere septies Ave Maria. & dantur haec gaudia. Primum gau-
 dium. Annunciationis. & Visitationis. & Natiuitatis Christi Dni:
 4. Ascensionis trium Regum. & Inventionis sui Filij in templo. 6.
 Resurrectionis. & Ascensionis Christi Dni in coelum. Post tempus
 aliquod praefato Sancto Thoma Sanctissima Virgo & Mater Christi il-
 livisam se praebuit, & illa obsequia sibi praestita summe collaudavit,
 sanctumque certum fecit: qui has salutationes persolverit, in hora
 mortis specialiter velit consolari, & talem ante conspectum Divi-
 nae Majestatis sistere adpromittit. Et ulterius ait. Sunt et alia
 septem Gaudia vel mysteria: quibus ego in caeli Curia gaudeo: & omnis
 fides contentata. Sanctus Archiepiscopus ad haec respondet: se illa ip-
 se recitat: quae iterum per septem Capitula ordine corde, mente &
 habet in vita praefati Sancti: Patris Antonij Balinges Societa-
 tis IESV librolus conscriptum. Primum mysterium & Sanctissima
 Virgine eidem S: Thoma Archiepiscopo Cantuariensi reuelatum quod
 sic habet. Ego gaudeo, quia sola mereor: Christi Mater, & hunc in
 Trinitatis sessione proxima. Facile hoc credere: si secus merita
 huius gloriosae Virginis iudicaverimus, & digna factis in mundo sumimus:

et verum habet aequitate et iustitia huius seculi: et Diuina promissione,
secundum opera eius, premium datur. Eadem mensura in coelo reme-
tietur. Secundum Euangelium. Qualem in morte te inueniam, talem te
iudicabo. Nam opera eorum sequuntur illos. Quis cum nostra Sanctis-
sima Virgine, meritis comparari poterit? Ex praecedentibus Capituli-
bus horum librorum facile colligendum: quodnam virtutes et perfectio-
nes Deigenitricis fuerunt: quibus Deum de coelo quasi funiculis in
terram, et in suum sanctissimum uterum detraxit. Cui etiam modis
omnibus, praeter alijs omnibus plus, diutius et feruentius seruire me-
ruit: imo et mortem nostri Saluatoris sanguineis lacrymis pro-
sens defleuit: inde gloria iterum in coelo et verissima secuta retri-
bueratio! Immensus et potentia infinitus Deus: licet mirabilia in
mundo creauerit: ut omnium Ecclesiae Doctorum est firma ratio.
Super illa tria nihil perfectius, et praestantius creare potuit: ut
videre est libro primo sapite volo. Gloriam sanctorum in coelo.
Christus Deus, homo factus. Et Maria Virgo Mater Dei effecta: et
horum causa et origo Mater IESU effecta est. Quis non credit? Sc-
lum propter suos electos: et quia inquam sanctus factus fuisset?
Nisi Virgo Dei para, his rebus non concessisset? Ecce snickla dicit.
postea Christus Dominus in sanctum uterum descendisset: et Verbum
caro factum est. Deinde sua redemptione coelestem gloriam nu-
meris sanctorum adimpleuit. Sinon gloriosa Virgo Maria et noster
Saluator. Ego author et causa omnium fuit? Multo melius ja-
publica Atheniensi apud Graecos. Qui sibi ad scribendum voluit: totum
quod vult. Res publica vult. Interrogatus quomodo hoc esset? respo-
dit. Quod ego vobis, mater mea vult, et quod mater mea, hoc vult et
Parens meus, quod Parens meus vult: hoc tota Res publica Atheniensis.

quod

Ero nostra Virgo potentissima, multo securius gloriari meretur: quod
 illa vult: vult Dei Filius: et ^{quod} vult Dei Filius: hoc vult Pater coar-
 nus: et quod Pater coelestis vult, hoc fit secundum beneplacitum eius. Er-
 go quod Maria Virgo et Mater Christi vult, totum fit, ut in coelo et in
 terra. Siquidem illa proximior suo Filio sedere concupivit. Christus
 Iesus suus Filius hoc ipsum voluit: ero post Filium Deum, prima om-
 nium creaturarum obtinuit altissimum locum. Vt etiam noster Salva-
 tor in utero Sanctissimae suae Genitricis, et in sinu eius sedere eli-
 gere dignatus est: simili ratione illa sibi locum in coelo eleuit in sinu
 dilecti sui Filij. Sanctus Bernardus testatur in sua Predicane de se-
 sto Assumptionis Diua Virginis. Nec locus honoratior dari potuit,
 super templum Virginei vteri, in quo Filium Dei suscepit Christi Ma-
 ter: nec in coelis quoniam sedes Regia haberi potuit: super quam
 Deioenitricem Virginem Filius Maria exaltauit. Saluator noster
 in hoc saeculo habere voluit: dicens. Vobis Pater, ut ubi ego sum: sit et
 minister meus! Querog de sua Matre? Scitur tamen, ubi suos ser-
 uos, et ubi matres filiorum suorum locantur? Ponderis proprii
 considerando, ubi aequales duae dantur phialae: quod si vni phialae
 pondus orauis ponatur, orata petit suadere, dantem eleuatur.
 Similiter cum nostrae Virgine oltiosa Christus Iesus fecit: ante
 coelo, in terra Maria Virgo: in phiala humanitatis stetit Sanctus
 in sepulchrum, ad inferiora terrae petijt pondus orauis: stetit Deus
 in phiala Deitatis cum Virgine Maria: tantum effecit resurgens
 ex sepulchro cum corpore et anima, in coelum ascendit: ac deinde
 Deioenitricis Virgo similiter, cum corpore et anima in altum eleuata,
 in coelum suscepta, pro Regina caeli et Matre Dei honorata.

Et phylarum finiculi fuerunt: iustitia & misericordia: in terris misericordia: qua humiliavit Dei Filium, & Matrem usq; ad finem locum terrae. Erō iustitia in coelo & eleuauit Filium & Matrem, in locum in coelo. Consideremus, unde, in ^{terram} exaltata fuit sancta, Deigenitrix? Drexelius, suo libro de coelo probat in coelo esse palatia omnis Sanctorum sit habiturus suum palacium: si est ^{Quintus} coelestis Ierusalem: ergo sunt ibi palacia. Rex David Propheta, id testatur, psalmo suo 127. Ierusalem, quae edificatur, ut ciuitas: ad quam coelestis Patria anhela, idem Propheta, ait: psalmo 83. Quam dilecta tabernacula Dñi virtutum: concupiscit & deficit anima mea in atriis Dñi. Interrogabit quis, qui ibi structores? suppono: omnis edificare si, bi poterit: per operarios Dei: modo sit bonae conscientiae: & structores sunt, pauperes spiritu: oportet habere multum auri: qui clarum & edificium struere vult: eadem materia nobis in coelo est struendum. Ut Ecclesia sancta canit. Vrbs beata Ierusalem dicta pacis visio, quae construitur in coelis viuis ex lapidibus. Et Angelus coronata: ut ^{per} margaritis, aditis patentibus. Flurum Deus immensus condidit in terram, condidit, non ut in terra maneat, sed hominibus sit vsus, & fructus: quid faciunt? statuunt operarios, ut ex terra effodiatur, & per ionem perocetur: & conducunt operarios, qui ex auro purissimo struant palacia. Hac ratione in coelo struuntur paladia, vel ut quisq; sibi struat, vel relictis omnibus in hac mundo, sit pauper, & despiciat, & humilis propter Deum: & talis quoq; struit in coelo sibi habitaculum. Et qui diues est in mundo, per elemosinam conducit operarios, pauperes: illi struunt palacia. Haec enim non ignota memoria de Troiso Episcopo, qui cum parce viveret in ^{terram} cunctis nihil pauperibus distribuere: quodam tempore sancto Iou,

ni Eleemosinario dedit mutuo multum auri: Episcopo Troilo in som-
 nis aparuit in coelo maonum palacium, hac cum inscriptione. Hoc pa-
 lacium est Troili Episcopi; post paruum tempus, is Episcopus a Tro-
 anne Eleemosinario hanc serlio expetebat pecuniam: in pascio coele-
 sti mutatum illud scriptum, et legit, hoc palacium est Ioannis Eleemosi-
 narij. Ideo opes et diuitie dantur a Deo in mundo: ut per has ascenda-
 mus in coelum. Vt Sanctus Petrus Chrysologus ait. Qui es est, qui me-
 te, corde, et animo in coelis est. Qui non portat, sed calcit diuitias, nec
 illis est inclinatus, et in mente in coelum est eleuatus. Huius rei Belar-
 minus praebet exemplum. Si quis in alto loco quid poneret, alter hoc tol-
 lere cuperet, sedem proscabelo pedam acciperet, versam sedem capiti
 suo imponderet, et id in alto loco positum, tollere vellet: adrisum crues
 concitaret. Aurum et argentum, Deus ut laritor optimus, ita dis posse
 nobis tribuit: ut per ea in coelum ascendamus: pedes Dei sunt pau-
 peres spiritu: si has diuitias, capitibus nostris imponemus, de his coe-
 lum sollicitabimur, profecto nullo modo coelum ascendemus, nihilq;
 nobis aedificabimus. In cuius gratiam sanctus Petrus Chrysologus ita
 ait. Manus pauperis est thesaurus Christi Dni: da ergo terram
 pauperi: ut possideas coelum: da pecuniam, ut habeas regnum Dei:
 da partem panis: ut habeas omnium abundantiam: da pauperi: ut
 des tibi ipse: et quid das pauperi, hoc tu in futuro saeculo inuenies:
 et quod illi non das, hoc aeterni seruabis. O superba ciuitatis mansio
 beatissima! o dies aeternitatis clarissima! quam nox non obscurat,
 sed summa veritas semper irradiat: dies semper lata, semper se-
 curat, et nunquam statim mutans in contraria. Et quis melibe-
 rabit de corpore mortis huius? Eheu mihi! incolatus meus prolon-

gatus est: ibi salus erit indefectiva: ibi anxietas vlla: inuiciditas beata:
ibi societas dulcis & decora. Sanctus Laurentius condidit sibi ma-
gnum in coelo palacium: quia dispersit dedit pauperibus Ecclesia
sancta thesaurum, quem manus pauperum in caelestes thesauros de-
portauerunt, cuius ergo Christi magnus Martyr, & a Decio Imperato-
re Martyrio est coronatus. Omnis enim sibi in coelo palatia stru-
ere potest: patientia, obedientia, & humilitate, & voluntaria pau-
peritate, aut erogando elemosinas pauperibus. Nostra gloriosa Vir-
go, non tantum his predictis medijs, in coelo struxit palacium; in ad-
dico modo, & similes, nullus mortalium unquam habuit: & totius vita-
sue suam patientiam, miseriam, & pauperitatem tollerauit, & cui diffi-
cilis venit, quam illi, qui ex magna familia ortus, fiat pauper, illud
contigit nostra Sanctissima Virgini: illa haec experita: quae ex Recia
stirpe progressa: voluntarie paupercula, marito contempta maritum:
struxit palacium in coelo diuitijs, quas & si habuisset, omnes Dei amo-
re dereliquisset: cum illi tres Reges multum auri obtulerint Christo in-
fantulo Filio suo: sciendo de fuga, & exilio in Aegyptum: pauperibus
totum distribuit: ac pauperum cum Iesu suo Filio, & sancto Iosepho
in Aegyptum discessit. Modus tertius nunquam visus nec auditus;
Christo Dño struxit habitaculum in suo venerabilissimo utero: quod
ideo festo Assumptionis suae Euangelium legitur ab Ecclesia Dei.
Cum intrasset IESVS in quoddam parvulum, quod Sancta Madalena fuit,
it) profecto quodam: nullum simile habebatur. Et sicut in terris il-
la struxit palacium Christo IESV: similiter Deus coaeternus, in coe-
lo parabat palacium: ut illa in hoc saeculo parauit palacium in con-
parabile: simili modo mundi fabricator optimus Deus in coelo stru-

xit iterum incomparabile palatium: et illam super omnes creaturas exaltavit: secundum Sanctum Bernardum. Superata Mater a Filio, et super omnes creaturas exaltata: tali dignitate: quam Mater talis digna fuit honore et gloria: qua tali decebat Filium Matrem suam afficere. Respice quod sumus Mater nostra clementissima, que in altis habitas, que hic in terris pauperes nunquam sperquisti: te in vocamus, nos pauperes, Dei oratione sedula; in celo nobis struc palacia: vel nobis tu is meritis conferre struendi copiam materia: sanctas virtutes: cum deus Filius tuus, tibi construxit palacium in celo: ita nobis tua gratia struere dioneris: ut Deum et te laudare mereamur. Amen.

Caput Decimum quartum.

Maria Virginis speciale privilegium Castitatis.

Mysterium secundum quod gloriosa exaltationis in coeli palacio: quod dicto Episcopo sancto Thoma, his verbis revelavit nostra gloria, sa Virgo Maria. Gaudeo flore virginali: qua honore speciali: transcendendo nitate numerum. Nemo nec cogitare, nec dicere poterit: quia omnes perfectiones et virtutes, in Deipatre fuerunt: specialis tamen et principalis castitas: qua singulari privilegio est adscribenda. Est verissimum dictum illud. Omne pulchrum difficile. Castitas difficilis, et pulchra. Difficilis: quia nec noster Salvator Christus Iesus nec Divus Paulus Apostolus et Doctor omnium gentium, ausus est eam pro lege, vel precepto hominibus tradere. Christus Dominus predicator de Virginali Castitate, cum de ea prolixius diceret, ita conclusit: qui potest capere, capiat. Sanctus vero Paulus, de eadem materia scribit ad Corinthios. De Virginibus preceptum non habeo a Domino, verum

consilium dō, ut misericordiam a Dño sum consecutus: ut sim fidelis & castus;
Ero quā pulchra Castitas, est difficilis. Castitas inquit Erem: mater
pulchra dilectionis: & Angelica vite ratio. Radix est odori fera, inimi-
ca pesti, quam Anagallam vocamus. Vere Angelica est Castitas: quae fe-
lit hanc animi pestem, & Anagallam nunquam non amicos habet. Et Sa-
tus Ieronimus ait. Quacūq; virtute polleas, quibuscūq; operibus bo-
nis niteas, si cinctulo castitatis careas, omnia per terram trahis.
Probat de mō male dictus difficultatem; qui miram habet displicentiam casti-
tatis, sciendo vere, quia Dño Deo sum mopere placet, & habet suos ex-
ploratores contra ipsam, in omnibus, in conversationibus, in colloquiis, in
claustris, imō in celulis; ubi nullum potest intrare peccatum: illuc impu-
ritas clauem habet, & sibi aperit: si non potest actu & opere, tamen men-
te: cuius rei sunt noua & antiqua exempla. Inter omnium Christiano-
rum bella & praelia: maxima sunt castitatis insidiae & tentationes: ubi
quotidiana est pugna: sed rara victoria. Seuerum habet aduersari-
um, & orauem insidiatorem, haec pura Castitas: cui licet quotidie dat-
resistentia: tamen manet timor. Admirabilis, pulchra, & alba Ca-
stitas: oculis delectabilis: omnia haec habet contraria impuritas, & se-
ducit Castitatem. Surrexit etiam in paradiso inuidus demon, quā-
nam re? pomo! Hoc erat pulchrum oculis: & menti delectabile, & co-
medit: in primis scriptura sacra ait. Vidit mulier, quia arbor esset
bona ad vescendum, aspectu delectabilis: eroq; pulchritudo: ut lenitur:
Aut est concupiscentia oculorum: aut est concupiscentia carnis: vel
superbia vite. Etiam in peccatum hoc trinum induxit. Eia pulchra
& formosa fuit: solum a vetula pomum non accepisset. Quaret quis in
hili de Castitate? sic est: statim post peccatum ē paradiso ex pul-
si: & ita mox Castitas fuit abscondita: & primus filius natus Cain ma-
lus: & quidem in Matrimonij statu: tamen post visionem mali: etiam
mali tiros factus. Ita Castitas in mundo est ablata: propter puri-

tatis violentiam: secunda Dei punitione in mundo diluuium. Vnde nostra Castissima
 Virgo quasi ab exilio veniret: restituit mundo Castitatem: ut in-
 tacta in violataq; maneat: iuramento confirmauit Castitatem. Ut in
 5 Capite libri primi habetur. Et Virgo Maria Castissima semper ha-
 buit & habet Castitatem: & habet suos imitatores Castitatis. Inter-
 rogare licet: quare speciale privilegium Castitatis a Deo in coelo Dei,
 genitrici est attributum? propter breuitatem temporis, ponam septem
 rationes: quibus sua Castitate omnium sanctorem superat Castitatem: &
 neminem sibi similem habuit. Prima ratio. Fundatores Religionum ha-
 bent semper Regulas: ut eorum imitatores aut discipuli pietatem et vi-
 tam eo facilius seruare possint: & illis ascribunt, & gloriantur, quia
 consilio illorum & diligentia in sua Religione viuere, & Deo seruire pos-
 sunt: ubi & suos Fundatores Patriarchas nominant. Castitatis Patri-
 archa fuit prima Sanctissima Virgo Maria: quae Religio usq; in finem
 saeculi celebratur: in quam ex viri hunc etiam & femineo sexu con-
 uersos, omnes admittunt, & suscipiunt: & qui licet maculati tandem
 conuertuntur ad castitatis odorem, & quando in corrupti manent, pre-
 stantiores habent coronam; in Virginitatis Mariae Castitate, nulla inuen-
 ta macula: ut ipse sponsus inquit. Tota, pulchra es, & macula non
 est in te. Et Sanctus Augustinus & sanctus Ieronimus testantur.
 In omni Religione est prestantior, qui castitatem conseruauit.
 In primis ipse homo & Deus Christus Iesus: inter Prophetas S. Io-
 annes Baptista: inter Apostolos sanctus Ioannes Euangelista: in-
 ter Martyres S. Stephanus. S. Laurentius: inter Confessores S. Mar-
 tinus. S. Antonius. S. Basilus: hi omnes & quam plurimi in castita-
 te viscerunt. Secunda ratio. Primum Castitatis votum: prima quoq;
 in Religione sancti Bernardini: & in Capucinorum est primus: ut
 lae ante illos fuerunt. Nostra Castissima Virgo Regulam Castitatis

fundavit: quando anni tertij in templo mansit. Tertia ratio. Modo inau-
dito votum fecit, quod partim Deum habens in se Castitatem serva-
vit: partim etiam ante partum, in partu, et post partum inviolata
tam servavit Castitatem: partim quoque quia aspectu faciei, et decore
vultus sui, ut Sanctus Dionysius testatur: Vixit formosa et pul-
chra fuerit: magis ad conservandam Castitatem, hanc Virgo Castitatis signa con-
citavit. Quarta ratio. Occulta fuit Deipara Castitas: in eo substituta
Matrimonij: quando in cistula, preciosae servatur materia vel thesauri,
super mensam ponunt: et parietes materijs cingunt, et adornant. Vita no-
stra est, mera peregrinatio. Castitas Deigenitricis sub palio Matrimonij
nunc cum sancto Iosepho tecta fuit: et ita occulte, et ipse sponsus de cae-
litavit; quod est Christus Dominus mulierem vocavit: et in cruce alium
filium illi commisit: ut tegat suae Matris Castitatem: quid magis potest
vis sub Matrimonij statu lateat? Sanctus Bernardus affirmat. Occulta
est species Castitatis in Virgine Maria! sine corruptione, sterilibus: sine
onere, oracula: sine dolore, puerpera: quid magis potest fieri occultum?
Est denique Castitas: lac habuit purissimum Castissima Virgo. Quidam
Poeta vertendo psalmum soluit. Miki adhuc supplex Mater mea in-
simum: an non est hoc absconditum? et infernus est deceptus. Ratio
quinta. Et Christus Dominus a sua Matre sumpsit Castitatem: nam cor-
pori adscribitur Castitas: et corpus suum sacrum noster Salvator su-
psit ex Maria Virgine, ergo et Castitatem: virtutes aliae animae ascri-
buntur. Sancta Deigenitrix ceteras virtutes a Deo suo Filio accepit:
ut amorem, pauperitatem, et Deitatem, humilitatem: et infinitum
thesaurum sapientiarum virtutum. Castitatem cum lacte a Matre sumpsit

tallatus fuerit

Dei Filius: et castus abus filio oblatu: quia Castissima Virgo fuit. Sexta ratio.
 Antiqua est Castitas, in Paradiso promissa: et Sanctos Prophetas. Maria V.
 verum Messium erat paritura: ergo nemo antiquitate cum illa comparari
 potest: in coelis ab aeterno praedestinata, in Divino conceptu electa fuit. Se-
 ptima ratio fundamentalis. Quod a juventute assuescit: servabit usq; sene-
 scit: verum habet ille versus de Castissima Dei Matre. Mira patrat Virgo,
 quid ni miranda patrat? Mira lora, vita, funere procreante. Ideo quod
 iam dictum est: Admirando Angeli eius in coelum inressum dicunt. Quae est
 ista quae ascendit ex deserto? Habitatio nostra Castissima Virginalis hic inter-
 ris fuit: ut in deserto. Et Castitas securior est inter animalia, quam inter
 homines: et Sanctus Ioannes Baptista hac ob causam exultavit gaudio magno
 in utero matris suae, admiranda Castitatem cum fecunditate: quam ut conse-
 uaret: ut Christi Mater, quae existens trium amorum, virtutis inquam triu-
 jus votum fecit: pariter et Sanctus Ioannes Baptista quinto anno aetatis
 suae in desertum abiit, propter conservandam Castitatem: cum eam mundo
 ostendere obeat, hanc pilis camelorum obducit, varias herbas comedit, vin-
 um non bibit: vnde ista edoctus? certo a Castissima Maria Virgine: ut a Ma-
 gistra Castitatis, quam obrem habet speciale privilegium Castitatis. Et ut in-
 structa palatia, interius et exterius fuerint alba: ita palacium Deipane
 Vitis Castitatis factum album: et folium eius non defluet: nec albedo eius
 mutabitur: ut sit in nostris aedificijs, quando diu sunt pluvia: aut
 quando tempestates humana fragilitatis insurunt, decidit albedo, si-
 mus a pare, manent obductae parietes. Lutherus Apostata fuit cau-
 stus, quando fuit Religiosus: lora aeris tempestate infernalis illa
 pluvia destruxit albedinem: sunt aliorum similia exempla. Albedo
 gloriosa Virgo: nullam unquam sensit mutationem: ipse Deus fabri-
 cator huius sacri aedificij fuit. Albus color est signum Castitatis:
 quare quis, alijs sancti alba castitate virentes, colore albo visi sunt,
 nulla distinctio? imo maxima: ad exemplum. In hoc mundo videntur

vestitus albo colore. Albam vestem induit plebea vilis femina ex vili paruo vel
materia. Regina induit vestem albam ex holoserico aut summi precij elia,
mantibus, et preciosis margaritis contextam: vnus quidem color albus; sed
adornatus dispar. Ita castitas coelorum Regina superat omnes castitates
in coelo et in terra; et ideo Mater Ecclesia Dei invocatur. Regina Virginum:
Virgo Virginum: Gemma Castitatis. Et sanctus Propheta Dauid eam de-
scribit. Astitit Regina in vestitu de aurato, circumamicta vicietatibus.
Sicut apud S. Catharinam Virgo et Martyrem Christi ex sacro eius corpore suo
sanguinis manauit lac purissimum, post mortem: in signum mirae castitatis;
lac quoque Virgo sacratissima viuens, lactauit purissimum lacte Christum Do-
minum: et deiectionem eius excellentissimam Castitatem. Verum habet S.
Ambrosij dictum. Quo quis purior et castior suo corpore, eo maior cu-
stoditus ab Angelis, et cum his plurimum delectantur conuersari. Ore,
vilegiu reddere dignetur participes: illud fiet, ubi peccatorum nostro-
rum emundet et abluet sordes, per nostram penitentiam et satisfac-
tionem: et cordis nostri veram contritionem, nos ante Diuinam Maie-
statem et puritatem. Amen.

Caput Decimum quintum.

Maria Virgo, ut Sol, coelum totum sua gloria illustrat.

Mysterium tertium gloriosum, reuelatum eidem Sancto Episcopo à San-
ctissima Virgine Maria, his verbis. Gaudeo splendens vas virm-
tutum: cuius splendens est ad nuntum: in coelesti curia. Me beni-
gnam et felicem: IESV dignam Genitricem venerant in gloria.

Omnes Ecclesia sancta Doctores conveniunt: & apud Sanctum Ioannē
 legitur in coelis nullum esse Solem. Verus ipse Sol est Annus Dei: imo
 omnis sanctus in coelo est septies splendidi^{or} Sole. Quid verō San-
 ctissima Virgo Maria Mater Christi? Sicut florus absq; macula ve-
 rum Solem agit secundum Deitatem & humanitatem: erō post illum
 maximum habet splendorem Virgo Maria Mater Dei: suo splendo-
 re emittit radios suarum omnium virtutum indeficientes. Solem
 verum agit ipsa gloriosa Virgo. Est electa ut Sol: licet aliqui assi-
 milant Ecclesiam sanctam: ex iustis rationibus: attamen sancta
 Deigenitrici totum ascribitur, ut in coelo & in terra Attendamus ta-
 men quomodo Despara agit verum Solem ex qualitatibus. Ut Sol na-
 turalis habet septem proprietates, ^{na} ~~habet~~ sunt. Sol parit: illuminat:
 vivificat: pellit tenebras: circumit semper: adurit: rorem pluit.
 Virgo Sanctissima plus parit quam Sol naturalis: & licet sit Philo-
 sophorum tale Axioma. Et Sol parit hominem: securius dici potest
 hic, quia ipsa non tantum Solem materiale: imo Deum verissimū
 Solem coeternum verbum: insuper tam multas peperit virtutes in
 mundo: quae usq; ad extremum iudicii diem manebunt. Matrem Dei
 pro vero Sole omnes Christi fideles confitentur, & confitebuntur. In
 coelo autem spiritualiter parit totius quoties filios, quibus impetra-
 ta peccatorum venia: hos ante conspectum Divinae Majestatis pre-
 sentat. Sancta Deigenitrix magis illuminat, quam Sol: quae ad tem-
 temphum, & coelum radiorum suorum splendore ita recreat: quod can-
 cunctas illustrat Ecclesias: quoniam sunt haec Ecclesiae? nisi hic in
 splendorem: etiam si sint praevisima peccata: quae sua intercessio
 tollit, & conscientiam illuminat: per suam sanctam inspirationem
 est mediatrix causae: quos enim mortuum fuit: iterum dat vitam,

Deus creauit mundum: mundus ita factus malus: ut mors in mundum immi-
sa est: reuiuicat Virgo Maria: parto in mundum Christo Dño: quod Sanctus
Bernardus testatur. Memento in te respiciunt omnia creatura rum oculis
Maria: quia in te, & ex te, manus fuit benigne Dei omnipotentis: quid
quid creatum fuit: denuo quasi illa creat. Res mirabilis ad conside-
randum. Deus creauit mundum, creauit et paradysum propter consolatione,
homo destruxit: Maria Virgo restaurauit: & quidem ^{per} Filium et Deum.
ctus: & tota Virginis sanouinis effusione iterum reedificatus: cum
mors a terrena sit sublatā. Maria Virgo maior pellit tenebras quam Sol,
quæ dum semel abierint, non redeunt amplius. Sol permittit in mun-
dum tenebras: noster Sol, repellit tenebras huius mundi, quando uerum
Solem ut ex noua lucerna benedicti ventris sui, in mundum produxit:
quæ ita de se loquitur. Ego sum lux mundi. In ueteri testamento Zacha-
rias clamauit. Illuminare his, qui in tenebris, & in umbra mortis sedent,
An non dense tenebre fuerunt: adorare, sculptilia: & illa pro uero Deo
habere? an non crassa tenebra: uelle Dei Euangelium contemnere? Et
quis has tenebras sustulit? Sol noster Virgo Maria: celsa uir max idola-
tria nato nostro Salvatore. Senex Simeon repletus Spiritu sancto
hic deprecatur Christum IESUM in uerbis suis. Venit lumen ad reue-
lationem Gentium: nec amplius diaboli dederunt responsa. Nostrijs
quoque temporibus deficiunt heresia, mala infecta peste, parua adhuc
quædam spirant, quæ Deo auxiliante breui sunt suffocaturæ: per hanc
ob causam ut dictum sancta Romana mater Ecclesia, in Matutinis can-
nendo affirmat. Gaude Maria Virgo, cunctas hereses sola interemi-
sti, exstinxisti sustulisti. Vbi noua aliqua heresis in mundum ori-
tur: nox Deus talem Religionem excitat: quæ huic Religioni male-
dicte aduersatur: & hi Religiosi totum adscribunt nostræ gloriæ
Virgini Maria: ut Sanctus Franciscus, Dominicus, Leonardus. Sancti

Patriarcha quem non honorem Deipare annunciarunt. *Adurit Maria*
 Virgo maior quam Sol, qui tempore hyemis Sol materialis non habet ca-
 lorem: ineffabilis Virginitas Sanctissima comparatio: quae sic nostrum Sa-
 uatorem in suo sanctissimo utero adusit: et totus mundus gelidus et
 frioidus factus, ad instar glaciei: ionem hunc coelestem, et Solem iustitiae
 non denodiat: quousque noster Saluator Christus Iesus hoc testatus est.
 Veni in mundum ionem mittere: et quid aliud volo, nisi ut ardeat. Du-
 plex est ionis mysterium a Deo: unus ionis amoris Dei ad saluandum: se-
 cundus ionis infernalis ad castigandum. Omnis hominum ex his duo-
 bus unum sustinere coeatur. Malefictus daemones ad aeternalem et infer-
 nalem pellit ionem. Virgo nostra gloriosa ^{et} meliorem in uirtutibus ionem: nemo
 dicere aut negare poterit: quod multi meritis et precibus Deigenitri-
 cis, ab ione infernali liberi facti sunt: et ione amoris Dei accensi, coele-
 stibus deliciis fruuntur: solus infernus in aeternum hunc pati et in eo cre-
 mari debet. Rorem pluit Maria Virgo, quam Sol, ros terrestris facile
 siccatur, nullum fert postea fructum, nec ubique facit humidum. Patres
 sancti in limbo, clamant, uant magno desiderio. Porate coeli de super, et ne-
 bes pluant, iustum decepti sunt: terram inquam pluebat noster Sol Ma-
 ria Virgo: quae uelut humiditatem lacrimas et sanguinem in coelum emit-
 tebat: et ibidem nubes facta, in sancto utero Solis huius, ut Propheta vo-
 cat nubem leuem, quia sine viri semine: imò in castitate concepit nos-
 trum Redemptorem: abunde hic ros super terram pluebat. Et terra
 hanc fecit humidam sua fecunditate, usque ad inferiorem terram. Ultimo
 opem et est praesens, per gratiam Dei, et suis meritis iuvat iustos et pec-
 catore: ut Sol dat concordentem pluuiam bonis et impiis, et nobis om-
 nibus. Sol noster Maria Virgo: maior et bonis impetrit pluuiam amo-
 ris Dei. Insuper in quatuor quingentis annis noster Sol, solis festis, quae
 sacra Ecclesia celebrat. Tempore hyemis, Annus incipit a Decembri
 ut et Aurea porta quando fit Annus iubileus Roma in Vigilia Nati-
 uitatis Christi Domini: ibi Summus Pontifex, hanc sacram aperit por-

tam. In hyeme quoq; celebratur festum Immaculate Conceptionis Sanctissimae Virginis Mariae: & demonstrat, quod in frigore, oportet incipere Deo vivere in hoc mundo, et fugere a calore huius mundi: ut nostra Virgo gloriosa, quae nec originalis peccati, nec huius mundi sensit calorem.

Ver; Sancta Dei Ecclesia in Vere festum Annunciationis Deiprogenitricis celebrat: Nam ex terra flos creditur: & in Vere varijores sunt flores: ita in sanctissimo utero eius crevit flos ille, qui se florem cāpi vocat. Aestas: Festum aut Assumptionis Divae Virg. Matris Dei, quando ne sis plena adest, & spiritum in altum erigit: gratissima coelo facta mensis, ubi iam matura spica a sole coarctata iam adusta, usq; in coelum altitudinem suam erexit. Autumnus: Festum comemorat Nativitatis sanctissimae V. Mariae: quando fructus benedicti ventris eius sanctissimam in usum totius mundi Christus IESVS se ipsum prae-buit, & copiose horreum adimplevit. Haec arbor fructibus suo fructu esurientes cibavit: ut carit in suo Antico. Esurientes implevit bonis. Et magna siti sitientes potavit, eos haustu sua liberalitatis. Deinde Sol habet duodecim signa zodiacica: quibus coelum & terram laetificat. Et nostra Sanctissima Virgo similiter coelo & toti mundo mirram praestat gratiam.

+ arboris

Primum signum est Aquarius. Penitentia sancta: omni peccato: tamen propter nos & amorem Dei plurimas fudit lacrimas; Secundum signum est Pisces: Ieiunium & magna abstinencia eius, quam re extremi iudicii elioet pisces malos & malos: quos vero Iudici praesentabit, malos vero foras eijcet: propter Filij sui honorem. Tertium signum est Aries vel Taurus: oblatio suavis: vel quisq; principis V. Patriarcha Abraham obtulit suum filium, deinde florum sine macula. Quartum signum est Taurus. Signum est virginitas: summa custodia, in peccatis: & hanc Virgo castissima habuit, manens pinovis gratia divina: ut in cornu peccatum repulit: sua immaculata conceptione, vita & castitate. Quintum signum est Gemini: amor conexus: quo praecpta: Amor Dei & proximi: hoc unum effecit V. Maria ubi noster Salvator factus Deus & homo: a n

mando illa Deum, amavit & hominem: eodem modo Deus homo factus est. Sex-
 tum signum Cancer. Est rectissima via in coelum, sic euangelio: ut mundus
 docet: nemo inueniet in mando viam in coelum: oportet ut cancer retroire.
 Virgo nostra Maria, statim a iuuentute abiit in templum. Sanctus Io-
 annes Baptista: qui sancto est natus: cum Deiparitrice retro in deser-
 tum priusquam ad Herodem abiit. Septimum signum Leo. Est vis
 et potentia. Virgo Maria Leonem ex tribu Iuda peperit, ergo fuit Le-
 onis: nam & maledictum leonem infernalem vicio: et caput eius sua po-
 tentia contriuit. Octauum signum Virgo. Est vera castitas. Unica
 Virgo talis inuenta: quam ita amor Dei & ancilla exiit: quia cum ani-
 ma & corpore, in coelum assumpta est. Sub eodem signo festum glori-
 a Assumptionis celebratur. Nonum signum Libra: signum est com-
 mixtionis. Humanitas cum Deitate: hoc totum nostra Domina clementissima
 est. Virgo gloriosa in phialam posuit hominem suum Filium utrague phia-
 la fit aequalis. Decimum signum Scorpio. Est sui ipsius mortificatio.
 membra sui sacri corporis mortificauit: nunquam ionis temeritatis: acce-
 sum habuit. Undecimum signum Sagittarius. Metam in coelum ostendit.
 Sanctam Elizabetham expressit. Et exultauit Spiritus meus: in Deo Salu-
 tari meo: in villa re nunquam defectari voluit. Duodecimum signum Ca-
 pricornus. Est signum profectionis, vel secutionis. Christum suum mi-
 ctissima Matre sua in praesepe contemptum: postea sub sua amara passi-
 onem, ad Annam, ad Appham, ad Herodem superbum Regem: ad iniquum
 Iudicem Pilatum: ad crucem. Ultimo ex monte Oliueti in coelum: nostra Virgo
 gloriosa illum ubique secuta: qua deinde usque in coelum post ipsum abiit, et
 corpore & anima. Verissime agit Solem verum: & licet ad instar Solis de
 ipsa loquitur, illuminat & praesentia totum coelum: hoc tantum propter hu-

militatem eius profundam loquitur: quæ eam hinc usq; in coelum euexit. Esto
igitur nobis verus Sol, Virgo potentissima: nos cæcos illumina: ut in æter-
num hos duos Soles scilicet te & Filium tuum IESVM intueri chori effi-
ci mereamur. Amen.

Caput Decimum sextum:

Mariam Virginem ut Dei Matrem omnes sancti in cœlo hono-
rant & collaudant.

Mysterium quartum gloriosum coelestis illius ac gloriose habitatio-
nis Deipnitridis Virginis Maria: quam supra dicto Sancto Episcopo
cantuariensi reuelauit: dicens. Gaude splendeas vas virtutum: ^{meum} ~~meum~~ ple-
dens est ad nutum: tota coelestis curia. Me benignam & felicem: IESV
quam Genitricem: venerant in gloria. Nihil in toto orbe terrarum a-
mabilius, suauius, & acceptius inueniri: haberi potest, laude, gloria, & ho-
nore: ubi quis in mundo maior & elatior, maiorem sibi cupit, & appetit clari ho-
norem: verum plus noster Saluator Dominus Deus noster, qui in altis ha-
bitat: semper zelose & feruenter tuetur & defendit suam laudem & glori-
am, dicens. Gloriam, & meum honorem nemini dabo: & grauissime offendi-
tur, quando quis Deum blasphemat & contemnit: & maxime Deo despectus,
se ipsum Deo aequalem facere: quod ausus tentare & presumere tuus pissima
bestia, superbus in cœlo lucifer, inde postea expulsus & ejectus, & usq; infe-
rorum infima de trusus, & hanc ob causam primus noster Parens stolam
gloriatæ est: ut iterum nostris Parentibus honorem pristinum restitueret.
Ipse coæternus Deus, ut ita dicam, debuit formam & speciem abiecti homi-
nis peccatoris, summam pati & subire contemptum, & dishonorem: per quod
nobis iterum restituit honorem. Mox tantum quis corde & animo cle-
uote recolligere velit Dei dispositionem: & amaram Christi Dñi passio-
nem, pro nobis perperam contemplari mereretur: clarissime reperiet, quia

sumere,

omnium suorum dolorum, nihil gravius fuit pati nostro Salvatore, quam
de tractionem sui sancti honoris. Nam pro nobis omnia Christo IESU
patientem, semper majores ac majores dolores infligebantur. Ut in pri-
mis in horto captus, funibus stricte ligatus, in odium ut latro,
hinc et hinc tractus, colaphis coesus, flagellatus, spinis coronatus, ve-
stibus spoliatus, contumeliosis affectus, maxima cum ignominia ad Ponti-
ficem, ad Pilatum, et ad Herodem ductus, false accusatus, et iterum re-
missus: falso iudicio mortis sententia damnatus; quem primum videtur eius
sancto honori fuit derogatum: quia Iudei iniqui Barrabam latronem et
homicidam Christo Domino meliorem praeponuerunt; unde mox secretum super
nostrum Salvatorem fuit latum: iam majorem de tractionem nostro He-
remptori imponere non potuerunt, et de tractionem eius sancti honoris,
est mors secuta. Duplex in hoc saeculo habetur honor. Vnus secularis,
hic semper suam auctoritatem in hoc mundo tuetur. Alter spiritualis;
et divinum honorem defendit. Sed mirabiliter homines in hoc saeculo suum ho-
norem praeferunt et exultant, imò plus quam vitam suam, et plus quam bon-
nam et suam substantiam. Verum illud habet quod Cato scripsit.

Omnia si perolas, famam servare memento,
Qua semel amissa: postea nullus eris.

Et dicit quidam magnam pecuniam amittere, est magnum damnum: bonam
famam perdere, multo majus damnum: sed Lex summum bonum amittere infi-
nitum damnum est habere. Honor huius saeculi est vanus, instabilis, est
transitorius. Aman honoris gratia et finis eius quis fuit? altissimum
Honor vero divinus in hoc mundo est sui ipsius contemptus. Sicut noster
Salvator operatus est: ut sancta mater Ecclesia canit. Proposito sibi can-
num et aeternum honorem. Sancti si portum gaudebant summi pro Chris-
to Domino ignominiam aliquam pati. Salvator noster bonum iter ostendit,
ad acquirendum aeternum honorem. Venit filius Dei servare, ne illi servaretur:
mox addit. Qui me confessus fuerit coram hominibus, confitebor illum cor-
am Patre meo, et honorabit illum Pater meus, qui est in caelis. Et ut Christy

Dñs seruiuit? propter hominem priuatus honore: heluo, nullum vocat voca-
tus, et demonum habet: hac pro vili homine patienter est passus. No-
nec illum Deus Pater coelestis iterum honorauit, et dedit illi nomen, et
est super omne nomen: et in nomine eius omne genu flectitur, coelesti-
um, terrestrium, et inferorum: et omnis lingua confiteatur: quia Dñs
noster IESVS Christus est, in gloria Dei Patris. Mater Christi in hoc
mundo, seruauit nostro Redemptori: et in omnibus priuata est honore:
nec pro Matre Dei habebatur, pro vili muliere: nec pro Virgine casta
putabatur: ex hospicio ubiq; depulsa, ejecta: tempore passionis Chri-
sti Dñi, sub Cruce statui malle dixerunt: illa namq; patientissimè exem-
plo Christi Dñi omnia pertulit. Quam bene sapuit illa anima san-
cta, qua ait: mens mea solisata est, et in Christo fundata, si enim ita me
cum foret, non tam facile timor humanus me sollicitaret, nec verborum
iacula mouerent. Cui credam Dñe? cui nisi tibi? Veritas es, quae non fal-
lis, nec falli potes. Et in super omnis homo mendax, infirmus, instabilis,
et labilis, maxime in verbis: ita vt statim vix credi debeat, quod rectè
in facie sonare videtur. Sanctissimam Matrem suam ita Christus Dñs
honorauit, et exaltauit: quod nunc et in aeternum omnes sancti in coelis il-
li debitum obsequium tribuant: et deuoti homines in terris, humilibus sa-
nes, ad nomen sanctum Maria tremunt. Interrogemus, quomodo sancti
dei in coelo venerantur gloriosam Virginem Mariam? quibus verbis? qui-
bus laudand; ex informatione illa de coelo: quam Sanctus Ioannes Euangeli-
sta in sua Apocalypsi confirmat. Quomodo adorant Thronum Dñi, et
na? Majestatis sancti in coelo? sine omni fatione quomodo clamant di-
centes. Sanctus: sanctus: sanctus: Dñs Deus Sabaoth. Breuis
coelo, quomodo sancti debeant venerari, Sanctissimam Virginem Mariam,

in coelis? Sanctus Matthaeus Apostolus & Euangelista Christi dñi: enarrant
 nostros Antecessores Deigenitricis Virginis Mariae: & sic concludit. De
 qua natus est IESVS, qui videtur Christus: hanc cantilenam in coelis can-
 tant, & in aeternum cantabunt omnes sancti. Tu es Virgo Maria: de qua pro-
 cepit noster Saluator IESVS uictus. Non potest haberi maior honor Dei,
 para Virgini: quam Dei Mater: non omnes in hoc mundo norunt, hunc titu-
 lum: est sub magno mysterio, etiam apud recentes Christianos hoc serua-
 tum fuit: non seruauerunt perfecte. quid sit hoc Deus? ergo et consequenter
 quid sit Mater Dei? Et multi Doctores Ecclesiae putarunt esse aliquam
 nouam creaturam gloriosam Virginem Mariam: & hoc est verissimum: quod
 si in mundo aliter, fit adoratio cuius, statui: hoc fit etiam & in coelo.
 Aliter adoratur & veneratur Rusticus: Nobilis. Comes. Princeps. Rex. Im-
 perator: in coelo aliter adoratur Deus: aliter Mater Dei: quae Deum sine
 in coelum est assumpta. Coelesti dispositioni & ordini tamen attendamus.
 Quomodo in coelis venerantur sancti Deigenitricem Mariam? Et hoc ut
 melius capiamus: attendamus de nunc exemplum praecedentis sapientiae,
 secus duodecim planetas & sion Iudaicam, quod decem sanctorum choris,
 vel partes diuidamus. Primum sionum est. Aquarius. Penitentiam, Pa-
 ter clamarunt. Porate coeli, de super, & nubes pluant iustum: alter
 illorum ait. Lacrymis meis stratum meum rigabo. In coelo autem sic,
 uictus, neq; clamor: quia per Virginem Mariam obtinuerunt, quod per
 Abrahamum, primum in Diuina praerogatione Antecessorem habent: orationes
 acquirunt, & discunt. Ex te enim Maria Virgo natus est IESVS: qui nos elegit,
 sibi in heredes suos. Secundum sionum Pisces. Prophetas sanctos signi-
 ficant: Hi in terris, jejunijs multis se affligendo: quod & alios cornu & luc-
 gladio: ut Martyres interfecti sunt. Hi per Isaiam Prophetam aduocant
 Virginem Mariam, de qua natus est IESVS: qui haec reuelauit omnia
 qua nos scripsimus, praefiximus: & iam uidemus nostris oculis, & in aeter-

chorum

num contemplabimur. Tertium sionum Aries vel Aionis: Qui producit Apo-
stolos cum sancto Ioanne Baptista: qui vere monstravit Aionem Realem,
ptorem nostrum: quem secuti sunt Apostoli sancti: ut suum sanguinem ob-
tulit: ita illi unanimiter suum sanguinem fuderunt: pro honore Dei. Per
Sanctum Petrum testantur omnes Virginem Mariam de qua natus est Iesus,
quia talem in excelsis suam gloriant in aeternum habituri. Quartum sion
num Taurus: lesionat Confratres: Qui sinon lari sua virgilia dechnarunt
a peccatis: et verbo Dei pascebantur; coram asperitatis vita sua, et su-
ma patientia in aduersitate male dictum diabolum punde bant. Per S.
Iosephum Sanctissima Virginitas Sponsum omnes laudant Virginem Mariam
de qua natus est Iesus: qui eos in aeternum ad pascae coetestia per-
duxit. Quintum sionum Gemini. Qui ostendunt quos amores erba de-
um: Eiam et Enoch, quos verus amor in paradisu adduxit: nec coe-
lum in ore li voluit: nisi amorem suum et ad Deum prius testentur.
Maior in coelo amor: quando propter honorem Dei occiduntur: quia
in coelo praesentia, praeterita, et futura apud Deum: hi genua flectentes
ante Virginem Mariam de qua natus est Iesus: qui dabit illis ma-
iorem occasionem ad altiore locum: per illorum sanguinem effusum,
et oande bunt in aeternum. Sextum sionum Cancer, Martires de-
clarat. Quia rubra via, retro, contempla mundi vanitate, ut gen-
cer in coelum abeant. Per Sanctum Ioannem Baptistam, via Re-
gia, quam ille inuenit, viam et semitam quidem rectam fecit, et om-
nes qui haec sequuntur viam, magnificant Virginem Mariam de
qua natus est Iesus: qui illis dedit vincere tormenta huius mun-
di: et coronas immortalis praeparauit in aeternum. Septimum
sionum Leo. Ecclesia sancta pro ducit Doctores: quia sua vir-
tute et potentia doctrinae defenderunt Dei honorem, et dilacer-
runt infernales leonem eius pro sapiam: hereticos proficiant,
aduersarios scripturae sacrae contempserunt. Per sanctum Grego-
rium Papam omnes venerantur Virginem Mariam de qua natus est
Iesus: qui misit illis Spiritu sancto in mundum donum sapientiae ad
maorem sapientiam Dei illis perduxit: ubi sedent in cathedra de-

ctoratus in corruptilibus gloria aeterna. Octavum signum Virgo. Castitatem
 designat: quae super secutores producit omnes. Antiquissima est Regina Vir-
 go Maria, omnes sancti, pro hac virtute exhibuit castitatis in facies pro-
 strati habent summas gratias prima Virgo Maria, de qua natus est Ie-
 sus, qui sua oratio parit omnes: quod tam solemnem de suo corpore obli-
 merunt triumphum: cum quo post iudicii diem, una omnes iudicii aeterni
 in coelesti castitate fruuntur. Nonum signum Libra: designat Ma-
 trimonium: quod in una eademque phiala unanimiter habitant cum Deo
 per bona opera, regnum Dei occupantes viam certam, utriusque phialae con-
 equantur: ab his Asiam cum Eva et omnes coniugati de misce adorant Vir-
 ginem, de qua natus est Iesus: qui confirmabit Matrimonium, per vin-
 culum amoris non separabit in aeternum. Decimum signum Scorpio. Si-
 gnificat omnes Religiosos: hi mortificatione carnis facta: sui ipsius fuerunt
 fragrantiam mundi, quasi in luctu, vestiti nigro, et aeternam adimplentes,
 salutant submisit Virginem Mariam, per Sanctum Benedictum: de qua
 natus est Iesus: qui in pulchram illis vestiet vestem immortalitatis,
 in throno altissimo, faciet eos habitare in aeternum. Undecimum signum
 Sagittarius signat Eremitas: qui mali nihil fecerunt, solummodo quasi
 ad metam in coelum tensunt, terram nihil curant, homines raro videt,
 suis sacris in coelum mittunt, quod ipsum coelum est conquestum dicendo.
 Vulnerasti cor meum si est anima devota: illi per S. Paulum primum E-
 remitam adorant Virginem Mariam de qua natus est Iesus: qui illo-
 rum fuit, quasi meta aurea meritum, quia perueniunt, et non aber-
 sionum est Capricornus: iste pellit ad adorandum Deum omnes Inno-
 centes: hi suo veloci cursu, ut capri in sua innocentia, non evitaverunt te,
 ex coelum effugerunt, ibi simul una occident, suas ceruices submitte-
 adorant Virginem Mariam de qua natus est Iesus: qui omnes parvulos

ad se venire iubet: & in coelis vultum suum intueatur, cum Angelis
& sanctis Dei in aeternum. Accendamus ergo illos exemplo: quomo-
do Deo officium nostrae servitutis exhibere debeamus: ut in aeternis in
hoc sacro, & clameamus ad Virginem Sanctissimam. Sis igitur in
aeternum benedicta: quia ex hoc Deus est IESVS Deus noster noster: qui
nos suo tempore, in tot nominatas cohortes in Regno Dei collocare
dignetur: ut numerum ordinum, qui casu luciferi diminutus, valeamus
adimplere: & tibi o gloriosissima Virgo Maria & IESV Deo nostro ser-
uire in aeternum mereamur. Amen.

Caput Decimum septimum.

Maria Virgo, quod vult a patre suo Filium obtinet in coelo.
Mysterium quintum, quod exarare volo, est summa nostra utilitati,
ac maono gaudio, atq; Virginis Mariae gloria & honori. Quae praefato
sancto Episcopo revelare meruit, his verbis. Gaudio nexu voluntate,
tis: & amplexu charitatis: iuncta sum Altissimo: & ad votum hoc ha-
beo: quid quid ego postulo: a IESV dulcissimo. Iam profecto multo feli-
ciores sumus: audito tali nuncio: prima ex parte, nam haec sacratiss-
ima Virgo, omnia quae vult impetrare potest: secunda vero ex parte,
est Mater misericordiae & summa clementiae. Recedant ergo pro-
cul a nobis, omnes maledictae desperationes imaginationes: adsint a
nobis quoq; pravae presumptiones, ac mala consuetudines. Quod si
nichil a patre summu & optimu Deum obtinuerimus, nobis hoc imputen-
mus. Etenim nos sinolari haec Virgo clementissima & sincero amore
prosequitur: & pro nobis multum sollicitatur: quia nostra vera est
Mater. Alij sancti Dei, sunt, ut nostri copati: qui aliquando de no-
bis parum sollicitantur, & exiguum exhibent amoris effectum: tamen,

verè minorem, quàm Mater nostra. Nam sicut Christus Dñs fuit Vir-
 gini Mariæ in carne similis: eodem modo Maria Virgo Christo Dño fuit
 similis in anima: vt amor Christi Dñi excelleret omnes nostras epe-
 trinas, et cordis perfectiones, et animi rationes: similiter affectus amoris
 Virginis Sanctissimæ, superabat omnes affectus hominum. Et idem amor
 adnotuit in corde Virginis Mariæ: dolorem et passionem nostri Saluatoris, v-
 bi aduertit, quia sic oportuit fieri: vt redimeret genus humanum, et ex
 diabolica potestate erueret. Ac proinde præcipua est et singularis ma-
 lorum et bonorum omnium Christianorum mediatrix et auxiliatrix: si-
 ne qua non nisi omnia bona ad nos à Dño Dño procedunt. Quod S. Ber-
 nardus illud affirmat: vt supra dictum satis. Statuit Deus nobis ni-
 hil dare, nisi per Virginem Mariam: nam vt se ipsum in hunc mundum
 non obtulit, nisi per illam: quid ergo nobis villora daret, nisi per Vir-
 ginem Mariam. Omnis quidem testari tenetur, cum S. Bernardo; qui ita
 ait. Omnibus omnia obtulit Maria Virgo, sapientibus et insipientibus,
 magno amore debitor facta est omnibus: sinum suæ misericordiæ
 aperuit: vt de illius plebitudine, omnes accipiant: captiuus liberati-
 onem: infirmus sanitatem: afflictus consolationem: peccator veniam: iu-
 stus gratiam: Anxius auxilium. Et vltimò Sanctissima et inuicta
 Trinitas gloriam Filij, personam corporis humani proprietatem:
 nullus deniq; est: qui se abscondat à calore eius. Et quomodo fili-
 us de nosaret quid Matri suæ, quidquid petierit. Quando Regis
 Salomonis mater Bersabea inotessa ad Salomonem rogam, vt
 Ananie pro vxore daret Abidail Sunamitem: ita suus filius
 Rex respondit Salomon. Mater mea, peto quid vis: non deceat enim,
 vt à te auertam faciem meam. Quid ^{peto} quid vis? noster Saluator Christus
 Iesus, et Pater misericordiarum, dilecta sua Matri misericordiam de-
 ne daret? et ideo cum corpore et anima Desponsatrix in coelum est
 assumpta: vt utroq; modo ad placandum Deum Patrem omni po-

tentem, et unicum suum Filium placaret. [†] Vnde erō tam multa et pra-
clara miracula quae fuerunt et facta sunt et fiunt per merita Dei para-
Virginis in sacro corpore et anima. Corpus ad obsequia corpori sui Fi-
lij praeſentavit! Anima exemplo perfectionum et decus vir-
tutum declaravit sanctitatem: quid non impetraret. Verē efficax ipsius apud
Deum intercessio: quae nihil aliud petit, nisi ut maior Dei gloria in
in coelo et in terra crescat et audeatur. Sequuntur septem verba in
Cruce à Christo Domino prolata: quae maiorem effectum toti mundo de-
monstrant. Primum verbum, quando Christus IESVS in Cruce pro pecca-
toribus oravit. Et nostra Virgo gloriosissima incessanter orat. Dñe
meus et Deus meus. Parce peccatoribus omnibus, quia nesciunt, quid
faciant. Christus Pater et Salvator noster, uti latronum ad pro-
misit paradysum: illa continuo orat: ut omnes latrones et peccatores
salvantur: sint tecum Deus meus omnes in coelo esse desiderat: et to-
tum quod vult, impetrat. Christus Pater Sancto Iohanni dixit. Ecce Ma-
ter tua. Ecce filius tuus. Quod et Virgo Sanctissima repetit. Ecce om-
nes filij mei, qui me pro sua matre agnoscunt. Christus IESVS in Cru-
ce clamavit. Deus meus: Deus meus: ut quid dereliquisti me? Et nostra
Virgo Maria ait. Tu Christe IESV, et Fili mi, propter peccatores fuisti de-
relictus in Cruce: sed modo ad dexteram Dei Patris omnipotentis sedes: hos om-
nes Deus meus non derelinquas, quos omnes tua amara passione redemi-
sti. Christus Pater protulit in Cruce: quia valde sitit. Et Virgo gloriosa
similiter quod sitiit, quod suus Filius: scilicet salutem totius humani ge-
neris dicens. Ecce nunc tempus acceptabile: ut tu Christe IESV delecte
Fili mi, delectas et exstinguas tuam et meam ardentem sitim: ut quam pluri-
mos salvos facias. Salvator noster conclusit sermonem verbo. Consum-
matus est salutare tuum Deus meus, per satisfactionem amaræ pas-
sionis tuae. Et Mater Christi simili modo repetit vocem omnium de-
ctorum: ut omnes in coelum accipere gloriam. Christus Dominus com-

mendoit eum sanctum spiritum, in manus Dei coartum Patris. Et Mater
 nostri, Salvatoris commendat quem peccatorem: hoc etiam dicendo.
 Deus meus in manus tuas commendo spiritum meum: spiritus etenim me-
 us est, omnis hominis: quasi sit meus filius, quem suscipio in Agone
 mortis eius, in manus meas, & de manibus meis, eum reddo in manus
 tuas. Etenim similia sunt quotidie plurima exempla & miracula
 per gloriosam Virginem Mariam. Et quare quis, quare in vita sua
 Christi Mater, in mundo nulla fecit miracula? Huius questionis po-
 nam septem rationes. Prima ratio. Ne fiat idololatria cultus,
 ad quem populus Iudaicus fuit totus inclinatus. Christus Dominus, ut
 primum septem panibus aliquot millia hominum saturavit: mox illi
 pro Rege habere voluerunt: & ideo se abscondit, & in montem abiit.
 Si in vita sua Maria V. aliqua miracula, in sua perfectione fecisset:
 illam pro Deo coluissent: ut Epiphanius meminit. Si in principio Ec-
 clesiae Dei propagationis sanctae fidei, inter Christianos error talis fue-
 rit: ut Virgini Mariae cultum, ut soli Deo omnipotenti redderant, ino-
 tri Dei in offeritorio Missae sacrificio panem & vinum offererant: quid si
 miracula patraisset: quare & ob hanc rem & sacrum corpus non mansit
 in terra: ut etiam Moysis Patriarcha, ne occasio daretur idolatrie.
 Secunda ratio. Propter profundam humilitatem: ne homines habeant illi-
 us notitiam, a Deo impetravit: ut in vitiis faciat aliqua miracula:
 Salvatorem accersit: illud solum desideravit: neq. etiam facile nostrum
 bus est conversari: illud solum desideravit: quod in suo Antico testatur.
 Ut Deus respiciat humilitatem ancilla sua: pro maximo miraculo
 illa coelum fuit: coelum nullum patrat miraculum. David Propheta psal-
 mo suo ait. Celi enarrant gloriam Dei. 18 psal: non opus habet alijs
 miraculis: & nostra Virgo gloriosa fuit totius mundi miraculum!

Quarta ratio. Ut Christi Domini Apostolos non impediatur; qui fecerunt magna miracula: sicut et Sanctus Ioannes Baptista, nullum fecit miraculum, ne impediatur nostrum Salvatorem. Nostra sancta Dei genitrix sciuit Dei voluntatem, Dei et suo Filio, et sanctis Apostolis totum reliquit: suo Filio propter reuerentiam: sanctis Apostolis propter maiorem Dei gloriam, et declarationem aenigmatis veritatis in Euangelio: unde etiam orta est. Quinta ratio. Christus Dominus et Salvator noster, precipue fecit miracula, propter confirmationem sanctae fidei, et suae sanctae doctrinae: quod confirmat et S. Marcus in suo Euangelio: quando coelum ascendit, ad suas Apostolos ait. Sion autem eorum habet sequentes: quae suo ordine enumerat. Mater Christi Domini non praedicauit Euangelium: nec voluit facere miracula: totum commisit sanctis Apostolis. Sexta ratio. Fecit maximum miraculum: nullum aliud facere voluit. Quod est maius miraculum? An coelum visum dare? vel mutos facere loqui? vel mortuos resuscitare? vel deum ipsum parere? vel etiam omnipotentem Deum de coelis in suum sinum utrum de trahere? Miracula nostri Salvatoris in toto mundo sunt in magna copia: vnicum inauditum: nunquam amplius in saeculo tale fiet, neque fuit: vnicum hoc fuit contenta: viliora quod minus curauit, ut miracula faceret. Et licet alij summis illustrati, tamen aliquo speciali loco, vel in singulari Regno aut Principatu, vel in singulis locorum, virtute sua facit haec quoque miracula, in multis proximis! in multis ciuitatibus, in multis templis, in multis locis: ubi sine per suis statuas, vel imagines, altaria, non manifestaret magnam fidem suam? Est enim prima etiam post Deum in coelo. Ut S. Petrus nardus his verbis demonstrat. Merito sancta Dei genitrix in hoc saeculo fuit vltima: cum iam in coelo facta sit prima: merito facta in coelo Domina omnium: quae in terris facta viliissima Ancilla: merito super choros omnes Angelorum exaltata: quae super omnes viuas, super omnes peccatores, et super illam, ex qua septem demonia sunt eieci, sua admi-

rabili familiaritate se humiliavit: totum in coelum servavit: ideo nobis etiam
 am quod vult impetrat: ac totum nobis bonum claretur. Et quomodo
 totum? Deus est totum summum bonum: Deum etiam nobis impetra-
 vit: et totum apud Deum impetrat: impetravit: et impetrabit: adhuc
 in mundo existendo, ostendit nobis Deum in humanitate, immortale,
 et invisibilem: in tantum effecit: quia ad suos inimicos venit; illos
 redemit: pro illis passus et mortuus est: impetrat in aeternum Divi-
 nae Majestatis visionem: ut cum gloria et gaudio intueri mereamur:
 impetravit quia Deum a facie in faciem in coelo videre mereamur.
 Quod facilius est, an ut Deus de coelis descendat, in hanc terram et fiat
 aut homo: an ut homo coelos ascendat: et fiat haeres regni coelorum?
 Suppono quod prius est difficilius: utrumque impetravit Sanctissima
 Virgo Maria. Vidit Deum in coelis: ut idem S. Bernardus docet: est
 merces vel solutio nostrorum bonorum operum. Et S. flourens lo-
 quendo de Civitate Dei, vel de habitaculo nostro coelesti: per nostra bona
 opera ita finit. Quousque extendetur cacumen nostri aedificij? dicam
 erod: usque ante conspectum Dei nostri omni potentis. O quam dilecta
 tabernacula tua Domine virtutum! concupiscit intrare hac anima mea!
 O credimini et videte, quam gloriosum est intueri Deum in coelo! ha-
 bemus enim hic promissionem, Deum in aeternum videndi: veram te-
 um coaeternum, totum bonum, et altissimum Deum: hoc est enim illud
 summum bonum: videre videntem: nam illi qui adorant sculptilia: faci-
 le illos vident, sed illos aspiciunt, qui oculos non habent, neque quid-
 quam vident, nobis vero manet promissio videndi Deum videntem,
 et viventem. Sanctissima Mater Dei quasi contractum inivit cum Deo
 Salutore nostro. Filij mei ego efficiam, tu potes videre mundum me-
 ore diens de hoc mundo videntem ex meo utro de mihi ego tu similis tor,
 ut multi hominum te videant in mundo creatorem mundi. Ego efficiam,
 ut multi hominum te videant Deum in coelo. Et sic factum est: et ita

fit, et fiet, et huac contractum fecerunt, et seruauit. Illumina igitur oculos
nostros Domina Clementissima: mediatrix nostra, per paenitentes lacrymas
nostros: ut simus parati: vel tu potius Virgo Sanctissima esto parata:
et oculos tuos misericordes ad nos conuertere, in hora mortis nostrae:
ut satiamur oculos nostros visione tui, in aeternum: et per te hominū
nostrum Christum Iesum. Amen.

Caput Decimum octauum.

Mariae Virgin: ut in terra data fuit summa gratia: ita illi
seruientibus in coelo data est magna gloria.

Mysterium sextum gaudij coelestis Virginis Sanctissima, praedicto
sancto Thoma Episcopo reuelatum fuit. Iterum hic major eroa
nos maternus Deigenitricis Mariae exhibetur amor: quando suo sanctif
simo ore in haec uerba prorumpit. Gaudeo Mater miserrorum: quia Tu
hic in poli sedem: regnis in coelestibus. Connuentem hic mercedem: et fa
cum Virgo gloriosissima, nos participes uelit suorum meritorum. Sunt in
hoc saeculo usq; in hodiernum diem, Congregationes, et fraternitates: imō in
dies augetur, et Religiones: quae suorum meritorum alijs faciunt parti
cipes: scilicet fit: et felix is qui hac consequi potest: uerum hoc est,
majus cum Domina nostra Clementissima, et omnium Religionum Patri
archa nos sua mercede, et praemij gloriosi, omnes faciat participes: ac
benigne nobiscum communicat: et ideo facit: quia in mundo ineffabile
Dei orationem est consecuta. In primis est considerandum: quam ma
gnā nobis est oratio oblata: quam nos quasi scabella pedum eius aono,

scere, et cum summa oratiarum actione accipere debemus: et hoc solum
 considerare: hæc nobis concipere et agnoscere impossibile. Ceditur tan-
 tum in Natiuitatem eius sanctam, in eius vita conuersationem: ac vita
 eius consummationem. Natiuitas eius ex matre sancta Anna: quæ si-
 gnificat oratiam. Nam ut arbor ex fructu agnoscitur: Eroo gloriosa
 Virginem Mariam, quia similis similem peperit. Secundi: an non hæsem,
 ostendit oratiam: cum Deus tanquam summum bonum in Matrimonio et in
 senectute eius heredem largiri dignatus est: et Parentes esse consolatus?
 super omnem spem certe maxima oratua. Quam sancta Deu genitrix
 maximam agnouit: quando est nata ex senibus Parentibus Sancto
 Ioaquimo et Sancta Anna: et nomen illi datum est Maria, sicut Iho-
 mina: illaq; iterum Dñm Dñantium denuit: itaq; ex oratua nata et
 cuita: et maxima oratiam, imo Deum denuit: qui gloriosam Virginem Ma-
 riam maioris preiudicis et donis afficere dignatus est. Deus enim est
 cui uero plus daret, nisi Matri suæ dilecta. Ne quis tamen putet,
 quia hanc oratiam de coelo, sine omni labore Virgo Maria est nata?
 imo summo labore, assidua et feruenti oratione: cuius reiclat festimo-
 rium Sanctus Bonaventura in sua contemplatione de vita Christi l. iii.
 cap. 3. Virgo et Mater Christi reuelauit Sancta Elizabeth in hac ver-
 ba. Eroo putas filia quod hanc oratiam, quam in seculo habui sine om-
 ni otiositate et labore consecrata sum? nequaquam: hoc tibi dico,
 nulla oratua, nullum uirtutis meritum, nullum donum, vel premium a
 Deo et coelo datur: nisi labore, et feruenti oratione, et profunda conte-
 mptione: multis uicibus, lacrimarum effusione, sui corporis mortifi-
 catione: sæpe coitando, loquendo, et operando, quæ Dño Deo placet;
 ut a Spiritu sancto sum esecta: præter sanctificationem singularem,
 ut in utero matris sanctificata sum, per immaculatam conceptionem:
 hæc omnia magno laboris, precio et coelo coëmi et compari. Quando ero
 Gabriel Archangelus nuncium, et coelo mihi attulit, et de incarnatione Dei
 Filij me salutauit, dicens. Aue oratua plena Deus tecum: benedictura
 in mulieribus: mox de oratua Dei prædixit: quam semper habui: præ-

sentiam dei & gratiam prae dicit: ubi enim gratia ibi deus; praesertim ibi,
ubi totum oratio plenum. Deus enim benedictionem iscum inest,
illis prolatis, stat Archangelus. Quare non addit Angelus Dni. Et be-
nedictus fructus ventris tui? ut Sancta Elizabeth exprimit? Non
dam condenserat Virgo: vsq; dum dixit. Ecce Ancilla Dni: sunt verba
spectantia ad incarnationem Dei: ad quod mysterium utrumq; opor-
tuit loqui. Coelum annuebat ut consentiat: terra autem obiebat, iam
consentire. Maria Virgo: quia opus fructus ventris. Salvator noster se-
qui debuit e coelo adnouit. Insuper licet interrogare: quare Arch-
gelus Virginem Mariam vocauit plenam oratio? quid ergo adimple-
uit oratio? aut addidit in vterum Virginitis aduentum Dei Filij? Quod
clare videre est: cum vas sit impletum, & sit commotum: datur locus
adhuc infundendi & implendi. Vas est duplex: vnum antiquum, quod
antea in usu fuit: in quo haeret, de facibus: si quid noui velit fun-
dere: aut debet elemus purgari, aut per aquam ablu. Alterum vas
est nouum & mundum, in quod sine lotione funditur. Anima & cor,
pora nostra sunt vasa vtenilia, per originale peccatum; cum ora-
tio debeat infundi: opus est aqua benedicta: & per baptismum ne-
cesse est, ut purgetur varijs paenitentijs: postea Deus infundit suam
diuinam orationem. Sanctissime Virginitis vasa anima & corpus vtriusq;
nouum & mundissimum, sine originali peccato, statim gratia Dei est
infusa: ubi Archangelus Dni ad eam inuolatus: ex pauescit de lumine,
& contremuit: ita enim Sanctus Lucas Euangelista ait: audito ver-
bo ab Angelo, Virgo ex pauescit: & commotum est cor illius: & sic man-
sit locus solius oratio Dei: ut solus Deus superius mansit: & imple-
uit vterum Matris suae. Hoc mirum. Eua non ex pauescit in para-
diso maledictum diabolum loquentem: mox consensit, & cum ipsa
fuit locuta: nostra Dei papa Virgo, modo contrario: ex pauescit
Angelum loquentem, & cohabitauit, qualis ista salutatio? antequam
responderet: forte haec ratio: superbia enim in mundo nullum cu-

rat timorem: verum humilitas est semper timida: tamen humilitas est
 causa acquitende. Diuina oratio, licet omnes virtutes quis habeat, si
 ne humilitate nihili sunt: vt videre est libro 2. Regum: et prouerbi-
 orum 15. Gloriam enim precedit humilitas. Cadere vult, non ascen-
 dere, qui ad alta non per, fima tendit: perire vult, qui se in superbi-
 am praedumq, sui praecipitat. Et in alio loco. Humilitatis umbram
 multi, veritatem pauci sectantur. Humilem ostendit indefessa patientia:
 et generosus suimet contemptus. Quanto maior es, humilia te in omni-
 bus. Castitas quam magna virtus, in paradiso non fuit secunda cum su-
 perbia. Castitas cum humilitate in mundo manet secunda in nostra
 Tricenitric: vt etiam S. Bernardus orando affirmat. Nam ha Virgo
 non est superba, et da mihi Virginem, non ita castam sed humilem
 certior enim sum de salute huius, quam de salute prioris. Plena fu-
 it oratio Dei viuendo nostra gloriosa Virgo, in templo manendo a trien-
 nio, et nunquam ociaudo, semper implebat cor suum oratio Dei, usq,
 in finem vitae suae. Et pulchre Spiritus sanctus comparat Virginem Ma-
 riam, et vocat eam. Nam institutoris de longe portante panem: Nec in mu-
 do similis nunquam fuit: quomodo potuit nasci, vbi nullus ros fuit? siqui-
 dem ex maledictione in paradiso orta: terra antea tantum vepres, spinas,
 et tribulos oerminauit: ita secunda terra fuit: quia pro Christo Dno du-
 ris acule etas spinas, pro eius corona ex se protulit: hanc maledictio-
 nem sustulit nostra gloriosa Virgo: etenim terra secundum Prophetam
 David, dedit fructum suum, et huac panem in mundum tulit, quis sic de-
 se loquitur. Ego sum panis qui de coelo descendi. Mater Ecclesia, non si-
 ne grandi mysterio post Natiuitatem Christi Dni Sancti Stephani Proto-
 martyris festum celebrat, ostendit mysterium, dum huac panem, in illa na-
 ui attulit Sanctissima Virgo: et ne venti fluctibus coitetur impositum San-
 ctum Stephanum: vt grauius pondus habeat, nemis sit retro in coelum. Merca-
 tor coelestis li benter suscepit huac preciosam thesaurum, et ille ad intuen-
 dum thesaurum consurgit, et vidit, quid bona fuit negotiatio illius. Quomodo S.

Stephanus, quod in aperto caelo IESVS stetit, voce magna clamavit. Ecce
ce video coelos apertos, & IESVM stantem a dextris virtutis Dei. Corres-
sus est coelestis Aether familias videre hunc lapidem preciosum: in coe-
lis non dantur similes thesauri. Ut primum terra agnouit, quia vili
precio panis hic deliciarum emitur: mox per varias materias incoe-
lum res honoras annectere, & computationes facere: ut S. Laurenti-
us pro terrea craticula: S. Bartholomaeus pro cultro: S. Paulus Apo-
stolus & Doctor gentium, pro gladio emerunt, hunc panem coelestem: limo
habitu, vel ad Deum deuoto suspirio omnes potest consequi regnum Dei: quis
hoc effecit? oratio Virginis Mariae. Assumpta in coelum corpore & ani-
ma, singulari sua oratio, aeternam gloriam praeparat omnibus Chri-
sti fidelibus, & suis electis. Deo genitrix Virgo Maria, videtur vti af-
chymia, ferream craticulam, cultrum, gladium, conuertit in purissi-
mum aurum, nos lapides sanonae spersos, & alia Martyrij genera, in
preciosos rubinos commutat, lacrimas in margaritas, & diamantes, bo-
na opera, in virides smaragdos, & saphyros conuertit: pias meditatio-
nes, exercitia spiritum, colloquia deuota, de coelestibus rebus, in ex-
raptos & saphyros transmutat, unde erodit haec? oratio Diuae Virginis,
quam in hoc saeculo summo labore comparauit. Inquit Christus IESVS Gen-
tile venale habeo: quis erit hic? quaerit S. Augustinus coeli cupidinae affectus.
Regnum coelorum: bene est: quo emitur tandem precioso paupertate;
Regnum, dolore audium, labore requies, vilitate gloria, morte vita &
Heu quam durae conditiones! & quam disparis a praeteritis, a sustinendum
fortasse quantaxat fuerat prius a vetitis pomi doli, inter mille alias & po-
norum & deliciarum capellas, ad arbitrium hominis prodiae sine precio
venales: tantum, solum paradisi mansio constabat: iam per meros acule-
os, corpus & animam sancientes, per Cruces inquam graves, & acule-
os, ad trespas patriam contendere quis subitur. Illa enim est
(secundum Euangelium) Institutor de longe portans panem. Et quia illi

Comparatur.

lam preciosam margaritam inuenit & emit, hanc sua intera vita quasuit,
 incorruptibilem margaritam: sua gratia diuina & speculatione in vita
 inuenit gratiam Dei: & deus est gratia, omnia dedit & comparauit
 illam. Quid uero vendidit? Contempsit omnia in hoc saeculo, & de per-
 fectione vite & virtutum fuit sollicita pro omnibus in hoc mundo. Alii,
 qui primo post suam Natiuitatem sanctificati, alij in utero Matris suae.
 Nostra gloriosa Virgo in sua conceptione sanctificata & sine omni macula
 fuit concepta. Alij eorum post penitentiam factam, post peccata
 sua sancti sunt facti, non nulli non grauiter peccarunt. Virgo Maria
 nullum peccatum commisit. Quidam in statu Matrimonij exemplari,
 ter uixerunt: reliqui in castitate & uirginitate: nostra Dei pura Virgo
 fecunditatem cum uirginitate coniunxit. Et hanc preciosum thesau-
 rum, & inuentam margaritam multi inuidebat, si modo omnibus sibi
 tam fuit furatus: & triginta argenteis: sincero corde eam redimere
 uoluit: cum sciuerit de futuro bono fructu: quod propter salutem
 totius humani generis est factum: sic oportuit fieri, patienter sustu-
 nit, quod per solam gratiam hanc in caelo in gloria existendo, uere sci-
 um precatur: ut eius meritis & precibus, omnes eius electi filij adon-
 ptionis, aeternam gloriam consequantur. Gratia Dei, una est gloria:
 quoque magis abundat gratia Dei, maiorem sperandam habet gloriam.
 Et in hoc saeculo Domini, illos donis afficiunt, quibus maiorem gratiam ante-
 cedem obtineat. Fiat ne quis in saeculo, quod Christus IESVS & Mater
 eius donum summa? ut sua bona claret aliquid, & eius bono fruatur, & ut illa
 ad huc compenset? non seruatur in mundo is moxus: in caelo Dominus Dominus,
 minibus: ut hic & in presenti fruamur gratiam: Mater Christi faciet nobis o-
 miter nam tribuat. Deigenitrix Maria, nostras necessitates recommendat

vendidit

et suo dilecto Filio defectus nostros praesentat. Inquit quis qualis gloria illi
seruientibus in caelis est, praeparata? Sanctus Gregorius in hac miseri-
arum valle tantum quantum his verbis describit. Nec lingua ^{humana} ~~humana~~
exprimere, nec animus concipere, nec auris audire, nec in eor hominis
ascendere potest, qualia sunt superna ciuitatis gaudia? cum sanctis
spiritibus astarte gloria? Dei Saluatoris nostri: faciem Dei intueri? inco-
prehensibilem claritatem videre? nulli mortali ^{in periculo} subiacere? privilegio
immortalitatis gaudere? Alia apud Thomam de Kempis leda libro 2 cap 9.
Hoc tibi optandum est, ut siue per vitam, siue per mortem, Deus in te glori-
ficetur. Cetera nos Deo adiuvante experiemur: quae ut maria, nomen
V. Mariae plura interpretatur Dna: et super nos benedictionem effundit.
Effice igitur Domina nostra clementissima, et singularis Patrona: ut
tua sanctissima oratio, et Divina Majestate tibi oblata et nobis miseris
concessa: ut nos tibi in aeternum orationes agamus: tibiq; nostram salu-
tem adscribere mereamur. Amen.

Caput Decimum nonum.

Mariae Virginis gloria crescit in caelo: et usq; ad extre-
mum diem iudicii crescet: et in aeternum durabit.

Mysterium septimum et ultimum sui coelestis gaudij sancto Thoma
Cantuariensi Episcopo reuelatum: in memoriam nobis reuocamus: cui glo-
riosa Virgo his verbis loquitur. Gaudeo Virgo Mater pura: certa mater
et secunda: quia mea gaudia. Non cessabunt nec decrebrescent: sed cre-
scent et florescent: per aeterna saecula. Aeternus Dominus non mi-
si aeternitatem suam Genitrici conferre potuit: attribuendo illi semper
semper maiorem gloriam. Poterit quis mirari, in caelis oportet ma-
iora meritorum et orationum habere augmenta: nam ibi omnium est bono-
rum abundantia: hic in terra nihil perfectioris inueniri potest: uno

ex terra quæ misera est & afflicta, inutilis, & vile mancipium, coeli man-
 cipium reputatur: totum à summo coelo, ut ab aliquo glorie emen-
 dante cooptetur. Et enim coelum totum dives, omnibus bonis abundat, & af-
 fluit opificijs. Inter ceteros tuarum laudem titulos, tu Virgo & Mater
 Christi, te Sancta mater Ecclesia honorat, & dicit quia Fles Hor-
 tus conclusus: Fons sionatus: puteus aquarum viuentium. In hortum
 oclusum, nemo ingreditur, nihil plantare vel seminare potest. In
 puteo vel fonte obsionato, nemo solum amouebit. In puteam aqua,
 tum viuentium parum aut nihil aqua infundere poterit: quia an-
 gustus & oclusus est. Facile probare: Ex terra coelum ducitur.
 Quod terra sit supra dictum, habet correspondentiā cum coelo; sed
 non omnis terra: nisi bona, & seminans: de qua noster Saluator
 in Euangelio suo meminit. Hæc vero communitio aut societas effi-
 cit: quoniam minime terrestria: coelum pro maximo, & summi pretij le-
 stimat, & delectatur in bonis operibus, & in sanctis virtutibus. Et
 licet sit hortus conclusus nostra Teipara Virgo, in hortum putchrum
 licet non quid foratur, & bonus hortulanus, cui semper hortum in ore,
 si liberum est, non uos racemos plantare potest. Simili modo per
 merita Sanctissimæ Christi Matris in coelesti orto, hortulanus, æ-
 testis Deus Pater, qui post suam gloriosam Resurrectionem sanctæ
 Mariæ Magdalene la paruit, & nonos racemos cum peccatores qui
 in fernum meruerunt; per penitentiam & satisfactionem, à pecca-
 tis soluti, in reonum astringunt fructificati, in ore sui, & suauit odore,
 hortum hunc sua crescentia adornant. Fons sionatus est Maria
 Vex quo fonte ortus vel prosiliuit fons verus noster Saluator Ie-
 sus, & sue precioso sanguine sionauit immaculatam Virg: Mariæ
 utrum, & de ipsum florem campi, & vitam viuentem per dante sacra-
 tum testatur. Omnibus notum est, in silentio & sine omni strepi-
 tu, ex terra aqua in puteum prouenit, & puteus impletur: ita ex
 terra nostra, cum lacrimas cordis nostri, fundimus pro ex-
 cessibus nostris, si militer nostra Pna CEMENTISSIMA, maior in coe-

lis gloria crescit: illa enim nobis apud dilectum suum Filium totum obti-
net; cum sanguinem solum docterno Deo Patri Filij Dei elemo-
strat: cum Propheta Davide agniscordiam contitatur. Miseri-
cors Deus ait. Nunc exurgam ad manifestandam meam misericordiam.
propter sanguinem & fletum peccatorum. Puteus Aquarum viven-
tium est Deidemitrix V. Maria: de quo omnes gratiam salutis eterne
haurimus: ex hoc constat. Puteus manet apertus: quem et pluvia
desuper adimplet: omnibus ad fruendum liber accessus. Hoc anti-
quum exemplum S. Theopili testatur. Qui cum suum Salvatorem
accesisset: miser tamen ad Matrem misericordiae confuivit, et ora-
nicum uissime offensam, precibus et lacrymis detestatur, et per illam su-
um Dei Filium maxime iratum fecit placatum. Pluviam de qua in sa-
cra scriptura. Pluviam Deus conruentem diuites hereditati
tristitia et dolor postea et satisfactio pro peccatis sequitur, pro-
li offensa Dei. Omnibus his perfectis. Nostra gloriosa Virgini Ma-
ria crescit major gloria in coelo. Ut melius hoc intelligatur, sciendu
est. Quia in coelis sanctorum gloria est duplex. Una est Substanti-
alis vel actualis: quam bonis operibus, in hoc mundo promerimur.
ut mercedem vel premium et terminum consequamur. Altera est flos-
plum: est imago picta a pictore: alij pictores, per suam artem varijs
illuminant coloribus, et est pulchritudo: una manet imago: sed ab alijs
facta clarior. Omnis nostrum in hoc saeculo suam pinxit imago: he-
ret ut altero pulchriorem, Deo Creatori suo, in die extremi iudicii
sistit: ut obiectum libro Genesis. Faciamus hominem ad imaginem
ergo homo est Dei imago: ubi in palatio Dei presentabitur. Alij pictores,
qui aut doctrina, ingenio, aut exemplo, quod apud fundatores Religi-

onum, qui conscribunt suas Regulas, et in lucem proferunt, homines ser-
 uando has, regnum Dei acquirunt. Ac deinde illorum Fundatori quā-
 do, seruando Regulas saluantur, maior gloria in coelo crescit. Quia
 Deus est misericors et iustus. Quod ita fit et in inferno, maiores pa-
 nas patientur, qui suo malo exemplo, vita, et doctrina perversa, alijs
 praefuerunt. Isti Maestri haeresis: ut Martinus Lutherus Apostata;
 Caluinus ex Capitulo Electus, Husita; quia causa illorum, multae ani-
 ma sunt damnatae, maiores penas et dolores, in inferno patientur.
 Facile est collocandum, ad hanc similitudinem: sicut nostra Dei pars Vir:
 in hoc mundo, suam imaginem pulchre depinxit, quae et animam et corpus
 sanctissimum, suo Confessori presentauit: quam Christus IESVS in pa-
 lacium regni coelestis recipere dignatus est. Quam plurimi pictori,
 suas imagines varijs coloribus, multarum virtutum illustrant ac
 Deo et fratribus Marie exemplo imitatores sunt facti. Si anima per an-
 nū conuersa, in coelis apud Deum habet ⁱⁿ remunerationem? quid erō qua-
 do totum mundum, suis gloriosis meritis: et quam plurimas animas
 a damnatione aeterna liberauit? Apud Romanos nos fuit: cum quis
 in quello a morte unus alterum liberauit, datum illi fuit seruum. Qualem
 erō coronam nostrae Conseruatricis Virgo Maria in caelo promeruit? qua
 multa millia millium ab aeterna damnatione seruauit? Sed Mater est
 Dei: et Filius suus, multum misericors et iustus, nec delectatur in mor-
 te peccatoris. Et ut misericordiam monstrat in coelo: ita et iustiti-
 am ministrat in inferno: et ut Deo major gloria crescit ex suis electis,
 ita quoque ex damnatis. Et nos in hoc mundo laudamus ubi Rex vel Prin-
 ceps, praemiis promerentes: malos punit et delinquentes. Non aliter En-
 sola trix nostra V. Maria, habet augmentum suae gloriae in caelo, quando
 contra Iudeos,ismaticos, paucos, et haereticos, peruersos Christianos,
 et suos aduersarios vindictam apud Deum impetrat. Non immerito vocatur.
 Pulchra ut luna: hoc videmus quando plenis lunae est luna pulchra: ubi ob-
 scuratur, fit nigra: ino quando Sol eclipsim patitur est terribilior luna!

quia inter terram et Solem manens, non emittit suos radios super terras;
eadem ratione nostra, scilicet Advocata V. Maria: contra illos qui male
credunt: vel veram fidem nihil pendunt: male vivunt: suam iram
in eos convertit, et iram suam abscondit: et sui Filij orationem abro-
dit: et vultum Dei fecit: ad impios et peccatores terribilem venit,
ut illo tempore mundo, gerat causam contra peccatores. Et ut noster
Saluator Iesus est, et Deus pater misericordiarum: ita et Mater Christi
est Mater misericordiae et justitiae. Ut Sanctus Paulus docet. Omnis cre-
atura armabitur contra peccatores. Multo magis Mater Dei: quae or-
ationem Dei, ut Filius sui illa tempore est defensora et oppugnatrix: ad om-
nes Dei adversarios est condemnatura. Cum igitur nostra gloriosa V.
Maria, est potens et efficax oratio, a qua Deus omnipotens: simi-
liter et accusatio multo efficacior. Secundum mundi huius cursum pes-
simum est vitium inordinabilis: benefactores suos habere offensos: ubi
advertunt suam bonitatem esse lesam: orationis ira commota, ab inordi-
natis beneficia tolluntur, et iram contra eos effundunt. Similiter V. Maria,
summi et Dei Filium ad vincendum concitat: fac suos et Dei adversarios om-
nes prosequitur: et hanc obrem Mater sancta Ecclesia Deiputricem
glorificat, dando illi titulum. Electa ut Sol, lucem suis electis in coelis
elargitur. Pulchra ut luna: diverso modo lucet luce sua claritatis;
hic in terris: et mox ait. Terribilis, ut castrorum acies ordinata in
malis, maledictis et diabolis. Est ergo augmentum in coelis nostrae San-
ctissimae V. ex damnatis: cum illa agat causam contra peccatores, qui
divino precepto adversantur. Bonos ac devotos ad se trahit, im-
plet coelum novis civibus. O Nomina in ea Clementissima, est pessima
in ea insania, quia cum continue videam contra me infernalem draconem,
ore aperto, paratum me ad devorandum, nihilominus dormio, et sa-
sciis in precibus meis ut securus ante eum, qui nihil aliud desi-
derat, quam, ut me perdat. Ecce tetendit ante pedes meos laqueos,

infinitos, & omnes vias meas vitijs replevit decipulis, ad capiendam animam
 meam, & quis effugiet? Laqueos posuit in dimitijs, laqueos posuit
 in paupertate, laqueos tetendit in cibo, in potu, in voluptatibus,
 in somno, & in vicijs: laqueos posuit in verbo, & in opere, & in
 omni via mea: sed tu Domine mea Sanctissima Virgo Maria: libera
 me de laqueo venantium, & a verbo a spero, & confitear tibi Domine mea,
 dicens. Benedicam unigenitum tuum dilectum Filium: Benedictus Deus,
 qui non dedit me in captivum dentibus eorum. Sed in hoc fragili saeculo
 sunt duo, & haec sua mirabili potentia ad se trahunt: ut lapillus
 Magnes ferrum attrahit: & Succinum stramen, seu stipulam. Magnes
 est summa virtutis, quando ferrum magne te attrahitur, trahit aliud
 iterum ferrum. Magnes in coelo est Divina potentia: haec nos omnes
 ad amandum se trahit: Salvator noster Christus Dominus, sua virtute
 & potentia, attrahit ferrum clavos in Cruce: ferrum clarorum attrahit fer-
 rum, aut olivum doloris Deigenitricis dolorosa: & ita ille Magnes verax,
 utrumque ferrum illuc attrahit ubi est magna potentia, in coelum anima
 & corpus V. Mariae. Nostrae V. Mariae, ferro sua dilectionis attrahit
 electos suos. Et S. Bernardus quidem ait. Maria Virgo: amisit in coe-
 lo passionem: sed non amisit compassionem: & qui egerit ferream & acerbam
 penitentiam: haec enim dux ad vitam: hoc ferrum attrahit sua oratio nostra
 Virgo gloriosa: & trahit post se, ut Magnes omnes suos & dilectos,
 Succinum est amor Dei: hic quasi stramen vel stipulam, nostri corporis trahit.
 Tale fuit stramen Dei pare Virginis, quod traxit usque in coelum: illanamis est
 verum nostrum Succinum, sit & vera Mater nostra, nos amando, nos trahit su-
 as stipulas ad Deum omnipotentem. Saepo videtur sententia illius patientis
 Iobi. O Domine Deus meus, quare stipulam siccam persequeris? & ostendis poten-
 tiam tuam: auerte iram tuam a nobis & suscipe propitiis tuorum electorum. Ad-
 per orationem ferventem, & honoris in hoc mundo eius deprecationem: certo eius men-

tis gloriosis, augemus illi maiorem gloriam in aeterna. Agnua nos
Dña nostra Clementissima in bono nostro proposito: cum ab aeterno
his notum sit: quia tu Domina benivola es: et neminem a te repelle-
re dioneris. Amen.

Caput Vigesimum.

Gratiarum actio Sanctissima Trinitati pro Crea-
tione, et immaculata Conceptione Virginis Mariae.

Secundum annos nostra gloriosissima Mariae sexaginta tres tot
enim huius libelli Capita producta et conscripta: vitamq;
eius sanctam Deo enitricis et contemplandum. Modo autem
Sanctissima ac individua Trinitati uni viro et vero Deo oro-
tias quas possumus referemus: pro exhibita tanta singulari gratia
toti mundo pro nostra Sanctissima Virgine Maria. Pnemus ioi-
tur tria Capita Deo immortalis gratias adendo praesertim in hoc Cap-
ite, et in memoriam nobis referemus Deo enitricem Virginem: quia
lem se exhibuit semper adhuc viuendo in hoc saeculo, vilem, humi-
lem, contemptam, Ancillam: imo pro vna peccatrice haberi voluit:
ut primum in domo suorum parentum eoroch potuit in templum
Salomonis quod fuit Ierosolimis, Deo Patri omnipotenti ad seruien-
dum se ipsam obtulit: ita nos quoq; peccatores ratione eadem pot-
illam descriptionem vite eius incomparabilis offeremus gloriosa
Christi Matrem Deo Patri Clementissimo. Et quidem nec maior,
aut prestantior memoria in coelo fieri potuit a Dei Matre, quando
oblatus fuit Dei Filius: ita etiam a nobis indignis et imperfectis, ma-
ius donum offerri non datur, quam Matrem Deo Filio Quo concur,

finem proci-
amus.

runt omnes flumini ac Divina providentia & coelesti benedictione diui-
 duntur: quibus sub coelo & in terra praestantiora & maiora haberi non
 possunt. Mundum creare; maiorum Dei opus & factura: & fit quo-
 tidianum miraculum; id quod non fuit; factum est; per operationem
 Divinam. Quid ergo non est factum: quando Dei inimicus creatus,
 qui totum mundum seduxit; hoc aqua diluvij abluere debuit: &
 duo corripuitur mundus; iterum, igne qui fureo fuit mundatus &
 parum profuit: imo ut hunc qui in cordibus hominum jacuit, durum
 immobilem euelet lapidem (id est) obstinationem in peccato, quem
 per balneum, & sudorem, amarissimam passionis Christi Iesu (quasi
 non inmaculatam) funditus eradere, tollere, & conterere dignatus
 est: medicina quidem contraria, & balneum valde durum, humano ge-
 neri tamen proficuum & salutare. In veteri testamento Deus est con-
 questus, & batiuit illum, hominem fecisse: quid Divina Clementia non
 fecerit? dixitq. Ceato rem minimam, mea speciali conspectui simile,
 in summa perfectione, cuius rei nunquam me pariter bit, non meum,
 bit, & haec mirabuntur illi omnes: & est nostra Sanctissima Virgo Maria.
 Et ex inde Ecclesia sancta Doctores confitentur: quod Deus nihil pre-
 stantius creare potuit: quod fusius dictum est libro primo scilicet: En-
 siderando admirabilem creaturam, non potius Deo denitricem nomi-
 runt. Vnde Sapiens in persona Virginitatis Mariae loquitur. Ab initio &
 ante saecula creata sum, & usq. in futurum saeculum loquitur. Ab initio &
 hoc habet: Quod mundus propter Christum factus non desinam. Verum
 Virgo, propter Christum: alia facta & opera Dei, Mater Christi praeci-
 dit omnia: ergo etiam apud Deum? Ante principium, & ante saecula
 fuit: sicut Deus noster Salvator, ut homo, & in intentione triuna
 fuit ante mundum, & Mater praecedit Filium: ergo prius antequam
 omnia sunt creata: Dei Mater fuit creata. Valde hoc sancti Doctores
 quod in libro Genesis est positum considerant. Quia Deus omnes dies in cre-
 atione suorum operum contemplando collaudavit: quia bona essent tan-

tum diem secundum creationis non cognauit, neq; illi benedixit: quare?
Prima enim die Deus creauit lucem: vt sancti Doctores opinantur,
quod illa die creauit Anelos simul: quia lucifer significat lucem pe-
rens: laudauit Deus opus suum. Secunda die forte peccarunt An-
geli, et Deo facti sunt rebelles: quare Deus valde iratus: et vidit
quia ^{non} bona essent: non benedixit: quidnam fecit? Die autem ter-
tia quis fecit? creauit terram: hanc qua nasciturus erat Dei Fi-
lius: et conore cationem aquarum vocauit maria: significando no-
stram Sanctissimam Virginem Mariam, qua conorecare meruit in
suo sancto utero terram cum coelo: Natiuitatem cum humanitate: et
mox iterum addit Moyses, vidit Deus quia opus bonum fuit: et ter-
re precepit germinare fructum suum, et varios flores protulit:
et factum ita: significando, quod suo tempore profert fructus bo-
nos, et flores aternos: quando terra aperuerit et floruerit, sub
forma et specie nostri Saluatoris Christi Dni: et aquae omnes in spe-
cie praelectae gloriosae V. Mariae fuerint conoredate. Die vero quar-
ta creauit Deus omnipotens duo maona luminaria, Solem et Lu-
tur. Sol est Christus IESVS: Luna vero Mater Dei. Gratiase-
ro infinitas agamus Dno Deo nostro pro creatione Virginis Mariae: qua
in terra parit Christo Dno et Dei Filio, nos quoq; coelo peperit: eadem
ratione, pro eius immaculata conceptione: opus est: vt Deo omnipoten-
ti grates immortales referamus: et quod Deus Creator vniuersoru,
mundo fuit valde iratus: et originali peccato maledictus demon hon-
mines omnes signauit in hunc mundum venientes. Misericors Deus,
V. Mariae: haec vnicuique fuit vera perfectio in Paradiso: et habetur pro
maximo miraculo inter omnes mulieres. Siquidem totus mundus
omnis est factura Dei: vt Dni huius mundi adificiant maona pa-
lacia, arces, in quibus fiant multa habitacula: speciali terq; stu-

thalamum, ubi quiescant, et suis splendoris thesaurum reponant; a quo
 ipsi Dñi clauem portant. Ita, Deus omnipotens volens in hoc se,
 cum nobiscum habitare, multa habitacula, sive sue quietis thalamum
 construxit, omnibus intrare et habitare licet, in sanctis et varijs
 exercitijs et deuotionibus: specialis tamen Dei thalamus fuit no-
 stra Virgo Maria, in qua noster Saluator requiem collocare volu-
 it: ibi thesaurum suae humanitatis ponere statuit: benedictionis
 clauem ipse portauit, neminem ingredi permisit, id est nullum pec-
 catum, neq; originale, ita tanquam sponsus processit de thalamo
 suo, nullus hominum aduerterit mirabilem virtutis suae potentiam,
 ibi occultus mansit: illic enim nullo peccato datus accessus. Sup-
 plices Deo immenso orationes acamus, pro conseruatione V. Mariae
 in hoc mundo, quae fuit exemplum et speculum omnium virtutum (quae
 mundum, carnem, demonemq; vicit, et nobis diuinum habitaculum pa-
 rauit. Laudant in veteri testamento Ioel, quae Iude Sisaram inebri-
 ando occidit, maiori laude chion nostra Ioel V. Maria, quae suo lacte pro-
 prio caelestem Capitaneum Christum Iesum inebriauit, amore clarorum,
 in cruce infixit, et morte peremit. Laudibus extollunt inuictam
 Iudith, quae Holoferni proprio gladio caput absceidit: laudabi-
 lior nostra gloriosa Virgo Maria inuictissima Iudith, quae gladio doloris
 qui sub cruce stant cor eius transiit, maledictum demonem transfixit,
 et ut illi in paradiso promissum fuit: illa conteret caput infernalis
 serpentis, ita factum est: gladius ita fortis fuit: transeuans animam
 Daipara V. diabolicae potestatem occidit. Ideo iustus senex Sime-
 on praedixit. Tuam et ipsius animam pertransibit gladius, id est non
 manebit in corde eius, limò transiens per illam, tollit suum inimicum.
 Laudant quoq; in sacra scriptura Rebinam Ester, quae Iudaeis de capti-
 uitate et nece liberauit, iunxit ad Regem Ahasuerum se ipsam pro salute
 Iudaeorum obtulit: Rex illam altit viroa oratio. Pius laudabi-
 lior nostra Regina Ester V. Maria, quam altit Rex Reom viroa specialis
 sua oratio, qui processit ex viroa Iese: Illumq; genuit, qui secundum

Davidis Regis psalmum ait. Reges eos in virga ferrea (id est) redempti
populum: vel per virgam sanctae Crucis suam. Genitricem Mariam
attigit: Quae suorum meritorum mansit sui dilecti Filii passionis par
ticipes, et obtinuit redemptionem electo populo. Laudant Reginam
Sabbam, quod Regis Salomonis audiuit sapientiam, ac illi dona inesabi
lia obtulit: multo laudabilior nostra Sabba Regina totius coeli et ter
ra: quae veram sapientiam audiuit illius cuius sapientia est infinitus
thesaurus: qui de se ipso loquitur: Quia maior est Salomone: quae ma
gna munera Deo Patri omnipotenti Deum Filium et inauditas virtutes
hic in terris obtulit. Ergo humillimas quas possumus adamus Deo gra
tias, pro glorificatione Virgo Maria: illae enim pro nobis multum sollicita
fuit: et nos merito cum Antecessore Parente nostro Adamo mereamur
illi hoc dicere. Hoc os ex ossibus meis, et caro de carne mea: quin
immo ipsimet Deo nostra Deibetrix, libere dicere potuit: quod strin
cto et in se parabili vinculo ligata fuit; quando coelum in ore (scilicet) De
us primo ad eam, ac postea Sanctissima Virgo Maria, ad nos omnes his
verbis proferre dignabitur. Hoc os ex ossibus meis. Et in hoc fradi
li muto et maonum gaudium Parentibus laudari dignatus est, ubi dui
ius Divina providentia illorum filius Rex: Princeps, Papa, vel Episcopus
eligitur et creatur: ubi altioris dignitatis et promotionis acqui
renda, spem illi Parentes habent. Profecto certissima spes manet, cum
ex his transitorijs dignitatibus, cum corpore et anima post tremendum
diem iudicii gaudio fruamur aeternis: illuc Dei para V: caro nostra cum
corpore et anima est assumpta, ibidem reopat: et nobis in aliorum parent
locum exaltationis, in eadem gloria. Apud nostrum Salvatorem Chri
stum unum gloriosa Mater Dei, in terris fuit omnium mysteriorum dis
pensatrix: fuit pro Patre, pro Matre, pro sponsa, obstetrice, nutri
ce, pro tutore, pro vilica, pro exaltatore testamenti, pro haerede: procer
to ergo in coelis omnibus sanctis praestit, praesertim cum sit Mater: ibi
filij et omnes haeredes adervunt. Sacrum corpus eius et anima, nostris
iterum animabus dignum hospicium conscripsit. Quia ibi meri sunt spiri

qui
 tus in coelo habitant, usq; post diem iudicii, corpora simul cum anima,
 bus cohabitabunt, et virtute Spiritus sancti, ut nihil patientes,
 gunt acoles, incorruptibiles, securi, sine omni metu, et sine mutatione,
 in perpetuum manebunt. Cum hoc per Virginem Mariam habeamus.
 Gratias Deo agamus: qui eam de hac solitudine mundi elioere li-
 onatus est, plenam oratione, et omnium virtutum repleti, simam.
 Dna nostra Clementissima, sicut nos Dno Deo pro te debitas laudes,
 et orationes referimus: ita et tu pro nobis Deo agas orationes, et intro-
 duc nos: vlt major orationum actio, et gloria efficacior tibi debe-
 tur: per omnia saecula. Amen.

Capitulum Vigésimum primum.

Sub Mariae Virginis protectionem confuor san-
 cta Romana Ecclesia et totus Catholicus populus et
 anime fidelium defunctorum.

Post hanc oblatam gratiarum actionem pro nostra Sanctissima V-
 maria, Deo omnipotenti Sanctissima et indiuidua Trinitati, et
 in hac lacrymarum valle, et pro oratione Deiprogenitrici Mariae oblata:
 qua nobis est summe necessaria, pro omni dono et commodo: qua in
 mundo existens vixit coelo: modo in coelo habitando reorat propter
 viros gloriosissima: quidnam lucris mundus habuit, ut homo securus,
 dum iudicium? omnis homo, ut primum est mundum in ore suo,
 peccatum infert, adhuc in utero matris suae conceptus in peccato,
 et natus quasi delectaretur in peccato: peccatum primorum Pa-
 rentum collaudat. Nostra Sanctissima Virgo statim abnequit,
 hanc peruersam et maledictam successionem: immaculata adhuc
 existens in utero matris suae, expectauit, cum gaudio egressum suum

mundum

um: ergo non secundum[†] Virgo Maria. Homo quando nascitur, parat se diutius vivere. in hoc mundo, in quocumque statu, quantum fieri potest, magnam curam habet, ut sit dolens ornamentum, circa novum natum, et praesertim in statu majore: nihil horum fuit apud nostram gloriosam, quae licet ex Regali prole processit, summa in paupertate nata: ergo non secundum mundum Virgo Maria. Heredi univo victum et amictum, mundus parat splendidum: ut sit in hac mundo superstes: et negotium exerceat varium: ut asequatur honores, in conversatione sequatur vitam aulicam: non sic nostra gloriosa Virgo Maria: statim vitat mundum, in triennio. Tempus Dei, pro palatio eligit, pro conversatione Angelos coeli suscipit: pro negotio et occupatione frequens et fervens oratio, assiduus labor: ergo non secundum mundum Virgo Maria. Ventum ad aetatis statum, in mundo in his maxima cura: ut diutissimis, et magna familia junctetur sociis. Contrario modo gloriosa nostra Deigenitrix, in contemptu manet: in vili statu Matrimonij, cum fabrilionario copulata: ignaram penitus duxit cum Iosepho vitam: ergo non secundum mundum V. Maria. Mundus illuc dividit negotia: ut voluptatibus, deliciis, carnis concupiscentiis satisfiat: vitatur, et fruatur diebus bonis, abundet divitiis, in molli lectulo, in plumis finiat dies suas. Dei para Virgo Maria, in nulla re habuit commoditatem, ionare, pauperime, in timore, apud homines, in omni oblivione vixit: in saeculo manendo, ut mortua, set moriendo in summa paupertate. Ergo non secundum mundum Virgo Maria: nec propter mundum vixit. Deum in sanctissimam utero destando in mundo, in quo summe degitata: ergo propter celestem vixit V. Maria. Post suam gloriosam Assumptionem corpus eius sanctissimum est in coelo: ut mundus agnoscat, se habere prius in coelo: et sicut vivendo satisfecit coelo: modo simili in coelo vivendo satisfecit mundo. Merito igitur in memoriam revocemus vitam Deigenitricis Mariae:

nam illa in mundum manendo Ina: ut nostrum quoque recordari sione tur. Vir-
go Sanctissima Maria: Virgo ante partum: Virgo in partu: et Virgo
post partum: et iam in coelo eadem Virgo in aeternum. Nos vero ante
partum nihil sumus: cum nascimur, ignoramus an coelo vel inferno na-
scimur? nuncum pro nobis iacta alea est: et ut nostra mater ante
partum, in magnis angustis, doloribus, et presuris tristatur; eadem
ratione, in hac valle miseriarum habitando, formamus nostro labore
veram Dei effigiem in nobis. Sancta mater nostra Ecclesia a Deo est
constituta, loco Mariae Virgoinis, conservat, ^{nos} coelo; sapientissime et toties quo-
ties nos deflemus peccata nostra: illa quoque pro nobis supplet vices;
ut scribit Ecclesia Doctor Sanctus Ambrosius. Si peccatum est tale
grave, ut lacrymis penitentiae tu abluere non poteris: illud defleat no-
stra Mater Ecclesia: quae pro nobis omnibus; ut pro unico suo filio vices
suscepit: et compassionem habet, et quandam spirituales dolorem et
affectum ostendit, quando suos filios peccatis mortalibus oneratos,
in aeternam damnationem cadere conspiciunt volantes. Verum nostra Sa-
ctissima Virgo incessanter pro nobis orat: ut nos ante partum nostrum,
coelo, cum animarum nostrarum consolatione, et eius suffragantibus
meritis Deo nasci mereamur. Et ideo hanc terrestrem Ecclesiam voca-
mus militante[m]: ignoramus enim cui adscribetur victoria? si quidem
bellum quotidianum cum maleficio diabolo perimus: ut S. Ioannes in sua
Apocalypsi. Deus diligenter custodit suam creaturam, ac demon sen-
per astat, ut deaoret quod natum est. Et quia terribilis maledictus di-
abolus, quasi leo circumit, secundum S. Petrum, querens quem deaoret;
Similiter nostra gloriosa Virgo sua protectione circumit: ut nos coelo lu-
crari, et ex infernalis leonis ^{exem} faucibus eruere mereatur. Cuius rei suat
quotidiana in hoc momentanea ^{exem} exempla. Eia ergo pergamus omnes simul
IESVS & MARIA eruat nobiscum: propter IESVM suscepimus omnes mi-
litiae: propter IESVM perseueremus in coepto bono, peritque adiutor nas-
ter, qui est et dux noster, et praefator noster. En Rex noster progressi,

tur, nos praecedit, prouocabit pronobis, sequamur viriliter; nemo metu,
at terrores, similis parati mori, fortiter in bello, nec inferamus cri-
men gloriae nostrae; ut suam a coepta puona. Nullus enim co-
coronabitur, nisi qui legitime certauerit. Sancti Petri docta 4. Chri-
sto ipitur passio in carne, nos eadem copitatione armamur. Ab o-
mnino hoste tutus est qui in vulneribus Domini IESU Christi se nouit
abscondere, nec sentit sua deuotus miles, cum sui ducis in tuetur
vulnera. Tota fides Catholica iam diu perisset, si nostra glorio-
sa Virgo suo Chlypeo nostrae salutis, nos non defendisset, & in i-
urias inimicorum & tela non destruxisset: ut videre fuit in Victo-
ria in Boemia Praga in albo monte Ferdinandi secundi pijsimi Im-
peratoris: Ut quidam in suo libro meminit: qui in suis gloriosis titu-
lis addit hunc praclarum titulum. Regina & Conseruatrix san-
cta Romana Catholicae fidei: haec enim conseruat fidem Catholi-
cam. Est sacra scriptura & pictores illam pingunt in palio: est
etiam mulier amicta Sole, ita sub eius extensus latet & palium
vna ex parte ei offeramus nostram Ecclesiam sanctam Romanam;
altera ex parte eius palij
omnes Christi fideles Catholicos: in medio vero animas omnium fi-
delium defunctorum: & superius coelum apertum. Sanctissima Virgo
ut in terris semper casta, pura, & immaculata fuit, ante partum:
ita nos quoque antequam nascimur, per portam coeli, sua castissima
intercessione protegit ante conspectum Triuiniae Majestatis, ne ina-
ternum pereamus. Virgo fuit in partu, ero & nunc, cum nobis venit
finis & hora mortis vitae, nos quoque in coelo parit, at magna sunt in no-
bis imperfectiones, opus est: ut in hac misera vita habeamus dolorem
& compassionem, pro excessibus & vitijs nostris: quia a nimabus: qua-
hic pro delictis non satisfecerunt, in purgatorio suis meritis impe-
trat veniam & liberationem. Omnipotens & misericors Deus, nobis

omnibus infirmis optimum medicinae remedium conferre dignatus est:
 sanctissimum suum sacrificium, suis meritis et per amarā passionē
 ac intercessionem Deo genitricis Mariae. Acta est via in coelum,
 ipse Christus Dominus testatur. Regnum Dei vim patitur: oportet
 hic pati in mundo vel in purgatorio. Clarius hoc demonstravit no-
 ster Saluator quod illis discipulis euntibus in Emaus, post suam
 gloriosam Resurrectionem, quando comitem se illis prae-buit viae;
 dicens. Ita oportuit Christum pati, et sic intrare in gloriam suā.
 Quid est ita? Hoc est non esse aliam viam ad coelestem gloriam,
 nisi per passionem: quae est via Regia, et bene trita. Inspectamus
 uendo, et carnem suam in conuiuijs fouendo coelum sit inuensus?
 Si aliud melius et utisius in mundo, salutis hominum fuisset, dicitur
 mas de Kempis, utique Christus Dominus, verbo et exemplo ostendisset.
 Nam sequentes se discipulos, et omnes eum sequi cupientes, mani-
 feste ad Crucem portandam, et ad omnes aduersitates ferendas, ita hon-
 tatur. Siquis vult venire post me, abneget semet ipsum, et tollat
 Crucem suam, et sequatur me. Omnia ita per lectis, est conclusio fi-
 nalis. Quoniam per multas tribulationes, oportet nos intrare in
 regnum coelorum. Qui ergo hic non patitur, illi paratum est pur-
 gatorium: ignis purgat totum, et maxime aurum et argentum,
 ergo opus est, ut purgetur: nam in coelo totum est aurum et ar-
 gentum. Virgo nostra Maria, merum ac purissimum aurum fuit
 in hoc mundo: nam verus amor Dei in illa fuit, et suo ineffabili amo-
 re, exstinguit ignem purgatorii: et in terris viuendo, secundum
 carnem: quae post mortem nobis omnibus pia et propitia erit,
 modo sub eius protectionem confugiamus. Sunt multa huius
 rei exempla. Quaedam mulier Romae mortua, alteri post mor-
 tem aparuit [de qua testatur S. Petrus Damianus] quaedam nocte
 ad illam ueniens: cum mortuam interrogasset, quomodo iam habe-
 ret? mortua respondet: usque ad hoc tempus, ora ues paruas et dolo,

res in purgatorio sum pascas: verum Regina coeli pro nobis intercessit
et nos cum alijs multis a penis purgatorii liberauit: et numerum
hominum totius Rome superat: vnde de veritate cum diffideret
mortua hoc confirmat dicens, pro certo scias: in sidum veritatis
habeas; hodie post annum morieris et tu: quod factum est. Quis o
mnia exempla, quae facta sunt conscribere poterit? Est Virgini
partu: quando ex purgatorio liberat animas fidelium et illas de
parit. In vita hic deo centibus summe iuvat ad acquirandas virtutes
sanctas, ad pacem internam et externam confert suum auxilium, con
tra hostes spirituales nostros inimicos fugat, malitiosos diabo
los sui ineffabilis doloris nostros inimicos fugat, malitiosos diabo
los repellit: ac sancta Ecclesia hostes visibiles et invisibiles remon
uet et perimit. De hoc oladio doloris securius dici potest: ut Rex
propheta David ausus dicere, et gloriatu est: quo Goliath occidit,
ante Saul fuendo, quem ex templi sanctuario accepit, et ait.
Hoc oladio non datur melior: multo melior oladius doloris Deigenitri,
cis Mariae fuit, ^{et quo} a demon infernalis occubuit, et non solum populus Isr
aeliticus, et illorum exercitus, imo maona multitudo populi a suo Pri
nistinorum infernalium et a servitute liberati sunt. Reliqui nobis
omnibus hunc oladium, propter illam imitandam, et contra hostes de
fendendum. In purgatorio manentes et consolatur nostra gloriosa V
continua oratione, et hos a penis liberat. Effice Sanctissima Maria
et nunc, siquidem his turbulentis temporibus maona afflictiones
sunt factae, et multi Christianorum occisi, per otadium malorum, et a
nima ad purgatorium missa, intercede pro illis apud Deum: ut trans
euntes per ignem purgatorii, te benigiam ac Clementissimam Inam
laudare mereantur. Virgo post partum est nostra Deipara, cum su
os electos in aeternam requiem adducit: commendemus ergo Matri nostrae
potentissimae, sub patrum eius nostram Ecclesiam Catholicam Romanam,
et fidem totius Christiani populi: et animas existentes in purgatorio

has gloriosos titulos condignos illi tribuamus. Tu es Mater misericor-
 diae; mediatrix nostra; aduocata nostra; et omnium peccatorum au-
 xiliatrix; in ventis procellarum. Ancora tutissima; celestium orati-
 arum fons et plenitudo. Cuius refugium: fateris Arca in nubibus
 coeli: Columna Noe fidelissima: exstirpatio haereticae prauitatis:
 salus et medicina infirmorum: expectatio meritorum nostrorum:
 Arca et fenestra coeli: principium et finis nostri gaudij: gloria et
 gloria omnium sanctorum: Illuminatio cordium nostrorum: destruc-
 tio mortis et inferni: pax et gaudium totius mundi: lucida porta
 lucis et vitae nostrae: felix portus nauigantium: lucida porta
 felam: Author et causa humanae salutis: thesaurus vitae immor-
 talis: Sanctissima Virgo Maria. ora pro nobis.

Caput Vigesimum secundum.

Oblatio sui ipsius ad Sanctissimam Virginem Mari-
 am in hora mortis quasi per orationem.

Pro conclusione huius libelli de vita tua admirabili gloriosissima
 et Mater Christi, et Domina mea clementissima: humilis et supplex
 ego prostratus in faciem meam me subijcio: gratias ago pro omnibus
 beneficijs in hoc fragili mundo mihi indigno per hos sexaginta noue
 annos per te Mater mea Virgo Sanctissima a Deo omnipotente con-
 cessis et oblati: profiteor, quod innumerabilem misericordiam ab im-
 mortali consecutus sum: ego contrario modo, peccatis grauissimis prohi-
 dolor Dextram meam summum bonum offendere solitus: cum sim pauper
 et damnationem meritis, me diuini Saluatoris et liberator meus Cri-
 stus IESVS innumeris beneficijs temporalibus munificentissime sua
 consueta et inclinata intercessione, et tuis gloriosis meritis conser-
 uatus est. Abyssus miseriae meae tuae misericordiae Abyssum in-
 uocat. Tu Domina mea misericordissima, peccata mea commissa
 portasti, et tua clementissima gratia, ante conspectum Diuinae
 Majestatis texisti: quibus ergo te laudibus effrem? quas orates

rependam? pro his quae mihi utilissimo contulisti, quid referam nescio? v-
lat tuorum se lectorum gloriosis titulis. *Tota pulchra es o Maria!*
et macula originalis non est in te! tu gloria Ierusalem: tu letitia
Israel: tu honorificentia populi nostri: tu advocata peccatorum:
o Maria: Virgo prudentissima: Virgo clementissima. Tu es Maria,
Virgo sponsa Dei electa: ego te mea firma fide benedico, vota et de-
sideria mea tibi offero, in timore te humillime laudor et glorifico, se-
per te exaltando et laudando, te benedictam in uocis et pronuntio. Ve-
re Parens tuus sanctus Ioachim, inter maritos benedictus: et mater
tua sancta Anna inter mulieres benedicta: et domus tua tota bene-
dicta: et cognati tui sint benedicti: et qui te afficiebant sint quos le-
nediti: et qui tecum conuersabantur: benedicti sint qui tibi inserui-
ebant, benedicta sint loca omnia ubi tu commoraberis: et benedictum
sit templum in quo tu presentabaris. Benedictus Zacharia, si quod te
testabatur: benedictus et Ioseph, qui tibi desponsatus fuit: benedictus le-
ctulus tuus in quo tu cubebas: benedictum sit sepulchrum in quo tu qui-
escebas: Tu es in tenebris animae meae futura lucidissima lampas: mea
desperationis fortitudo: mea fragilitatis firmamentum, nuditatis meae coope-
rimentum, paupertatis meae ciuitas, dolorum meorum alleviatio, mearum in-
firmitatum insanabilem praestans medicina antidotum, lacrimarum mea-
rum abstersio, suspirij mei vera consolatio, calamitatum mearum sublatio,
compesum meorum solutio, saluationis mea potens fiducia. Exaudi hu-
milem deprecationem meam, et miserere mei Domine mea, fletibus ac lacrymis
meis commota sint viscera misericordiae tuae et me ad te converte, ut deest
Matrem piissimam, erga suum clientem, vide humilitatem et laborem meum,
tui desiderio imple animam meam. Tu inter homines benedicta, quae coeleste
thesaurum, in quo sunt preciosi thesauri infinitae sapientiae possides, et agni-
tionis veri Dei manent in te absconditi: quasi in securissimo tue Virginitatis ve-
ro, quem ut in aliquo thalamo in cluisti. Tu verè benedicta, quae virum non
nosci, et virum tuo utero circum dedisti: tu inquam benedicta, quae fuisti ma-
ior coelorum fortior terra, orbe latior: nam teum quem mundus non capit, et

pisti sola; portasti Deum qui portat orbem: genuisti genitorem tuum: nutri-
 visti omnium viventium nutritorem: benedicta tu quia illam generalem ma-
 ledictionem euasisti: ubi dictum, maledicta sterilis in Israel: ubi etiam di-
 ctum est. In tristitia paries filios tuos, et nihilominus illam euasisti: te in qua
 beatam dicunt omnes generationes: et sola obtinuisti hanc benedictionem: ne-
 sterilis fuisti, nec in dolore sed in gaudio peperisti: imò talem fructum: in quo
 sunt benedictae omnes gentes, de cuius plenitudine omnes accipimus gra-
 tiam Dei: et benedictus fructus ventris tui IESVS: verè benedictus odore
 suauitatis, aspectu amabilitatis: verè benedictus fructus, ex quo lionia ma-
 ritudò dulcescit: qui ex corrupta uirginei uteri planta, racemos ex tulit.
 Benedictus fructus, de quo vascens protoplastus Adam euomuit illam vete-
 rem potionem, per quam fraudis venenum hauerat. Benedictus fructus,
 ex quo vitalis panis Domini corporis, et salutare immortalitatis poculum
 conficitur. Benedictus fructus, qui ite fructificans, de quo vascens,
 coelum, et terram, odore virtutum mirabilium, adimplet. Benedictus fructus,
 qui simul animam et corpus ita satiat, ac ab aeterna siti et esurie conseruat.
 Benedictus fructus, qui de coelo descendens, magnam multitudinem hominum
 in coelum sua oratio adduxit. Et merito et condigne S. Augustinus in haec uer-
 ba, hoc tribuit tibi honoris. Sancta Maria uis miserorum aliciutrix, affli-
 ctorum consolatrix, affectum deuotum erga tuos coelestes peregrinos habetis,
 et cum te ipsam gloriosam conspexeris, nostrum gemitum ad Deum admittis,
 et pro nobis tanquam suum Filium placat nos uero in hac lacrymarum ualle
 qui huc usque persecutionem, irrisiōem, patimur; esurimus et sitimus: et tu
 super omnes coelos, et super omnes archanos eorum et super uirginum
 choros es exaltata. Tu solum quocumque ierit sequeris: tibi Regius
 Aethiops, ab Angelis est praeparatus. Tu aeterni Patris facta es habita-
 culum, te ipsam Rex Regum, ut Matrem suam dilectissimam et sponsa
 speciosissimam sibi amanti simam, amoris vinculo confunxit. Ideo Virgo
 gloriosissima Maria, mens mea non sufficit tuam laudem et honorem.
 Tuam gloriam et splendorem, tuum uultum et decorem de praedicare, quia
 terra et pulvis sum ego, imò vilior puluere: quia indignus peccator sum
 ego, et ad omne malum et vitia pronus: et tu in altis habitas: et manu
 sub pedibus habes: et propter honorem tui Filij pro meritis es magnam grati-
 am et gloriam, magnam reuerentiam, et inestimabilem dignitatem es

nobis miseris com-
 pati digneris.

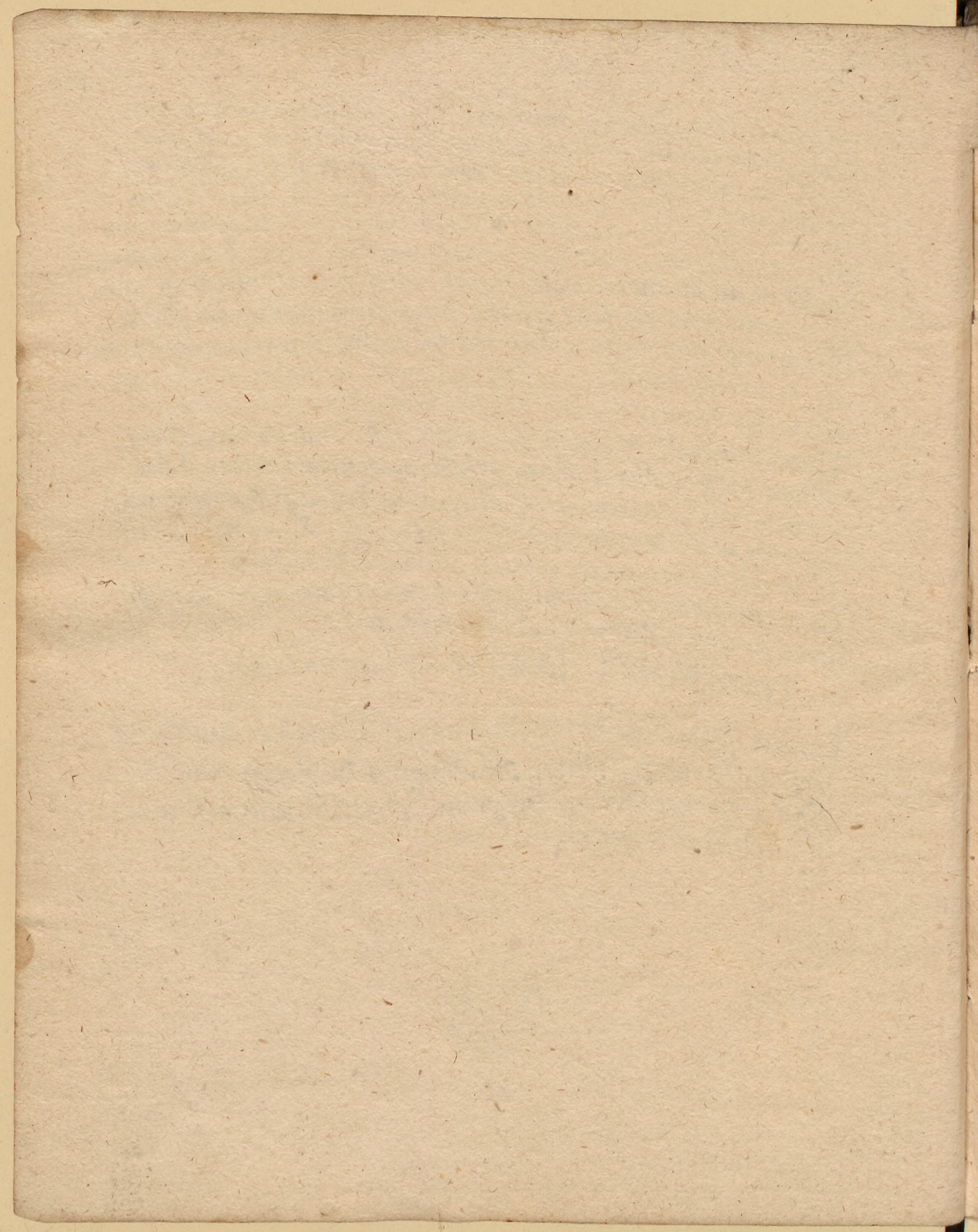
consecuta. Tamen summa & internabilis bonitas quae excupit omnem huma-
num sensum, & vincit affectum, meum cor & animum ad te trahit, tu es
consolatrix afflictorum, sed auxilium peccatorum, & me inter amicitias
& peccata deprensam: tuis meritis me salua: & hora mortis libera ab omni
malo, & cum tua oratione inhiuero adiuta: ubi anousijs & morbi dolori-
bus cruciatus fuero: & de penitentia & cordis contritione, ut expedit ani-
ma mea cooptare: ubi nec voce te invocare: nec oculi lucem capere non
poterunt, fauresq; mea nulli voci patescant, nec admonitiones salutes
audient: nec lingua se requirit mouere ad inuocandum te. O Maria: mi-
serere mei tunc, ope & auxilio mihi tuo adesto: ne tradar infernalibus
bestijs ad deuorandum: qui ut feroces leones circumeunt quarentes quem
deuorent: & me ad dilacerandum cupiunt: propter innumera peccata mea,
quibus inuolutus sum. Sancta mater Ecclesia ideo in suo Cantico Sancti
Ambrosij & S. Augustini, te Deum laudamus, enumerata omni laude diui-
na, in primis a sanctis Patriarchis, Prophetis, Apostolis & Martyribus,
canit & profert. Quia suscepit habitationem in tuo sanctissimo utero,
& sedet ad dexteram Dei Patris omnipotentis: Inde venturus est ju-
dicare vivos & mortuos, & ulterius illum inuocat, ut Iudicem, & his ver-
bis precatur. Tu erod quassumus tuis famulis subueni, qui sprecioso
sanguine redemisti: & hoc totum tuis meritis & precibus (id est) Deice-
nitricis: tu fuisti Diuini instrumentum, per quod salus nostra per ef-
fusionem sanguinis nostri Saluatoris nobis facta est. Cum ergo aut
linqua aut corde in spone hunc Ecclesie sanctae versum repetere vene-
rit: hoc tu addere digneris Virgo Sanctissima. Recordare Christe IESU
& Filii mei, serui tui, quamuis male & in diobli peccatoris, quem tu sanoui-
ne a me sumpto redemisti: verissima spes, & omnes inimici anime
mea confusi manebunt. Ego autem salutatione Angelica te bene-
dicam. Ave Maria, oratione Dei plena & repetam usq; ad ad finem &
dicam. Ora pro me nunc & hora mortis nostrae & meae. Et tunc ora-
tionem tu Virgo gloriosa offeres ante conspectum tui Filij: qui recor-

qui recordabitur horum verborum, quæ causa fuerunt suæ sanctæ incarnationis, in tuo sanctissimo utero. ac profecto consentiet omnia. Quicquid Sanctorum collaudando hæc verba Angelica ait: tremuit totus infernus, exultat coelum, terra conturbata patet: cum oro Ave Maria: demon maledictus fuoit, corpus letatur, tristitia recedit, novum gaudium accendit, perit pigritia, iamore cor astat, augetur devotio, spes exaltatur, crescit anima deuotio, consolatio, et quasi de virtute in virtutem ascendit, in bonis operibus facit firmum propositum; cum dico Ave Maria. Noli me ergo flere linguere Dna mea gloriosissima: cum non sim dignus, pro hoc vili & exiguuo labore, aliqua mercede, quem pro maiori laude & honore, vita tua admirabilis suscepit: et licet mihi daret ad eligendum cum sis. Thomas Aquinate: non aliud desidero, nisi te Dominam meam Clementissimam: ut te in æterna gloria perpetuo contemplari merear: et dum per tua merita soleat tui facit, ab a pussimo Iudice, et tuam gloriosam Virginalem faciem conspexero, dicam exultans. Ave Maria: tu mihi indico famula tuo respondere digneris. Salve et tu serue mihi gratia mea plene, communico tibi Dominus tecum, simul et mecum, et cum ipso et mecum manebis in æternum. Amen. fiat, fiat.

IESUS MARIA IOSEPH vobis me trado totum.

Laus Deo Sanctissimæ & iniquiquæ Trinitati, ac Sanctissimæ Virgini Mariae Dei Matri: Ad Majorem Dei gloriam: feliciter finitus hic liber, per me Gregorium Renner Superioris Glagouie. Annus & die ut superius.

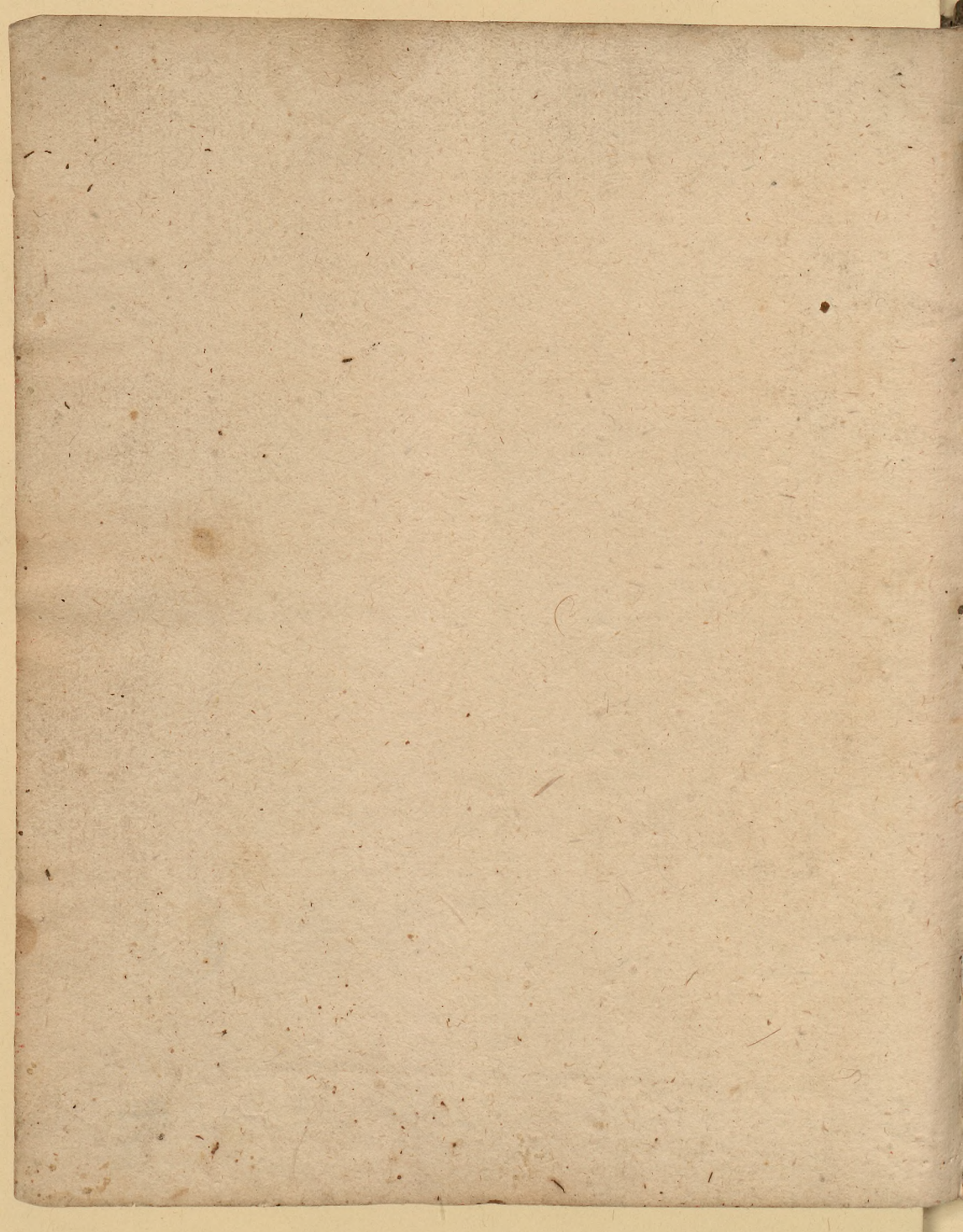

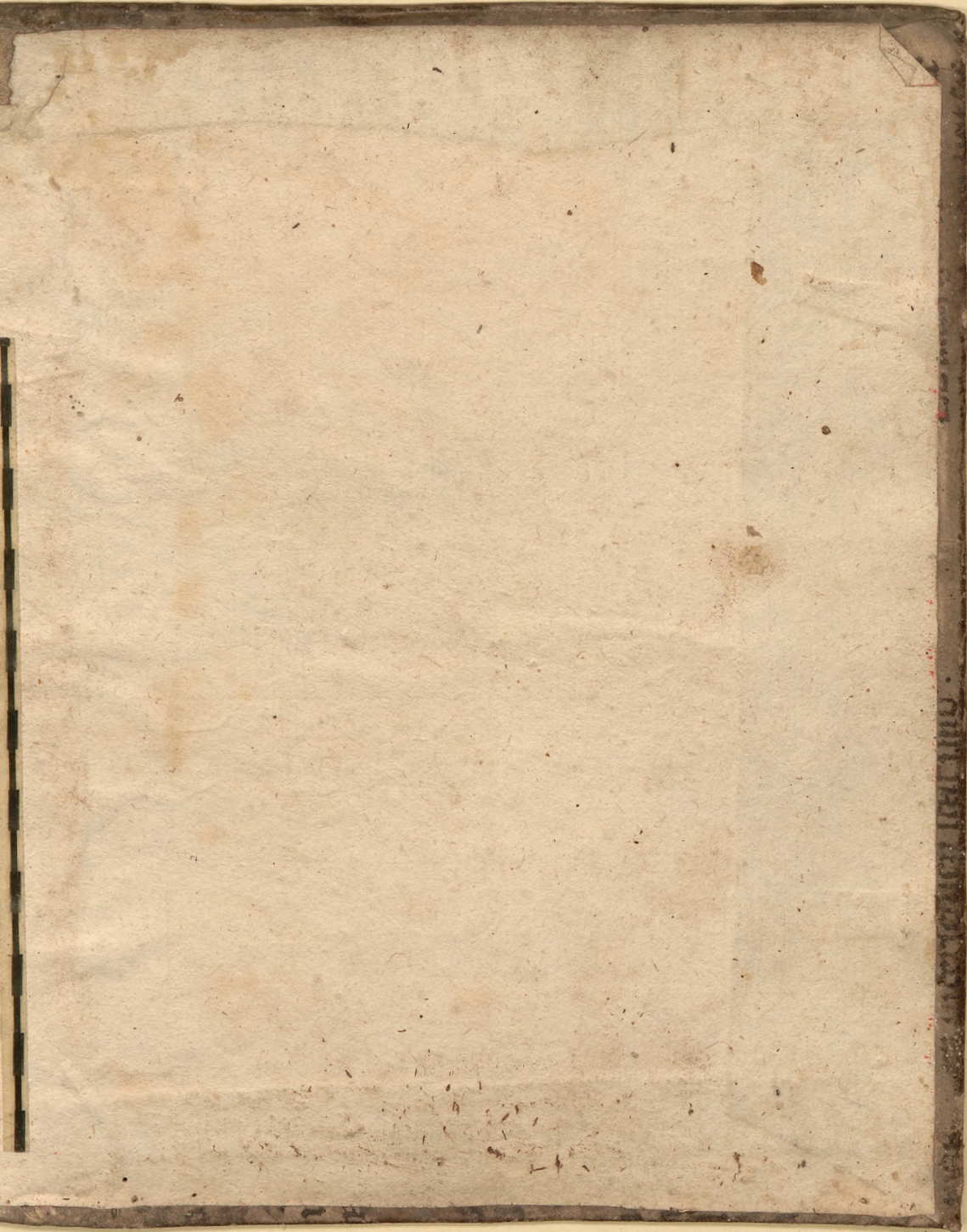

172

K 172
Jhn

selbes ist. **W**ann ich
 Das Jahr Füllen dacht
 Werd' ich zu sechshundert
 Des f. o. k. Mannes und
 Ein. **E**ie stube di
 et. **W**ann ich offte
 F. **E**ie genadlet her
Ender

Was sagst du das wun-
 derlich und erlich und
 das ich wil sagen. Von
 geschickst quā em ander
 begreiffen man in
 selb in. Und so
 der omte gesche die
 men waren von funder
 der gure. Vnd die
 und in das selb
 quā in die o
 quā in die o